

Ant

Fig. GE

DISISSIONE

MASSIMA

SIVE

CONCERNENTE

P. R. O.

IRREALITICITÀ DEI POPOLI VINDICANDO

ADVERBIO

COLLAZIONE DI

DEL

DEL

...

o

o

o

R 122861

DAVIDISMONO
~~NO~~ MACHIA.
SIVE.

SINGVLARE CVM PHILISTHÆO GIGANTE
duellum.

P R O.

ISRRAELITICI DEI POPVLI VINDICANDO
honore.

ADVERSVS.

GOLIATH-FACTORES OPPVGNANTES

Allophilos 1. Reg. 17.

V E L.

Theologico dogmatica, & Sacro juridica disceptat'o

P R O.

Summo Iesu-Christi Sacerdotio, & Regno, Supremaque
eius potestate in in ipsius Iesu Filij David Vicario Pe-
tro, & legitimis successoribus Romanis Pontificibus à
prisca continuo sæculis ab Ecclesia recognita, venera-
taque, & in finem vsque sæculi sine intermissione
ab omnibus Orthodoxis veneranda.

CONTRA ACEPHALAM.

Gallicani Cleri declarationem Parisijs actam Die 19
Mensis Martij Anno Domini 1682.

Litteraria Palestra Pinciano Athæneo in examen voca-
ta, argumentorum que agoni ex posita.

Sustinentie Fratre Emanuele Antonio Vidax Carme-
lica.

SVB IVTELA.

RR. ac SS. P. Magistri Fratris Ioannis Feijoo de Villalobos in
eadem Academia Sacrae pagine interpretis, ac in Carmelita-
rum Castellæ Prouincia a diffinitionibus maioris, Theosophia
Lectoris primarij, ac studiorum in Valle-Oletana

Carmelo Regentis.

OPVS HOC

BEATISSIMO AC SANCTISSIMO

D. N. Innocentio Papæ
dicatur.

PER MANVS

Reuerendissimi P. M. Magistri Fratris An-
geli Monsignanitorius Ordinis Beatissi-
mæ Virginis Mariæ de Monte Car-
meli antique, ac regularis obser-

uantie Prioris Generalis ad

Sacratissimos Sanctitatis

suę pedes diri-

gendum.

*Vallis-Oleti: ex Officina Iacobi Folgeral
in Foro Sanctæ Mariæ.*

THEO.

THEOLOGORVM ORDINIS IVDI- cium.

EX prescripto R. admodū P. N. M. F. Salustoris Mū-
dula in Diocēsi Toletana Generalis examinato-
ris, huius que Castellæ Prouinciæ Ordinis B. M.
V. de Monte Carmelo Prouincialis Apostolici,
Comissarij, ac Visitatoris Generalis Nos infra scripti Sa-
cræ Theologiæ M. M. ac Lectores diligenti studio, & cura
perspectimus atque examinauimus hæcque asserta
sub titulo: *Davidis Monemachia*: Pontificiam potestatem
misitice, defensantia, Preside R. admodum P. M. F. Ioan-
ne Feyjo de Villalobos in Pinciana Academia Sacræ
Theologiæ Lauro redimito, ac publico Sacræ Scripturæ
Professore, nec non prædictæ nostræ Prouinciæ Maiori
Diffinitore, & nihil inuenimus non eruditum, non con-
cinum, aut indignum tanto Authore, & M. vel nostræ
fidei, aut bonis moribus ditonum, in quo omnia ma iro
iudicio, & claritate disposita Sacræ Theologiæ, & sacro-
rum Canonum fuleris, & auctoritate fulcita, firmis Uoc-
rorum, tam Theologorum, quam Iuristarum sententijs
stabilita, vt merito hoc opus sibi vindicare possit, quod
de alio dixit Plla. lib. 2. epist. 3. *Ornat excolle, post tremo do-
cet, delectat, officit, summa est facultas, copia, uertas*: Ac deni-
que labor ipsæ talis sit, quia præconat, nec defensore
Iudigeat, vt de simili dixit. Amb. epist. 44. *Eloquium, atque
intellectus aliena non inuiget assertione; sed sermo in ipso tuetur*:
Qua propter dignissimū iudicamus, vt publicam lucem
videat, & typis mandetur ad maiorem Dei gloriam. &
communem Reipublicæ utilitatem. Sic censemus in Vi-
lle-Oletano hoc nostro Cœnobio Almg Dei Genitricis
Mariæ de Monte Carmelo die 10. Februarij anni Dai.
1684.

M. Fr. Lucas Bueno ex Prouincialis.

*Præsent. Fr. Didacus Curo
Suauiorum Regens.*

Profess. Fr. Emanuel de la Fuente
Lector Theologiae

Fr. Benedictus Gragero Theologiae
Lector.

Fr. Matheus Gragero Lector
Theologiae.

FACULTAS ORDINIS.

Mō F. Saluator Mandula Archiepiscopatus Toletani,
G. examinador, ac in Castellæ Prouincia Ordinis B.
V. M. de Monte Carmelo antiquæ, & regularis obseruan-
tiæ, Prouincialis Apostolicus, Commissarius, ac Visitator
G. pro potestate nobis factâ Rmo. P. N. M. F. Angelo Mō
signant totius prædicti nostri Ordinis Priori G. facultatē
concedimus, vt Theses Theologico dogmaticas, ac Sacro
iuridicæ sub titulo: *Dauidis Monachia*; &c. desctæ in Uni-
uersitate Vallis-Oletana Præside R. admodum P. M. F.
Ioanne Feyjo de Villalobos ibidem Sacræ pag. publi-
co interprete, ac huius nostræ Prouinciæ Maioris Diffini-
toris typis mandentur: cum a grauib; nostræ Prouinciæ,
Theologis sedulo fuerint reuisæ, nec aliquo modo fidei,
aut bonis moribus repugnans aliquid continere reperte
In quorum fidem has litteras manu nostra subscriptas de-
dimus in hoc nostro Abulensi Conuentu die 20. Februa-
rij anni D. 1684.

M. F. Saluator Mandula Prouincialis Apostolicus, Co-
missarius, ac Visitator Generalis.

Demandato R. admodum P. N. P. F. Eugenio
Vzeda socius, & secretarius.

Nos

APPROBATIO MAGNI SANCTÆ CRV-
cis Vallis-Oletani Collegij. ex dele-
gatione ordinarij.

Porte inferi (quarum vna, & amplissima Pseudo-
Christianorum in vera doctrina cecutientes mē-
tes] iam ab exordio nascentis Ecclesiæ intendū-
t aduersus eam prævalere, & vt facillius conse-
quantur, in sanctissimum caput omnes ictus destinant;
vnde inter tot Sectariorum variantes hæreses mirum,
quântum in hac parte sibi consent: scilicet vt concussa
Petræ, qua nititur in expugnabilis Hierosolymæ militan-
tis Ara, grauissimo lapsu ruat. Et Galli gens, ad excitan-
das turbas nata, leuitate ingenij, & nouandi studio quan-
tam acem accer dunt, dum vniuersale imperium sibi ad-
struere conantur, vt potius de illis, quam de Iuliano Imp.
prædicta sint talia. *Vt dispositorum roboraret affertam, dissi-*
identes Christianorum Antistites cum plebs discissa in Palatium
intromissus vinctus, vt ciuilibus discordijs conspitis, sine quis-
que religione seruiret intrepidus, quod agebat ad obstinate, vt
dissensiones augere licentia, non timeret vnanimantem posse
v. palam: nullas infestas hominibus bestias, vt sunt sibi feratibus
plurique Christianorum, expertus. Nesciunt enim, Maiores
illos, quomais in densissimis Ethnicæ Superstitionis tene-
bris ambulantes, naturæ lumine ductos, Monarchiam, vt
note certissimam regie iais genus, in sacris tenuiss, de qui-
bus Cæsar, omnibus Druidis præst vnus, qui summam inter eos
habebat auctoritatem. Nunc alio sum eos imitantur, & Ro-
manam, hoc est, Catholicam gentem cupientes expug-
nare, iterum capitulina obsident, sed ex militibus sacris,
non rauco Anteris clangore, sed quasi diuino oraculo al-
ter Maillus excitatus ponderosis rationum tormentis,
velocibus ingenij iaculis, firmissimis auctoritarum telis
ugat, prosterat, capit. En iterum Eliam, qui zelozelatus
f. gloria

*Ammi-
an. Mar-
cel.*

*Cæ]. lib:
6. com.
bell. Ga-
ll.*

gloriam Dei, fallacibus Mystis è Mõre Carmelo clamat,
os quo clamatis? ea iuxta præceptum Domini mor-
 rum candore Columbani, sapientia prudentissimum ser-
 pentem, qui caput variè, & undique petrum, vt strenuè
 protegat, non dubitat rabidis captorum dentibus se ex-
 ponere, haud ignarus, *quin si quis ex illis in optò religiosis hoc*
opus attigerit, in se et totum maledictus, & vice lecto sortasse prin-
cipio affligat, proiciat, execretur. Sed cum in eo sint, oppor-
 tunitas in exemplis, fides in testimonijs, virtus in argumentis,
 pondus in sensibus, flamen in verbis, fulmen in clausulis; vt sa-
 cro sanctæ Ecclesiæ dogmatibus consonum, & veneran-
 dam Pontificiam Maiestatem propugnans, dignissimum
 putamus, vt typis mandetur, & publicam lucem accipiat.
 Sic censemus in hoc nostro Magno sanctæ Crucis Colle-
 gio Idibus Martijs anno D. 1684.

RECTOR.

Licenciatus D. Baltasar ab Echeberz &
 Saiz.

Licenciatus D. Franciscus Riñol, & Quiroga
 Clemen. Cathedra moderator.

Licenc. D. Ildefonsus de S. Vicente & Volan-
 dia Decretalium Cathedra moderator.

Licenc. D. Andreas Soto & de la Fuente Cathe-
 dra Inquisita moderator.

Licenc. D. Ioannes Franciscus de
 Heran.

Licent. D. Petrus Antonius de Medrano
 Albeda Echaur.

Licenc. D. Raimundus Hieronimus Pertusa-
 rero & Sylva.

Licenc. D. Ioannes de Riñol, &
 Quiroga

Licenc. D. Iosephus Martinz,
 & Malo

Licenc. D. Baynabas Antonius Aparicio, &
Nabarro.

Lic. D. Laurentius Morafis, &
Medrano.

Licenc. D. Paulus de Ganovia &
Tresioz.

Licenc. D. Josephus Gonzalez
de Arze.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

Nos el Licenciado D. Francisco Colon y la Riatigui, Cavallero del Orden de Santiago Colegial Huesped, en el insigne de Santa Cruz Cathedratico deCodigo mas antiguo en la Vniuersidad Real, desta Ciudad, Promisor official, y Vicario General en ella, y todo su Obispado, por el Illustrisimo Señor D. Diego de la Cueva y Aldana Obispo del dicho Obispado Prior, y Señor de Inguera de Ambia del Consejo de su Magestad &c. Por la presente, y por lo que á nos toca damos licencia para que sin incurrir en pena alguna se pueda imprimir este tratado intitulado, *Davidis Monomachia*, en defensade la Jurisdiccion Pontificia presidido por el R. P. M. Fr. Ioan Feyjoo de Villalobos de la Orden de Nuestra Señora del Carmen de antigua obserbancia, y Difinidor de dicha Orden Cathedratico de escriptura en la Vniuersidad Real desta Ciudad atento, asido visto, y examinado de nuestro Orden por el Señor Rector, y dicho Colegio de el grá Cardenal de España mi Señor, y no tener cosa contra nuestra Fe Catholica, y loables costumbres Dada en la Ciudad de Valladolid a 29. dias del mes de Marzo de 1684. años.

D. Francisco Colon, y la Riatigui.

Por mandado del Señor Promisor
Marcos de Porras.

IVDICIVM OPERIS ALMÆ FACVL-
tatis Theologiæ Vallis-Oletanæ Aca-
demix.

Nos infra scripti Sacræ Theologiæ Doctores in
celeberrimo hoc Pinciano Athenæo ex præ-
cripto Illustrissimi D.D. Roderici Meisia, &
Prado eius Rectoris, ac almæ Cathedralis Ec-
clesiæ civitatis huius Scholaris dignitate fulgentis theses
sacro dogmaticas, ac Theologico iuridicas, in eodem
nostro publico Liceo strenuissime propugnatas, Præside
RR. ac SS. P. M. F. Ioanne Feyjo de Villalobos per illus-
tris, semper que venerandæ familiæ Beatissimæ Virginis
Deigenitricis de Monte Carmelo in Castellæ Provincia
à diffinitionibus maiori, nec non in hac nostra Vniuersi-
tate Laureato, Sacræ que Pagine publico interprete, attē-
ta confidēratione perspeximus, ac magna animi ot lecta-
tione lastrauimus: quibus infixus titulus *Davidis Monoma-
chia aduersus Philisthæum Goliath*: idoneus adeo, vt vel sola
incriptione fractos iam auspiciari liceat hostes: nec mi-
rum [cum Bernardo teste] *si bona fuerit causa pugnandi,*
pugna scilicet mala esse non poterit. Duos pro veritate cer-
tantes palestra protulit, atramea ita indiatos reddidit
doctrinæ soliditas, ratio aum ve pondus demonstrauit, vt
vere vnicuique pene que in comparabilis in protegente, ac
in propugnante sapientia elucesceret: & veluti (vt memi-
nit Caudianus in 3. Paneg. Silic.) *Auratos Rhodis im-
bres, nascentis Minerva, in dulsiſſe louem.* Si militer tanti Ma-
gistri, quasi Iouis alterius, in discipulam ittorata faciūdia
antream plene Mineræ venam in audientium animos
diffudit: non utique prophanam, sed illam, de qua Salo-
mon sap. 7. inquit: *vapor est virtutis Dei, & emanatio que-
dam est claritatis omnipotentis Dei sinceræ: & ideo nihil iniqui-
tatem in eam insurrit.* Vnde, cum *ſicut Parnasia laurus par-*

na sub ingenti Matrī sese subiicit vmbra; vtrique corona, vtri-
que Palma, vtrique spectat cantare triumphum. Hæc ip-
sa igitur, acti in certamine dulci prolata eloquio, docto
exarata pænu iam prodeunt, atque, vt per omnia magis-
terij sui manus, ac præfidentia, vtilius exequatur: Debet
namque (vt docet August. de doct. Christi) diuinarum scrip-
turarum Doct̃or fidei, ac debellator erroris, & bona docere, &
opere, & sermone conciliare aduersos, remissos erigere. nescientia
bus, quid spectare debeant, intimare. Romani Pontificis po-
testatem contra Gallicani Cleri declarationem tuetur cõ-
scine; adeo que netuose, subtiliter, & clare Catholicam
demonstrat veritatem, vt plane huic operi illud Menan-
dri conuenire, haud dubitare fas esset. orationibus vni multũ
ineff sapientia; vel potius sapientis illud Prouerb. 14. Doc-
trina prudentium facilis. Quia propter dignissimum iudi-
camus, vt in communem profectum typis mandetur, tã-
quam ab omni circa fidem morum que integritatem erro-
re immune. Sic sentimus Vallis-Oleti Nonis Martij Anni
Dñi. 1684.

Doct. D. Ioannes de Arze Vice Cancellarius, Vniuer-
sitis & Durandi cathedra moderator.

M. F. Petrus de la Regata in Sacra Theo-
logia primarius.

Doct. Simon Cañizar Sacrae Theologiæ Ves-
pertinae cathedra moderator.

Doct. F. Franciscus Carrasco quondam primarius

D. Thom. cathed. in Vniuersitate Pinciana,

& Complutensi moderator:

M. F. Iosephus Delgado Philosophia
cathedra moderator.

M. F. Franciscus Gomar & Muñoz in Sacra
Theologia Doct̃s.

M. F. Ioannes de Salzedo. Sac. Theolog. Doct̃.

M. F. Emanuel Henriquez. Sac. Theolog. D.

LICEN-

LICENCIA DE LA VNIVERSI-
dad de Valladolid.

Nos el Licenciado D. Rodrigo de Messia, y Prado
Maestre escuela en la Sancta Iglesia Cathedral
desta Ciudad de Valladolid, Rector, y Iuez Or-
dinatio, Conseruador Apostolico, y Real de el
estudio, y Vniuersidad Real desta dicha Ciudad, por virtud
de Bulas Apostolicas, y Conseruatoria Real del Rey nues-
tro Señor, que dicha Vniuersidad tiene que nuestra jurisdic-
cion es muy notoria, y de que vsamos. &c. Por la pre-
sente, y por lo que à nos toca damos licencia para que sin
incurrir en pena alguna se pueda imprimir este tratado in-
titulado *Dauidis Monomachia* en la defensa de la jurisdic-
cion Pontificia presidido por el R. P. M. F. Ioan Fey oo de
Villalobos Cathedratico de Sagrada Scriptura en esta Real
Vniuersidad, y Definidor maior de la Orden de nuestra Se-
ñora del Carmen de antigua obseruancia atento ha sido vif-
to, y examinado de nuestra orden por los Padres Maestros
y Cathedraticos de Santa Theologia y el Cathedratico de
Decreto de esta Vniuersidad, yno tener cosa cõtra nuestra
Santa Fe Catholica, y loables costumbres. Dada en la Ciu-
dad de Valladolid à 12 dias del mes de Mayo 1684.

Licenciado D. Rodrigo Messia Rector.

Por mandado del Señor Rector.

D. Diego Belazquez

Bonifaz

BEA-

CENSURA D. D. D. EMMANUELIS
lis Antonij de Llera, Florez, Queypo,
de Llano, & Valdes, in hac Regali Pin-
tiana Academia Juris Pontificij Doc-
toratus laurea insigniti; in eaque ter iam
Rectoris munere functi, ac De-
creti Cathedræ perpetui Mo-
deratoris,

Davidis Monomachiam, siue singulare cum Phi-
lythæo Gigante Duellum, Pintix celebriori
circo propugnatum, & publicæ utilitati
merito commendatum, per RR. ac SS. P.

M. F. Ioannem Feyjoo de Villalobos; in eodem re-
gali musæo Sacræ Scripturæ antecessorem, ac in
Carmelitarum Castellæ Prouintia à Diffinitioni-
bus maiorem; ex commissione huius nostræ vniuer-
sitätis illustrissimi Principis, iucundissime præma-
nibus excepit; operis nouitate audus, legere inci-
piens perenni voluptatis, sensuumque dulcedi-
ne, semel, & iterum sui prosectus, ac demum in ad-
mirationem raptus, absoluit; liceat, præcor, sic affa-
ri, animumque in callescenti amicitie flamma ve-
hementer accensum in panegyrim tantisper alli-
cere; facile (namque) patitur naufragium pietatis, qui
se se immittit in affus amoris.

Nec obid vereor, hodierna die censoris mo-
dum excedere affectus etenim meus. (vt inquit D. Am-
brosius), operi suo non nomen imponit. Sed ipsa huius
voluminis, ex vtriusque philosophiæ politioribus
fulcris mira compago in qua Romanæ vrbis, & or-
bis, supremum in requiescit caput; & in Ecclesiæ mi-
litantis Paradiso, ita virescit; fleret; crescit; & eter-
nita-

Addit. Plano
iniedit. anno
1575.

D. Ambrosius
lib. officio. c.
3. Omnia
liber

Erasmi.

Psalm. 23.

1. libr. 2.

Bonifaci. 8.

in extraneis.

Vnam Sanctam

demaiorit. &

Obedi.

R. august. de

civ. Deilib.

15. & 29.

Genes. cap. 8.

Vicet. lib. 18

cap. 54.

D. Paul. 3 ad

hilip.

Solim. & He

rodise.

nitati, Præfarijor alicur summi Pastoris *LAVREVS*
BACVLVS doctrinæ, & erudictionis. perenni co-
 pia (tanquam lignum quod plantatum est, secus decursus
 aquarum) ut iam in posterum, igneis aduersariorum
 rivulis, potius læcundari (nequid mirandum, post
 hunc tractatum super esset) quàm marcescere, timeat
 aliquis, non secus ac de oliuarum monte, obstupe-
 scens testatur Sostracus Bizantinus in Achilem, his
 verbis: *campus est sacer, ac septus, qui Oleam gignit vbe*
ribus ramis, quibus adnascitur ignis, multam que in
eis flammam excitat atque illorum cinere arbor ipsa fe
cundatur: ut ex illius vernantibus folijs, (tanquam
solidioribus è Carmeli Montis, eminentiori cedro
(scilicet tabulis) NOE ARCAM vnam Sanctam Catho
licam Ecclesiã (in vno cubito consummatam, sub vnicò
Rectore, ac Governatore degentem ut testantur Bonifa
cius 8. & D. Augustin) diuinitus sigillatè, strenuis,
 & vsque in præsens non pensitatis rationibus, qua
 si de super constructam, & ingeniose leuigatam, su
 pra omnium potestatum cacumina incolumem, fu
 turis sæculis demonstrat: ac errorum amaris flucti
 bus (fælicior *FASTEM* qui rabidas latij, dulcedine dil
 oit iras) mire lædatis, terrenis que pensitationibus
 emerisis, ita catholicum orbem in commune læ-
 dus redigit, veni mei consodalis æneomium cum
 Diuo Paulo non pudeat aserere, & gloria in confu-
 sione ipsorum, qui terrena sapiunt.

Hæc minus eminet, in perquirendis sacræ, &
 legalis historiæ secretoribus testimonijs, authoris
 indefæta elaboratio ut aptius de illo cecinisset
 Porta:

Vraque iura, tibi cura sunt, vtraque calles
quæ sacra sancivit, quæque prophana Tiberis:
 Quibus omnibus (tanquam læcuriori nautico
 sydere) catholicus nauiger, & maximus Atlas, Di-
 ui Petri nauem (vniuersalis Ecclesiæ, com-
 mu-

commune inter sanctos Patres Hieroglyphicum)
nedum Mauritanie oceanium, vt de alio ferunt plu Cic. de somno
res, sed Christiane religionis immensum pelagum scipi.
peragrantem.

Romana spatium, est vrbis, & orbis idem:

Ita ducit in altum, id est in profundum disputatio-
num. (verbis loquor D. Ambrosii) vt argumentorum Ouid. 2. fast.
disonis el: moribus: cogitationum fumosis flucti- D. Ambros.
bus nec superbie fumosa caligine somnio coniec- in cap. notur-
tatis interpretationibus tanquam ingentibus sco- batur. 24. q.
culis; nec demum errorum anchoris, ferreis que 1.
harpagonibus, illius tranquillum, ac aligeram cur-
sum, diuini spiritus intus flatum fauonio, ab ymbra,
ad solem detinere audeat quis; nec vltra iam, iam,
succedentibus zuis circumscribere intendat alter,
miro Luciferiani illustratus exemplo, qui in non
disimil. praelio, a D. Hieronimo victus, sic victor
prorupit; vicisti Hieronime fateor, vicisti, sed non exis-
times, te solum vicisse, vicimus vterque nostrum, Palmam
refert tu, mei, ego erroris;

Quare nedum licet, sed expedit vt æternita-
ti mandetur: sic censleo: Vallis Oleti. Die 6. maij
anno Dni. 1684.

Mendez, lib.
6. orat. 7.

D. D. Emanuel Antonius de Llera Florez,
Queypo, de Llano, & Valdes.

Decreti Cathedra, perpetuus Antecessor.

APPRO

APPROBATIO DOCTORUM, & Professorum vtriusque iuris huius Celeberrimæ Pintianæ Academiae &c,

O Vid quid Fortunatus in suo *Hylpederico* clamat *Legibus arma regis et leges Dirigit armis*. Ita nãque Theologus, ita apparet Iuris consultus R. admodum P. M. F. Iohannes Feijoo de Villalobos sacræ Scripturæ Cathedræ moderator, vt cuilibet totus visus facultati sit natus, & de ipso òni Fortunatus proprietate queat concludere: *artis diuersæ sic simul itur, iter sine vt 3. faste Obidius de suo Nu nine eecinit; nunc primum studi pacis Deus utilis armis aduocor; & gressus in noua castra fera: nec piger incepti iuuat, ac quoque parte morari; hoc solum ne se posse Mimerua putet; sic igitur Petri Cathedram, hoc opus feliciter armat, vt omnes vno ore subscribimus tanquam fidei consonum, prauisque repugnans moribus aptissimum censemus in hac pintiana Matre vtriusque Iuris Doctores, & in Chancelaria Regia Aduocati, Die 6. Martij 1683.*

- D. D. Sebastianus Gerbas Ramon Primarius
Canonam antecessor, & Decanus.
- D. D. Eugenius de Iunquito Astara Iuris
Civilis Primarius & decanus
- D. D. Augustinus Garcia Ibañez Sexti cathedre antecessor.
- D. D. Iosephus Pardo Vespertinus Legum Cathedra Moderator.
- Lic. D. Franciscus Martinez Polo Digesti Veteris cathedre Possessor.
- Lic. D. Gaspar Henriquez Sacri codicis Regens
ac Sanctæ Ecclesiæ Cathedralis Doctoralis.
- Lic. D. Balchazar Zumbana Insufficente Cathedra

BEATISSI-

MO, AC SANCTISSIMO D. N. PAPÆ
Innocencio XI. Pontifici Max. *a.* Vniuersa-
lis Apostolicæ Ecclesiæ Episcopo. *b.* Patriar-
charum omnium Principi. *c.* Sancti Petri or-
dinario successori. *d.* Crucifixi D. N. Iesu
Christi Vicario. *e.* qui non puri hominis, sed
vices Dei gerit interris. *f.* Sacro militantis
Ecclesiæ vertici, ac fundamento, super quo
ipsius columnę sustentantur. *g.* Cui data est
potestas super omnes Christianos
Principes, & omnes eorum
populos. *h.*

VM ex munere nostro Pater Bea-
tissime in hac Pinciana, ac S.
V. filia Academia, Sacre Paginæ
quotidiana versaremur lectura,
iam pene per Christianum Or-
bem diffusam offendimus Ga-
llicani Cleri declarationem Pa-
risijs editam die 19. Martij An-
no 1682. Rei nouitate periculos
hæc quæ scere fidei zelus in Elie

filio poterat, quin sacratissimæ cathedræ tuæ iniuriam,
quantum parui acuminis sustineant vires, vindicaret. Ea

A. Ter-
rull. de pu-
dicia. c.
1.

b. Syxas
Patriepi-
2.

c. Cõcil.
Nican.
can. 39.

extran-
lat. Ara-
bica.

d. cap. li-
cet, &
cap. in-
ter cor-
poralia.

ext. de
traslat.

Episc.
e. Cõcil.
Ephes. co.

2. c. 16.
f. c. quan-
to. eod-
titul.

g. Seg.
Cap. epis.
t. cit.

Synod.
Martin
Pape.

h. Cõcil.
Nican.

pro-
loc. cit. et
D. Th. 1.

de Regni.

Princip.

cap. 14.

i. Lib. de

2. abu-

sib. grad.

9. cap. 6.

K. Serm.

de Verb.

Apost.

L. cap.

47. v. 2.

m. Lib.

2. de Na-

ter. fa-

cul. cap.

32.

n. Super

Eccl. c.

47. v. 2.

o. Spar-

tiam. in

Adrian.

Adolp-

hus. Quo

de nomi

mal. pag.

155. &

858.

p. Eccl.

ibid. 7

12.

q. Exod.

cap. 17.

v. 11.

i. Ince-

perat. 66

propter. dum annuas dissertationes ex more defendendas hoc
in nostro susceptum Athenæo essemus, nihil aptius. quam
aduersus immane hoc monstrum lasciuientis Hydræ visum
inire certamen: sed prius ad lydium lapidem doctissimos
inter commilitones conceptam probare doctrinam, & ma-
terix pondus, & innata ex postulabat disidentia: experti
igitur domesticam pugnam iam animo erecti, tuum Sanc-
tissime Pastor tutamen exquirimus, oppellum que quale
quale solidissima petra magistrerij tui innixum publicam
adire lucem, aperto que Marte in hostrem audemus irruere.
Paxillus etenim, teste D. Cypriano. *i. nisi bene fixus firmi-
ter alicui fortiori adhererit, omne quod in eo pender cito di-
labitur: nec vincendi spes aliqua tuo orbara patrocinio ex-*
clamante Augustino, K. O homo ideo non vicisti, quia de tuo
presumpsisti: qui presumit de viribus suis, antequam pugnet prof-
ternitur. Arma ergo tua, tuum brachium cum potentia in-
singulare duellum contra tumidum hunc Gallix Gigan-
tem opponimus: te que verum leuæ stirpis Pastorem pro
populo Dei, ipsius que, ac tua causa preliantem inducimus.
Nec Davidis viri secundum cor Dei impropria tui Sacra-
tissime Pater apparebit similitudo: si namque de illo Eccl.
sialticus. *l. et quasi adeps separatus a carne, sic David a filijs Is-*
rrael, sive, vt vertit Arabicus; velut præcellencia adipis su per
sancto, sic præcellit David super Isrrael: quis Sanctitatem V.
super sancto vniuersæ Ecclesiæ eminentem solio, ita à te-
trrenis non miretur expertem, vt quasi adipem, de quo Ga-
leus narrat. m. quod licet ex sanguine ducat originem, ex
âguis tamè permanere perspicitur: te sane nomine & omi-
ne Innocentium gratia Spiritus Sancti repletum (vt cum Rabano
loquar). n. à carnalium, & peccatorum hominum consortia in
moribus, & vita sequestratum esse, & alienum, haud noleat.
Est etiam adeps, quia humidior, vitæ quoddam quasi pabu-
lum, & irrigatio, succiores, ac tenuiores partes pingui illo
natio humectans, ne celeriter inedijs, & ex citatio-

ni

rationibus exieatze, ac in duratze percant: non aliter be- t. *Eccli.*
 neficentia tua diuini ignis ardore liquecēs mollissimo- *ibid.* 3.
 rum benignitatem diffandit vascorum, dum innumera *v. detis.*
 aureorum millia tum Templis ad augendis, tum propa- *cor. am-*
 gationis fidei operi, quo in hianter incumbis, tum facti *mal. lib.*
 militiæ, quam deuote promoues, ac pauperum Christi *2. cap. 1.*
 alimonie, quorum Patrem charissimum te exhibes, con- *x. Idem*
 tinuo munificentissime impendis: vt proprius tibi, quā *ibid. lib.*
 Imperatori Adriano, qui ob liberalem, beneficentissimū *9. cap.*
 que genium à Romano Populo locupletator orbis est dic- *44.*
 tus, o. agnomen hoc debitum in Vrhis, & Orbis notitiam *y. Eccli.*
 veniat, ac de te in Dauidis typo proclamet Syracides: *p. ibid. v.*
 & dedit in eslebrationibus decus, & orndu it tempora *v. que 10. ibid.*
 ad consumationem vita, vt laudarent nomen Domini, & am- *v. 8.*
 plificarent mane Dei sanctitate. Obistat licet accensa z Philis.
 Othomani minax potentia; premat quamuis dira obli- *thsim ci.*
 dione Catholicas vrbes, cingat & si mania flammis, nere cō-
 prænset ve fastigia dextris: nihil tamen officient om-
 nia. sedēt nihil, dum tu O præsidium, dulce que nostrum *inter-*
 decus protector ades, defensor existis. Tu etenim rerum *prer.*
 certa salus, spes vnica bellide que tua sanctitate pro se- *22. Eccli.*
 quitur Dauidis Encomiastes: *7. inuocauit Dominum omni- ibid. v.*
 potentem, & dedit in dextra eius tollere hominem fortem in *4. & 5.*
 bello, & exaltare cornu gētis sue. Ast quid miremur si Moy *bb. Inter*
 ses alter duplices tendens ad sydera palmas. *r. Amalec. prer. He-*
 hoc est lambentem populum, s. siue Mahometigenorum tur *braica ex*
 bas canum exturbas: lesiades que alius, vt cum incepto *Hieron.*
 prosequamur textu, *i. cum Leonibus ludis quasi cum agnis cc. Ad c.*
 paruo quippe negotio difficillima quæque superabis: *Eccli. 25*
 quod elegantissima cathacresis attracti loci indicare vi- *v. 23.*
 detur, dum pro Leonum certamine ludum ponit, vnde *dd. Exod.*
 expendunt Hugo. & Dion, sic per modum ludentis *facili cap. 28.*
 comatu, ac delectabiliter Leouem occidit, ac si agnum inter fe. *v. 36.*
 cisset. Leonis interiora (doct Aristoteles). v. cani esse si- *ce, p. sin.*
 malia, eorundem que morsus iisdem iuuari medicami- *lib. 8. c.*
 nibus: *x. Canina Turcarum exta, Leoninam ipsorum ra 26.*

ver. cp. 6, biem, hiantes que in Christicolis morfus assidue, quas
 gg. Lib. fundis preces, a nobis auertent Sanctissime Pater: tibi
 3. cap. 36 que, parta, vti in Ipe sumus, victoria, canamus cum Clau-
 hh. in Ec. diane de Thedolio Tyrannum Eugenium profligante.

eli. cap.

Omniū dilecte Deo, cui militat aether,

11. v. 3.

& coniurati veniunt ad classica venti.

ii. ibid.

KK. Per tibi: qui que de omni corae suo laudant eum, & dilexit Deū,
 manum quifecit illum: absdubie Dominus ipse & dedit contra ini-
 imperiū micos potentiam. y. Vnde certissime conteres inimicos In-
 ac potesta digue, & extirpabis Philisthijm contrarios, seu iuxta nomi-
 tem sig- nis interpretationem in cineres rediges. z. & conteres
 mare fre- eorum ipsorum vsque in aeternum, cornigeras lunas perpe-
 quent. He tua caligine obducens.

brais: do-

raraha, vt ad scopum Theſus redcamus nostrae, quid de tu
 nol. (upe. multuante Gallicano Conuentu in Iesse filij encomio
 Beeli. c. proferat Siracides noster, audiamus, mysticum libantes
 4. v. 22. intelledum: Sic ergo loquitur. aa. Nun quid non occidit
 & cp. 25 gigantem, & abstulit opprobrium de gente? Quid Goliath.

v. 35.

ll. Galli nam que valet Goliq̄ nomen. bb. ex aceruo que, & sine
 cana de. ordine ad vnitatem Ecclesie in vero suo capite Gallo-
 clarat. in rum determinatio Antistitum cōgesta profluxit: immo
 ante loq. in te, supremam que in vniuerso Orbe Christiano tuam
 his verbis potestatem, quam vti Christi, ac Dei inte residentem

manda

veneramus, quasi in circuncisus Goliath superbit, glo-
 ro Re- riam tantę auctoritatis imminuere tentans, media in
 gio con- luce errans, atque ex claritate caliginem extrahens.
 grega- Refert de Vrſo Lyranus, ec. quod, si laminam splenden-
 ti, & c. tem aspexerit, obocatur: sic, dum fulgentem Thyax

mm. su-

tuæ auream laminam. dd. in qua veluti in Aaronis cyda-
 ger Iſaie ri potentissimum Dei nomen exlatum amicat, intuen-
 tur, ipso lumine rationis, ac veritatis viam amittunt.
 cap. 6. nn. Eccli Ast tu n̄idissimus sol Ecclesie, veri que splendoris Pa-
 cap. 50. renis deuiantes, informes que filios losido lingue tua, in-
 qua

qua æterna loquitur sapientia, facundo eloquio ad veræ
 dei tramitem formatos reduces. De vrsis iterum scri-
 mus. *cc.* quod informem partum lingua forment: ex quo
 ad te Pater Beatissime D. Ambrosij verba dirigimus,
 qui officium vrsæ hoc referens, sic ait. *ff.* Vrsæ parvas suas
 ad *iii.* effingit similitudinem: et filios institvere similes vni
 non potes? Nec, si linguæ paterna monita tuæ non susci-
 piant, remedijs aditus deficiet omnis, dum etiam tibi sub-
 est pungendi facultas: quod non obscure indicat quoque
 nobis vrsi natura: reperimus namque apud Plinium. *gg.*
 quod vrsorum oculi hebetantur crebro, quæ maxime causa fas-
 nos expetunt, ut conuulneratum ab apibus os leuet sanguine
 grandinem illam. Christi D. ac tui ipsius Vicarij symbo-
 lum, nec improprium, apibus, testante Cornelio à lapide:
hh. Pangas quæsumus stimulo, ut à carnis, sanguinis que
 affectibus, terreni que fastus exonerati Galliarum Præsules
 Pontificiæ tuæ dignitatis splendorem vere agnoscant.
 Hebetudinis oculorum vrsi causam Plinius subdit his
 verbis. *ii.* Inualidissimum (inquit) vrso caput, ideo, urgente
 vi, præcipitaturi se ex aliqua rupe, manibus se operto iaciunt,
 ac sepe in arena collu in fracto exanimantur. Debile sa-
 tis sibi caput Gallicanum arrogat Consilium istud; vel
 potius nullum: dum acephalum absque Romani Antis-
 tis nutu, aut præsentia coactum, manibus, idest Regia
 potestate. *kk.* ac imperio (vbi ipsi asserant) il. protectum,
 in his, quæ ad vniuersalis statum Ecclesiæ spectant, con-
 tra fas, ac ius declarare, ac sancire præsumpserit. Quid
 ergo mirum, quod vi humanæ auræ, Regijque fauoris
 agitari, a rupe firmissimo petreæ Ecclesiæ, siue à te, in
 quo stabilitas eius sistit, discedentes, in præcipitium
 abeant, ac collapsi pereant? Mellora, veluti rogamus,
 faxit Deus, qui licet, ut monet Alexandrinus Cyrillus
N. mm. Bellum gerit cum superbis, & pugnat cum ijs, qui
 de se modeste sentire nolunt: imo frustra inueniunt, &
 alie tollunt supercilium, suæ que natura ignorant imbeci-
 litarum: Rex te tamen Magnum Sacerdotem suum con-

eo. *ccclij*
 cap. 47.
 v. 3.
 pp. *sermo*
 18.
 qq. *Car-*
min. ad
Pison.
 rr. *Pro*
fatione
 ad *Vit.*
Ioann.
Elemo-
syn. ab
 illo tra-
 duct. *di-*
 recta ad
Mart.
pp.

rabit gentem suam, & liberabit eam a perditione. nū. nā
sicut Isaacides in vrsibus fecit, sicut in agnis onium. oō fe-
rocientes mentes Sanctitas tua mitteret, ad onium mā-
suetudinem vsque & reducet, hymnis que, & orationi-
bus pacato Numine omnia fauste, ac feliciter Ecclesię
euenire faciet, sicut David, qui teste Chrisologo .pp.
Cantu oblectabat, & mulebat charum pecus in pascuis: can-
tu dura didicit superare bellorum: cantu meruit ductare po-
pulos ad salutem: cantu valuit vacare gētes, reducere Indeos,
fugare demones, Dei filios ad superni Patris obsequium enor-
care: quę omnia in te compleri Beatissime Pater, quis
non videat? Interim qualecumque hoc nostrum leue
munus benignus suscipe, offerentium potius animum,
quam oblata attendens rei prętiū, qui ex Lucano illud
mutuantes. qq. audacię veniam poscimus, dum sincera
mente in eius persona dicimus.

Quod si digna tua minus est mea pagina laude,
Ast voluisse sat est: Animum non carmina iusto.
Deum que Optimum Max. enixis & supplicibus votis
precarı haud desinemus, vt Sanctitatem tuam in com-
mune vniuersalis bonum Ecclesię per plures annos in-
columem seruet, felicibus que auspicijs secundet: ac de-
nique cum Anastasio Bibliothecario, rr. concludamus.

Salue Pręsul. amato Deo per secula, salue,
Totius atque Orbis Papa beate vale.
Ex Vallis Oletano antiquę, ac regularis obseruantię
Carmelo Kalend. Februarij M. DC. LXXXIV.

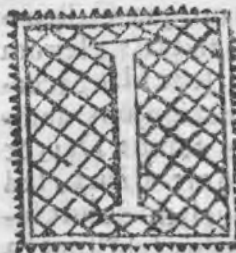
Sacratissimis S. V. pedibus prostratę.

Minimę gregis vestri Oves.
Fr. Ioannes Feyjeo à Villalobos,
Doct. Theol. & sacrę Scripturę Professor. Pręses.

Fr. Emanuel Antonius Vidax.
Propugnans.

PRÆLVDIVM.

Iacobæ stirpis nobile germen, Sa-
 cerdotale Regnum Domini (i) sub
 Saule capite adunatum, agmina
 sua congregantes acephali (b) opug-
 nabant Philisthijni (c) Sic Romanâ
 Ecclesiam Christi regale Sacerdo-
 tiû, (d) sub vno adunatam Pastore
 SS. P. N. Innocentio XI. oppetunt
 Galli Archiepiscopi, & Episcopi, cû
 ceteris (vt inquit) iure deputatis Ecclesiasticis con-
 gregati, (e) tamquam sine capite membra. Vnus Palesti-
 nis inerat animus Regem, Israelis que cæcum sub
 ingere, ipsiusque potestatem inaniuere. (f) In vnum
 tepdunt scopum Galli, libertates suas affectantes, Pe-
 tri, & suecesorum dignitatem, supremam que potesta-
 tem euertere, seu palliato vocabulo, moderare. (g) Vt
 simplicem terreret populum. (h) Spurium Goliath, (i)
 tectum armis, roboris iactantia munirum duellum ex-
 quirere parant singulare. (k) Illegitimam parta est Ga-
 lliæ Sanctionem, spuriam, id est sine Patre, aut extra pu-
 ritatem; (l) cum intumultuario ac sine certo capite cõ-
 gressu, a sanæ doctrina puritate deuia Matre concepta;
 Regiæ potestatis auctoritate (contra iura (m) indicta,
 vt ignaras deciperet mentes, humiles ve terreret, in
 lucem, seu potius tenebras prodijt. Procedebat vero
 Philistheus mane, & vespere quadraginta diebus (nu-
 merus afflictionis, & pænæ (n), ad exprobandum Israe-

2
 li. (o) Acerbæ afflictionis tempore dum Christianum po-
 pulum rabidi inuadunt Othomani hostes, sedem Petri
 lacepsit Gallicana (proh dolor!) declaratio. Ad castra,
 in fratrum leuamen, Isai Pater filium dirigit, donis
 onustum Dauidem (p) in regnum iam antea vnctum in
 medio fratrum eius. (q) Vt fideles fratres sana firmet
 doctrina Christum, sapientiam æternam, Deus Pater,
 cuius Isai typum gessit, (r) ad Ecclesiam, quæ Castro-
 rum est acies ordinata, (s) gratiæ & veritatis plenum
 (t) mitens: Sempiternum in Romana sede filij Sacer-
 dotium (v) ab omnibus seruat impugnationibus defen-
 sum. Comedit Dauidis animam zelus domus Dei, &
 opprobria exprobrantium a se non duxit aliena, sed
 tamquam ad propriam moueretur iniuriam doluit su-
 per contritione Ioseph; aiebat Bernardus. (x) Estuat fla-
 manti celo sibi commissæ Ecclesiæ SS. Innocentius Pas-
 tor, dolet que non tam propriam, quam Dei iniuriã,
 ab imo pectore suspiria iactat, iure lamenta fundens,
 in illud que dolentis Sponsæ prorumpens; filij Ma-
 tris meæ pugnaverunt contra me: (y) cum Catholici
 alioqui viri, quos in partem sollicitudinis accepit, qui
 secum panem, & dispensant, & comedunt, contra ip-
 sum leuauerint calcaneum suum. (z) In pugnam para-
 tus Dauid, arma abiicit bellica: (a) onerosa esse ait,
 quia implicabant eum. Ad certamen prouocatus su-
 præmus Ecclesiæ vertex, non hasta non gladio fultus
 incedit, hostem, non rigore, sed humanitate, non vi
 potestatis, sed veritatis persuasione retundens: verbũ
 non substrahens pacis; si forte audiant, & conuertan-
 tur vnus quisque à via sua mala: (c) ante quam, si rebe-
 lles non audierint, pertinacia ipsorum coactus, urbem
 (immo & regnum) det in maledictionem cunctis gen-
 tibus terræ. (d) Anna igitur sumens Dauid, non ferrea,
 sed Pastoris propria monomachiam licite acturus pe-
 tit

rit cum Gigante. (e) Id ipsum Romanus Pontifex Dominici ouilis vniuersalis Pastor exequitur, Baculum, fundam, lapidesque eligens Dauidis (f) in prædium Domini: quibus & nos de eius gremio humillimi filij, Apostolica benedictione in præsentiarum vtimur, pro Patris honore, quantum proprij acuminis paruitas valet, fauente Deo, cuius sequimur causam, sine intermissione pugnant. Singulis ergo Bethleemitæ Pastoris muniminibus, quantum cunque oppelli huius nostri permitat breuitas, asserta roborabimus, pro vt à sacris codicibus, probatis concilijs, Canonico iure, Ecclesiæ Patribus, Catholicis, pijs que Doctoribus rimate potuimus, ea quæ supponeda sunt, quæque à declaratione Gallicana concessa manent breuiter insinuantes, vt ad ea in quibus disidium versatur tutius, clarius que aditum paremus. Vnus tamen in nobis animus, quem testamur, vt nemini dantes vllam ofensionem, veritatem in omnibus exquiramus: & quæcunque scripta, dicta ve calamus, aut lingua expræsserint Sanctæ Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, supremo que ipsius Præsidi, ac Patri nostro SS. Innocentio, eiusdem que successoribus subiectum iri, submisum que intelligi cupimus, & optamus.

REMISIONES.

(A) exod. cap. 19. v. 6. (b) Philisthai quinque satrapis regebant ur, ideoque acephali, id est sine capite dicuntur, quia vnicum Regem, caput ve vnum non habebant: constat ex Io. iue 13. & 1. Reg. 6. & 29. Vti notauit Abulensis hic quæst. 2. cap. 17. (c) 1. Reg. 17. 1. (d) 1. Petri 2. 9. (e) declaratio Galliana in anteloquio. (f) Abulensis hic quæst. 3. comprobat que textus ad illud vers. 9. Si percusero eum vos serui eritis, & seruietis nobis. (g) Declaratio Gallicana

§. 3. h. Abulhio quast. 9. i. textus vers. 4. K. text. vers. 8. l. Isidorus lib. 9. origin. cap. 5. m. expresse habetur, quod laici non possint in Ecclesiasticis rebus quidquam statuere, etiam cum aliquibus Episcopis cap. bene quidem dist. 96. §. Eulalius, unde Rex Gallia non potuit congregare legitime clericum; neque valet, si dicant, quod Primas Gallia, ipsum ex Regis suasionem conuocauit, nam ad statuerendum, seu determinandum in fidei questionibus, nullus absque Romani Pontificis facultate habet auctoritatem, ut constat ex cap. multis dist. 17. & ex eadem fere per totam. n. Hieronimus lib. 9. comment. in ezeq. cap. 29. o. text. vers. 25. p. vers. 17. & vers. 20. q. 1. Reg. 16. 13. r. August. serm. 197. de Davide, & Galiarb. s. Cantic. 6. 3. t. Ioann. 1. 14. u. ad Hebraeos. 7. 24. x. Bernard. serm. de David, & Gol. a. & quinque lapidibus. y. Cantic. 1. 5. z. Ioann. 13. 18. a. text. vers. 39. b. August. serm. 20. de monomachia cap. 3. c. Ieremia 26. 3. d. ibid. vers. 6. e. cap. monomachiam 2. 9. 6. vbi glossa docet licite pugnasse David cum Philisthæo, quia iussit in Spiritus Sancti duellum inire, ac lacesitus accepit. f. text. 7. 40.

MVNIMEN PRIMVM. BACVLVS.

¶ In Baculo dignitatem, potestatem, ve, tum Sacri, tum Prophani veteres signari auspicabantur a cū teste Platone omnia in ipso reperiantur pastoralia munia: unde antiquum carmen *Curna trahit; quos recta regit pars vltima pungit.* Tulit ergo David baculum suum, quem semper habebat in manibus, b. supremus nanque Ecclesie Pastor virgam directionis virgam regni sui c. sermoer (Christo disponente, seruat, ac possidet. Vnicustamem, non multiplex baculus Dauidis vnicam, ipsamque supremam in Dei Ecclesia esse innuit potestatem. Cum etenim (vt sacro passim edocemur eloquio).

quio) vna sit visibiliter in terris militans Christi Eccle-
 sia, varijs que signata methaphoris Regni, Ciuitatis,
 Domus, agri, vineæ, hortus, ærei castrorum, & simili-
 bus, haud dubitare fas esset vnico regimini subditam
 esse vt commodius ordo caelestis, cuius exemplar existit,
 veluti in monte ostentum & in ipsa reluceat, etc-
 nim) testante Apostolo) *vnus est Dominus, vna fides, vna
 baptisma: e igitur & vna Ecclesia, vniuersum, vnus
 que Pastor visibilis, vt vnitatis seruetur Spiritus in vincu-
 lo pacis.* Rursus nam cum maxima Dei perfectio in vni-
 tate sistat, ab ipso que bona cuncta procedant, abs dubie
 vnitatem deriuari in Ecclesia sua sub vno visibili capi-
 te, fide est tenendum: Monarchicum que regimem, vt
 pote naturali cum Philosophis lumine magis proba-
 tum, & vtilius, nequaquam à christiana republica exu-
 lare est credibile: f quod ipsum ex Concilijs, Canoni-
 co que iure g tamquam firmissimum supponimus fi-
 dei dogma: nec à Gallicana declaratione alienum, cū
 in Petri, Sedis que e Apostolicæ primatu vnitatem Eccle-
 siæ fateatur seruari. h ¶ Iam vero in quo hæc Monarchi-
 ca ac supræma resideat Ecclesiæ potestas, etiam Catho-
 lica Orthodoxorum fides docet: nec Davidis nostri ex-
 cellentiæ id parum demonstrare videntur, cum & si
 comuniter Christi figura, ac typus à Patribus prædice-
 tur, non tamen desunt, qui etiam Apostoli Petri figu-
 ram autemt gessisse: vnum omni prodeco exceptione
 maiorem, Magnum videlicet Gregoriū i qui illud
 præ allegati textus erat *autem rufus, & pulcher a spectu,
 decora que facie.* Sic exponit rufus ergo amore est. *pulcher
 a spectu, propter scientiam, decora facie splendens honestate:*
 quæ postea sic aptat. *Hæc quippe tria immensi decoris in-
 signia, qui a Sancta Ecclesiæ Doctor habere debet, pro omni-
 bus Petrus adsumitur.* David igitur pascere electus (vt
 iam notauimus) hæreditalem Domini K commode Pe-

6
 crum, cui dominicum committitur pascedum ouile
 figurabat. Ex quibus vt fide certissimum supponimus,
 Petrum vniuersalis, catholicæ que Ecclesiæ à Christo
 Domino accepit primatum singularum que ouium,
 nulla excepta, regimen, supræmum que totius ouilis
 dominium; neque ad hoc probandum vacat immolari
 eum frequenter in sacra pagina *m* Concilijs *n* Pon-
 tificio iure *o* Sanctis Patribus, ac Doctorum senten-
 tijs *p* dilucide firmatum reperimus: ipsa que Gallo-
 rum præmitat declaratio *q* primatum Petri à Christo
 institutum agnoscens. Ex quo etiam consequenter fi-
 de tenendum credimus Beatum Petrum omnium Apof-
 tolorum caput institutum fuisse à Christo Domino,
 nec ipsorum aliquem Petro in auctoritate, & iurisdic-
 tione extitisse æqualem, quæ veritas etiam ab omni-
 bus traditur Orthodoxis: *r* ab Ecclesia que est com-
 munitè recepta vnde in ipsius officio canit *tues Pastor*
Ouium, Princeps Apostolorum &c

Hanc ergo supremam Petri in Ecclesia potestatem,
 non tantum ipsi soli à Christo traditam, sed successo-
 ribus etiam in ipso fides tener. Dauidi que à Deo facta
 promissio, haud obscure videtur demonstrare, ne figu-
 re aliqua etiam huius deficeret vmbra mysterij; sic Da-
 uidi per Nathan loquitur Dominus *s* *luscitabo semen*
tuum post te, & firmabo regnum eius, ipse edificabit domum
nomini meo, & stabiliam thronum regni eius vsque in sem-
piternum: quæ verba minime de Salomone complete
 verificari queunt, cum ipsius thronus defecerit, eius
 que regnum peregrini occupauerint: vnde intelligen-
 da veniunt de regno Christi, quod est Ecclesiæ, perinde
 que Angelus de Iesu ad Mariam dixit *t dabit illi Do-*
minus Deus sedem David Patris eius, & regnabit in Domo
Iacob in æternum. Quod regnum innuens Paulus ait *v*
& omnia subiocit sub pedibus eius, & ipsum dedit caput su-
 pra

pra omnem Ecclesiam: praesidet igitur Christus in Eccle-
 siae suae visibili regno modo proportionato, commo-
 diorique membris huius myltici corporis: at non vi-
 sibiliter per se ipsum, postquam, ad Patrem ascendens,
 corporalem suam nobis substraxit praesentiam, nec iam
 per vicarium suum Petrum, cum vita excesserit tem-
 porali, *omnis namque potentatus brevis vita; Rex hodie
 est, & cras morietur:* x ergo potestas eius, cuius est po-
 testas aeterna, & regnum eius, quod non corrumpetur y leu-
 cuius non erit finis: non tantum Petro fuit commissa, sed
 etiam per ipsum ad successores deriuata, vt super solium
 David, & super regnum eius sedeant, vt confirmant illud,
 & corroborent in iudicio & iustitia. x Deinde quia
 causa, quibus Seruator noster Petro Ecclesiam commi-
 sit regendam, semper in eodem vigore, dum permanet
 Ecclesia perseverant, etenim aequalis nunc erit amor
 in ipsam, nec sollicitudo minor, ac providentia, si ergo
 eo quod Dominus corporaliter terram deserebat Prae-
 sidem, Pastorem, caput que visibile suprema auctorita-
 te in Ecclesia fungentem vicarium suum Petrum re-
 linquere fuit consonum, vt vnitas, ordo que, ac monar-
 chicum seruaretur regimen: haud minus equidem in-
 finem vsq; seculi necessarium erit alium post alium subroga-
 re, qui Ecclesiam ipsam vti visibile fundamentum sus-
 tineat, vt Pastor regat, & alat, vt sponsus am lecte-
 tur, ac diligit, & denique vti Dux ducat, ac defendat:
 sic [vt Augustinus ait a) vno in Petro figurabatur
 vnitas omnium Pastorum. Quapropter vt dogma
 fidei credendum firmiter tenemus Romanum Ponti-
 ficem, tanquam legitimum Petri successorem, Iesu
 Christi Domini nostri Vicarium in terris existere cu
 eadem plenitudine potestatis ac Petrus extitit: quam
 veritatem docet praecipue vniuersalis Ecclesiae perpe-
 tua ab Apostolorum tempore continuata traditio: sic

SS. Pontifices in suis Epistolis memorix, ac posteritati mandant; ut Sanctus Clemens Petri discipulus, hic in Epistola r. ad Iacobum Fratrem Domini, seu, ut verius ad Simone n. Alpheum, quem etiam Iacobum appellatum testatur Dorotheus, b. Christi que conforbrinum, prioris que Iacobi, qui cognominabatur iustus fratrem, & in Hierosolimitana sede successorem; sic ergo ad illum Clemens *Hic idest Apostolus Petrus pro pietate patri volens apprehensa manu mea in conuentu fratrum dixit, Clementem hunc Episcopum vobis ordino, cui soli meam predicacionis, & doctrinæ Cathedram trado. Et paulo post Ipsi trado à Domino mihi traditam potestatem ligandi, & soluendi: ligabit enim, quod oportet ligari, & soluet quod expedit solui.* Ex quibus Sanctissimi Martyris verbis plene constat Episcopum Romanum plenæ potestatis Petro traditæ iure successionis heredem existere quod ipsum alij etiam plurimi docent Pontifices, & ac Concilia, vnde Nicenum i. vniuersale Canone 39. iuxta translationem ex Greco in latinum per Theilonem & Theatistum Constantinopolitanum d. hæc habet sic que præ est Patriarcha his omnibus, qui sub potestate eius sunt, sicut ille, qui tenet sedem Romæ caput est, & Princeps omnium Patriarcharum, quandoquidem ipse est primus sicut Petrus, cui data est potestas in omnes Principes Christianos, & omnes populos eorum, ut qui sit vicarius Christi Domini nostri super cunctos populos, & cunctam Ecclesiam Christianam: & quicumque contradixerit, à Synodo excommunicatur. Id ipsum alix etiam Synodi Oecumenicæ, alix que Prouinciales comprobant & Tridentina sess. 7. can. 3. de Baptismo ait: *Siquis dixerit in Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum Mater est, & Magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam, anathema sit.* Et clarius Florentina totum hoc definiendo declarat his verbis: *definiemus, Sanctam Apostolicam sedem, & Romanum Pontificem*

9

rificem in vniuersum orbem tenere primatum, & ipsum esse Beati Principis Apostolorum Petri successorem, & Verum Christi vicarium, totius que Ecclesie caput, & omnium Christianorum Patrem, ac Doctorem, & ipsi in Beato Petro pascendi, & gubernandi vniuersalem Ecclesiam a Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem traditam esse, sicut in actis oecumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur. Hec in litteris vniouis Synodus Florentina, Neque Ecclesie Patres huius dogmatis ignaros iudicare fas est, cum passim id ipsum docere videantur. N. Cyrillus Alexandrinus in lib. Thesaur. relatus a D. Th. opusc. 1. contra errores Græcor. cap. 3. sic loquens: sicut Christus accepit a Patre plenissimam potestatem, sic & Petro, & eius successoribus plenissime commisit: alij que Græci Patres, & latini. f Nec in hoc plus immorandum: cum satis de traditione hac omnibus per exercitium potestatis huius, tot sæculis in Romanis Pontificibus obseruatum constet: innumerique doceant Doctores, qui fusius probant. g

REMISIONES.

A Diana p. 12, tract. de consecrat. Episcopi Resolut. 119. ex D. Hallier, & alijs. b 1. Reg. 17. 40. c Psalm. 44. 17. d exod. 25. 40. e ad Ephes. 4. 5. & 6. f Arist 8. ethic cap. 10. & 3. Politic. cap. 11. & lib. 4. c. 2. Consule D. Th. 4. contra Gent. N. Guidonem Carmelitam de erroribus Græcor. cap. 3. N. Ioann. Mariam Verratū tract. de auctoritat. Ecclesie cap. 19. g symbol. Nicenum, & Constantino polit. passim que conciliaz cap. legimus dist. 93. cap. loquitur 24. q. 1. & ibidem cap. pudenda, & cap. ex sola, & c. firmiter de summa Trinit. §. vna vero ac plurimis alijs. h Gallicana declaratio in ante loquio i Grego. Magni. in cap. 16. 1. Reg. K Psalm. 77. 70. 71. 72. l Ioannes 21. 15. 16. & 17. m Matth 16. 18. vbi petra, & fundamentum Ecclesie dicitur, clauis que ipsi promittuntur calorum. Matth. ite

17 26. Vbi in solutione census Christus Petrum sibi equauit
 didracma tribuens exactoribus, tamquam Petrum post e ca-
 put, primum que omnium Apostolorum designans, Patrem
 que, ac rectorem instituens domus Domini vice sui, ut ex-
 ponit Ambrosius. Item Matth. 10. 2. Vbi primus inter omnes
 Apostolos nominatur, ex quo primatum infert Magn. Al-
 bertus ibi. Itē Ioann. 6. 69. Luca 12. 41. Matth. 16. 16 & c.
 29. 27. Vbi pro omnibus Apostolis, tamquam omnium pri-
 mus, constat loquitur. Item Ioann. 1. 42. Vbi Cephias à Chris-
 to vocatur, quod syriaco idiomate caput sonat, teste Isidoro
 etymolog. lib. 8. cap. 9. Vnde Principem omnium Apostolorū,
 caput que vniuersalis Ecclesiæ inferunt SS. Anaclerus, ut ha-
 betur cap. Sacro Sancta dist. 22. & Vigilius in Epist. ad Eu-
 zher: & alijs locis Sacræ Scripturæ passim Petri primatus
 innuitur. ¶ Chalcedonense, vbi crebro Patres Petrum fun-
 damentum, caput que Ecclesiæ vocant. Item 6. Synodus gene-
 ralis aetione 4. Constantiensis sess. 15. errores Ioannis Hus-
 damnans, quorum septimus continebat Petrum non fuisse
 Ecclesiæ caput, o cap. in nouo dist. 21. cap. cuncta per
 mundum 9. q. 3. cap. nemini 17. q. 4. cap. loquitur 24. q.
 1. & cap. Ita Dominus dist. 1. & cap. Petrus 2. q. 7. pluri-
 bus que alijs. p. N. Cyrillus Alexandrinus lib. 9. in Ioannē
 cap. 25. & 35. & lib. 4. de trinit. column. mihi 289. Au-
 gust. lib. de quest. veter. & noui testamēti 9. 79. Greg.
 Magn. super lucā 22. & ibid. Chrisosth. & super vltimum
 caput Ioann. N. Cyrill. Hiero solimit. Catechesi 18. Clemēs
 Papa 1. Epist. 1. ad Iacobum fratrem Domini, passim que Pa-
 tres Petrum Ecclesiæ fundamentum caput, Principem Cory-
 pheum, alijs que similibus epitectis laudantes, ex Doctoribus
 N. Resolutus Ioannes Bachonius in 4. q. 10. prologi art. 1. &
 distinct. 17. q. 1. art. 1. N. Thomas Vualdensis. tom. 1. lib. 2.
 doctrinalis fidei art. 1. cap. 1 & 2. N. Guido de Perpiniāno
 in summa de Hæresibus cap. 3. de erroribus Gregor. N. Verra-
 tus de auctoritate Ecclesiæ cap. 20. N. Thomas Beauxamis
 Harmonia Euangelicæ tom. 3. cap. 8. & alij plures. q. De-
 claratio Gallicana, in ante loquio. ¶ Vide N. Lozanam cō-
 sulto

11

sulto ultimo pro primatu Petri supra Pauli de E. i. s. m. edis
 serentem: vide etiam præ allegatum N. V. u. c. s. e. m. ibid. cap.
 3. & 4. s. 2. Reg. 7. 12. & 13. Luca 1. 32. u. ad Ephes.
 1. 22. x. Ecclesiastici 10. 11. & 12. y. Daniel. 7. 14. Luc.
 1. 33. z. Isais 9. 7. a. August. serm. 24. de Sacerdotis cap. 2.
 b. Dorotheus Tyr. Episcopus in Synesi. c. Anacletus epist.
 3. Euaristus Epist. 1. Alexander Epist. 1. et 2. Victor Epist.
 1. Zepherinus Epist. 1. innumerique alij, ut videre est apud
 concilia excusa Colonia Agripina anno 1618. opera, ac stu-
 dio Seuerini Binij S. Theologis Doctōris, & Coloniensis Eccle-
 sis Canonici, qua editione in hoc opere sæper utimur. d. Ha-
 bentur hi canones tom. 1. concil. p. 1. ex collectione Alphonsi
 Pisani Societatis Iesu, quam magna ex parte esse Gelasij Cy-
 zici testatur Baronius ad ann. 476. n. 67. e. Constantino
 politana 1. can. 3. alias. 5. Ephesina 1. Epist. N. Cyrill. Alex.
 ad Celestinum Pont. quæ extat eiusd. Concilij tom. 4. Chal-
 cedonens. act. 1. 2. et 16. ubi pluries Leo Papa vniuersalis Pa-
 triarcha nominatur: Petrum que in ipso loqui, asseuerant
 Concilij Patres. Item Constantino polit. 2. a. Vigilio Pape
 confirmata. Sexta quoque Synodus generalis act. 3. 7. 13. et
 18. ubi mirifice Agathonis epist. commendatur, quæ quidem
 tamquam scripta a Petro Apostolorum Principe & Patribus
 illis suscipitur. Idem quoque Synodus generalis 7. confirmat
 dum Hadriani 1. epist. in qua ipse Romanæ sedis primatum
 asseuerat, accipit. Consonat quoque Synodus Romana sub Sy-
 macho. ut habetur cap. bene dist. 96. cum Lateranensi sub
 Innocet 3. ut habetur cap. damnamus de sum. trinit. Et Lug-
 dunensi sub Greg. 10. ut habetur cap. 1. de sum. trinit. in 6. &
 cap. ubi periculum de elect. quod ipsum plura alia concilia,
 textus que confirmant, quæ referre non vacat. f. Ignatius
 epist. 15. ad Rom. Iræneus lib. 3. cap. 3. Athanas. epist. ad
 Marcianum. Basil. epist. 52. quæ est ad Athanas. Chryso-
 st. in epistolis ad Innocent. Tertull. lib. de Præscript. cap. 36.
 Ambros. orat. de satyr. fratre et 1. ad Timoth. 3. et lib. 1.
 epist. clar. 1. ad Syric. Papam. Hieron. epist. 8. ad Demetriad.
 et 57. ad Damas. August. epist. 90. 91. et 93. Isidor. epist. ad

Eugen. Bernard. in libris de considerat. ad Eugen. Pap. alijs que plurimi. g. Vile D. Th. 4. contr. gent. cap. 16. et cont. error. Græc. cap. 69. alijsque locis. N. R. Bachonium in 4. q. 10. prologis et dist. 17. q. 1. art. 1. N. Thomam Vuald. tom. 1. lib. 2. doctrinal. fidei art. 3. cap. 32. 33 et 35. N. Guido nem de Perpiniano sum. de hares. error. 3. Græcor. et error. 1. Val dens. Vide etiam controuersitas omnes, et Scholasticos ad tract. de fide, vbi de Romano Pontifice disputant, ex dictis vero, ac allegatis sequens sustinendum, propugnandum que deducimus.

ASSERTVM PRIMVM.

VNa est Christi Sancta, Catholica, Vniuersalis, ac Apostolica Ecclesia, visibiliter interris degens, quæ & militans appellatur: cuius in vno visibili capite, & non in pluribus seorsim, aut coniunctim residere debet, perindeque Apostolus Petrus primus post Christum Dominum Vicarius fuit, ab ipso institutus cum summa potestate super Ecclesiam, super omnia que ipsius membra ordine Monarchico Princeps, Rector, ac Pastor: cui nullus etiam coapostolorum auctoritate, aut dignitate equalis extitit: sed omnes inferiores ipsi, vt capiti & Præfuli. Hæc vero summa, suprema que super omnem Ecclesiam potestas à Christo Domino immediate, perindeque iure diuino tradita nõ solum ipsi Petro verum etiam omnibus successoribus in ipso eadem æqualitate potestatis, & iuris fuit commissa: vnde Romanus Pontifex eadem auctoritate, ac Petrus ipse Vicarius est Christi, diuino que, & non humano iure præ est vniuersali fidelium cæui, tamquam legitimus successor, nedum in Romano Episcopatu, sed in vniuersali Ecclesia: qua propter nec ab Imperatoribus, neque à Concilijs, nec à Petro, aut alijs Apostolis originem duxit summi Pontificis Primatus super omnem Ecclesiam, sed tantum ab ipso Christo D. immediate,

11

vt causa instituentem, & committentem: quæ omnia dogmata esse fide credenda asserimus.

MVNIMEN SECVNDVM. FVNDA.

PVgnaturus cōtra Allophilum Daud *fundam manu tulit*, *A* instrumentum regulariter factū ex funiculis contextum, que vti solent Pastores vt oues protegant, lupos, alia que ferocia profligent impetentia. Sic Romanus Pontifex supra-
mus, ac vnicus Ecclesiæ Pastor, iuxta illud *suscitabo super eas Pastor vñ, qui pascat eas seruum meū Daud*: *b* fundam id est Ecclesiam *c* triplici funiculo, nempe Trinitatis fide cōtextam, vt nulla vi rumpatur: iuxta illud, *funiculus triplex difficile rumpitur manu sumit*, scilicet potestate, ac imperio regendam, opere charitatis seruandam, fortitudinis que ab impetentibus protegendam. Vnde, haud in congruo, Salomonis templum intrinsecus cedrinis tabulis, in quibus fundæ insculptæ erant, vt ex Hebræo transtulit Sanctes Pagninus, *d* tegebatur: vt typice Christi Ecclesiam, veluti fundam in fides, iam hinc, iam inde, contra ipsam pugnantem, in gyrum, sui Pastoris ductu versam, euerentem signaret. Ducitur igitur fundam à manu, seu potestate gubernantis, non vero è conuerso fundam manum dirigit, vt ipsa docet magistra experientia. Ex quo omni recte sententi liquido constabit, quam male de supræma Romanæ Antistitis potestate declarantes Galli sentiant, si sequentem suæ declarationis §. 2. quem iam transcribimus perpendat: *habet igitur. Sic autem in esse Apostolicæ sedis, ac Petri successoribus Christi Vicarijs rerum spiritualium plenam potestatem, vt simul valeant, atque immota consistant Sancta Oecumenica Synodi Constantiensis, à sede Apostolica comprobata, ipso que Romanorum Pontificum, ac totius Ecclesiæ vsu confirmata, atque ab Ecclesia Gallicana perpetua religione custodita decretæ auctoritate Concilio*

D

rū gene

generalium, quae s. J. 4. et 5. continentur, nec probari à Galli-
 cana Ecclesia, qui eorum legatorum, quasi dubiae sint aucto-
 ritatis, ac minus approbata, robur infringant, aut ad solum
 schismatis tempus Concilij dicta detorqueant. In quibus
 verbis satis, quem supra notauimus animum ostendunt,
 minuendi scilicet A. uoluntate sedis auctoritatem. Sed
 ne quidquam minori explicatione, quam par est, lecto-
 ri proponamus, iam Constantiensis Concilij verba sub-
 nectimus, sic in sess. 4. à Gallis citata loquentis. *Hæc ac-
 ta Synodus Constantiensis &c. Primo declarat, quod ipsa Syno-
 odus in Spiritu S. congregata legitime, generale Conciliū
 faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans, po-
 testatem à Christo immediate habet, cui quilibet curus, uel
 que status, uel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire
 tenetur in his, quæ pertinent ad fidelem extirpationem dicti
 Schismatis. & reformationem generalem Ecclesie Dei in ca-
 pite, et in membris: f. eadem fere verba sess. 5. repetit.*
 Hac igitur sess. seu his Constantiensis verbis inuidentur
 Galli, ut præmissis, ut quantum à vero distet ipsorum
 expositio, ac intelligentia, prout à Clero Gallicano
 traditur, quæcūq; auctoritatis sint prædictæ sessionis 4.
 & 5. Constantiensis, in dagaça aggrediuntur, ut manifeste
 fiat expetita veritas.

Quod ut præstemus, pariter quæ à dubijs certis discer-
 nantur animaduertendum venit quæstionem hanc
 scilicet. *An Romanus Pontifex sit supra Conciliū, uel e-
 contra generale Conciliū sit supra Romanum Pontificem?*
 duplici, diuersoque sensu exagitari posse: primus est tē-
 p. 1. quo Ecclesia Romana caret certo, ac indubitato
 Pastore, sed sunt duo, uel plures contendentes de iure
 Papatus, nec certo constat, quis eorū sit legitime elec-
 tus, ac Petri successor; secundus uero sensus est, quando
 Ecclesia certum ac indubitatum habet Pastorem, sibi
 que constat esse successorem Petri, ac Vicarium Chri-
 sti: & iuxta hanc sensum diuisionem quæstio exagitari
 debet, cum diuersimo de respondere necesse sit in quo-
 beto

libet illorum: quidquid Gallicana declaratio, & inuocationem inducens, dicat.

In primo ergo sensu, vi scilicet, in casu Schismatis, & incerti Pastoris, aut notorie hæreticæ, haut renuimus concedere Concilium generale esse supra incertum Papam: posse que, vel autoritate concertantium, vel ipsis renuentibus, à cæteris Ecclesiæ Prælatibus congregari, vt, vel de iure electionis exquiratur, & quis sit legitime electus declaretur, aliusque, siue alij deponantur: vel manente in ambiguo iure, si non possit discerni cuius sit, ad aliam electionem certam procedatur, concertantibus depositis, vel per renuntiationem ab ipsis impetratam, vel per alia remedia iuris: quod patet ex capite *sibus forte* dist. 76. §. Idemque in casu, quo Papa manifeste esset hæreticus (qui tamen casus moraliter, nostro iudicio, est impossibilis) dicendum iudicamus, vt constat cap. *si Papa*, dist. 40. Sed quia declaratio Gallicana, etiam ad casum secundum, certi, videlicet, ac indubitati Pastoris, verba Constantiensis Concilij extendere nititur: Romam namque Pontificem quamuis receptum ab Ecclesiâ vniuersali, vt legitimū Petri successorem, omni generali Concilio subiectum debere esse intendit: tantum in hoc secundo sensu nostræ decisio erit questionis.

In primis igitur extra controuersiam est nullum Concilium generale legitime congregari posse absque autoritate Romani Præsulis certi, & indubitati: sic fere omnes tenent Doctores catholici, præter paucos, qui tempore Basiliensis Concilij id negare ausi sunt: sed nostra sententia expresse habet in Concilio Alexandrino, cui Athanasius inter fuit, qui in Epistola ad Felicem Romanum Antistitem sic loquitur, *scimus in Nicæna magna Synodo ab omnibus esse roboratum, non debere absque Romani Pontificis sententia Concilia celebrari*, videlicet, generalia. Item constat ex cap. *Synodus* dist. 17. vbi Marcellus Papa sic ait, *Synodus Episcoporum* absque

absque huius Sanctæ Sedis auctoritate, quamquam quosdam
 Episcopos positis congregare non potestis regulariter facere.
 Idem etiam clare docet Pelagius Papa 2. vt habetur
 cap. multis eiusdē 17. dist. vbi rem confirmat his ver-
 bis, Multis denuo Apostolicis, & Canonicis instrumur re-
 gulis, non debere absque sententia Romani Pontificis Con-
 cilia celebrari &c. idem constat ex pluribus alijs Con-
 cilijs, Pontificij que iuris Canonibus h id ipsum apar-
 te docentibus. Constat deniqte ex ipso Constantiensi
 Concilio, de quo agimus, vt hac ratione demonstra-
 tur.

Nam in primis Concilium in dictum fuit, & cō-
 uocatum auctoritate Balchazaris de Cossa, qui extri-
 bus de iure papatus concertantibus, vnus erat, dictus q̄
 in sua obedientia Ioannes. 23. vt constat ex Bulla con-
 uocationis data laudæ. 5. idus Decembris Pontificatus
 sui anno. 4. est que inserta in 2. sess. Constantiensis, ip-
 so aprobante Concilio, habita 16. Nobembris, seu ali-
 ter Decembris anno 1414. eodem Ioanne Presiden-
 te i.

Item sess. 13. habita die 4. mēsis Iulij anno 1415.
 pronūtiata fuit cōuocatio facta per Gregorium 12. alias
 Angelum de Coriario, prout habetur in Bulla eiusdem
 data Arimini 3. die Martij Pontificatus sui anno. 9. ibi-
 que inserta. In qua remota omni præsentia prædicti
 Balchazaris Cossa, facultatem conuocandi Concilium
 imperitiuit Carolo de Malatesta, alijs que, prout ibidē
 continetur, quæ conuocatio facta fuit, & ad effectum
 ducta, publicata, ac à Concilio accepta, prout plenius
 ibi. K Constat ergo prædictū Cōstantiense Cōciliū in ea
 fuisse sententia, quod Romani Pontificis auctoritas
 necessaria est ad generalis Concilij conuocationem.
 Et hæc sufficiant, relictis nouatorum hæreticorum ca-
 uillis contra hanc veritatem.

Secundo est certum Romano competere Ponti-
 fici præsentia ius in generalibus Concilijs, siue per-
 se,

se, sine per legatos suos, prout sibi visum fuerit: quod manifestum sit ex comanuni Conciliorum generalium praxi. In 1. igitur generali Niceno anno 325. Osius Cordubensis Episcopus, cum Vico, & Vincentio Urbis Romæ Presbyteris præsentiam exeruit pro SS. Papa Syluestro, vti ipsius legatus. / In 2. Constantinopolitano sub Damaso anno 325. licet clare non constet, eū alias certum sit autoritate Damasi in dictum, creditur Gregorium Nazianzenum eiusdem Urbis Antistitem, seu Meletium Anthiochenum vices Damasi tenuisse. *m* In 3. generali Ephesino, 1. sub Cælestino anno 431. præfedit, vti ipsius legatus N. Cyrillus Alexandrinus Patriarcha, vti constat ex Epistola eiusdem Cælestini ad Cyrillum, quæ extat in prædicto Concilio, *n* hæcque inter alia dicit, *quam obrem nostra sedis autoritate adscita, nostraque vice, & loco cum potestate vsus eiusmodi, non absque exquisita seueritate, sententiam exequeris.* Et ex Cathalogo Episcoporum assistentium, & in principio act. 2. & in relatione ad Theodosium, & Valentinianum Augustos facta per Concilium, hæc leguntur. *Er hæc quidem etiam, antequam SS. hæc Synodus conueniret Cælestinus Santissimus magna Romæ Episcopus per literas suas indicauerat, Cyrillo que SS. Deoque dilectissimo, magna ciuitatis, Alexandrina Episcopo, vt suas vices subiret, commiserat, cui etiam adiunxit post modum Archadium, ac Projectum Episcopos, & Philippum Presbyterum, etiam Cælestini ipsius legatos, vt habetur in eadem relatione missa ad Augustos, & in eodem Concilio pluribus locis. o.*

In 4. Chalcedonensi sub Leone. 1. anno 451. Presbides fuerunt pro Romana sede, vti Leonis legati Paschasinus, & Lucentius Episcopi cum Bonifatio Presbytero, vti constat ex actionibus ipsius Concilij, in quarum prima sic legitur, *Paschasino, & Lucentio Reuerendissimis, Episcopis, & Bonifacio Religiosissimo Presbytero tenentibus locum SS. & Reuerendissimi Archiepiscopi*

alma Urbis Romae Petris &c. Post hæc Anatolij Constantino politani Episcopi firmentio, quod non fieret, nisi Legati præsiderent idem repetitum pluries inuenitur sequentibus actionibus, 3. quando prolata fuit sententia contra Dioscorum, hæc leguntur, unde SS. & Beatissimus Archiepiscopus magna Senioris Romæ Leo per nos, & per præsentem Sanctam Synodum, una cum ter beatissimo & omni laude digno B. Petro Apostolo, qui est petra, & crepido Catholica Ecclesie, & recte fidei fundamentum, nudauit eum (idest Dioscorum) tam Episcopatus dignitate, quam etiam, & ab omni sacerdotali alienauit ministerio. Hæc ibi Paschasius, Lucentius, & Bonifacius: ex quibus, alijs que pluribus Concilij eiusdem locis constat Leonem per suos præfuisse Legatos.

Quintum generale Concilium Constantino politanum 2. sub Vigilio Papa anno 553. in quo fuit resses Eutychius eiusdem Urbis Patriarcha, uti constat ex Epistola ipsius Eutychij ad Vigilium, in qua hæc leguntur, & ideo petimus præsidente nobis vestra Beatitudine: sine quaestione imponi Deo placitum, & conuenientem his, que à Sanctis Concilij definita sunt. Id ipsum que habetur in Epist. Vigiliij rescripta ad Eutychium, & ad omnes Episcopos, qui cum eo subscripserunt: ubi hæc habet verba: poposcit igitur vestra fraternitas, ut nobis præsidencibus de tribus capitulis, ex quibus questio est: conferatur, &c. 9. Sexto Concilio generali Constantino politano 3. sub Agathone anno 680. inceptum, & sequenti absolutum præfuerant tamquam Apostolicæ sedis legati Theodorus, & Georgius Presbyteri, & Iohannes Diaconus, ut in act. 1. initio legitur: Conueniente quoque sancta, & vniuersali Synodo: id est Theodoro, & Georgio vniuersalibus Presbyteris, & Iohanne venerabili Diacono, vicem agentibus Agathonis SS. & Beatissimi Archiepiscopi antiquæ Romæ &c. r. quod idè reliquis eiusdem Concilij actionibus obseruatur.

In septimo generali Nicæno 2. sub Hadriano 1.

anno 787. Praesides fuerunt ipsius Romani Pontificis Legati, ut constat ex act. i. per haec verba, *Petro Reuerendissimo Archipresbitero SS. Romanae Ecclesiae, scilicet Apostoli Petri, & Petro Reuerendissimo Praesbytero, Monacho, & Abbate Venerabilis monasterij Sancti Sabbae Romanae sibi, retinentibus locum Apostolicae sedis almi, & SS. Archiepiscopi Senioris Romae, Adriani.* Idem que seruetur ordo in reliquis Concilij actionibus, Legatis subscribentibus ante Tharasium Constantinopoli Archiepiscopum.

Octauo Concilio generali Constantinopolitano 4. sub Hadriano 2. anno 870. haec de praesidentia inueniuntur act. 1. *conuenientibus autem Donato, & Stephano Deo amabilissimis Episcopis, & Marino Venerabili Diacono, locum tenentibus Adriani SS. ac Beatissimi Archiepiscopi senioris Romae:* quod etiam in omnibus Concilij actionibus obseruatur: & etiam constat ex praefatione Anastasij Bibliothecarij Apostolici, huic Synodo praefixa, ipsi que Adriano Pont. directae: ac etiam manifestum fit ex epist. ipsius Concilij ad eundem Pontificem missae: & denique ex his, quae leguntur in fine act. 10. ubi in subscriptionibus primo loco haec ponitur. *Ego Donatus gratia Dei Episcopus Sanctae Ostiensis Ecclesiae, Locum obtinens Domini mei Adriani Summi Pontificis, et vniuersalis Papae, omnia, quae superius leguntur, huic Sanctae, et vniuersali Synodo praesidens, usque ad voluntatem eiusdem aximij Praesulis, promulgauit, et manu propria subscripsit.* Et sub eodem verborum tenore sequuntur Stephani Episcopi Nepesini, & Marini Diaconi subscriptiones: postea vero quarto loco legitur *Ignatius misericordia Dei Episcopus Constantinopoleos, noua Roma Sanctae, et in hanc, et vniuersalem Synodum, suscipiens, et omnibus, quae ab ea iudicata, et scripta sunt, concordans, et diffiniens subscripsit manu propria.*

Atque eadem methodo omnes alij Patres subscripserunt: ex quo notare possumus solos legatos munus

præfidentie vice Martiani obtinuisse. Hunc præxim in his primis octo generalibus Concilijs obseruatum uolentissimum, nunquam in reliquis præfidentie Romanos Pontifices perse, uel per suos legatos apertius conitat, nec in eo est aliqua controuersia, ut Cardinalis Bellarminus notauit. s.

Nec huic ueritati dissentiant Constantienses, cum sess. 1. præfidentie Ioannem 13. fateatur Conciliū his uerbis *Sacra, et vniuersali Synodo in Ecclesia Constantiensi præfidente præfato D. Papa solemniter congregata.* Deinde quia sess. 14. ex decreto Gregorij 12. remouetur omnis præfidentia Ioannis 23. perse, uel per legatos suos, quatenus officiens præfentio iuri Gregorij ad papatum. Quo id decretum admissum fuit à Concilio, executioni que mandatum, ut latius ibi sigitur mens Constantiensis erat soli Romano Pontifici competere præfidentie ius in Concilijs generalibus: nec de hoc rationabile dubium extare potest, unde a pleniori probatione superfedemus.

Certissimum item est tertio quodlibet generale Cōcilium ad sui roborem, & firmitudinem approbatione, ac confirmatione Romani Pontificis, certis, ac indubitati egere: nec absque illa ratum, ac firmum esse posse: quæ ueritas etiam ex praxi octo prædictorum generalium, ex quibus cæterorum desumpta est forma Conciliorum, plenissime constat. Nam Primum Nicænum epist. ad Syluestrum Papam directa hæc habet finis: *quidquid autem constitutum in concilio Nicæno præcavimus uestri oris consortio confirmetur: quod executum fuisse Santissimum Pontificem, constat ex rescripta ipsius epist. ad Concilium, ubi hæc loquitur. Nam et confirmo, figo que ad doctrine uestra ueclamantes de mysterio, uel unitate Trinitatis: chrisimatis uos secundum dicta, et doctrinam euangelicam, Sanctam accepisse gratiam: de qua examinationis probò uera fuisse, et esse māsura, quæ in uestrum, nostrum que manauere mysterium: in eum chi ro gratum.*

phum, & discipulorum meorum offero vestro Sancto Concilio, quidquid à constituis una pariter dare consensum. & Itē reperitur huius Concilij confirmatio per eundem SS. Siluestrum in Concil Romano 3. sub his verbis *Syluester Episcopus Sanctæ, & Apostolicæ sedis Urbis Romæ dixit: quid quid in Nicæa Bithyniæ constitutum est, ad robur Sanctæ Matris Ecclesiæ Catholicæ, & Apostolicæ a Sanctis Sacerdotibus 318. nostra erit conformiter confirmamus. & c.* Hancque veritatem comprobat Baronius ex antiquissima Ecclesiæ traditione. x

Secundum vniuersale Concilium Constantino politanum constat à SS. Damaso, tunc in Romana urbe Synodum agente, confirmationem exquisisse, vti legitur in epistola ad ipsum, reliquosque Episcopos Romæ stantibus misa, in qua, postquam omnia acta Constantino poli recensentur, hæc verba leguntur: *quibus rebus, tamquam legitime, & secundum Ecclesiæ canones à nobis constitutis, obsecramus vestram reuerentiam, ut congratuletur & c.* 9 Obtinuisse autem expetitam confirmationem, tradit Photius libello de 7. Synodis, atamen intelligendum est, quoad ea, quæ ad Macedonianæ, & Eunomianæ hæresis, & fidei Nicænæ confirmationem spectant: Baronius ad ann. 381. ex vetustissimo codice in Vaticana, alijsque Bibliothecis inuento hæc tradit sententiam de damnatione Macedonij, & Eunomij *Damasus confirmari præcepit, etiam in Sancta 2. Synodo, qua præcepto, & auctoritate eius apud Constantino poli celebrata est.* Ex quibus manifeste colligitur huius sententiæ approbationem, ac confirmationem minime negasse, utpote a se primo ordinatæ, ac præscriptæ Videt Severinum Binium in notis ad hoc Concilium verbo approbatum. 2

Tertium generale Ephesinum post impij Nestorij damnationem literas à SS. Cælestino per suos Legatos Proiectum, & Archadium Episcopos, ac Philippum Presbyterum accepit, in quibus iuxta ipsius dispositionem

sitionem, vicesque confirmare, & approbare iubet. dicitur
tam sententiam, quam in effectu confirmarunt, ut
pater ex Concilio a. r. & 3. vnde Greg. l. 1. Epist. 24.
se hanc Synodum tanquam Euangelium venerari affir-
mat.

Quartum Chalcedonense in relatione ad SS.
Leonem hæc habet. Rogamus igitur, & tuis decre-
tis nostrum honorandi iudicium, & sicut nos capiti in bonis
adiecimus consonantiam, sic & summis tuis filiis, quod
debet, adimpleat; & paulo ante post diffinitorum re-
lationem: hæc (inquiunt) sunt, quæ tecum, qui in
spiritum præsens eras, & complacere, tanquam fratribus de-
liberasti, & qui bene per tuorum Vicariorum sapientiam ve-
debaris à nobis, effecimus. A. Etiam in Epistola Leonis
ad Episcopos, qui in Chalcedonensi Synodo fuerunt
congregati hæc leguntur: omnem quidem fraterni-
tatem vestram nosse non ambigo definitiones Sanctæ Sy-
nodi, quæ ob confirmationem fidei in Chalcedonensi Ciuitate
celebrata est toto corde me fuisse complexum: aliqui-
bus quæ interiectis profequitur: Ne ergo per malignos
interpretēs dubitabile videatur, utrum quæ in Synodo
Chalcedonensi per unanimam vestram de fide statuta
sunt, approbem, hæc ad omnes fratres, & Episcopos nostros,
qui prædicto Concilio interfuerunt, scripta direxi, quæ glo-
riosissimus, & clementissimus Princeps, sicut populi, in no-
ticiam vestram mittere pro Catholica fidei amore dignabi-
tur; ut & fraterna vniuersitas, & omnium fidelium corda
cognoſcant, me non solum per fratres, qui vicem meam exe-
cuti sunt, sed etiam per approbationem gestorū Synodalium
propriam vobiscum misisse sententiam, in sola videlicet fi-
dei causa (quod sæpe dicendum est) propter quam generalis Cō-
cilium, & ex præcepto Christianorum Principum, & ex con-
sensu Apostolicæ sedis placuit congregari, damnatis hereti-
cis qui si corrigi voluissent, nulla penitus resideret de vera
D. N. Iesu Christi incarnatione dubitatio. Vnde si quis in-
quam ausus fuerit, vel Nestorij perſidiam tueri, vel Euti-
chetis

hæretis, aut Dioscori impium dogma defendere, à Catholico-
 rum communione rescetur, nec habeat eius corporis parti-
 cipationem, cuius abnegat Veritatem. Hæc Leo 1. de huius
 Concilij approbatione, quatum vero ad illud quod de
 Constantino politanæ sedis post Romanam primatu
 fuit ibi decretum, nullatenus confirmare voluit S. Põ-
 tifex, sed omnino respuit, casum que, atque innane de-
 claravit, vt constat ex eadem epist. & ex alia ad Ana-
 tolium Constantinopolit. Antistitem, b.

Quintum Concilium generale Constantinopo-
 lit. 2. approbatum à Vigilio Papa omnes fatentur, li-
 cet in tempore, quo hæc facta fuerit approbatio, non
 parum sit disidijs; Gregorius tamé lib. 2. epist. 36. testa-
 tur Vigilium aduersus Concilium hoc repudiantes li-
 bellum scripsisse: & epist. 24. ad Ioannem Constantino
 polit. Episcop. ait: *quintum quoque Concilium pariter ve-
 neror: certissimum tamen est hoc Concilium approba-
 rum, legitimum que iam ab omnibus Orthodoxis re-
 cipi ac teneri, vt plane concludit Severinus Binius in
 notis ad ipsum verbo approbatum. Consule ibi. c.*

Sextum generale Concilium Constantinopol.
 3. ab Agathone Papa confirmationem exposulauit, vt
 habetur ex epist. ad ipsum missa in qua postquam acta
 ipsius Synodi compendiose referuntur, hæc subnectun-
 tur: *quã (idest fidem) vt iterũ per honorabilia vestra scrip-
 ta confirmetis, vestram oramus paternam Sanctitatem: que
 epistola, cum ad urbem peruinit, iam SS. Agatho Pon-
 tifex è vita migrauerat: qua propter Leo 2. eiuſdem
 luceſar per Constantini Imperatoris epistolam roga-
 tus, vt Synodum ipsam approbaret, annuit, vt patet ex
 rescripto ad Constantinum, in quo postquam plurimum
 congratulatur de his, quæ in Synodo definita fuerant,
 hæc subiungit: id circo & nos per nostrum officium, hæc
 veneranda sedes Apostolica concorditer ac unanimiter his,
 que definita sunt ab ea, consensit, & B. Petri auctoritate cõ-
 firmat, sicut supra solidam petram, qui Christus est, ab ipſo*

Donat.

Domino a septis firmitatem: d & quamuis harum nō fir-
ma sit epistoliarum fides, sed vti corruptę, ac de praua-
tate censentur, quatenus Honorium SS. Pontificem la-
be hæreseos maculare videantur, non tamen, quoad
confirmationis petitionem, ac impetrationem susce-
pta sunt: præter quam quod, h. s. non obstantibus, Syno-
dum 6. hanc in 7. & 8. generalibus Concilijs probari,
ac confirmari scimus.

Septimum generale Nicænum a. approbatum
fuisse à Leone Papa testatur Iuo part. 4. cap. 157. aduer-
sus calumniantes auctores illius libelli, qui mentito
loci, ac typographi nomine ann. 1549. dolosus Eliphi-
li euulgauit impostor sub Caroli Magni titulo: attam-
en ab ipso Hadriano approbatum fuisse septimū Cō-
cilium generale hoc, vtpote ipsius tempore celebra-
tum, non obscure colligitur ex epist. ipsius ad Carolum
Magnum, in qua accerrime Concilium defendit: quod
vtique non faceret, si approbatum a se non esset. Vide
Seuerinum Biniū in notis verbo *Approbatum* vb;
plenius.

Octauum generale Constantinopoli 4. confir-
mationem à SS. Hadriano petiisse constar ex epist. ad
ipsum missa, vbi, postquam de actis in Concilio sumatim
rationem reddit, hæc verba subiungit: *igitur libenter,*
oppido, & gratanter imitatrice Dei Sanctitate vestra om-
nium nostrum conuentum, & vniuersalishuius, atque Ca-
tholice Synodi consensum, & consonantiam recipiente, præ-
dicam eam magis, ac veluti propriam magis, & sollicitius cō-
firma cōgelicis præceptionibus, & admonitionibus vestris,
vt per sapientissimum magisterium vestrum etiā alijs vni-
uersis Ecclesijs persanct, & suscipiatur veritatis verbum,
& iustitia decretum. Extrat vero hæc epist. act. 10. Con-
ciliij huius. Quod vero ab Hadriano Pont. confirma-
tum fuerit, testatur Anastasius Bibliothecarius in eius
vita: & vniuersaliter ab omnibus Orthodoxis tamquā
oecumenicum, à sede que Apostolica probatum, habe-

tur. Consule Seuerinum in notis ad ipsud.

Deinde omnes has octo generales Synodos ab Ecclesia probatas, & tamquam firmissimæ fidei, receptas, testatur professio fidei, quam recitare solebāt summi Pontifices, cum ad Sacerdotale fastigium eligebantur, habetur que in diurno lib. & refertur cap. *sancti octo* dist. 1. 6. ex qua Ecclesiæ, ac Conciliorum praxi clare demonstratur, generalia quæque Concilia ad sui firmitudinem, & valorem necessario egere approbatione, ac confirmatione Romani Pontificis, nec aliter posse firma, ac rata esse; quod ipsum etiam constat ex cap. *Regula* dist. 1. 7. vbi Iulius 1. Papa sic loquitur *nec vllum ratum est, aut erit vnquam Concilium, quod non fultum fuerit eius auctoritate: id est Apostolicæ sedis.* Item ex alijs pluribus iuris canonibus, quorum aliquos referemus in notis. Nec huic veritati videtur oppositum Constantiense Concilium, cui tantum Gallicanus fidei Clerus; nam sess. 45. quæ est vltima eiusdem, confirmationem constat postulasse à Martino 5. quam ipse cum limitatione ecessit, vt ibidem refertur sic: *quod omnia, & singula determinata, conclusa, & decreta in materijs fidei per præsens Concilium, conciliariter tenere, & inuolubiliter obseruare, volebat, & nunquam contraire quoquo modo. Ipsa que sic Conciliariter facta approbat, & ratificat, & non aliter, nec alio modo: quo decreto prolato, iterato fecit dici Pontifex Martinus 5. ac publicari per organum Augustini de Pisis fiscalis, vt ibi plenius; quod vero nemo ex Concilij Patribus, nec alius aliquis, contradixerit limitationem præ dictæ confirmationis, nec ab ipsa appellauerit, patet ibidem: ergo quia omnes assensum præ buere, recognoscentes in Romano Præfule potestatem approbandi generalia Concilia, vel ipsa reprobandi, secundum quod sibi videbitur expedire.*

His ergo, vt certis, suppositis, iam ad principalem quæstionis scopum accedamus: certum enim ex præ-

xi Ecclesie, iuribus que conuicimus, peruersum morem obseruatum in ipsa fuisse, quod Concilia generalia minime fiant: nisi Romano Pontifice conuocante, presidente, ac confirmante: quibus prelibatis, vt verissimis: sic argumentum forma deducimus. Id quod ita expectitur necessarium ad esse, fieri, conseruari, ac perfici alicuius rei, vt sine ipso in vlllo statu queat persistere, omnino & absolute est superior tali re, ad quam, seu ad cuius esse, est necessarium: at generalia Concilia ita dependent a Romano Pontifice: ergo omnino & absolute sunt ipso inferiora: mai. est perse nota, cum ex dependentia a priori necessario inferioritas conuincatur: mi patet ex dictis, namque fieri, & esse generalis Concilij dependet a Romani Pontificis conuocatione, seu indictione: conseruari, seu ipsius duratio a presidentia perse, vel per legatos suos, & ab eius regimine, dispositione, ac voluntate: perfici vero, seu ratu, ac firmum, validum que persistere, dependet a Pontificis approbatione, & confirmatione, vti probatum iam relinquimus: igitur omnino & absolute generalia Concilia in omnibus a Romano Antistite dependent, ac consequenter simpliciter sunt ipso inferiora.

Secundo, & absolute probatur hęc veritas nã, vt superius ostendimus Romanus Pontifex caput est, ac Pastor vniuersalis Ecclesie, Christi que Vicarius supremus: sed munus capitis, Pastoris, ac supremi Vicarij Christi nulli potestati humanę, ac create est subiectum, & inferius, sed tantum diuinę, & supremę ipsius Christi D. ergo Concilij generalis potestas nullatenus superior est Romani Pontificis potestate, sed omnino inferior, ipsi que subiecta: mai. est fidei dogma certissimum: nec a Gallicana declaratione negatur; cum in præ allegato §. id expressse fateatur, vt vidimus, multipliciter suaderetur: nam potestas capitis, Pastoris, & Vicarij Christi est eadem Domini potestas, derivata per Petrum ad ipsius successores: at Christi Saluatoris

teris auctoritas, & potestas nulli aliæ potestati, præter quam diuinæ subiecta erat: ergo nec potestas Petri, & successorum Romanorum Pontificum alicui alteri potestati, præter diuinam, ac ipsius Christi subdita est: mai. habetur expresse cap. *quanto ext. de traslat. Episc.* vbi Innocentius 3. sic ait: *non enim homo sed Deus separatur, quos Romanus Pontifex (qui non puri hominis, sed vicem Dei gerit in terris) Ecclesiarum necessitate, vel utilitate gensata, non humana, sed diuina potius auctoritate dissoluit: igitur potestas, & auctoritas Romani Pontificis, est eadem Christi diuina, ac supræma potestas: & consequenter nulli aliæ potestati create inferior, aut subiecta.*

Sed diæ hæc Christi D, potestas immediate fuit commissa toti Ecclesiæ, vt ipsius sponsæ, iuxta illud *Osee f sponsabo te mihi in fide.* Ergo illa potestas summa, & diuina per prius est in communi cætu Ecclesiæ, seu in Concilio generali ipsam representante, quam in capite, seu Romano Præsule, Christi Vicario.

Ast hæc minime obstant, nec vim nostræ infringunt rationis, etenim sicut Christus D. Petrû, & successores Vicarios instituit sue potestatis, vt ipsius vices agerent: ita sponsi visibilis munus commisit, vt Ecclesiæ sponsæ sue curam agerent, ipsius que necessitatibus subuenirent, sed sponsi munus neutiquam inferioritatis est signum, sed superioritatis, ac præeminentiæ: iuxta illud Apostoli *caput autem mulieris Vir:* ergo Vicarius Christi, qui vice ipsius sponsus est Ecclesiæ, vt ait Calixtus Papa *cap sicut alterius vxor: 7. q. 1. & cap. Ecclesia mea: d. 17. & extra de immunit. Eccl. cap. quoniam in 6. vbi Pontifex nos instituit nostrâ, & Ecclesiæ sponsa nostra nolentes negligere omnem, supra manû super Ecclesiæ corpus potestatem habet. dicente Apostolo: mulieres viris suis subdita sint, sicut Domino, quoniam vir est caput mulieris, sicut & Christus caput Ecclesiæ. f Ec in Genesim cum muliere loquens Deus: *sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. h.**

Expli.

Explicatur amplius hæc veritas, quia Romano Pontifici, vti dixit Dominus com. nisi est ouile Ecclesie; aut contra naturam gregis est regere, pastori que superiorem esse: sed è contra à suo pastore gubernari, ipsi que sub litum omnimode existere, vti ipsud naturale lumen demonstrat, suadet que mater experientia: ergo vniuersalis Ecclesia, seu omnis fidelium cætus, qui vnum Ouile Domini constituunt, sub vno debet esse Pastore Romano Pontifice, ac Christi Vicario, ipsi que in omnibus obtemperare, & subijci.

Sed Respondebis iterum: hanc regendi, & gubernandi potestatem existere in Romano Præfule, tãquam in Ecclesie ministro, sicq; esse potestati vniuersalis Ecclesie, seu generalis Concilij, ipsam representantis, subordinatam, ipsa que minorem, consequenter que generalem quamlibet Synodum habere potestatem maiorem, seu superiorem Romani Pontificis potestate. At tamen hæc parum nostræ veritati officunt: nam ministerialis potestas Papæ est excellentiæ, non inferioritatis potestas: perindeque semper superior manet omnia in Ecclesia residente: ad modum quo Christi Domini potestas, licet ad Ecclesie ipsius ministerium ordinata, vti ipse testatur, e uerse ait, *nô veni ministrare sed ministrare i nô potest* intelligi, quod fuerit potestas, seu ministeriũ, inferioritatis notam admitens, sed omnia sibi subijciens, iuxta illud: *omnia subiicisti sub pedibus eius, &c.* K Ita similiter sui Vicarij, Romani Pontificis potestas, licet in ministerium, & curam Ecclesie fuerit à Christo instituta, non tamen fuit, nec vquam erit inferior reliquo fidelium cætui, sed vti Rectoris, ac Pastoris potestas, semper manet superior vniuerso gregi siue congregato, siue diuiso. Potestas namque, quam Christus Ecclesie suæ tradidisse scimus, minime fuit speciei diuersæ ab ipsius Domini potestate: sed hæc fuit potestas supræma, ac Monarchica, perfectissime que in vno solo capite, ac Principe residens: ergo

ergo eiusdem rationis esse debet illa, quam suis Vicarijs ad perfectum suæ Ecclesiæ regimen dereliquit: alias non esset plene, & complete per omnia prouisum perfectissimæ gubernationi Ecclesiasticæ hierarchiæ; nec in militante Ecclesia reluceret militiæ cælestis ordo, instar cuius formata est, cum ille ab vno incipiat in quo omnis supræma, & vniuersalis potestas, & auctoritas residet, aqua non solum quodlibet indiuiduum multitudinis, sed vniuersa multitudo dependet, & nõ è contra, vt omnibus compertum est. Sic igitur similiter summus Pontifex vires gerit Christi D. in ipsius regno, quod est Ecclesia, sicut ipse Christus ipsam rexit, ipsius que exiit rector, ac moderator: sed Christi Seruatoris potestas non fuit participata, nec dependens à multitudine, seu vniuersitate fidelium, siue coniunctis, seu copulatiue, siue disiunctiue, aut dispersa consideretur: igitur similiter Romani Præsulis supræma potestas, ac à Christo D. subdelegata auctoritas, non est participata, nec dependens ab Ecclesia, siue dispersa, siue congregata, sed omnino independens, & superior tota congregatione, & collectione fidelium, quomodocunque consideretur: vnde nulli Concilio, quantumuis vniuersali, erit subiecta, aut ipsius legibus obnoxia. Quod optime expressit Paschalis Pont. Panormitano Archiepiscopo sibi talia obijcienti rescribens habetur que cap. significasti, ext. de elect. vbi sic loquitur: *aiunt in Concilijs statutum non inueniri: quasi Romana Ecclesiæ legem Concilia vlla præfixerint, cum omnia Concilia per Romanæ Ecclesiæ auctoritatem, et facta sint, et robur acceperint: et in eorum statutis Romani Pontificis preter excipiatur auctoritas. Igitur Petri, & successorum potestas omnino, & per omnia (extra hæresis casum) excepta est à Conciliorum generalium auctoritate, prorsus que illa superior. Nec declarantes Galli extum geninum, verum que, & iuxta Ecclesiæ determinationes, sanam que doctrinam allegare poterunt, cum pe-*

ne nil magis repetitum, quam supremam Romanę sedis supra vniuersalem, omnem que Ecclesiam tradant ipsa iura, Concilia, & Patres.

Nec valet Constantiensium effugium, quando dicunt Romanum Pontificem habere quidem potestatem super omnem Ecclesiam particularem; non vero super omnem Ecclesiam congregatam in Concilio generali, quę vniuersalem fidelium extum representat: quam euasionem indicant explicantes Vuicleffi errorem, qui est 4 rex ibi relatis lect. 8. in quo dicebat; *non est de necessitate salutis credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias Ecclesias. Cuius expositionem sic ibidem affigunt; error est, si per Romanam Ecclesiam intelligat vniuersalem Ecclesiam, aut Concilium generale, aut pro quanto negaret summi Pontificis primatum super alias Ecclesias particulares.* Nō, inquam, hoc valet effugium: nam præter quam quod expresse opponitur præ allegato Paschalis textui, etiam rationi manifeste repugnat. Nam Christus Dominus constituit Petrum Pastorem, caput, Rectorem, Oeconomum, Principem que sui ouilis, nempe Ecclesię, atque eiusdem mystici corporis, domus, & regni: vt ad illud *pasce oues meas*: exponit Chrysostomus his verbis: *loco mei prepositus esto, & caput fratrum tuorum*: alit rationi aduersatur, quod Ouis, corpus, domus, ac regnum sint super Pastorem, caput, Oeconomum, ac Regem; siue congregati, siue diuisi spectentur, alias omnis boni regiminis inuertetur ordo, sola que maneret perniciosissima confusio; dum nec oues à Pastore dicerentur, nec membra capitis sequerentur ductum, nec serui, aut ancillę Oeconomi sui præcepta seruarent; nec subditi, aut Vassalli Regis obtemperarent legibus; etenim facile ad non obsequendum adunari possent: ergo omnino est rationi aduersum, quod Ecclesia, etiam conciliariter congregata potiori, quam caput suum, Pastor Oeconomus, ac Princeps gaudeat potestate

Deinde quia Christus absolute, & sine restrictione, exceptione ve aliqua, Ecclesiam suam Petro commisit regendam; sed nec Ecclesia Conciliariter supra, nec Conciliariter congregata, amittit proprietatem nominis, nec rei proprietatem, sed semper manet vere, ac strictissime Ecclesia; ergo potestas Petri, ac successorum semper sine discrimine, aut differentia extenditur supra omnem Ecclesiam vniuersaliter, & non solum, prout Ecclesia dicit particulares, ex quibus integratur, Ecclesias, sed quatenus vniuersitas quedam est, corpusque vnum, ac res publica sub vna indiuisibili Christi fide vnita.

Ut res clarissime sibi ipsis pugnare Constantienses ostendimus: nam ex eo asserunt generale Concilium esse supra Romanum Pontificem, quia (vt ipsi fingunt) Concilium, etiam prout à Vicario Christi separatum, hoc est, prout non includens Romani Præsulis consensum, seu auctoritatem: habet potestatem immediate à Christo, per inde que omni, etiam, Papali superiorem: sed etiam alia ex parte affirmant Papam habere à Christo D. immediate auctoritatem, esse que immediate, & proximum ipsius Vicarium, vt patet ex condemnatione articuli 37. Viuelesi, in quo asserbat, quod: *Ecclesia Romana est Synagoga Satans, nec Papa est immediatus, & proximus Vicarius Christi, et Apostolorum*: quem articulum cum cæteris eiusdem Hæretici relata scilicet 8. condemnarunt, vt ibi patet: ergo sibi ipsis pugnant Constantienses: consequentiam ostendimus: nam implicat dææ supræmæ, ac independentes nec subordinate potestates in eadem linea, vt omnibus manifeste est notum: nanque alias esset quelibet illarum potestas supræma, & non supræma, supræma: vt supponitur non supræma, quia intra eandem lineam aliam haberet, consequenter quæ nulla prima ac supræma esse posset: sed Constantienses duas supræmas, primas immediate que à Christo traditas agnoscunt, vnam in

gene

generali Concilio, vt à capite diuiso : aliam in Pa-
pa : ergo sibi ipsis opponuntur manifeste.

Nec valet, si pro ipsis respondeatur, vt tramque
potestatem, Papæ scilicet, & generalis Concilij esse à
Christo immediate, sed Ecclesiæ potestatem, siue Con-
cilij generalis potestatem papali superiorem esse, hanc
que alteri subordinatam, & subiectam : perinde que
Concilium superius esse Romano Pontifici, ipsum que
iudicare posse. Nullius inquam roboris est hæc respon-
sio, nec oppositam Constantiensium contradictionem
evitare valet, siquidem, vt iam ostendimus, Ecclesiæ
regimem esse Monarchicum, fides docet; vnde impos-
sibile est, quod admitat vllam supremam potestatem,
quæ vnico in capite, ac Principe nõ resideat, alias esset
Aristocraticum, vel Democraticum regimem Eccle-
siæ, quod nefas erit suspicari : sed cum Monarchico
regimine manifeste pugnant duæ supræmæ potesta-
tes, quia vnitas deprauaretur imperantis : ergo
in Ecclesia nequeunt esse : igitur tantum vnica po-
testas supræma ; sed hæc nequit existere in tota
collectione seu cætu fidelium, quia iam esset De-
mocratia, nec in Optimatibus, seu Præsulibus,
quia iam Aristocratia : ergo tantum esse potest in
vno Principe, ac Rectore supræmo, scilicet Vi-
cario Christi, ac Petri successore Pontifice Ro-
mano : ponere igitur duas potestates supræmas,
immediate que à Christo collatas in Ecclesia ma-
nifesta est contradictio, & error.

Deinde quod potestas Papæ nulli alia infe-
rior sit, non obscure inferitur ex Bulla Martini
data in eodem Concilio Constantiensi in qua, in-
terrogatorio faciendo suspectis de hæresibus Vni-
cleffi, & Ioannis Hutz, hæc inter alia habet ex-
quiri : *Vtrum credant, quod Papa canonice electus,
qui pro tempore fuerit, eius nomine proprio expresso,
sit successor B. Petri, habens supræmam potestatem in Eccle-
sia*

fla Dei: Etiam que ibi exquirendum præcipit: *[Virum*
credant, quod B. Petrus fuerit Vicarius Christi, habens
potestatem ligandi, & solvendi super certam? Ergo ex
mente Martini 5, Summi Pontificis manifeste ha-
bemus, tãquam suspectos de hæresi habuisse negantes
Romanum Pontificem legitime electum esse succe-
forem B. Petri, ac Christi servatoris nostri Vicariũ,
suprãmam que potestatem in Ecclesia Dei habere.
 Nec huic veritati, ac decreto in aliquo repugna-
 vit Concilium; quod posset, si dissentiret, fecisse: si
 quidem decretum prædictum datum fuit 24. di-
 Februarij, anno 1427. tunc que Constantiense Conci-
 lium non dum absolutum erat, si quidem duravi-
 vsque ad diem 22. Aprilis eiusdem anni, post que
 expeditionem prætari decreti, seu Bullæ duæ ses-
 siones celebratæ sunt, videlicet 44. die 19. & 45-
 die 22. mensis Aprilis, anni prædicti: consensus igitur
 plenum Concilium Constantiense in eo, quod
 Romanus Pontifex suprãmam potestatem, nulli
 que alix creatæ subiectã, tenere in Sancta Dei Eccle-
 sia: quod manifeste pugnat cum Gallicanæ declara-
 tionis placito, quæ Romanum Pontificem genera-
 li Concilio inferiorem, ac subiectum fingere interd-
 dit, huius Constantiensis Concilij falso fundatã
 auctoritate: nam si totum Concilium perpendisset,
 Martini que Pontificis confirmationem, limitatione
 que attente considerasset, forsitan quam parum si-
 bi faueat Concilium reperisset. Vnde sicut Con-
 stantienses sibi pugnare comperimus, potiori titulo
 declarantes Gallos sibi met oppositos etiam dicemus,
 cum duas quoque potestates suprãmas in Ecclesia Dei
 collocare velint: dicunt namque in §. 2. iam citato suæ
 declarationis: *sic autem in esse Apostolicæ sedis, ac Petri*
successoribus Christi Vicarijs, rerum spiritualium plenam
potestatem, ut simul, &c. Vbi iam fatentur summam esse
Romani Pontificis potestatem, seu plenam: alii postea
volunt

volunt quod Pontificis potestas, sit minor, & inferior
 Concilij generalis potestate : ergo sibi met oppositos
 ostendunt : probatur consequentia : nam esse aliquid
 summum in aliquo linea, est habere plenitudinē illius
 lineæ, seu quod nihil ipsi de illa deficiat : sed vt Ga-
 lli asserunt potestas Pape est plena in linea spiritu. I.
 igitur & summa, atque suprema in ea linea : tunc
 sic, sed quod summum, est, & supremum non potest ea
 parte, quæ tale est, superiorem habere, alias non esset
 summum, nec supremum : ergo si potestas papalis est
 plena, & summa nequit supra se habere aliam, con-
 sequenter que nequit esse inferior potestate Concilij ge-
 neralis : vel si inferior sit non erit plena summa, ac pri-
 ma in spiritualibus potestas, contra dicta, accepta que
 ab ipsa declaratione, ex quibus manifesta eius patet cō-
 tradictio. Quo genere argumenti vltus est Hadrianus
 Pontifex in Canonibus, quos contra accusatores, &
 oppressores Episcoporum edidit ann. 785, quorū can. 3.
 sic habet : *Quoniam eadem sede (Romana scilicet) res-
 tante veritatis voce, primatum obtinuit, nec prima dice-
 retur, si aliam super se haberet.* Similiter ergo si Roma-
 næ sedis potestas primatum obtinet super omnem
 aliam, certissime nullam superiorem agnoscit in Eccle-
 sia.

Nec officit, si dicant vtraque potestatem, Pape
 scilicet & generalis Concilij, esse supremas, nec vnā
 sub alia. Hoc inquam non officit : nam in primis nō
 convinceret intentum Gallicanæ declarationis, siquid-
 em ex eo non sequeretur Concilium generale esse su-
 pra Papam, nec ipsum iudicare posse, cum, vt habet
 communis regula iuris, *pari in parem non habeat impe-
 rium* : & tunc iuxta euersionem vtraque potestas Co-
 ncilij generalis videlicet, & Romani Pontificis, esset
 æqualis, nec vna alteri sub ordinata : consequenter q̄
 vtraque superior, & prima, sicque alteram non posset
 compellere, ex quo manifeste destrueretur positio de-
 claratio-

clarationis. Deinde, quia deæ summæ, supremæ que potestates vnitatem scinderent Ecclesiæ, quæ in vnitatem fidei, vniusque Dei, & Baptismatis, fundata persistit, igitur et iam in vnitatem vnius Capituli visibilis, & vnius supremæ, vnicæ que tantum potestatis, in Romano Pontifice residentis: alias non vnum corpus perfectum, sed monstruosum esset Ecclesia, contra illud sponsum *una est formosa mea, immaculata mea: si duplex caput, binam que supremam includeret, non subordinatam, potestatem, & quarum neutra sub alia esset.*

Uterius contra Gallicanæ declarationis auctores ex eorundem insurgimus doctrina: nam ex eo in §. 1. inferunt *Reges, ac Principes in temporalibus nulli Ecclesiastica potestati ex Dei ordinatione subijci: quia ut premitunt non est potestas nisi a Deo: perindeque Reges, utpote a Deo habentes potestatem temporalem, nullum circa temporalia superiorem habent: hæc ipsorum videtur illatio declarantium (de cuius veritate postea agemus) nunc vero sic in ipsos illationem tuam deuoluimus: sed per vos B. Petro, eius que successoribus Christi, Vicarijs, rerum spiritualium, & ad salutem eternam pertinentium, a Deo tradita est potestas. Vti verum est, & præ allegato §. 1. fatemini: ergo sicut Reges, quia à Deo temporalem potestatem acceperunt, nullam super se potestatem in temporalibus habere vultis, nec in his Pontifici, aut Ecclesiæ vniuersali, vel generali Concilio subijci. Similiter quia Romani Pontifices inmediate à Christo in spiritualibus potestatem accipiunt, nullam potestatem superiorem in Ecclesia recognoscent, nec vniuersali ceteri, nec generali Concilio subditi erunt, sed absolutam, illimitatam que potestatem, nedum super particulares Ecclesias, sed etiam super vniuersitatem, ac super generale Concilium habere necessario ex vestris conuincitur principijs: quin assignabilis videatur de vno casu ad alterum vera aliqua diuinitas.*

... lam
obsequ

Iam vero disquiritendum venit (vt omnem Gallianæ declarationis examinemus subsistentiam) quid auctoritatis habeant præ allegatæ Concilij Constantiensis sessiones 4. & 5. in quibus præcipue Gallianæ tantur: quo inspecto, facilis manebit huius argumenti soluendi via; & licet plus solito aliquantulum in his nobis sit immorandum; tamen omnino prætermittere non possumus, quia, ad rei veritatem manifestandam, multum iuuabit.

In primis ergo certissimum est, Constantiense Concilium conuocatum fuisse præcipue ob schisma, quo iam diu Ecclesia laborabat, ab electione scilicet Clementis dicti 7. qui Fundis (viuente Urbano 6. quem communi suffragio Romæ 6. Nonas Aprilis anno 1378. Cardinales elegerant) ab ipsis Cardinalibus (vno excepto, qui Urbano ad hæsit) metum in Urbani electione allegantibus inter fuisse, Papa est nominatus: hinc igitur subortum schisma, alijs vni, alijs alteri parti fauentibus, varijsque rationibus papatus ius altercantibus, cõtinuatũ fuit in Ecclesiæ damnũ alijs in illorũ locũ succedẽtibus, prædictũ, ac perniciosissimũ. Schisma, quod ita invaluit, vt nõ nisi post 36. annos in Cõstantiensi concilio sublatum fuerit. Tres igitur erant illo miserabili tempore super papatu contendentes, scilicet Balthasar Cossa, qui Ioannes 23. in sua nuncupabatur obedientia. Angelus de Coriario, qui Gregorius 12. & Petrus de Luna, qui Benedictus 13. tandem in dictum fuit Constantiense concilium, seu Pisani continuationem per Bullam præfati Ioannis 23. datam Laudẽ 5. Idus Decembris, pro vt sess. 1. videtur inserta: inchoatum que fuit concilium in Constantia, scilicet prima sess. habita die veneris decimo sexto Nouembris anno 1414 ab obedientia prædicti Ioannis 23. alijs que duabus deficientibus, Gregotij 12. videlicet, ac Benedicti 13 sic que in hac 1. sess. Præses fuit Ioannes. Secunda, quoque ipso Præsidente, acta fuit die 2 Martij ann 1415. in qua promisit renuntiare papatui, si, & quando

quando Gregorius, ac Benedictus conuenirent. Post
 hanc vero cessionem Ioannes Constantiam de seruis
 seque in quoddam Ducis Austriae Oppidum, murato
 habitu, etiam noctu que recepit. Tertia vero sessio die
 25. Martij acta fuit, Praesidente Petro Cardinali Came-
 racensi, ac in ea declaratum non officere Concilio re-
 cessus Ioannis 23. nec ob id deberi dissolui, etiam si que
 ordinationes in contrarium facte fuissent, vel post mo-
 dum fierent, donec praedictum extirparetur schisma.
 Quarta, die 30 Martij, praeter allegatum de potestate Co-
 ncilij ipsius auctoritate decretum edidit. Quinta, die
 6. Aprilis, ipsum decretum confirmavit, & approbavit.
 Ioannis que a Constantia recessum, illicitum fuisse, pro-
 nunciavit, ac ipsum teneri ad effectum reducere pro-
 missam papatus cessionem, & alias quod, ipso renun-
 tante, ac reluctantem, poterat a Concilio deponi, & ad red-
 ditum ad vrbera Constantiae etiam temporalibus, seu
 corporalibus penis compelli: & denique Sigismundo
 Romanorum Regi commisit, ut praedictum Ioannem ad
 Constantiam reduceret: quod Rex, acceptavit, illum
 que, etiam si inuitum, trahere spondit. Sexta, die 17.
 eiusdem Mensis, declaravit Conciliū, praefatum Ioannē
 teneri facere procuratorium super papatus cessione fa-
 cienda: & in super ad ipsum misit legatos, qui ei intima-
 rent, ut veniret ad Concilium, vel ad unū ex quatuor,
 quos ipsi assignabat, locum, a quo non discesurum abs-
 que Concilij bene placito, publico instrumento promi-
 teret. Septima sessione, die 2. Maij, accusata fuga
 Ioannis per Promotorem fiscalem Henricum de Piro,
 ac ipsius contumacia: tandem decrevit Concilium
 Ioannem ulterius citari, illi que saluum conductum co-
 cedi, ut redderet ad Constantiam, in ea que libere ma-
 neret securus &c. Ut ibi fuit. Octava, die 4. eiusdem
 Mensis celebrata, contra Vicleffum, ipsius que errores,
 actum est. Nonā sessio, die 13. Maij, Ioannes 23. per Bu-
 llam quandam procuratores nominabat, ut in sua causa

responderent : quibus nolentibus tale procuratorum
 munus adnecere : iterum reclamante promotore, tã-
 dem Concilium iussit prædictum Ioannem citari ad
 Valvas Ecclesiæ Cathedralis Constantiensis per duos
 Cardinales & quinque Prælatos, quod executum fuit à
 quinque Prælatiis, cum duobus Prothonotarijs, & quin-
 que Tabellionibus. Decima sess. habita die 14. sequen-
 ti, eadem citatione repetita, tandem ad instantiam pro-
 motorum reputato pro contumace Ioanne 23. per Con-
 cilij sententiam suspensus fuit ab administratione pa-
 palis dignitatis. Undecima sess. die 25. Mensis eiusdẽ,
 promotores Concilij plus minus ve 60. crimina cum de-
 signatione examinandorum testium aduersus prædi-
 ctum Ioannem, articulatim congesta, protulerunt in Conci-
 lio, quæ ipsi Ioanni, ex Concilij præscripto, per commi-
 sarios intimata in loco Cellis vocato, respondit, se no-
 lle prædictis articulis contra se factis, ac probatis res-
 pondere, sed quod Concilium, utpote errare impotens,
 esset defensio eius, se que paratum eiusdem sententiæ
 obedire, quam ex tunc pro nunc, & ex nunc pro tunc
 confirmabat, ac ratificabat, & approbabat : copiam ta-
 mem sententiæ sibi, postquam lata fuisset, ex tunc pe-
 tebat dari. Duodecima sess. die 19. eiusdem Mensis
 Maij celebrata, Concilium non obstante per prædictos
 commissarios Ioannis responso, ad promotorum instan-
 tiam in eum definitiuam sententiam tulit, oriundo ip-
 sum penitus papali dignitate, omnes que Christianos
 ab eiusdem obedientia remouendo, & absolutos decla-
 rando, & ne ipsum amplius ut Papam haberent, aut no-
 minarent præcipiendo. Quæ sententia intimata eidẽ
 Ioanni in præfato loco de Cellis ab eo fuit admisa, nec
 illi se opponere, aut in aliquo contradicere velle, res-
 pondit, sed ad maiorem abundantiam, & pro bono cau-
 telæ se sponte renuntiare iuri papatus, si quod sibi pote-
 rat competere : quod postea in Concilio relato per
 publica instrumenta : prædictam sententiam omnium
 suffra-

sufragio confirmatam, ratam haberi iussit.

His iam fideliter, breuiter que relatis duode-
cim Constantiensis sessionibus, quæ totam causam præ-
dicti Balthazaris Cossa, seu Ioannis 23. continent, v-
visum est: iam disquirimus, quo pacto prædicte sessio-
nes determinationes, ac decreta valida, ac firmæ aucto-
ritatis esse potuerunt? & certe si recte materia perpen-
datur attentius, nullius fuisse roboris clarissime com-
pertum manebit; plurimum que sibi contrarios fuisse
Præsules illos, notorium fiet. In primis nanque omnia
hæc acta fuerunt sine consensu aliarum obedientiarum,
Gregorij nempe 12. ac Benedicti 13. quibus non pauci
adhærebant Præsules, ac Principes Catholici: ergo
male decreuerunt Constantienses, pluresque inculca-
runt, suam congregationem in Spiritu Sancto legiti-
me cõgregatam, vniuersalem que repræsente Eccle-
siam: siquidem magna, immo forte maior Ecclesiæ
pars sibi non consentiebat, quin potius repugnabat, nec
citata, aut conuocata fuerat, vt ad Concilium adiret:
quod patet cum nullius citationis ad hunc effectum
ibi fiat mentio. Deinde quia, vt ex ibi actis fit manifestum,
adhuc non erat tota obedientia Ioannis 23. in ses-
sionibus relatis, plures nanque Præsules discesserunt, &
ipse met Ioannes, vt retulimus, post 2. sess. discessit.
Item quia contra ipsum in causis extra casum hæresis
iudicialiter egerunt, quod omnino est contra fas, & ius:
quod sic demonstrare intendimus.

Nam vel congregati Constantienses opina-
bantur prædictum Ioannem 23. esse verum, ac legiti-
mum Pastorem, & successorẽ Petri indubitatum: vel dubium vel
omnino, & certissime nullum: si primum, errabant
ipsum citando, contra ipsum extra casum hæresis pro-
cedendo, in eum que definitiuam depositionis senten-
tiam ferendo, cum plenissime ex iure constet, satis que
reperitam inueniatur: primam sedem non iudicari qua
quam cap. i. i. c. autem d. 21. quæ verba nullam exceptio-
nem

nem, præter eadē hærēsis, ut habetur cap. si Papal. d. 40. ad hunc, eum à toto Concilio, ut ibi Nicolaus testatur, & agitur, prolata: unde cap. nemo 9. q. 3. dicitur nemo iudicatus primam sedem, & additur Neque enim ab Augustino, neque ab omni clero, neque a Regibus, neque à populo iudicabitur: igitur multo minus à Constantiensibus (qui nec dum erant vna ex tribus partibus Ecclesiæ, & ipsa sine capite) Ioannes 23. dummodo ipsum certum, ac legitimum opinarentur Pastorem, ac Vicariū Christi, legitimum que successorē Petri, iudicari, ac deponi iuste poterat.

Si vero secundum opinabantur, etiam ab erroris nota nequeunt liberationem in primis eadem probabilitate, qua de Ioanne 23. possent dubitare, an esset legitimus Papa, debebant etiam de suo Concilio dubitare, an esset legitime indictum, & coactum, cum ad utrumque par erat ratio dubitandi, si namque Ioannes legitimus Pontifex non erat, non poterat sua auctoritate legitimum congregari Concilium, consequenter quæ Constantienses non poterant esse legitimi iudices, in causa Ioannis, siquidem, ut vidimus auctoritate eius congregati fuerant, nec alias, ut iam notauimus, essent tota aut maior pars Ecclesiæ, ad quam in casu schismatis, si contendentes super iure papatus conuocare Conciliū reuocant, illud conuocare spectat. Deinde etiam errabant, quia certo, & absolute assererant illud esse legitimum Concilium vniuersale, quod sine formidine non poterat affirmari, ut pote tantum probabilitet id iudicare poterant, quatenus probabile esset, prædictū Ioannem 23. esse legitimum Papam: igitur declarantes uti certum, & firmum, quod tantum erat probabile, dubium, & cum formidine asserendum: errabant, certo & manifeste. Confirmatur hoc amplius, nam id, quod à pluribus doctis, Catholicis que viris in dubium, ac in questionem vertitur, & non sine fundamento, & ratione probabiliter, utraque contradictionis, parte, tantum

intra opinionis, & probabilitatis metas est : sed quod congregatio illa Constantiensium esset legitima, seu quod concilium generale constitueret, in dubium vertebatur, et quætionem, negativam partem tuentibus plurimis viris pijs, ac Catholicis ex diabulis obedientijs Gregorij, & Benedicti, solum que Constantiensibus ex Ioannis obedientia affirmatiuam propugnantibus : quælibet que pars suis nitetur fundamentis, ac probabilibus rationibus : igitur quod Constantiensis congregatio legitimam constitueret Concilium universale, tantum ad summum intra metas probabilitatis erat : consequenter que errabant Constantienses id ipsum pro vt certum ac aformitudine alienum declarando, & decernendo. Denique, nam in sententia depositionis præfati Ioannis 23. se ex posuerunt periculo dandandi legitimum successorem Petri, ac Vicarium Christi, cum certo non scirent ipsam talem non esse : at hoc vti ex iure probauimus est contra fas, & ius; ergo errauerunt etiam talem sententiam ferendo, siquidem periculo quod timere debuerant, se exposuerunt, per inde que etiam, si iuxta secundam propositi dilectæ partis opinarentur, errauerunt Constantienses.

Si denique tertium opinabantur manifestum etiam errorem commitebant, cum Papam certo nullum venerarent, ipsi obedirent, ipsius que præcepto, & conuocatione Concilium generale congregari posse legitime arbitraretur, ac denique papatus renunciationem, quem certo non possidere, tunc casus, facerent, conarentur, vt faceret; quod omnino superuacuum foret, ac ridiculum. Et tandem etiam plus errarent, vni ex alijs duobus Pontificibus non ad hærendo, qui probabiliter legitime, quilibet à sua obedientia, iudicabantur, vnde Constantienses non poterant ex hoc iudicio moti, nec ad Concilium congregari, nec continuare ipsud sine magno errore, cum si

capite saltem probabili omnia nec esse foret fieri. Ex quibus clare inferitur, quod relatæ sessiones nullius roboris, quatenus ibi actæ, ac firmitatis fuerunt; siquidem illud non fuit, tunc Concilium generale, nec legitime indictum; eum reluctantibus alijs duabus obedientijs, seu partibus duabus Ecclesiæ, quæ alias ex plurimis Catholicis Præsulibus, ac Principibus constabât, quos notorie schismaticos reputare, temerarium, ac prorsus irrationabile foret; quando quidem probabilibus rationibus, ac fundamentis, quælibet obedientia, pro tunc, sui Pontificis ius ad papatum defendebat, factum fuerit tale Concilium, seu Constantiensis Congregatio in sessionibus numeratis, & deficiente consensu vniuersalis Ecclesiæ cõtinuatum, omnia quæ ibi decerata, & acta vsque ad vniõnem trium obedientiarum, quæ facta fuit in sessione 37, habita die 26, Mensis Iulij anno 1417, nullius firmitudinis, ac roboris poterant esse, nec fuerunt, quatenus ibi acta, & decreta, nec ad obligandam vniuersalem Ecclesiam valorem aliquem seu vim habere, ac sortiri, utpote deficiebat visibile caput certum, & indubitatum, & alias non erat tota Ecclesia congregata, nec consensus præuerat; quod ut magis clareat contra Gallicanæ declarationis auctores ex ipsorum doctrina demonstramus; quam, nisi in consequentiam manifestâ velint includere, nostram intentum, ac veritatem huius obiectionis, quam iam ponimus, probare, est necesse.

Sic igitur in surgimus ex Gallicanæ declarationis assertis §. 4. ubi sic declarant. *In fidei quoque questionibus præcipuas summi Pontificis esse partes, eiusque decreta ad omnes, & singulas Ecclesias pertinere, nec ratione irreformabile esse iudicium, nisi Ecclesiæ cõsensus &c. an sensus accesserit.* Quæ doctrina licet õnino falsa à nobis, ab õnibus quæ de Romani Pontificis auctoritate bene sentientibus (post modum quæ à nobis, prope paruitas ingenij permiserit, sit impugnanda) reputetur: permi-

randa tamen pronunc erit, ad nostram efformandam
 rationem, Clerique Gallicani demonstrandam in cō-
 sequentiam: quæ sic apparet in hæc raticinatione.
 Decreta, quibus non accesserit Ecclesiæ consensus, non
 sunt irreformabilis iudicij, ac omnimode infallibilia:
 sed decretis 4. & 5. sessionis Constantiensis Concilij
 Ecclesiæ consensus non accessit: ergo talia decreta non
 sunt infallibilia, & irreformabilis iudicij: maior est ip-
 sa doctrina declarationis, iam citata: minor ex dic-
 tis etiam clarissime constat, non enim decreta illa
 ab Vniuersali Ecclesia dimanarunt, sed ab una ex tri-
 bus partibus Ecclesiæ, ipsa que acephala: consequen-
 tia est legitima: ergo manifestam contradictionem in-
 uoluit Gallicanæ declarationis positio, cum decreta
 Constantiensis absque accessu Consensus Ecclesiæ irre-
 formabilia infallibilia que affirmat, Romani vero Pon-
 tificis decretis sine tali Ecclesiæ consensu irreformabi-
 litatem, ac omnimodum infallibilitatem negat. Dein-
 de quia uti notat Azorius part. 1. instit. moral. lib. 4.
 cap. 13. quæsto 1. prope finem. Parisienses non admit-
 tunt Lateranensè Concilium sub Leone X. nec Florenti-
 num, ut etiam ex quodam Anonymo, qui Libellum
 quendam edidit, cui titulus vulgari son Gallico *Exa-
 men de la lettre circulaire*: art. 3. refert. N. Bonæ spei
 tract. de Immaculata Conceptione disput. vlt. dub. 1.
 n. 78. & 79. Quod que etiam non obscure inferitur ex
 iam citato §. 8. declarationis Gallicanæ, quando quidē
 superiorem potestatem generali Concilio attribuunt,
 Papam que ipsi subiectum, inferiorem que præferunt
 contra definitiones Florentini, & Lateranensis, quas
 postea adducimus: tunc sic, sed non alia ratione nitun-
 tur, ad non admitenda Concilia hæc (licet prorsus re-
 merrario, ausu, & absque fundamento) nisi quis aliqui-
 bus decretis ipsorum, parci Gallicæ Prælati non consen-
 sere, nec postea Gallicana Ecclesia præbuit consentum,
 ob id que putant se posse tenere, quod decreta illa non
 sunt

sunt firmi roboris, & quod ipsis non tenentur obedire; quia nedum suæ Gallicanæ Ecclesie consensus accessit: ergo in consequenter defendunt, quod decreta illa Constantiensis Concilij in 4. & 5. sessione contenta, sunt firmæ, auctoritatis, siquidem luce clarius constat facta fuisse, in numeris Prouincijs, Regnis pluribus, ac particularibus Ecclesijs non præbentibus consensum, sed potius dissentientibus: immo quod magni deberent facere declarantes Galli, vt non ita decreta prædicta extollerent, non omnis sua Gallicana Ecclesia consensum præbuit, cum non pauci ex Regno Galliarum, vt patet ex historicis, tunc Benedicto adhererent: consequenter quod non poterant esse Constantiensibus incorporati, nec ipsorum decretis assentiri: ex quibus satis probatum manet, quod etiam cum Gallicanæ declarationis, aliorumque eiusdem regni Doctoribus sententia pugnet, asserere, quod prædicta decreta Constantiensis firmæ sint auctoritatis, ac pleni roboris.

Respondent tamen ad hæc Galli declarantes, quod, quid quid sit an prædicta decreta sess. 4. & 5. Constantiensis valorem pro tunc a Patribus acceperint, vel non: tamen post modum per confirmationem Martini 5. certi, & indubitati Pontificis, ac per totius Concilij consensum, in quo iam tota erat Ecclesia vnita, ac congregata, robur, ac plenam firmitatem accepisse, perindeque omnimoda infallibilitate ac certitudine gaudere.

Sed contra est. Primo nam Martinus 5. sololum confirmauit ea quæ conciliariter acta fuerant, vt ibi patet citata sess. 45, que uest vltima Concilij per supra iam data verba scilicet SS. D. N. Papa dixit, quod omnia, & singula determinata conclusa, & decreta in materijs fidei, per orsesens Concilium, conciliariter tenere, & inuolabiliter obseruare volebat, & nunquam contraire quoquo modo. Ipsa que sic conciliariter facta approbat, & ratificat, & non aliter, nec alio modo, sed prædicta 4. & 5. sessio-
nes

nes conciliariter actæ non fuerunt, ergo de hæc facta in ip-
 sis non fuerunt confirmata a Martino 5. maior constat
 ex ipso Constantiensi, ex dictis iam probata ma-
 net: ille namque conciliariter acta sunt, quæ fiunt a
 Concilio legitime congregato, auctoritate veri capi-
 tis, & sub illius præsentia; vel, quando ob in com-
 modum schismatis hoc fieri nequit, uti tunc accidit,
 tamen ad schisma tollendum; subueniendum que
 vnitati, & paci, tota est congregata Ecclesia; scilicet
 omnes Præsules, & Ecclesiastici, ad quos de iure atti-
 net: sed illæ sessiones nec fuerunt factæ a Concilio
 legitime congregato per verum, ac indubitatum Pa-
 pam, nec sub illius præsentia, ut est manifestum,
 nec alias omnes Præsules, alij que, ad quos de iure spec-
 tabat, erant congregati; quia potius maior pars, ut iam
 retulimus, illorum repugnabat: ergo decreta, ac deter-
 minata in prædictis 4. & 5. sessionibus non fuerunt cõ-
 ciliariter acta; & consequenter, nec nec cõfirmata à
 Martino 5. Põ. deinde quia ea tantum cõfirmavit, & appro-
 bavit, quæ in materijs fidei conclusa fuere, ut ex rela-
 tis verbis apertissime patet: hæc decreta in sessioni-
 bus 4. & 5. non sunt conclusa, nec ultimo determina-
 ta, siquidem de ipsis maximæ quæstiones, ac dissidia
 non parum postea fuit in Concilio Basiliensi, & inter
 catholicos Doctores: immo, ut postea dicemus, con-
 trarium definitum fuit in Florentino Concilio, & La-
 teranensi ultimo: ergo talia decreta ab ipso Pontifi-
 ce non obtinuerunt approbationem, ac confirmatio-
 nem: nec consequenter possunt esse firmi roboris, &
 certitudinis.

Sed replicabunt adhuc declarantes Galli, &
 immediate contra hanc nostram solutionem: nam vel
 omnia materia fidei concernentia fuerunt approba-
 ta, & confirmata a Pontifice Martino in hoc Concilio
 vel non: si primum ergo & prædicta decreta, etiam
 confirmata fuerunt, si secundum: ergo condemnatio
 errorum Vicleffi, Joannis Hus, ac Hieronimi de Pra-

ga, non est confirmationem sortita, & consequenter, nec alicui roboris, aut firmitudinis: quod est expresse contra mentem Martij. 5. in Bulla quæ incipit *Inter cunctas Pastoralis curæ sollicitudines*, &c. Data in eodem concilio 8. Cal. Martij ann. 1. sui Pontificatus. Deinde etiam, quia non minus conciliariter acta fuere decreta scilicet 4. & 5. quam prædictæ condemnationes Vvicleffi, & aliorum: aut damnationes horum fuerunt sufficienter acta conciliariter, ad hoc ut confirmationem, & approbationem obtinuerint: igitur vel neutra confirmata sunt, vel utraque.

Contra tamen responderi potest cum eminentissimo Bellarmino, lib. 2. de concilijs cap. 19. in solut. ad 3. quod est Gersonis: Renovando vim impugnationis ultimæ supra iam a nobis positæ, scilicet quod decreta scilicet 4. & 5. non fuerunt conciliariter acta hoc est, ut explicat Cardinalis: *more aliorum Conciliorum, ne diligenter examinata constat autem hoc decretum (addit ibidem) sine ullo examine factum à Concilio Constantiensi. Ita que Martinus, cum confirmavit decreta de fide, conciliariter conclusa, intelligebat tantum de damnatione Vvicleffi, & Huss.* hæc Bellarminus. Cui etiam consonat Severinus Binius in notis ad Constantiense Conciliū: verbo ex parte approbatur, ubi sic ait quoad ea nimirum, quæ ibidem ad fidem pertinentia contra Vvicleffum, Hussum, Martinum Dresdensem, & Hieronimum Pragensem decreta, & promulgata leguntur. Quæ vero de auctoritate Concilij supra Pontificem constituerunt: sententia Florentini, & Lateranensis Conciliorum plane reprobata sunt. Aliam tamen solutionem adiungere placet, disparitatem reddendo: nempe quod Concilium Constantiense non damnavit prædictos errores, quasi aliquid in fide determinando, sed ea quæ determinata erant declarando, siue quod id est, non damnavit Concilium propositiones, seu articula, nunquam ante damnata, sed iam antea reprobata, fuisse, ac ut fidei opposita cõdemnata, declaravit. Quod

manifestum reperies in ipso Constantiensis pte allegata
 sess. 8. vbi postquam Vuicleffi errores 45. enumerat,
 paucis interiectis hæc addit: *aduersus quos articulos,
 atque libros (Vuicleffi scilicet) in Dei Veritate exurgentes
 Magistri, & Doctores vniuersitatum, & studiorum Oxonie-
 sis, & Pragensis articulos prædictos scholastice diu post re-
 probarunt. Reuerendissimi in super PP. Archiepiscopi, Episcopi
 pro tempore Cantuariensis, & Eboracensis sedis Aposto-
 lica leg. et in Anglia, & Pragensis in Bohemia regnis con-
 demnarunt. Libros etiam eiusdem Ioannis Vuicleffi comburendos
 fore, dictus Archiepiscopus Pragensis sedis Apostolica
 Commissarius in hac parte sententia literis iudicauit, &c.
 Et in super dicit: Rursus his ad notitiam sedis Apostolicæ
 & generalis Concilij de duobus Romanus Pontifex in Conci-
 lio Romano ultimo dictos libros, tractatus, & Opuscula con-
 demnauit, iubens illos publice concremari, &c. & post ali-
 qua in super inquit Constantiensis Synodus: quibus arti-
 culis examinatis, fuit repertum (prout in Veritate est) fuisse,
 & esse notorie hereticos, & a Sanctis PP. dudum repro-
 batos: & postea: ac Sancta Synodus sententias prædictarum
 Archiepiscoporum, ac Concilij Romani ratificans, & appro-
 bans, prædictos articulos, & eorum quemlibet: hoc perpe-
 tuo decreto reprobat, & condemnat. Idem que fere constat
 ex actis sess. 15. in qua damnati sunt errores Ioannis
 Huss: & ex sess. 21. vbi Hieronimus de Praga fuit cõ-
 demnatus. Quod etiam claret: nam prædicti errores
 Vuicleffi damnati fuerunt à Gregorio XI. vt constat ex
 bulla ipsius, quam Sanderus de visibili Monarch. Eccl.
 lib. 7. pag. mihi 507 esse apud Foxum testatur: vbi
 etiam narrat, paulo post ex Apostolica sedis præscrip-
 to Archiepiscopo Cantuariensi, Londonensi, que Episcopo
 commissa causa, atque etiam Provinciale Conciliũ
 conuocatum, in quo multi Vuicleffi damnati sunt arti-
 culi. Igitur Constanciense Concilium neququam præ-
 dictos Vuicleffi, & sequatium errores damnans, aliud
 nouiter in materia fidei declarauit, seu decreuit, sed iã
 determinatum,*

natum, ac declaratum Apostolicæ sedis auctoritate
 confirmant, seu comprobant, ac secutum
 est sententiam. Ex quibus manet luce clarior dif-
 paritas inter Vvieleffi, & sequentium articulorum dam-
 nationem, ac decreta sess. 4. & 5. ipsius met Concilij: ad
 Vvieleffi namque errorum reprobationem sufficiens
 auctoritas poterat in esse in Constantiensis Congre-
 gatione, cum iam constaret damnatos tales errores
 Apostolica auctoritate; & alias sufficiens numerus Car-
 dinalium, scilicet 29. Patriarcharum 4. Archiepiscopo-
 rum 47. Episcoporum 160. plurimorumque Abbatum-
 Priorum, & Pæpofitorum, nec non secularium Prin-
 cipum ingens copia in prædicta cōgrégatione adstaret
 consequenter que ad prouidendum Ecclesie circa im-
 minēs pericula obiales iam damnatos, errores emer-
 gens, attentis circumstantijs, & conflictu, in quo prop-
 ter Schisma Ecclesia tunc erat, ipsis nullatenus potes-
 tatem deficiente, potest negari. Cum cuilibet Prouin-
 ciali Concilio liceat causas fidei agere cum suo Me-
 tropolitano, quando sunt de rebus iam ab Apostolica
 sede definitis, immo & cuilibet Diocesaneq; Sy-
 nodo cum suo Episcopo: aut etiam sede vacante Cle-
 rus, vt constat ex cap. ad abolendam ext. de Hereticis,
 quod caput sic explicat laudatus Bellarminus loco su-
 pra citato cap. 10. in solut. ad 1. obiect. vnde valide Cōf-
 sciens prædictos Hereticos damnauit: errores q̄
 illorum, vt iam ab Apostolica sede reprobatos in-
 dixerant, seu publicari ne

Secus autem dicendum de decretis sess. 4. &
 5. in quibus Concilium esse supra Papam decreuerunt,
 quod, vt Galli declarantes intelligere volunt, etiam
 de indubitato Pontifice, & non dabo tantum expli-
 candum est; hæc namque conclusio nec vnquam ab Ecce-
 sia, aut à Romano aliquo Pontifice definita fuerat (im-
 mo potius, vt ostendimus, communi Ecclesie, & Sum-
 morum Pontificum, ac Sanctorum PP. sensui est repug-
 nans)

mans) vnde Constantienses, qui absque auctoritate
 Apostolici capitis certi, & indubitati congregati erant,
 nullatenus facultatem habere poterant ad determi-
 nandum in materia fidei, quando res erat sub dubio,
 nec antea determinata: quod patet manifeste, nam vt
 probatum reliquimus in illis sessionibus non erat ge-
 nerale concilium, nec auctoritatem includebat vni-
 uersalis Ecclesie, ad summumque potunc poterat di-
 ois, Concilium Nationale ex aliquibus nationibus, ac
 Prouincijs coactum sine interuentione Summi Pon-
 tificis: Sed Nationale, aut Prouinciale Concilium nu-
 llam potestatem habet ad decernendum in quæstio-
 nibus fidei: vt constat ex cap. *quosdam* 24. q. 1. vbi ait
 Innocentius Pont. *quosdam fidei ratio ventilatur, arbitror
 omnes fratres, & Episcopos nostros non nisi ad Petrum, id est
 sui nominis, & honoris autorem referre debere (velut iudic
 resulis vestra dilectio) quod per totum mundum possit Ecclesie
 suis omnibus in comunum prodesse.* Nulla igitur quantum-
 uis numerosa Episcoporum congregatio poterit in cõ-
 sulto Romano Pontifice, & absque ipsius facultate, quæ-
 sitionem fidei motam determinare. Sic que intelligit
 glossa ibidem dicens: *Aliud est quæstionem de fide motam
 terminare (quod nulli præter quam Romanæ sedis permitti-
 tur, sicut hic dicitur): aliud est ipsam sine definitione ve-
 rilari, quod Patriarchæ & Primate facere possunt.* Idem quod
 constat plurimis alijs canonibus. l.

Rursus licet gratis daremus Gallis declaranti-
 bus, Constantiense concilium prædictis sessionibus 4
 & 5 legitime fuisse coactum, quatenus ad prouiden-
 dum Ecclesie, pro schismate tollendo posset congre-
 gari, etiam reuētibus dubijs, incertis que illis tribus
 Pontificibus: adhuc non concluderent nitentum de
 valore illorum decretorum in sensu ab ipsis Gallis
 explicato: quia tunc, & si Cardinales ex eoque Præ-
 lati facultatem haberent ad se congregandum, concili-
 ariter que agendum in ordine ad remedium adhiben-

Cum Schismati, non tamen ad desiniendum, & determi-
 nandumque in aliquo dubio materiam fidei concer-
 nente: potestas nanque competens concilio isto casu
 solum est, ut bene notavit Azorius p. 2. lib. 4. cap. 7.
 q. 3. ad subueniendum damno Ecclesie, ne male pro-
 uita relicta tuisse suspicetur à suo Sponte Christo, si
 sibi in necessitate adeo graui remedium non potest ad-
 hibere: est ad tollendum schisma nullatenus necessa-
 rium erat determinare, an Concilium generale habeat
 potestatem supra certum, & indubitatum Pontificem:
 quid enim questio hæc ad Ecclesia pacem, & vniõnem
 pro tunc conducere poterat? Ergo licet gratis conce-
 deremus Gallis, quod in sessionibus 4. & 5. Constanti-
 se concilium fuisset generale: adhuc non inferretur,
 quod talia decreta de potestate Concilij ibi conten-
 ta forent valida; vtpote ad illa decoranda facultas,
 seu sufficiens auctoritas defuisset, non assistente ve-
 ri, & indubitati Pontificis potestate. Ex quibus etiam
 ad confirmationem responsum manet.

Probatum vltcrius positio nostra, videlicet quod
 Romanus Pontifex superioram potestatem habeat, quam
 quodlibet generale Concilium: vnde nullum ex quan-
 ta cunq; Prælatorum multitudine conflatum supra
 Pontificem indubitatum, ac certum, extra casum hæ-
 resis, vllam potestatem habere contendimus. Sit igitur
 pro nostra vera, ac Catholica sententia argumen-
 tum I. ex Concilio Florentino quod in litteris vniõ-
 nis, sess. vlt. positis hæc habet. *Item desinimus Sanctam
 Apostolicam sedem, & Romanum Pontificem tenere prima-
 rum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Pe-
 tri Principis Apostolorum, & Verum Christi Vicarium, to-
 tius que Ecclesie caput, & omnium Christianorum Patrem,
 ac Doctorem existere: & ipsi in B. Petro pascendi, regendi,
 ac gubernandi vniuersalem Ecclesiam à D. N. Iesu Christo
 plenam potestatem traditam esse, quem admodum etiam in-
 gestis Oecumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus*

continetur. Ex his ergo verbis, quæ iam supra munimi-
 ne 1 retulimus, vt R. Pontificis primatum respectu vni-
 uersalis Ecclesie firmaremus: nunc vltro arguimus: ex
 hac Florentini generalis Concilij definitione clare
 habetur R. Pontificem a D. N. Iesu Christo plenam po-
 testatem accepisse ad pascendam, gubernandam, ac re-
 gendam vniuersalem Ecclesiam: sed quodlibet Conci-
 lium generale ex quanta cunque multitudine Præsu-
 lum constet, non est maioris auctoritatis, ac potestatis,
 quam sit Ecclesia Vniuersalis: ergo R. Pontifex plenâ
 potestatem habet ad gubernandum, ac regendû quod-
 libet generale Concilium: mai. est expressa incitata de-
 finitione: mi. est perse nota, nec diffidetur à Constân-
 tiensibus, ac Basiliensibus: Consequentia est legitima:
 tunc sic sed potestas regendi, ac gubernandi est potes-
 tas superior simpliciter, quam potestas, quæ illi, qui gu-
 bernari, dirigi, ac regi debet, potest competere: igitur
 R. Pontificis potestas simpliciter superior est potes-
 tate generalis Concilij: sub sume iterum, potestas quæ
 simpliciter superior est, nullatenus supra se illam, quæ
 inferior est, potest habere: sed potestas R. Pontificis
 simpliciter est superior: igitur Concilij generalis po-
 testas, vt pote inferior nequit esse supra illam: ac per
 consequens nullum generale Concilium, quantumuis
 numerosum, vllam queit supra R. Præsulem habere
 potestatem. Confirmatur amplius explicando prædic-
 ta Florentini verba: Pater in quantum talis nullo mo-
 do est filijs subiectus, nec illis supra Patrē aliqua queit
 potestas competere: sed, vt constat ex præallegatis
 Florentini verbis, Romanus Præsul omnium Chris-
 tianorum existit Pater: igitur Christiani omnes nu-
 llam potestatem exercere in Pontificem R. queunt:
 nec ipse aliquomodo illis subiectus, aut subditus esse
 potest: omnia patent: tunc hæc: est Ecclesia vniuersalis
 sunt omnes Christiani, seu omnium Christianorum
 cætus, aut multitudo: igitur Ecclesie vniuersali, seu,

multitudini fidelium, siue cœtui nulla est supra suum Patrem, Romanum videlicet Pontificem potestas. Idē que argumentum formari ex eo, quod ibidem omnium appelletur Christianorum Doctor, seu Magister, simillima ratione potest: iuxta ritum illud, quod *Dijs Parentibus, & Magistris* sic obtemperandum.

Idem expressius docuit Lateranense Concilium vltimum sub Leone X. scilicet. 11. in Bulla ipsius Pontificis, quæ Sacro approbante Concilio expedita, ac publicata est anno 1516. 14. Kal. Ianuarij, & incipit *Pastor æternus*. Vbi postquam ad Pragmaticæ Sanctionis abrogationem, cassationem, ac irrotationem asserat non obstare, quod in Basiliensi, ac Bituricensi Concilijs fuerit edita, ac confirmata, his verbis. *Nec illud nos monere debet, quod Sanctio ipsa, & in ea contenta in Basiliensi Concilio edita, & ipso Concilio instante, a Bituricensi congregatione recepta, & acceptata fuerunt, cum ea omnia post translationem eiusdem Basiliens. Concilij per falic. memor. Eugenium Papam 4. etiam prædecessorem nostrum factam à Basiliens. Conciliabulo, et potius Conuenticulo, quæ præsertim post huiusmodi translationem Concilium amplius appellari nõ merebatur, facta exciterint, ac propterea nullum robur habere possent.* His ergo præmissis verbis, quibus haud obscure nostræ positionis veritas elucescit rationem tribuens Summus Pontif. apertissime nostram conclusionem diffinit: sic ergo profecquitur: *cum etiam solum R. Pontif. pro tempore existentem, tamquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissoluendorum plenum ius, & potestatem habere, nedum ex Sacre Scripturæ testimonio, dictis Sanctorum PP. ac aliorum Rom. Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum, sacrorum qui Canonum decretis, et propria etiam eorundē Conciliorū cōfessione manifeste constet, &c.* Igitur ex mente Leonis, sacrique Lateranensis Concilij Rom. Pontifex plenum ius, ac potestatem habet supra generale Concilium: & non è contrapater consequentia

92
quæntia euidenter, nam habere plenum ius in aliquid
est formalissime esse supra, & non subillongitur nul-
tenus Concilium generale est supra Papam nec in illū
aliqua gaudet potestate, aut iure. Amplius roboratur
prædicta veritas ex alijs eiusdem Bullæ verbis, quæ post
quam pluribus exemplis, ac auctoritatibus Conciliorū,
quæ refert, ac innuit ibi summus Pontifex ad prædic-
torum ostensionem, & comprobationem, subdit: inquit
igitur. *Nec non ad abundantiorē cautelam eandem Bi-
tūricen. Sanctionem sive corruptelam, eius que approbatio-
nem tacitam, vel expressam, ut præfertur, & in ea contenta
omnia, & singula cassamus, abrogamus, irritamus, annulla-
mus, ac agramus, & pro infelicitate, reuocatis, abrogatis, irri-
tatis, annullatis haberi volumus, decernimus, & declara-
mus.* Ex his ergo hanc rationem deducimus: eo Roma-
nus Pontifex Pragmaticam Sanctionem in Basiliense
Concilio editam: ac Bitūricensi confirmatam, irritam
& nullam declarat, quia absque Apostolicæ sedis con-
sensu, ac auctoritate fuit acta, & confirmata: ast Conci-
liū Basiliense in quo fuit edita, tuit generale, in scētia
Gallorū, cum quibus nunc agimus: ergo Rom. Pontifex
irritare, ac annullare potest, quod Concilium generale
absque eiusdem sedis Rom. auctoritate decernit, seu ip-
soluit: ut melius, aptius quo loquamur, irritum, ac nu-
llam est, quod sic absque Apostolicæ sedis assensu, etiam
si a generali Concilio fiat: igitur quia eiusdem sedis, si-
ue Rom. Pontificis auctoritas superior est Concilio,
nec ullomodo inferior, aut illi subiecta: patet conse-
quentia: nam quicumque factum aliquid annullare, &
irritare potest, est illo superior, utpote auctus qui ir-
ritari nisi vel degeat a superiore lata, vel per sententiā
iudicis, ac consequenter per superiorē potestatem.
Deinde quia ex eo declarat summus Pontifex, præfa-
tam sanctionem, confirmationem que ipsius, ut nullam,
quia acta fuit a Concilio sine auctoritate Romani Pon-
tificis, sed si auctoritas Concilij esset superior, nulla-

33
tenus à se illius, etiam si absque auctoritate Pontificis
fierent, possent, vti nulla, declarata, nec nulla esse: ergo
&c. mai. est certa, vti constat ex allegatis verbis: mi.
probat: nam auctoritas superior continet omnem
inferioris potestatem: ergo nullatenus inferior auc-
toritas, seu illius potestatis concursus, & si deficeret
formaliter, vti ita loquamur, posset impedire valorem
actus eliciti à superiore auctoritate: etenim superior
iudex agere potest, quidquid inferior ageret, quamuis
inferior non cōcurrat, nec in hoc aliquod dubium esse
queat: conuincitur ergo manifeste ex Lateranensi, quod
Rom. Pontifex nullatenus subest generali Concilio,
sed potius Concilium subit Romano Antistiti.

Comprobatur vltcrius prædicta veritas ex Ca-
nonico iure, & sit. 1. probatio ex cap. *Ita Dominus*. 29. d.
vbi Leo. PP. 1. sic ad Vienn. Episcopos loquitur post alia.
*Sed huius muneris Sacramentum (scilicet prædicationis,
doctrinæ, ac spiritalis regiminis): ita Dominus ad om-
nium Apostolorum officium pertinere, voluit, vti in Beatiss.
Petro Apostolorum omnium summo principaliter collocaret
vti ab ipso, quasi quodam capite, dona sua, velut in corpus om-
ne, difunderet, vti exortem se mysterij intelligeret esse diui-
ni, qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere. Ex quo tex-
tu sic ratiocinamur: ex dissolutione, ac voluntate Chris-
ti. D. ita Apostolis suis prædicationis, ac regendi munus
competit, vti per Petrum, quasi ex capite, ad reliqua
membra deriuatur, quidquid potestatis Ecclesiæ suæ
tribuitur: omnis igitur iurisdictio, ac potestas Ecclesiæ
primario competit capiti, & Reftori succedenti Petro,
nempe Rom. Præsuli, ab ipso que in reliquum corpus
deriuatur: consequentia est legitima: tunc sic, ergo po-
testas totius Ecclesiæ corporis est à capite, & Pastore
suo deriuata: aut deriuata potestas simpliciter infe-
rior est: ergo totius corporis mystici Ecclesiæ potes-
tas, & auctoritas, pro vt tale corpus contra distinguitur
à capite visibili, seu Rom. Pontifice, simpliciter est infe-
rior*

rior ipsius potestate: consequenter que p̄ tota Eccle-
 sia, nec generale Concilium acceptatum, licet (vt præ-
 tendit Gallicana declaratio, Constantienses, Basileen-
 ses que volebant) vniuersalem Ecclesiam representa-
 ret (quod haud admittimus nullam super Rom. Antisti-
 tem potestatem, auctoritatem ve, potest habere: sed
 potius ab illius potestate est absolute, & simpliciter de-
 pendens, atque inferius. Deinde quia vt patet ex præ-
 allegato textu exortis est diuini mysterij, seu ministe-
 rij, qui à Petri, & successorum soliditate, seu obedien-
 tia recesserit: sed quod cunque Concilium supra Pon-
 tificem Rom. se extollens, ipsum que iudicare præten-
 dens, vel aliquid contra ipsius placitum, seu absque eius-
 dem auctoritate statuere, ac determinare audens, à so-
 liditate Petri, & ab obedientia suæ sedis recedere est
 compertum: ergo nullam partem habet in diuino
 ministerio, ac per consequens nullam iurisdictionem,
 nec potestatem Ecclesiasticam, nedum supra Antistite
 Rom, verum neque supra fidelem vniuersum: igitur falsi-
 simum est, ac Sacris Canonibus omnino contrarium
 Gallicanæ declarationis assertum, affirmans Romanum
 Præfulem subditum generali Concilio.

Firmat euidenter hec ipsū Iulius PP. epist. 1. Oriēta-
 libus Episcop. vt habetur, cap. Dudū 3. q. 6 his verbis *Du-
 dū a SS. Apostolis, successoribus q̄ eorū in antiquis decretū fue-
 rat statutis, que hæcenus sancta, & vniuersalis Apostolica
 tenet Ecclesia, non oportere præter sententiam Rom. Pontifi-
 cis Concilia celebrari, &c.* Tunc sic: sed quodcumque Co-
 ncilium, quam tum uis numerosum, dum modo sine Rom.
 Pontificis auctoritate celebretur, est præter ipsius sen-
 tentiam: igitur & contra decreta SS. Apostolorum,
 successorum que statuta ac consequenter, quid quid de-
 creuerit nullus roboris ac firmitatis, sed omnino irri-
 tum, atque innane erit: igitur nihil poterit eius medi-
 Concilium supra certum, ac in dubitatum Papam: ac
 per consequens inferius erit Rom. Pontifici, & non su-
 pra

pra ipsam : cuius rationem subiungit Pontifex ibidem
 dicens: quoniam Sacram Romanam Ecclesiam Primatem om-
 nium Ecclesiarum esse viderunt, & sicut B. Petrus Aposto-
 lus primus fuit omnium Apostolorum, ita & haec Ecclesia
 suo nomine consecrata (Domino constituyente prima, & caput
 sit ceterarum, & ad eam quasi ad matrem, atque apicem om-
 nes maiores Ecclesia causa. & iudicia Episcoporum recurrat,
 & iuxta eius sententiam terminum sumant: nec extra Ro-
 manum quidquam ex his debere decerni Pontificem. Si et-
 go maiores Ecclesiae causae ad Rom. Pontificem tenen-
 tur deferri, vt ab ipsius iudicio terminentur, seu vlti-
 mam sumant sententiam, nec extra ipsum decerni de-
 bent, hoc est extra ipsius auctoritatem, & consensum:
 absdubie Rom. Praesidis auctoritas superior est in Eccle-
 sia Dei, nec alicui aliae subiecta: non ergo Concilij ge-
 neralis potestati subest Romanus Pontifex, sed omni-
 mode est supra illam: etenim absurdum esset ad infe-
 riorum potestatem recurrere, neque per illam causas
 maiores terminari. Tum etiam a contratio sensus
 monstratur haec veritas, nam a Romana sede nullus ad
 aliam datur recursus: ergo quia est supremum in Eccle-
 sia Dei tribunal: consequentia est legitima, quia ab in-
 feriori ad superius datur recursus, vt in omni iure est
 manifestum: si ergo a Romana sede nullus recursus ad
 aliud tribunal admittitur, ideo erit, quia supremum, om-
 nibus que superius tribunal est: mai. habetur expres-
 sa ext. de elect. cap. licet de vitanda vbi ait. Alex. 3. fia.
 In Romana vero Ecclesia speciale aliquid constituitur, quia
 non poterit ad superiorem recursus haberi. Igitur quia
 Rom. Ecclesia, Rom. que Praesul nullum cognoscit tri-
 bunal superius, consequenter que, nec generale Condi-
 lium erit supra ipsam. Explicatque hoc ipsum cha-
 rissime Glossa super cap. quoniam de renouat. in 6. vbi
 ad rationem dubitandi an Pontifex possit renuntiare
 papatu, quae est dicere, quod renuntiatio debet fieri in
 manu superioris, quem Papa non habet: sic respondet.

Non obstante tamen ista ratione dubitandi, deciditur contra
 rium, videlicet quod potest renuntiare papatus: & iura lo-
 quentia, quod obtinens administrationem Ecclesiasticam non
 potest renuntiare, nisi in manibus superioris: intelliguntur,
 quando talis renunciatus habet superiorem. & S. videbantur
 sine idem docet eadem glossa his verbis: ad id quod
 dicitur, quod renunciatio in manibus superioris fieri debet
 fateor id verum, ubi est superior: sed propter impossibilita-
 tem eius illud hic servari non potest. Et infra: sed Papa a nemi-
 nu confirmatur. Unde, sicut sine superiore instituitur: ita sine
 superiore renunciet. Que manifeste demonstrant, Ro-
 manum Pontificem nullum interris superiorem agnos-
 cere: cuius rationem reddens Calixtus PP. 1. in epist.
 ad Benedictum, & habetur cap. non debet 12. d. ait sicut
 Dei filius venit facere voluntatem Patris: sic & vos volun-
 tatem vestram impleatis Matris, qua est Ecclesia, cuius caput,
 ut praedictum est, Rom. existit Ecclesia, quidquid ergo sine dis-
 cretione iustitias contra huius disciplinam actum fuerit, va-
 tum haberi, ratio nulla permittit. Igitur sicut Dei filius
 Christus Dominus in carne humana venit ad obsequen-
 dum aeterno Patri, & uti homo inferior Patri erat, ipsi
 que obedientiam in omnibus tenebatur exhibere: ita
 omnes Ecclesiae, Christi que fideles omnes tenentur obe-
 dire Romanae Ecclesiae, tanquam omnium capiti, eius
 que Rectori Rom. Pontifici, unde relique per orbem
 Ecclesiae, reliqui que Praelati ipsarum contra sedis Apo-
 stolicae disciplinam Petri que successoris voluntatem ni-
 hil possunt agere, vel decernere, quod alicuius sit robo-
 ris, validum ve, aut ratum habeatur. Nec officium
 illa verba, apposita in textu, videlicet sine discretione
 iustitiae: nam ut bene ibi notat glossa, hic vacat argumen-
 tum a contrario sensu: solum que innuit haec sententia
 textus, quod quando cunque contra Apostolicae sedis
 doctrinam actum fuerit, sine discretione iustitiae agi-
 tur: non vero permittit oppositum.

Ad idem probandum facit cap. fundamenta de

elect. in 6. vbi Nicolaus 3. sic ait, de Ecclesia Roma. ser-
 monem producens *§. ne autem sine* : *Nec vili sub esset ho-*
mini, quæ ore diuino cunctis dignoscitur esse prælatæ. Est
 ergo Romana Ecclesia superior omnibus hominibus,
 præsertim fidelibus, eadem que ratione Rom. Antistes:
 aut Concilium generale nequit maiori auctoritate ful-
 ciri, quam fideles omnes, vtpote ipsi sunt totum cor-
 pus mysticum Ecclesiæ: ergo superius non est Rom.
 Pontifex, sed potius ipso inferius, ipsi que penes om-
 nia subiectum, tanquam D. N. Iesu Christi Vicario, vt
 in hoc ipso c. p. *§. decet* testatur Nicolaus prope finem
 dicens: *ipseque (idest Romana Ecclesia) Romani Pontificis*
Vicarij Dei &c. & habetur etiam cap. *quanto ext. de trâl*
lat. episcopi: & hoc titulo de elect. in 6. cap. *vbi pericu-*
lum §. cæterum paulo post initium: cum agitur de creatione
Vicarij Iesu Christi, successoris Petri, Rectoris vniuersalis
Ecclesiæ &c. Ex quibus omnibus manifeste constat ve-
 ritas nostræ assertionis: ex alijsque plurimis locis ca-
 nonici iuris, quæ non vacat expendere, aliqua tamẽ
 videas in remissionibus litt. m.

Fauent etiam veritatem præfixam SS. Pontifi-
 ces Max. in suis doctissimis Epistolis. Gelasius 1. in epist.
 ad Dardanos loquens de prima sede, Romana scilicet,
 quæ *& vnam quam que Synodum sua auctoritate confirmat*
&c. Quod ipsum quoque habetur cap. *confidimus 25.*
 9. 1. Item Pelagius 2. in epist. ad Episcopos qui illicita
 vocatione Ioann. Constantinopolit. Episcopi ad Sy-
 nodum Constantinopolim conuenerunt: ibi igitur
 ait *cum genealem Synodum conuocandi auctoritas, Aposto-*
lica sedi B. Petri singulari privilegio sit tradita, & nulla vni-
quam Synodus rata legatur quæ Apostolica auctoritate non
fuerit fulca; quæ verba etiam paulo inferius repetit &
 habentur cap. *multis 17. d.* Etiam Leo 9. in Epist. ad
 Thomam Episc. Data 16. Kal. Ianuarij anni sui Pontifi-
 ficatus 6. extat que apud Angelum Mariam Cherubi-
 num in editione Romana ann. 1638. tom. 1. pag. 47. sic
 ait;

ait: *Hec autem volo vos lateat non debere præter sententiam
 R. Pontificis Concilia celebrari: quod in Sanctis canonibus
 statutum, si queritis potestis inuenire.* In super Iulius 2.
 in Bulla in dictionis sacri Lateranensis 7 Concilij data
 Romæ apud S. Petrum anno 1511. 11. Kal. Augusti, Põ-
 tificatus sui ann. 8. extat que apud Cherubinum tom. 1.
 Bullarij pagina mihi 384. Ibi ergo §. 4. in Concilia-
 buli Pitari auctores inuehens sic Iulius Pontif. Max. lo-
 quitur. *Quod si tam ardentè illis cordi est, se caput, &
 auctores generalis Concilij constituere, quid ad hanc rem fac-
 to opus sit, prius discant. Reuoluant SS. Patrum, & Rom. Vi-
 ras Pontificum, & antiquum morem indicendi, & conuocan-
 di, & celebrandi Concilium; traditiones, & leges super his
 editas à Patribus inspiciant, videbunt huius modi Concilia
 à solis Romanis Pontificibus esse in dicta, & aliter in dicta,
 ratam non fuisse.* Et §. 9. eisdem Bullæ hæc addit. *Di-
 cant prædicti nomine tantum Cardinales, Dathan, & Abi-
 ron, Achacium que, et Dioscorum representantes, tenebrarũ
 filij, numquid summo Pontifici spectet, et pertineat congrega-
 re Concilium, etiam si de sua causa agatur? legant, Ultra anti-
 quos gesta Constantiensis Concilij, in quibus se potissimum
 fundant, ut ex eis, tamquam Iudæi ex proprijs codicibus, con-
 fundantur, reperient Ioannem 23. de eius potissimum cau-
 sa agebatur Concilium Constantiense huius modi in dixisse.*
 Item doctissime Pius 2. antea Aneas Sylvius in Bulla
 suarum retractationum Data Romæ apud Sanct. Petrũ
 6. Kal. Maij Anno 1463. hanc veritatem probat, & con-
 firmat, videatur prædicta Bulla apud citatum Cherubi-
 num, ac locum, pag. 494. pauca tamen referre, in
 quæ concludit, iuuat. *Hæc nos (inquit) de Rom. Ponti-
 ficis auctoritate, et potestate sentimus, cui et congregare gene-
 ralia Concilia, et dissoluere datum est: & paulo inferius
 subiungit: inter quæ nullum inuenimus inquam fuisse ra-
 tum, quod, stante Romano indubitato Præsule, absque ipsius
 auctoritate conuenerit, quia non est corpus Ecclesie sine capi-
 te, et omnis ex capite defluit in membra potestas.* Item Six-

ius 5. constitutione 73. Data Romæ apud S. Petrū anno
 1587. 11. Kal. Februarij, Pōtificatus sui ann. 3. & incipit
Immensa aeterna Dei in qua 5. congregationes ad commo-
 dius Ecclesie regimen instituit: extat que apud Che-
 rubinum tom. 2. pag. 464. ibi ergo in institutione con-
 gregat. 8. pro executione, & interpretatione Concilij
 Tridentini: hæc ait paulo post initium. *Cum ad sin-*
gularem Rom. Pontificis auctoritatem tantummodo spectet ge-
neralia Concilia in dicere, confirmare, interpretari, & re-
vbique locorum seruentur curare, ac præcipere. Hæc hi SS.
 Pontifices: alique plurimi, quos referre nobis, nec tem-
 poris breuitas, nec operis pernitit, conlonant, vt mani-
 festa sit veritas de superioritate Rom. Pontificis supra
 Concilium generale. Confirmant hoc magis SS. Ge-
 lasij verba in supra citata ad Dardanos epist, sic aientis
 §. 12. *Sed nec ille præterimus, quod Apostolica sedes frequen-*
ter, ut dictum est, more maiorum, etiam sine ulla Synodo præ-
cedente, & absoluenti, quos Synodus iniq̄e damnauerat, &
damnandi nulla existente Synodo, quos oportuit habuit fæuor-
ritatem. §. 13. *sanctis memoria quippe Athanasium Synodus*
Orientalis addixerat, quem tamen & exceptum sedes Apostolis-
ca, quia damnationi non consensit absoluit. §. 14. *Sanctæ me-*
morie nihilominus iohannem Constantinopolitanum Synodu-
etiam Catholicorum Præsulum certe damnant, quem similis
modo Sedes Apostolica, etiam sola, quia non consensit, absol-
uit. §. 15. *Item que Sanctæ memoriæ Flavianum Pontificiū*
congregatione damnatum, pari tenore, qua Sedes Apostolica
nō consensit, absoluit, potius, quia illuc receptus fuerat, Dios-
corum secundæ sedis Præsulem sua auctoritate damnauit, &
imprimi Synodum, non consentiendo, subiungit: ac pro venita-
te, vt Synodus Chalcedonensis fieret, sola decreuit, in qua Pon-
tificibus in numeris, quibus tamocinio conuenerant Ephesino, ve-
niam postulerunt sola concessit, & in sua perfidia permanen-
tes, nihilominus sua auctoritate prostrauit, quam congrega-
tio, que illic, pro veritate reparanda, collecta fuerat, est secun-
da: quoniam, sicut illud, quod prima sedes non probauerat, cansi-
sare

vare non potuit, sic, quod illi censuit iudicandum: Ecclesia co-
 ta suscepit. §. 16 Vbi etiam consequenter ostenditur, quia ma-
 le gesta Synodus, id est contra scripturas sanctas, contra disci-
 trinam Patrum, contra Ecclesiasticas regulas, quam tota me-
 rito Ecclesia non recepit, & precipue sedes Apostolica non
 probauit: per bene gestam Synodum, id est secundam scriptu-
 ras, secundam traditionem Patrum, secundam Ecclesiasticas
 regulas pro fide Catholica, & communionem prolatam, quam
 cuncta recepit Ecclesia, quam maxime sedes Apostolica com-
 probauit, ut debuerit & potuerit immutari. Hæc Max,
 iste Pontifex in hac epistola, quæ sufficienter nostram
 euincunt propositum, si etiam Rom. Antistes genera-
 lem Synodum qualis fuit Ephesina & non consentiendo,
 seu non confirmando irritam, nullam quæ, reddidit, abi-
 dubie super generale Concilium superæmam demonstra-
 tur habere potestatem: similiter si, à Concilijs damna-
 tos, potest absolueret, potiorum, quis dubitet, potesta-
 tem eius existere? Vnde in generalibus Concilijs sola
 ea decreta, & acta robur, ac firmitatem sortiantur, quæ
 Apostolica Petri sedes approbanda reputauerit; quod
 idem SS. Gelasius expressit opusculo de Anathematis
 vinculo, qui extat tom. 2. Concil. p. 1. pag. mihi 487. in
 editione Seuerini Binij, ibi igitur initio sic loquitur
 Gelasius. Ne forte, quod solent, dicant, quod si Synodus Chal-
 cedonensis admittitur, omnia constare debeant, quæ illic viden-
 tur esse de prompta. Aut enim ex toto eam aduerti oportere,
 aut, si ex parte repudiabilis est, firmam ex toto constare non
 posse. Cognoscant igitur illud secundum Scripturas Sanctas,
 traditionem quæ Maiorum, secundum canonem, regulas quæ
 Ecclesiæ, pro fide communi, & veritate Catholica, & Aposto-
 lica, pro qua, hæc fieri, sedes Apostolica de legauit, factam
 quæ firmavit, à tota Ecclesiæ indubitanter admittit: alia autem,
 quæ per incompetentem presumptionem ibi prolata sunt, vel
 potius ventilata, quæ sedes Apostolica gerenda nullatenus de-
 legauit, mox à Vicarij sedis Apostolica contra dicta, mani-
 festam est; quæ sedes Apostolica, etiam petente Marciano Prin-

eipo nullatenus approbavit, quæ Præsul Ecclesiæ Constantino
 politanae, tunc Anatolius, nec se præsumsi se profesus est, &
 in Apostolicis sedis Antistitis non negavit posita potestate:
 quæ ideo, sicut dictum est, sedes Apostolica non recepit, quia,
 quæ privilegij vniuersalis Ecclesiæ contraria probantur,
 nulla ratione iustinet. Et iterum S. quantos autem pro pe
 finem lubdit. Quod sedes Apostolica non consensit: nec Im-
 perator imposuit, nec Anatolius vsurpauit. Totum quæ (ut
 dictum est) in sedis Apostolicæ positum est potestate. Ita quod
 firmavit in Synodo, et eos Apostolica, hoc robur obtinuit, quod
 refutauit, habere non potest firmitatē, & sola rescindat, quod
 præter ordinem congregatio Synodica putauerat vsurpandum
 non promulgatrix iterata sententiæ, sed cum apostolica sede
 Veteris executrix. Enquam differre SS. Gelasius supra
 mam Apostolicæ sedis supra generale Concilium euin-
 cit potestatem: cum certum sit omnino Chalcedo-
 nense Concilium fuisse 4. generale, satis quæ numero-
 sum, 639. scilicet Episcoporum, & tamen decretum ac-
 tionis 16. de præcedenti Constantinopolitanæ sedis
 post Romanam noluit confirmare Leo 1. Pontifex, qui
 eo tempore clauum tenebat Ecclesiæ, quæ propter præ-
 dictum decretum, & si à tere omnibus Concilij Patri-
 bus, præter Pontificis Rom. Legatos, editum, nullius
 roboris, ac firmitatis extitit, nam ut ipse SS. Leo ad Pul-
 cheriam Augustam scribens dicit: *Consensionis Episcoporum,
 Sanctorum Canonum apud Nicæam conditorum regu-
 lis repugnantes. Unica nobis cum vestris fidei pietate, in irri-
 tum mittimus, & per auctoritatem B. Petri Apostoli genera-
 li prorsus definitione cassamus.* Quæ Epist. est 55. Leo-
 nis, ipsam quæ etiam refert Seuerinus Binius tom. 2.
 Concil. p. 1. pag. 356 est quo loco 7. inter ibi relatas:
 igitur sola Romani Pontificis auctoritas quæ irritare
 generalium Conciliorum definitiones, huc decreta,
 etiam si à maiori parte, seu ab omnibus Concilij Patri-
 bus emanauerint, quare quidquid decreuerint Patres
 in Concilio, si præter Romani Pontificis datam sit inf-
 cructio-

structionem, vel postea approbationem, siue confirmationem à sede Apostolica non obtineat, nullius erit firmitudinis, aut roboris, vti peripicuum manet ex verbis Gelasij : ex quibus clare nostræ assertionis veritas conuincitur.

Accellere item Patres pro nostra, ac Catholica Sententia suffragium ferent. s. Isidorus nanque citatus à eodice quodam antiquo, quem typis mandatum edidit Seuerinus tom 3. Concil p 2. pag. 383. cap. igitur 3. hæc Isidori verba refert : *Synodorum vero congregandarum auctoritas Apostolica edi prinata commissi est potestate: nec vllam ratam esse legimus, quæ eius non fuerint auctoritate congregata, & facta: hæc Canonica testatur auctoritas: hæc Ecclesiastica historia roborat: hæc Sancti Patres confirmant.* Item S Athanasius in Epist. ad Felicem, PP. cap. 2. ita scribit: *scimus in Nicæna magna Synodo, 318. Episcoporum, ab omnibus esse roboratum, non debere abique Rom. Pontificis sententia, Concilia celebrari.* Similiter plurimi alij Sancti Patres, cum frequenter admodum sedis Romanæ auctoritatem super vniuersum fidelium cæterum acerrime, constanterque asseuerent, ac deficiant, vt supra munimine i. not. uimus. Item firmant nostram assertionem fere omne Doctores Catholici, quorum aliquos in remissionibus citabimus. n.

Restat iam pro maiori nostræ veritatis demonstratione oppugnantia tela infringere aduersariotum, pro quo, & pro æquiuocatione vitanda maxime aduertendum, in præsentem non fieri comparisonem generalis Concilij includentis Papam hoc est, auctoritate legitimi & indubitati Pastoris cœdij, in quo vel perse, vel per legatos suos præsideat, omnia que de ipsius consensu, ac dispositione, bene placito que definiantur, & procedant : non igitur, hoc pacto fit comparatio ad Romanum Pontificem, inquirendo, quænam sit maior auctoritas Concilij, vt sic intellecti, ac considerati, vel Romani Præfulis sine Concilio : hæc nanque comparatio

63
 ratio omnino frivola esset, ac impertinens: certum
 est etenim, tunc casus tam Papam, quam Concilium es-
 se eiuſdem auctoritatis seu, vt proprius loquamur, esse
 eadem inuariata auctoritas, cum sit vnum, idem q̄ tri-
 bunal, eadem que intensiue potestas, solum que extensi-
 ue diuersa, & maior: quod patet exemplo comuni-
 ens etenim prout est ratio vniuersalissima concernit
 Deum, & creaturas, non est maius bonum intensiue
 quam sit solus Deus sine creaturis: licet extensiue di-
 catur maius, quia sunt plura bona: hoc est plura subiec-
 ta, in quibus bonum aliquo d̄ reperitur similiter Chris-
 tus Dominus est extensiu minor tota Ecclesia, vt pote-
 eiuſdem caput, & membrum tantum vnum, licet prin-
 cipaliter: & tamen tota Ecclesia non dicitur intensi-
 ue maior ipſo Christo solo, quia non habet auctoritatē,
 nec potestatem maiorem tota Ecclesia, ineluso etiam
 Christo D. quam habeat Christus Dominus sine reli-
 quis Ecclesie membris: vnde simili modo de Romano
 Pontifice, vt pote habente eandem supremam potesta-
 tem ad Ecclesia regimem delegatam, seu committam
 à Christo D. sit que eius Vicarius in terris, vt fide est
 certum: nobis est philosophandum. Versatur igitur
 in præſenti comparatio, inter certum, ac indubitatum
 Papam, ab vna parte, & inter Concilium generale cui
 Papa nec perse, nec per suos præſit legatos, seu quod idē
 est, quando, & si legatos miserit, vt præſidentiam exer-
 ceant vice Romani Pontificis, legati tamen agunt con-
 tra eiuſdem Pontificis instructionem, & voluntatem:
 tunc que non erunt vere legati, cum tale munus non
 exerceant: in hoc ergo sensu ventilata est quæstio
 hæc tempore Basileensis Concilij, quod potestatem su-
 pra Eugenium 4. Romanum Pontificem prætendebat
 habere: legitimum que Concilium se assererat esse,
 licet Pontifex neque perse, neque per suos legatos ad
 esset imo potius repugnabat Concilij prosecutionem.
 Hoc ergo breuiter notato, iam ad argumenta contra-

riorum accedamus.

Sic igitur Argumentum r. ex Ioanne Patriarcha Antiocheno, qui in libello pro Basileensi Synodo sic profert suam sententiam: extrat apud Seuerinum tom. 4. p. 1. pag. 199. vbi sic. Ecclesia est vna congregatio omnium fidelium, extra quam nullus omnino Saluatur: sed Rom. Pontifex est vnus ex fidelibus: ergo nequit Saluari extra Ecclesiam, & consequenter est intra ipsam: mai. est expressa cap. firmiter de summa Trinit. §. vna Verbo: mi. etiam est certissima: consequentia eius legitima: nunc sic, sed continens in se aliud, est maior contento in ipso: ergo Vniuersalis Ecclesia est maior Rom. Pontifici, ac per consequens maiorem, seu potiorrem habebit auctoritatem Hoc posito sic arguit ad intentum Papa non est superior Vniuersali Ecclesia: sed generale Concilium vniuersalem Ecclesiam representat: ergo Papa non est superior Concilio generali: mai. probata manet, ac iterum etiam suadetur: nam Papa non dicitur vniuersalis Ecclesie Præsul, siue Episcopus: igitur non est superior Ecclesia vniuersali: antecedens habetur expressum cap. Ecce 99. d. vbi Gregorius epist. lib. 7. 30. indict. i. Eulogio Patriarchæ Alex sic scribit: Ecce in præfatione Epistole, quam ad me ipsum, qui prohibui, direxistis, superba appellationis verbum, vniuersalem me Papam dicentes, in primere curastis, quod peto dulcissima mihi Senectus vestra ultra non faciat, quia vobis sub trahitur, quod alteri plus quam ratio ex igit exhibetur. Et post pauca subdit. Si enim vniuersalem me Papam vestra Senectus dicit, negat se hoc esse, quid me fateatur vniuersum. Sed absit hoc Item Pelagius 2. epist. omnibus Episc. illicito à Ioanne Constantino post conuocatis habetur que ead. dist. cap. Nullus: sic ait: Nullus Patriarcharum vniuersalitatibus vocabulo vni. non vatur, quia si vnus Patriarcha vniuersalis dicitur: Patriarcharum nomen ceteris de rogatur. Et post aliqua concludit Quæ propter Charitas vestra neminem vni quam suis Epistolis vniuersalem nominetis ne sibi debitum sub-

64.
trahat, cum alteri honorem defert in debitum. Item Concilium Africanum cap. 6. ita diffinit vt habetur cap. Prima sedis dist. eiusdem. *Prima sedis Episcopus* (inquit) *non appelletur Princeps Sacerdotum. vel summus Sacerdos, aut aliquid huiusmodi, sed tantum prima sedis Episcopus.* Cōcordat que glossa in præ allegato cap. Ecce exponens verbum illud negat se hoc esse: sic idest de vniuersitate, cum tamen Ecclesia Romana non sit vniuersa, sed sit de vniuersitate. Quod ipsum etiam comprobare intendit Ioannes prædictus ex cap. *quamuis 2* 1. d. vbi Gelasius sic loquitur. *Quamuis vniuersæ Ecclesiæ Christi thalamus sint Romana cæteris prælata est.* Ex quibus verbis sic maiorem supra positam probat, mente n. Gelasij exponens videlicet, quod cum Romana Ecclesia vna cum cæteris Thalamū Christi constituent, vniuersalem videlicet Ecclesiam: Romana tamen cæteris particularibus prælata est, non vero vniuersali Ecclesiæ, idest Thalamo Christi: quod idem affirmat de Rom Pontifice concludens non esse superiorem vniuersali Ecclesiæ. Minor vero principalis videlicet, quod generale Concilium vniuersalem Ecclesiam repræsentet, habetur etiam expressa in decreto supra allegato Constantiensis Concilij sess. 4. dicentis & primo declarat quod ipsa in Spiritu s. legitime congregata, generale Concilium faciens, & Ecclesiam Catholicam repræsentans &c. Quod per reliquas sessiones pluries reperit. Consecutionem vero sic probat. Nam eadem præ eminentia, idemque honor, qui representato debetur, etiam est debitus representanti, illius que vlces gerenti, vt constat ex cap. *Præcipimus*: 9 3. d. vbi 6. Synodus sic disponit *Præcipimus ne Diaconus: ante Præbiterum sedeat nisi cum locum habuerit proprij Patriarchæ, aut Metropolitanj sui pro aliquo capitulo.* Tunc enim, sicut illius locum tenens, honorabitur. Item cap. valde sequentis dist. Greg. ad Episcop. Sicilia: lib. 1 1. epist. 1. ait: *valde necessarium esse per xpximus: vt vbi nos presentes esse non possumus, nostra per eum, cui præcipimus, representetur auctoritas.* Ita simili-

milititer cap. *inueno* 21. dist. vbi de Episcopis sic Anacle-
 tus epist. 2. loquitur, qui autem spernit eos, eum, a quo missi
 sunt, & cuius legatione funguntur, spernit. Additq; ad idē
 quod Apostoli vsum generalium Conciliorum inuenerunt,
 vt per illa decernerentur ea, quæ ab vniuersali Ecclesia
 congregata decerni possent, quod constare dicit ex Ac-
 tis Apostolorum cap. 1. 6. 8. & 25. & hoc est primum ar-
 gumentum, quod contra nostram veritatem prædictus
 Ioannes Antiochenus Patriarcha proponit.

Respondetur tamen in forma concedendo mai-
 primi syllogismi, & disting. mi. Sed Romanus Pontifex
 est vnus ex fidelibus, qui sit membrum Superius, sine ca-
 pite totius corporis mystici Ecclesie concedo mi. vnus
 ex fidelibus priuatis, subditis que, nego mi. & concessa
 e consequentia quoad 1. partem, subdara distinctione con-
 ceditur etiam pars 2. videlicet quod Pontifex sit intra
 Ecclesiam, vt illius Princeps, Pastorque supremus totius
 ouilis Dominici. Ad sub sumptam verodici mus, quod
 continens est maior contento sub illo, non secundum
 omnem rationem, sed secundum aliquam vnde in præ-
 senti vniuersalis Ecclesia est maior suo Pastore Rom-
 Pontifice extensiuæ, & materialiter, non vero intensi-
 uæ, & formaliter, siue potestatiuæ, nam omnis auctori-
 tas Ecclesie deriuatur in ipsam per Papam, ac per Pasto-
 rem suum, vt pote per caput ad membra, sic que in ipso
 viget omnis potestas membrorum, omnis que plorum
 facultas resplendet: vnde Ecclesia vniuersalis continet
 suum Pastorem, vt partem principalissimam & superio-
 rem in i. sa, admodum quo, vt dicebamus, ratio commu-
 nis entis Deum, per indeque, sicut hæc non est maioris
 perfectionis intensiuæ, ac Deus ipse solus: ita Ecclesia
 vniuersalis non est maioris pot. statis intensiuæ, quam
 solu Papa: & vt collectio omnium luminarium non est
 maioris lucis intensiuæ, quam sit sol solus, sed tantum
 extensiuæ, quatenus sunt plura subiecta habentia parti-
 cipationem lucis ab ipso sole: similiter Ecclesia tantum
 est

est extensius maior Romano Pontifice, quatenus sunt
 plura subiecta cum dependentia ab ipso: ex quibus ne-
 gatur consequentia videlicet, quod vniuersalis Eccle-
 sia habeat maiorem potestatem, quam Papa. ¶ Ad Syllo-
 gismum subsecutum negatur maior ex doctrina data,
 ad probationes vero ex canonico iure singulatim Res-
 pondetur. Ad 1. ex cap. *Ecce* 99. d. dicimus non respicere
 nomen vniuersalis Papæ, quasi indebitum sibi ratione
 dignitatis Gregorium: sed humilitatis amore tale nomē
 vitare voluisse, quia forte aliquibus tempore illo foret
 odiosum: quod satis in sinuant sequentia verba scilicet:
*Recedant verba, quæ vanitatem inflant, & charitatem vul-
 nerant.* Cupiens igitur S. Pontifex omnem iurgij, ac cō-
 rectionis vitare causam hoc nomine minime appellari
 rogat, non quia lux Pontificis ac supæritatis non compe-
 teret dignitatis: sed quia vitare delidia humilitatem q̄
 colere maxime studebat. Quod vt magis pate fiat adun-
 go verba ipsius SS. Pontificis, quæ in relata epist. sequun-
 tur, dicit ibi, *Et quidem in Sancta Chalcedonensi Synodo, at-
 que post a sub sequentibus Patribus hoc decessoribus meis ob-
 latum, vestra Sanctitas nouit. Sed tamen nullus eorum vti
 hoc in quam vocabulo voluit, vt dum in hoc mundo honorera
 Sacerdotum diligerent omnium, apud omnipotentem Deum
 custodirent sum.* Ex quibus verbis manet certum, quod
 Gregorius non vitare cupiebat nomen vniuersalis, tan-
 quam repugnans, aut contrarium iuri papatus: nō enim
 est credibile, quod Sanctus Pontifex, qui quatuor. Cen-
 cilia generalia, quorum, quartum fuerat Chalcedonen-
 se, veluti quatuor Christi Euangelia fasus est venerari
 vniuersalis Patriarchæ, nōmem SS. Leoni ab ipso Con-
 cilio oblatum iniusto, aut contrarias, putaret: nec etiam
 hoc de generali Concilio à contrarijs suspicari arbitra-
 mur. Deinde quia Sixtus 1. Pontifex, ac Martyr SS. suam
 Epistolam sic incipit: *Sixtus vniuersalis. Apostolicæ Ec-
 clesie Episcopus omnibus Episcopis in Domino salutem:* quod
 nomen, nisi in te sibi, tanquam Christi Vicario super vni-
 uersa

uersalem extum, competeret, minime usurparet; vide
 Seuerinum in notis ad hanc epistolam tom. 1. Concil.
 p. 1. pag. 62. col. 2. Item Pontiani Pontificis epist. 2. in-
 cipit: *PONTIANUS Sancti, & vniuersalis Ecclesie episcopus &c*
 extat que ibidem pag 91. col. 1. quod nomen sepiissime
 Sanctis Romanis Pontificibus ab orthodoxis pijsque Pa-
 tribus oblatum reperies, vide notas præ allegati capituli
 ecce d. 99. Vnde quod ibi S. Pontifex inuuit tantum est
 tale vniuersalis Papæ episcopatum à decessoribus Rom.
 Pontificibus non fuisse frequenter in vfu, licet aliquan-
 do cum ratio, aut necessitas postulabat, illo vfu sint, vt
 vidimus. Consule etiam Seuerinum in notis ad Conci-
 lium Chalcedon. act. 3. verbo *vniuersali Archiepiscopo*
&c. tom. 1. p. 1. pag. 417 col. 1. ¶ Ad 2. probationem ma-
 ioris ex cap. *Nullus eiusd.* 99. didicimus quod Pelagius
 ibi minime de Romano Pontifice mentionem facit, sed
 Ioannis Constantinopolitani Patriarchæ damnat su-
 perbiam, eo quod se vniuersalem, seu Oecumenicum
 appellari fecerat, Conciliumque, quod ipse generale afce-
 tabat, absque Apostolicæ Rom. Sedis auctoritate coege-
 rat: vnde licet Romano Præfati, vti Ecclesie vniuersa-
 lis capiti nomen vniuersalis possit tribui, hoc que sine
 aliorum in iuria Præfati, tamen modestia, ac humi-
 litate sua Romani Pontifices à simili appellatione volu-
 erunt abstinere, vt ate ipsis tale nomen repellentes, fa-
 cilis aliorum, qui contrafas, & ius, talem usurpare ap-
 pellationem superbe conarentur, vt fecit Ioannes præ-
 dictus, audaciam reppererent, arrogantiam que obiur-
 gare possent. Nec in prædicta epistola SS. Pelagius præ-
 sue sedis primatum, supraque omnes alias sedes potesta-
 tem demonstrat, cum ferme vndecim validissima ar-
 gumenta ad intentum formentur, vt notauit Seueri-
 nus, quem videas tom. 2. p. 2. pag. 259. col. 2. ¶ Ad 3. ma-
 ioris probationem ex cap. *Primæ sedis* dicimus ibi Con-
 cilium solum loqui de Patriarchis, non vero de Rom.
 Pontifice, vt capite Ecclesie, & Vicario Christi, vt eo-

Igitur ex glossa ibidem, quæ iij *Primo* sedis exponit
id est Patriarchalis. Vnde nil contra nos, nam in canone
 29. Nicæne Synodi, de quo iam supra mentionem feci-
 mus, dicitur: *ille, qui tenet sedem Romæ, caput est, & Prin-*
ceps omnium Patriarcharum. ¶ Ad 4. ex glossa in cap. *ecce*,
 iam relato, respondetur, quod sub consideratione mul-
 tiplici possumus Romanum Pontificem accipere, &
 sub qualibet, illi munia diuersa tribuere: nam potest
 considerari, quatenus est episcopus Romanæ Diœcesis,
 videlicet, vt Romana Ecclesia est particulare quoddam
 membrum, seu pars vniuersalis Ecclesiæ, & quatenus ta-
 li, ipsi assignatur suus particularis Pastor, ac Præsul: dein
 de in quantum est quædam Patriarchalis Ecclesia, habet
 que suum Patriarcham, ac Primatem, & denique vt est
 caput, & Princeps cæterarum omnium orbis Ecclesia-
 rum, & pro vt sic habet tamquam suum Pastorem SS.
 Papam Vicarium immediatum Christi Domini, vnde
 in Romano Pontifice coadunatur simul, quod sit Episco-
 pus, Archiepiscopus, Primas, Patriarcha, & Papa, id est
 omnium fidelium Pastor, & Rector: consequenter que ex
 qualibet istarum dignitate diuersum sibi munus com-
 petere, est necessarium: vnde quando prædicta, glossa di-
 cit, quod Gregorius *negat se hoc esse id est de vniuersitate*,
 intendit dicere, quod summus Pontifex non præficitur
 tamquam particularis Episcopus cui libet Ecclesiæ par-
 ticulari, nam alias alij Episcopi non essent Præsules sua-
 rum Ecclesiarum, non vero negat glossa quod Romanus
 Pontifex sit vniuersalis Rector omnium Ecclesiarum,
 sed quod non sit vnicus, & excludens ordinariam Epif-
 coporum iurisdictionem: sicut licet Christus D. sit Rec-
 tor cuiuslibet Ecclesiæ, etiam particularis, nõ adimit,
 quod talis Ecclesiæ particularis habeat suum, propriũ, &
 specialem Rectorem episcopum: cuius rationem alsig-
 nat S. Th. tractatu contra impugnantes religionem, di-
 cens, quod Christus, Papa, & episcopus non computan-
 tur nisi vnus sponsus Ecclesiæ, & consequenter vnus Rec-

tor: Christus videlicet per in fluxum interiorera gra-
 tie : Papa vt Vicarius immediatus ad exterius regi-
 mem, & administrationem; episcopus ad dispensatione
 Sacramentorum, & aliorum munetum cum dependen-
 tia à Papa, in partem sollicitudinis vocatus. ¶ Ad expli-
 cationem verborum SS. Gelasij in cap. *quamus* 21. d. di-
 cimus, quod talis expositio est contra intentionem Pon-
 tificis, & contra veritatem, ibi nanque intendit dicere
 Gelasius quod Romana Ecclesia est caput, & Princeps in
 Ecclesia vniuersali, hoc est omnium Ecclesiarum, sicut
 enim dicitur quod Deus est caput vniuersi, quin vere
 distingui possit, quod non sit caput, & Princeps vniuer-
 sitatis, sed tantum cuiuslibet entis particularis, & non
 collectionis omnium, ita similiter de Rom. Ecclesia, &
 principaliter de Rom. Pontifice verificatur, quod sit ca-
 put & Princeps vniuersalis Ecclesie, quin habeat locū
 talis distinctio videlicet, quod solum sit caput, Prin-
 cept, & Pastor omnium Ecclesiarum in particulari, non
 vero omnis collectionis : nam alias sequeretur, quod
 vniuersalis Ecclesia esset visibiliter acephala, & trun-
 cum quoddam corpus sine capite, ac consequenter Eccle-
 sia visibilis esset monstruosa, quod dici nequit ab vllō
 Catholico : nec ratio Gelasij similem patitur exposi-
 tionem. nam ex eo, & bene, probat primatum Romane
 Ecclesie : quia super Petrum fundata est Ecclesia vni-
 uersalis: iuxta illud Christi *D. tu es Petrus, & super hanc
 petram edificabo Ecclesiam meam* Math. 16. sed super Pe-
 trum non tantum fuerunt edificatæ particulares Eccle-
 sie, sed vniuersalis Ecclesia, & thalamus Christi per-
 fectus, & adæquatus, ergo Petrus non solum est funda-
 mentum particularum omnium Ecclesiarum, sed etiā
 & propiissime Ecclesie vniuersalis, ac per consequens
 illius, Princeps, ac Pastor cum plena potestate su-
 per vniuersalem eorum, ac collectionem omnium fi-
 delium: vnde Ecclesia in oratione pro Pontifice: *Deus fide-
 lium Pastor, & Rector, qui famulum tuum N. Ecclesia tua*
 pra

præse voluisti. Canit, vt vniuersalis Ecclesie Pasto-
 rem esse demonstratur. ¶ Minorem autem syllo-
 gismi principalis, videlicet quod generale Concilium
 vniuersalem repræsentet Ecclesiam, distinguimus:
 Concilium generale, in quo influit Romanus Pontifex
 verus, & indubitatus, representat vniuersalem Eccle-
 siam concedimus, in quo non influit, sub distinguimus,
 si ad sit, seu si tunc caesus sit in Ecclesia, negamus: si
 ecclesia non habeat certum, & indubitatum Pontifi-
 cem, iterum distinctione vtimur, tunc repræsentat
 Concilium generale vniuersalem Ecclesiam ad ea,
 quæ ad prouidentium de Pastore indubitato pertinet,
 concedimus ad alia, quæ sine Pastore certo fieri ne-
 queunt, & quibus remedium aliter possit adhiberi:
 negamus. Ad probationes prædictæ minoris dicimus,
 quod allegati textus tantum probant, vbi est vera re-
 præsentatio: quæ deficit in concilio generali ace-
 phalo, quando existit verus, ac indubitatus Pontifex,
 cuius ratio est. Nam id tantum, potest repræsen-
 tare vniuersalem Ecclesiam, quod repræsentatiue,
 aut virtualiter continet corpus mysticum, & per-
 fectum ipsius: sed generale Concilium diuisum à
 Romano Pontifice certo, & indubitato, non con-
 tinet repræsentatiue corpus mysticum perfectum
 ecclesie: igitur non repræsentat ecclesiam vniuer-
 salem: maior est euidens, nam inter repræsen-
 tans, & repræsentatum debet proportio seruari, &
 cum ecclesia sit quoddam corpus mysticum perfec-
 tum, dicente Apostolo 1. ad Corinth. 10. *Unus pa-
 nis, & vnum corpus multi sumus*, super quo Au-
 gustinus: *typice vnus panis, & vnum corpus Ecclesia
 dicitur*: Necessè erit, quod Ecclesie repræsentati-
 uum vnum mysticum, ac perfectum corpus represen-
 tet: mi. vero probatur: nam generale Concilium
 diuisiue à Rom. Pontifice: est repræsentatiue corpus
 quoddam truncum, & acephalum; igitur nequit re-
 præ-

præsentatiue corpus quoddam truncum, & acephalū
 igitur nequit repræsentare corpus perfectum, ac cōs-
 tans capite: antecedens est euidens, nam membra à ca-
 pite diuisa, & sine ipsius influxu, & si inter se colliga-
 ta, & vnita, siue cōgregata nequeūt cōstituerē corpus
 perfectum: Sed Romanus Pontifex, vt fides tenet, est
 Ecclesiæ visibile caput, a quo in reliqua membra
 omnis potestatis, & iurisdictionis influxus deriuatur:
 ergo nulla membra ab illo diuisa, & absque ipsius in-
 fluxu, quantumuis alias coadunata, & congregata po-
 ssumt constituerē perfectum Ecclesiæ corpus myticū,
 adhuc repræsentatiue, sed tantum erit corpus truncū
 acephalū, & absque facultate omnimoda ad ope-
 randum, sicuti est corpus organicū a suo capite di-
 uisum: igitur nulla congregatio, quantumuis numero-
 sa præiulū potest independentē à Pontifice Ro-
 mano vniuersalem repræsentare Ecclesiam: &
 ac per consequens neque generale Conciliū, cui Pa-
 pa nec per se, nec per legitimos legatos, suū munus
 recte ad implentes præ est, talem representationem
 sortitur: ex quo patet falsitas minoris: negatur que ab
 solute consequentia. ¶ Ad illud quod additur ex
 Constantiensi Concilio, iam ex dictis supra manet
 sufficenter responsum, non enim admittimus quod
 prædictæ sessionis 4. nec illa decreta conciliariter fue-
 rint acta, ac per consequens, si extra calum schisma-
 tis, & incerti capitis Ecclesiæ intelligi velint, alicuius
 offi auctoritatis, vel roboris. ¶ Ad vltimum ex
 Actis Apostolorum dicimus, ex illis Apostolorum Co-
 cilijs potius confirmari Vicarij Christi superioritatē,
 quam probari contrarium: etenim in i. Concilio habi-
 to Hiero solymis anno Christi 34 in domo Mariæ Ma-
 tris iohannis, qui cognominatus est Marcus, Apostolis, &
 discipulis Domini præsentibus, vt refert Baronius ad
 eundem annum. 236. Petrus, vti esput, & Princeps
 omnium Apostolorum, & fidelium exurgens in medio

T

fra-

fratrum, dixit: Viri fratres, &c. Et exponens scriptu-
 ras, propria auctoritate, vt os Ecclesie, sine aliorum su-
 fragio, concludit, procedendum esse ad electionem al-
 terius Apostoli, qui locum obtineat, & Apostolatam,
 quem Iudas suis proditione, ac miserabili exitu perdidit:
 vt legitur actuum 1. vers. 15. & sequentibus: igitur
 ex hoc textu solum habemus, quod in Concilio illo, Pe-
 trus, quatenus Vicarius Christi, & vniuersalis Ecclesie
 Pastor supremam exercuit auctoritatem in exponendo
 Dei verbo, & decernendo, ac determinando, quid tunc
 agere oportebat ad Ecclesie statum: quod ipsum clare
 innuit textus, atque explicuit Chrysostomus homil. 3.
 in Luc. 22 sic admirans. *Quam (inquit) est feruidus? quam
 cognoscit, creditum sibi a Christo gregem? quam in hoc choro
 Princeps est, & vbiq; primus omnium incipit loqui? & pau-
 lo interius. Primus omnium auctoritatem usurpat in nego-
 tio, vt qui omnes habet in manu. Ad hunc enim dixit Chris-
 tus, & tu aliquando confirma fratres tuos. Sequitur Chri-
 tost. Occumenius in quiens: *su git Petrus, & non Iaco-
 bus, cauquam feruencior, & velut is, cui discipulorum pre-
 sidentia commissa est. Igitur plane habemus ex hoc Apo-
 stolorum Concilio, Petri, ac successorum Romanorum
 Pontificum super Concilia omnimodam, supremamque
 potestatem: & quod in tantum Concilium representa-
 re potest vniuersalem Ecclesiam, in quantum non diui-
 ditur a suo capite, Præside, ac Pastore Romano Pontifice:
 secus vero si diuisum manens, influxum ipsius non acci-
 piat. Ex secundo Apostolorum Concilio etiam Hiero-
 solymis eodem anno habito iuxta citatum Baronium,
 tantum habetur quod Apostoli conuocauerunt multi-
 tudinem, vt murmur Græcorum sedaretur, ortum ex
 eo quod de picerentur in ministerio quotidiano viduo eorū:
 coactoque Concilio, ac multitudine præsentis, decreue-
 runt Apostoli, committere multitudini fidelium, quod
 eligerent, seu potius postularent septem viros, quos op-
 timos iudicaret, vt deseruirent ad subueniendum ne-
 cessi-**

necessitatibus singulorum fidelium in temporalibus scilicet cibo, & vestibus equitate, ac prudentia distribuendis, iuxta cuiuslibet indigentiam, ne iurgias, & ut offendantur inter fideles ex inæquali largitione; qua electione, seu potestulatione facta a multitudine, non quia iure sibi competeret, sed ex privilegio, & consensu Petri, ad quem spectabat, ordinati sunt septem Diaconi ab Apostolis, ut refertur cap. 6. Actuum: quibus per actum, sedata est contentio, & *Verbum Domini crescebat, & multiplicabatur numerus discipulorum in Ierusalem valde*, ex quo nihil contra nostram veritatem inferitur, siquidem presente Petro, ipsoque ordinante, & disponente omnia perfecta sunt, neque aliquid in contrarium ibi reperitur, poterit, ut consideranti manifestum fiet h. x. cap. 8. Actuum vers. 14. legitur. *Cum autem audissent Apostoli, qui erant Ierosolymis, quod recepisset Samaritanæ Verbum Dei, miserunt ad eos Petrum, & Ioannem.* Ex his ergo verbis aduersarij nostram, veram que sententiam impetere audent; cætus (inquiunt) Apostolorum, ut constat ex textu, miserunt Petrum, & Ioannem: est qui cunque mittendi potestatem habet, potiore auctoritate, quam is, qui mittitur sortitur: igitur cætus, congregatio, sine Cœcilium Apostolorum potiori, siue maiori auctoritate gaudebat, quam Petrus; & consequenter, quodlibet Concilium quam Romanus Pontifex, seu successor Petri, verum hæc nihil obtinent: & in primis ipsorum est Arii argumentum, quo diuinitatem Filij Dei evertere intendebat; & quo sequaces eius fluries vsunt, ut blasphemè negent Filij, & Spiritus S. cum æterno Patre æqualitatem: ita que eandem, quam D. Augustinus lib. 2. de Trinit. cap. 5. solutionem ad illud evertendum, hic applicare licebit. Dicit ergo S. Doctor, quod non omnis missio importat mittentis imperium, unde nec Pater æternus mittens unigenitum filium suum, nec Pater, & Filius mittentes Spiritum sanctum maioris auctoritatis dicuntur, cum tres diuine personæ cœ

ceris sibi fiat, & cōxuales, vnde similiter, Augustini
 doctriam vsurpantes, dicimus in presenti, quod talis
 missio Apostoloci cætus non fuit tamquam imperantis
 seu superioris auctoritatem habentis, sed tamquam
 consulantis, aut rogantis: sic enim Matth. 2. vers. 8. di-
 citur de Herode, & mittens illos (id est tres Reges Ma-
 gos) in Bethleem dixit: ire & interrogate diligenter de pue-
 ro & c. et tamen Herodes nullam habebat supra Reges
 illos potestatem: quia doctrinam docet Angelicus Ma-
 gister 1. p. q. 43. art. 1. vbi inquit, quod est missio alia se-
 cundum auctoritatis imperium, vt quando Dominus
 mittit seruum, au Rex vaissillum; & alia est secunda
 consilium, vt quando dicitur senatum mittere Regem
 ad bellum, vel amici amicum ad litem, aut aliud nego-
 tium vtile ipsis: ita quæ Petrum miserunt Apostoli non
 auctoritatis imperio, sed providentiæ consilio, vt pote
 magis commodum, tum ratione dignitatis, & officij:
 tum quia magis seruidum, atque maiori præ cæteris mi-
 raculorum gratia excellētem, quod tunc maxime erat
 necessarium ad firmandos Samaritanos in fide, quam acce-
 perant: sic quæ B. Petrus, amore flagrans, legationē ac-
 cepraui, & ad impieuit, vt causam Dei, & Ecclesiæ age-
 ret, quin ex hoc gradum, seu auctoritatem suæ præla-
 tionis imminueret, sed potius feruore, & humilitate
 extolleret, atque ornaret. Vnde Caietanus exponens
 hunc locum ait: *Petrum Apostoli mittunt, non impe-
 rio, sed fraterna charitate, ac impulsione, vt multi fra-
 tres mittunt quandoque maiorem, & capitulares mittunt
 episcopum ad Papam, vel Cæsarem.* Ad huc tamen restat,
 quid in Actorum cap. 15. reperiatur, in dagare, vt pote
 vbi clarior, explicatior quæ forma Conciliorum, quam
 post modum secuta est Ecclesia, creditur desumpta: ha-
 bitum ergo fuit Concilium hoc etiam Hierosolymis,
 anno Christi 51. teste Baronio ad eundem annum num.
 26. et seq. 9. Claudij in quo Petrus cum Iudæis, et
 Christianis Roma expulsus est; qui et 15. fuit post Pauli
 con-

conuersionem. Ex hoc ergo capite, sumunt contra nos
 argumentum aduersarij, eo quod uers. 13. dicatur ibi,
 & postquam tacuerunt respondit Iacobus dicens: Viri fra-
 tres auditeme &c. uers. autem 19 dicit Iacobus. Propter
 quod ego iudico, non inquietari eos, qui ex gentibus conueni-
 untur ad Deum: igitur in illo Concilio Iacobus
 definitiuam tulit sententiam, & non Petrus;
 ex quo inferri uolant, non spectare ad Vicarium
 Christi ultimam resolutionem eorum, quæ in Conci-
 lio aguntur, uti uidetur in quæstione ibi controuersa,
 scilicet An Christiani ad circuncisionem, alias que ce-
 remoniales leges Iudzorum obseruandas tenerentur?
 quam resolutorie terminabit Concilium scribens An-
 thiochenis, & his, qui Syriæ, & Ciliciæ commorabantur
 fratribus, dicens: *Visum est spiritui Sancto & nobis nihil
 ultra imponere uobis oneris, quæ hac necessaria, ut abstineatis
 uos ab immo lacis simulacrorum, & iunguine, & suffo-
 cato, & fornicatione, a quibus custodientes uos, bene ageris.*
 Igitur Concilium, & non Petrus habet auctoritatē ter-
 minandi, & definiendi, quæ ibi controuertuntur, siqui-
 dem Iacobi sententia, ab omnibus approbata, ut patet
 definita fuit, sic que causa conclusa: et igo generale Con-
 cilium habet ultimam, & supremam auctoritatem ter-
 minandi; consequenter que est superius Rom. Pontifi-
 ce Petri successore. Hæc aduersarij nostri, ac ueritatis
 opponunt aduersus supremam Petri ac successorum
 supra Concilium generale potestatem; sed si ultra nam
 si attentius textum perpendamus, haud obscure ex ipso
 solutionem deducemus. In primis namque constat quod
 facta conuentione, ut refertur uers. 6. ubi sic: *Conuen-
 nerunt Apostoli, & seniores uidere de uerbo hoc statim sequi-
 tur uers. 7. cum magna enim quisitio fieret, surgens Petrus,
 dixit ad eos, &c.* En quo modo ueluti Pastor omnis, Pre-
 ses que Concilij primus loquitur, suam que sententiam
 profert definitiuam, resolutoriam que quæstioni pro-
 positæ: uers. 10. dicens: *Nunc ergo uidetis Deum*

imponere iugum super ceruice discipulorum, quod neque Pa-
 tres nostri, neque nos portare potuimus? quam sententiam
 secutus Iacobus, omnes que Apostoli, & seniores, decre-
 uerunt respondere, ut relatum est: igitur Concilium
 illud minime recessit à sententia Petri, sed potius in
 omnibus illi se accommodauit: ergo ex tali textu po-
 tius sequitur quod Concilium non debet repugnare sen-
 tentiam Romani Præfulis, sed illi se conformare, ut po-
 te ortæ à suo capite, cui assistentia diuini Spiritus est
 promissa, infalibilitas que in omnibus, quæ ad fidem
 spectant, ut latius postea dicemus. Neque quod Iacobus
 postea locutus sit, dixerit que ego iud. co. &c. aliquid con-
 tra nos facit, siquidem accommodans suam sententiam
 directioni Petri est locutus, & Petro sciente & toleran-
 te, item que totum Concilium sub Petro Præside, &
 auctore persecutum est: itaque potuit iure definire
 sub illa forma: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis.* Ut-
 pote ibi tota Ecclesia cum suo Pastore consentiens lo-
 quebatur cui absdohic Spiritus Sanctus assistit ad decer-
 nendas fidei controuersias. Itaque nihil officit nostræ,
 ac catholicæ positioni, sed potius eam declarat, ac fir-
 mat, quod actum fuit in Concilio hoc. Ex quibus solu-
 tum manet Argumentum. Tamem pro pleniore resso-
 lutione apponere libet breuiter hanc instantiam: ex
 eo enim quod, ut prætendunt contrarij, Concilium ge-
 nerale repræsentat vniuersalem Ecclesiam inferre vo-
 lunt, quod habeat supremam auctoritatem, & quod sit
 superius Rom. Pontifice; sed extra controuersiam est,
 quod Romanus Pontifex repræsentat Christum, ut po-
 te Vicarius illius, eiusque vices gerens in terris: ergo
 iuxta textus, ab ipsis allegatos, alios que, quos postea re-
 fferre vacabit, eandem auctoritatem habebit Rom. Pon-
 tifex supra Ecclesiam, ac ipse Christus D. habuit; con-
 sequenter que nec vniuersali Ecclesiæ, nec generali
 Concilio erit subditus, sed superior: neque rationali
 disparitas potest reddi posita forma eadem argu-

menti : unde vel male inferunt aduersarij , vel hoc nostrum discarsum tenentur cōcedere, & hæc pro primo illorum argumento.

Secundo Argumentatur relatus Ioannes Patriarcha Anthiochenus loco citato, congerens plures textus Canonici iuris contra nostram conclusionem quibus singulatim respondere, commodius est vltimum, vt clarius in meghodo procedamus. ¶ Et primo loco inducit, quod Apostolus Petrus a propinquante tempore sue passionis Clementem sibi successorem elegit, vt constat ex ipsius Clementis epist. 2, ad Iacobum, cuius verba supra retulimus pag. 8. Sed (arguit Antiochenus) Concilium generale Apostolorum considerans non expedire ad rectam Ecclesiæ politiam, quod Pontifex sibi successorem deligeret, talem electionem a Petro factam irritauit, nullam que reddidit, Linum que, ac postea Cle tū in Pontificatus Romani dignitatem ante Clementem eegit : igitur, quia generalis Concilij auctoritas est supra Petri, & Romanorum Pontificum auctoritatem. Probat que hanc consequentiam, ex eo quod vniuersalis Ecclesia lini, & Cleti electiones approbavit, & tolerauit, quod vtique non fecisset, nisi Concilij potestatem supra Petrum agnoscere. Nec facit (inquit) in oppositum textus cap. *Si Petrus* 8 q. 1. vbi dicitur, quod etiam *Si Petrus Princeps Apostolorum adiutores sibi assignit Linum, & Cletum, non tamen potestatem Pontificij, aut soluendi, aut ligandi eis normam tradidit, sed successori suo S. Clementi : qui sedem Apostolicam post eum, & potestatem Pontificalem, tradente sibi B. Petro, tenere promeruit, &c.* Non (inquit) faciunt in contrarium hæc Ioannis Papæ 3. verba, delumpta ex eiusdem epist. 1 ad Episcop. Germaniæ, et Galliæ : intelligenda sunt nanque, vt glossa exponit ibi de Lino, et Cletio respectiue ad tempus, que fuerint coadiutores Petri, ad huc viuente ipso, non vero de tempore, quo quilibet ipsorum in Pontificatu successit : nec etiam ob stare (dicit) quod eadem glossa

glossa notat ididem, scilicet, quod videns Clemens, quod hoc esset perniciosum exemplo, quod aliquis sibi eligeret successorem, renunciavit papatus, & tunc electus fuit Linus: eo mortuo electus est Cletus: quo mortuo, annus fuit Clemens electus: & sic Clemens secundum unam computationem fuit secundus, & secundum aliam fuit quartus, unde versus. *Disputa hic mundus, quartus fuerit, de secundus.* Non faciunt hæc (dicit) in contrarium, quia talis renunciatio fuit ex torta à Concilio Apostolorum, quod, ut prædictum Petri in Clementem electionem irritauit, & tamquam suprænam potestatem habens, eo relicto, Linum in summum Pontificem elegit, ac intronizauit. Denique (addit prædictus Antiochenus) non obitare, quod ut aliqui obijciunt, Ecclesia tunc non erat congregata: quoniam, & si tunc ob metum infidelium publice congregari non posset, secrete tamen congregabatur, ut patet ex eo quod dicitur, quia tunc fiebat oratio sine intermissione ad Deum pro eo, id est pro Petro, in Ecclesia: erat igitur sufficienter congregata licet non publice: hæc Antiochenus ibi. Sed ad hæc facile respondemus, omnia questione, an Papa possit sibi successorem eligere: circa quam non parum est inter Auctores dilidij. Quod vero ad præsens argumentum attinet: dicimus, verum esse quod B. Petrus sibi Clementem successorem designauit: etiam quod, ut probabilius, admitimus, quod cathedram non ascenderit Clemens immediate post Petrum, sed quod ipsum in ea præcesserunt Linus, & post eum Cletus: ut constat ex pluribus Patribus, probatissimis quoque Auctoribus: (7) cæterum omnino falsum reputamus, quod Apostolorum Concilium electionem factam à B. Petro de Clemente successore irritauerit, nullam ve reddiderit: nam præterquam quod nulla de tali Concilio in probatis historijs mentio habeatur, nec, quod ipsum Apostoli illo tempore coagere possent, sit verosimile: cum mors, seu martyriam Petri fuerit anno Neronis 13. qui fuit Christi 69. quo iam Apostoli dispersi erant ad

prædicandum *Evangelium*, ab *anne Christi* scilicet 44
 ut cū alijs vult *Baronius*: vel ut pluribus rationibus cōtē
 dit *Cornelius Alapide* in *Acta Apostolorū* cap. 12. vers.
 2. anno *Christi* 37. imo iam multo ante *Iacobus* lo-
 nnis frater occisus fuerat ab *Herode* anno videlicet 44.
 à *Christo* nato: impossibile erat tale *Conciliū* ab *Apos-*
tolis fieri, tunc quia nec *Hierosolymis* erant, tum quia
Roma, vbi *martyrium* fuit *Petri*, nusquam omnes *Apos-*
toli conuenerunt: nec alias resistere poterant præratæ
 electioni, ac impedire *Clementis* *intronizationem*,
 cum, ut ex præcitatis verbis epist. *Clementis* con-
 iphus designationem ad pontificiam dignitatem tac-
 tam fuisse à *B. Petro* in ipsis diebus, quibus, dicitur sibi
 imminere, presenssit. Omnino igitur falsum est, quod in
 argumento tuo *Ioannes Antiochenus* affirmat de ge-
 nerali *Concilio* *Apostolorum*, tunc coacto: quomodo
 enim poterant *Apostoli*, qui *Petro*, & *Paulo* super vi-
 xerunt ex tam remotis *Prouincijs*, tam breui tempo-
 re in vnum locum conuenire, imo nec conuocari?
 Nec minus tritolum est, quod addit argumentum de
 conuocatione illa *Ecclēsiæ* secreto facta, quod probare
 dicitur ex eo, quod *Actorum* 12. vers. 5. dicitur: & *Pe-*
trus quidem seruabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine
 intermissione ab *Ecclēsiā* ad *Deum* pro eo: hæc autem tri-
 bola sunt, nam in primis hoc fuit anno *Christi* 44. quo
 iam longum satis potest sumi argumētum: deinde quia
 rationes supra posita & *narratiū* euincunt: quia diffi-
 cile esset tunc *Apostolos* in vnum locum conuenire, &
 minus, *Romam* adesse, facile: ex quo etiam clarissime
 potest conuinci, quod tunc nullum generale *Conciliū*
 fuit conuocatum, neque ex *Apostolis*, de quorum nullo
 constat, tunc *Romæ* adfuisse, nec ex alijs discipulis iam
 factis *Episcopis* quia similiter erant remotissimis lo-
 cis: & denique quia nullus auctor, ut diximus supra, tale
Conciliū refert factum, sed vel *Antiochenus* somnia-
 uit, aut certe finxit. Vnde verissimum reputamus *B.*

Clementem papatum renunciaſſe, perinde que Linum
 in Pontificem electum fuiſſe, cui poſtea ſucceſſit Cle-
 tus. Ita teſtatur Epiphanius, hæreſi 27 vbi refert hæc
 Clementis verba ſcilicet, *ſocedo, abeo, erigatur Eccleſia*
Dei: quæ verba protulit Sanctus Clemens ex humili-
 tate cedens Lino, quali cui Petrus adminiſtratione Eccle-
 ſiæ commiſſerat, ipſum que, & Cletum ſibi coadiutores,
 dum viueret, designauerat, qua propter, hac comitate
 vſus Clemens, recuſauit ſedem Apoſtolicam aſcende-
 re, donec Linus, & Cletus, vnaſ alteri ſaccedens, ex-
 tremum claſſere diem: ſic que optimè conciliantur Pa-
 tres, antiqui que Auctores, qui aſſerunt B. Clementem
 inſtitutum fuiſſe Pontificem, ſiue designatum à B. Pe-
 tro paulo ante ſuam paſionem, ſic que videntur ſenti-
 re fuiſſe immediatum Petri ſucceſſorem, vti aſſerit
 Tertullianus de præſcript. Hieronimus in cap. 5. 2. Maie-
 quos alij plures ſequuntur, hi nam que ſolum adſtrunt
 iure electionis fuiſſe primam Clementem poſt Petrum,
 ceteram minime negant ipſam hæc iuri renunciaſſe
 Lino que ac Cletō ceſſiſſe. Alij vero, vt Epiphanius hæ-
 reſes. 27. Optatus Mileuitanus lib. 2. S. Auguſtinus
 epiſt. 161. & item Hieronimus de Script. Eccleſiaſt. in
 Clement. cap. 15. qui Linum immediate poſt Petrum
 in Pontificatu collocatum fuiſſe aſſerunt, ac poſtea
 Cletum, nullatenus negant Clementis ius ad Papatum
 ex electione illa Petri adquiſitam, neque eiſdem ceſ-
 ſionem inſiciantur factam à Clemente: vnde minime
 contrariantur hæ ſententiæ, ſi quidem tantum ex illis
 inferitur Clementem fuiſſe immediatum Petri ſucceſ-
 ſorem iure, ſed non facto, & executione, & Linum non
 fuiſſe immediatum iure primæ electionis, ſed facto, &
 executione, ac iure electionis ſecondæ, & ceſſione Cle-
 mentis. p Ad plenam vero ſolutionem oppoſitionis præ-
 ſertim à Ioanne Antiocheno, minime tenemur vlli hæ-
 rum ſententiarum adſtringi: nam in illa que aſſerit
 Clementem fuiſſe immediatum Petri ſucceſſorem in

re, & factio, non habet locum argumentum, ut per se patet: in alia vero tenente, quod Clemens fuit quartus in numero, seu tertius post Petrum dicimus, quod adhuc etiam in sententia tenentium, quod Pontifex nō possit sibi successorem eligere, est facilis solutio, nam electio Clementis non solum fuit facta à Petro se solo, sed vidente, consentiente, ac approbante Clero, & populo, ut constat ex libro, qui dicitur registrum Romanorum Pontificum, cap. 1. quem citat N. Resolutus Doctor Ioannes de Baccone in 4. q. 10. Prologi art. 3. ubi in sententiam asserentem immediatum Petri successorem fuisse Clementem inclinat: attamen ad nostrum propositum & Pro solutione præsentis argumenti dicit: *Non oportet dicere, quod Clemens renuntiavit, tamquam tunc non Canonice a fratribus suis communiter electus, quando Petrus eum constituit suum successorem. Nam in contrarium est textus Canonice, ait enim, quod Petrus Clementem ordinavit successorem in auribus totius Ecclesie: & per consequens cum hoc Ecclesie placuit, fuit Canonice electus electio, quæ vocatur in spiratio Spiritus S. quæ est Canonica: de electionibus, quia Papa & per consequens si sine renuntiatione retinisset Clemens, non fuisset perniciosum exemplum: Quod ipsum postea confirmat ex prædicto libro registri, referens electionis modum, ac statim concludit sed ubi est dignitas excellens in persona, & concordia Cleri, & populi, & solemnitas instituendi, & confirmandi, & persona per obedientiam compulsæ, ubi est electio Canonica, dist. 36. cap. quanto, & cap. Plebs, & seq. ergo &c. Hæc Bachoniuss N. ex quibus manifeste ruit argumentum Antiocheni, nam si illa electio fuit Canonica, ut probatum est, frustra Concilium generale, quod fingit, eam irritaret, imo nec posset: deinde, quia si totus Clerus Romanus assistente Christiana plebe prædictæ electioni consentit, non restat locus contradictioni, quis enim ab illa appellaret, quando quidem totus ibi præsens Clerus cum*

cum Petro Christi Vicario, ac omnium pastore confē-
 ferat: sed de hoc satis. ¶ Allegat. 2. Antiochenus S.
 Ambrosium, vt refertur cap. *quæ dignior*: 24. q. 1. vbi
 ait, quod non est dignior domus Apostolicæ prædica-
 tionis ingressu, quã Sancta Ecclesia ex quibus inferit, quod
 Ecclesia sit dignior Papa, quia alia scilicet Ecclesia nõ diceretur
 absolute dignior. Sed certe huius argumēti vis, vel õni-
 nonos latet, vel nulla est: nã vt ibidem notat glossa, per
 hæc verba S. Doctor cõparat Ecclesiam Catholicam, cū
 hæreticorum conuentu, concludens, quod sola Catho-
 licæ Apostolicæ prædicationis est digna, quia *Christus,*
qui pedes suos lavare consuevit hospitibus; quos curaque sua
recipit domo, polluis non paritur habitare vestigijs, sed
maculosos, licet vite prioris, in reliquiã tamen uignatur
mundare procepsus. Hæc ibi S. Doctor Ambrosius: ex qui-
 bus clare constat ibidem non fieri cõparationē Eccle-
 siæ ad Papam, sed ex munditia Ecclesiæ per Christum
 argui eiusdem firmitatem, ac securitatem in vera, &
 Apostolica doctrina Euangelicæ prædicationis, quod
 ex sequentibus ibi verbis magis videnti pate fiet: ac
 simul argumenti inefficacia perpendetur. ¶ Oppo-
 nit 3. Antiochenus Augustinum, vt refertur cap. *Quod*
enigæ 24. q. 1. vbi ad illud *Quod cunq; ligaueris super*
terram &c. dicit si ergo hoc in Ecclesiis: id est si in ea est
 potestas ligandi, & soluendi: Petrus, quando clauis acce-
 pit, Ecclesiam Sanctam significauit. Igitur nomine Ecclesiæ
 tradita est Petro ligandi, ac soluendi potestas: ac per
 consequens per prius, ac principalius talis potestas re-
 fidet in Ecclesia vniuersali, seu in tota communitate
 quam in Petro, atque in eius successore Rom. Pon-
 tificis: vnde clare deducitur, quod Ecclesia vniuersalis,
 & Concilium generale, illam repræsentans, superior-
 rem, maiorem quæ auctoritatem habeat, quam Ponti-
 fex Rom. sit quæ supra ipsum. Confirmat hoc: nã Eccle-
 sia dicitur Domina, iuxta illud Thren. 1. *Domina gen-
 tium:* est vero Papa, & quilibet alius Prælati Ecclesiæ
 eius

leius est minister: sed maior est potestas Domine quã
ministeri, ac serui: igitur maior est Ecclesie vniuersa-
lis potestas, quam sit auctoritas, seu potestas Rom. Põ-
tificis. Deinde quia Domina, & eius potestati attinet
esse supra ministrum, ac seruum suum, ipsosque corri-
gere, ac moderare excessus: sed, vt dictum est, Rom.
Pontifex minister, ac seruus est Ecclesie, iuxta illud
Pauli 1. ad Corinth. 4. *Ministros Christi, & dispensato-
res mysteriorum Dei.* Ergo ad potestatem Ecclesie per-
tinebit esse supra Rom. Pontificem, ipsiusque excessus,
si forte ad sint corrigere, & moderari. Explicat que
amplius: quia Petro, & successoribus fuit collata po-
testas ad ædificationem non vero ad destructionem:
ad Corinth. 10. vers. 8 & cap. 13. vers. 10. igitur Eccle-
sia vniuersalis, cui principaliter clauis ligandi, atq̃
soluendi sunt traditæ, vt habetur ex Augustino lib. 7
de Baptismo, & refertur 24. q. 1. cap. *omnibus.* vbi de
Ecclesia loquens S. Doctor ait: *quæ domus etiam clauis
accepta, ac potestatem suauem, & ligandi, habet potesta-
tem supra omnes suos ministros, vt dirigat in vsum ra-
tionis potestatis, etiamque, vt auertat a praua adminis-
tratione sui muneris: igitur similiter gaudet suprema
potestate supra Papam, vcluti supra ministrum suum:*
ex quo etiam sequitur, quod generale Concilium sit
etiam supra Romanum Pontificem, vt pote vniuersalẽ
Ecclesiam representans. Respondetur ad argumẽ-
tum distinguens, seu verba Augustini explicando: *Petrus,
quando clauis accepit, Ecclesiam Sanctam significauit: id est
Ecclesiam vniuersalem, in quos ipsius Petri potestas deriuã-
da erat, concedo: ans. significauit Ecclesiam quasi eius-
dem procurator eorum unitatis, vice quæ ipsius talẽ potestatem
accipiendo, negotiis, & sub eadẽ distinctione conse-
loquentis negotiis, scilicet tam nempe quod potestas ligandi,
& soluendi sit per prius, & principalis in eccle-
sia vniuersali, pro vt quædam communitas est, quam
in Petro, eiusque successoribus Pontificibus Rom. Ita*
que

que sensus verborum Sancti Doctoris non est; quod Petrus significauit totam Ecclesiam in omnibus suis membris, dum clauis accepit, seu ligandi, ac soluendi potestatem, cum certissimum sit, eiusmodi potestatem non posse competere Ecclesie in omnibus suis membris alias singuli, etiam laici, & mulieres ligare, & soluere possent in Ecclesia, haberent que clauum potestatem, quod manifeste rationi repugnat: de laicis nam que expræsum habetur cap. bene quidam 96. d. & de mulieribus constat ex Apostolo dicente 1. ad Corinth 14. vers. 34. *Mulieres in Ecclesijs taceant, nō enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut, & lex dicit.* Nec etiam Petrus iuxta Augustini sententiā, ac iuxta veritatem, significauit Ecclesiam, vti ipsius procurator, seu tanquam nomine eiusdem Ecclesie potestatem ligandi, ac soluendi accipiens, hoc enim modo Petrus nihil potestatis, ac iurisdictionis sibi adquireret, cum tantum nomine Ecclesie, & non suo proprio ageret, sicut procurator, qui alterius nomine contrahit matrimonium, vel aliquod aliud pactum innit, non sibi sed Domino vxorem, vel rem pacti acquirit: vnde sequeretur Petrum ex clauum traditione nullā dignitatē acceptum, nec vllum Pastoris Ecclesie, capitū que manus, ac potestatem: quod plane est hæreticum ac damnatum in Sacra Scriptura, Concilijs, & Patribus, vt iam probatum manet in superioribus. Est igitur genuinus sensus verborum Augustini dicere, quod B. Petrus, quando clauis accepit significauit Ecclesiam Sanctam: hoc est Romanos Pontifices successores suos, in quibus futurum erat, vt talis ligandi, ac soluendi potestas principaliter, ac in supræmo gradu resideret in Ecclesia, nec non etiam significauit ceteros Prælatos, vt Episcopos, Presbyteros, alios que, ad quos per Petrum, successores que suos etiam talis potestas erat deriuanda: non enim in sola Petri persona extinguenda erat facultas illa ligandi, & soluendi, sed ad posteros per successionem temporis transmittenda

tenda; alijs in aliorum loco succedentibus, vt vultum est: quæ expositio est etiam Archidiaconi ad illa verba ipsius in eodem textu: *Si hoc tantum Petro dictum est, vbi dicit, id est, vt eius personam non transgrediantur: hoc non facit Ecclesia: id est eius auctoritas: Vnde arguit iuxta mentem Augustini sic: si potestas ligandi, & soluendi fuit tantum data Petro in propria persona: ita vt ad alios successores non transiret, certe talis potestas in Ecclesia non remansisset: aut videmus quod in Ecclesia talis potestas ligandi, ac soluendi remanet, cum per Prælatos eiusdem continuo fiat ligatio, & absolutio: igitur quando collata fuit Petro, non ita fuit in propria persona, vt ad alios non esset talis potestas transmittenda; & consequenter tunc Petrus significauit Ecclesiam in suis Prælati, sibi que & ipsis potestatem accepit competentem modo id est sibi, & successoribus Rom. Pontificibus supramam, & independentem, immediate que à Christo collatam, cæteris vero Prælati per ipsum Petrum transmittendam, seu per eius successores, & non independentem, nec supramam, vt dictum manet. Ex quibus optime saluatur vera intelligentia verborum Augustini: Etenim sicut corpori sensibili competunt aliquæ denominationes ratione particularium membrorum, vt videre ratione oculorum, audire ratione aurium, esse crispum ratione capillorum &c. Sic etiam mysticis corporibus accidit, sic de Athenarum Republica dicebatur, quod erat sapiens: ratione aliquorum sapientum, qui erant in ea, licet non essent sapientes omnes ciues: sic de Romano Populo, quod domuit orbem: licet non omnes Romani domuissent: pari formiter ergo dicitur, quod Ecclesia habet potestatem ligandi, licet non omnibus ipsius membris competat hæc potestas; sed tantum Prælati ipsius, habentibus que iurisdictionem: quare non communitati, pro vt congregatio quædam est, competit, sed ipsi ratione Romani Præsulis, vt membri principalis, sive capitis, in quo reside-*

fidet plenitudo potestatis, & ratione etiam aliorum
 Prælatorum, qui de tali potestate participant. Ad
 confirmationem dicimus consequenter ad supra po-
 sita, quod Ecclesia vniuersalis dicitur *Dominā*, quare-
 nus dominatur in Prælati, & præcipue in Romano
 Pontifice, qui est ipſus Monarcha: vnde auctoritas
 illa Iherosolymorum, vbi dicitur *Dominagantium*, ad litte-
 ram intelligitur de ciuitate Hierusalem, vt ibi late
 exponit glossa, ceterum quamuis allegorice pro
 Ecclesia sumatur, debet intelligi secundum inter li-
 nealem, quæ ibi ad illud *Dominā* adit in Prælati, Quod
 vero Pontifex dicatur Ecclesie minime, non tamen quo-
 minus sit Præsul, ac caput totius Ecclesie nam vt supra
 diximus tale ministerium est excellentiæ, & superiori-
 tatis, tantum que in illis verbis Apolloni inuicitur hu-
 militas, quæ quemlibet Prælatum decet: non vero de-
 fectus iurisdictionis, plenæ que potestatis super subdi-
 tos: alias cuiuslibet ex subditis esset inferior, quia omni
 dicitur ministrator: quod, quam alienum sit à ratione,
 & veritate, satis est conpercum: itaque solum exigi-
 tur, quod Romanus Antistes non Dominetur fidelibus
 subditis, tanquam si essent serui, nec se gerat vt Tyra-
 nus cum illis: hoc que innuebat Christus Dominus, quæ-
 do Matth. 20. vers. 25 dicebat scitis quia Principes gen-
 tium dominantur eorum, & qui maiores sūt, potestate exer-
 cent in eos. Non ita e, it inſer vos: sed quicumque voluerint
 inter vos maior fieri sit vester minister: & qui vluerit in-
 ter vos primus esse, erit vester seruus, sicut filius hominis nõ
 venit ministrari, sed ministrare, & dare animam suam re-
 demptionem pro multis. In quo Redemptor noster, ac Ma-
 gister docuit clare, Ecclesie Prælatos non ad requiem,
 sed ad laborem, non vt seruiant: sed vt seruiant, inſ-
 titui, sic que potius ministros, quam dominos se gerere
 erga subditos debeant: ceterum non ideo superiores ne-
 gat, nec subditos illis obedire prohibet, imò nõ mandat
 & vt se dominum, ac Magistrum faceret Ioann. 13.
 vers.

ta fide diuina, ac Catholica credibilia, utpote per Ec-
 clesie organum declarata, ut contenta in Sacra scrip-
 tura, ac verbo Dei, siue scripto, siue tradito: semel que
 posita illa applicatione, siue per solum Romanum
 Presulem, siue per ipsum cum generali Concilio infa-
 libili auctoritate Dei reuelantis, etiam quo ad nos in-
 formantur, omnes que ad illa credenda tenentur: qua
 propter optime Gregorius allegerit, se illa, veluti qua-
 tuor Sancta Euangelia, suscipere, & venerari: nec hanc
 à nobis rationem assignatam, prætermisit: dixit ete-
 nim, causam talis venerationis reddens; *quia in his, ve-
 lut in quadrato lapide Sancta fidei structa conurgit.* Alia
 vero decreta Conciliorum generalium, quæ fidei ma-
 teriam non concernunt, etiam post confirmationem,
 non ligant Romanum Pontificem, ut pote Principem
 supremum, caput que Ecclesie; non enim maiorem au-
 ctoritatem sortiuntur, quam sit Romani Pontificis au-
 ctoritas, qui nec se ipsum, nec successorem potest liga-
 re: vnde glossa super hoc caput ad *ly præsumit* hoc ar-
 gumentum soluit dicens: *Sed intellige, quod hic dicitur,*
circa articulos fidei, hoc est, quod Concilium etiam con-
firmatum tantum in materia fidei potest Papam liga-
re. Sed de hoc alibi fusius. ¶ Allegat. 5. Antiochenus
 cap. si duo forte 79. d. vbi Honorius Imperator Bonifa-
 cio 4. *Si duo forte contra fas temeritate concertanti fuerint*
ordinati, nullum ex his futurum penitus sacerdotem;
Sed illum solum in Sede Apostolica permansurum, quem ex
numero Clericorum noua ordinatione diuinum iudicium,
& vniuersitatis consensus elegerit: quod caput exponens
 glossa verbo *contra fas* inquit: *Sed quis erit iudex de*
hoc, an electus sit contra fas? non ipsi Cardinales: quia si sic
essent iudices in proprio iure: ad vltimum que concludit
dicens: vel dic, quod Concilium conuocabitur: ex quo sic ar-
 guit Antiochenus; tribunal, ad quod pertinet de elec-
 tione Romani Pontificis iudicare, est superius Rom.
 Pontifice: sed ad Concilium generale pertinet in casu po-
 sito iudicare, an talis electio fuerit contra fas, vel non,
 ut constat ex allatis textu, & glossa: ergo Concilium

generale superius est Romano Pontifice. Item allegat in super Ioannem Andream super cap. 1. de renuntiatione in 6. dicentem in sua novella, quod si Papa in cōsistorio secreto coram Cardinalibus renuntiaret papatui bene aliorum testium presentia; postea que talem renuntiationem à se factam negaret, tūc generale Cōcilium erit iudex talis causæ: ergo similiter quia est supra Papam. ¶ Respondetur tamen ad 1. ex cap. si duo forte; quod ibi non est sermo de certo ac indubitato Pontifice, sed de dubio, & omnino in certo, immo, vt ibi innuitur de nullo: vnde glossa ibidem verbo, contra fas ait & ideo neuter obrinet. Vnde nihil cōtra nos probatur: deinde quia, aliud est iudicare de valore electionis: aliud est Papam iam certum iudicare; primū enim posset Concilium facere, cum licet legitime electus, postquam iam vt talis receptus est, nulli humano subest iudicio: tamen electio ipsa antequam vt legitima deelaretur subest Canonico iure: sic que posset Concilium iudicare de illa, an iuxta iuris formam esset facta: sed ex hoc minime inferitur, quod Concilium Papam certum, ac indubitatum iudicare possit. Ad secundum ex Ioanne Andrea Respondetur, quod minime contra nos aliquid probat: nam Romanus Pontifex per renuntiationem liberam, & spontaneam amittit omnem iurisdictionis potestatem, vnde in tali casu Concilium minime iudicaret Papam; sed tantum de veritate renuntiationis ferret iudicium: sic que donec constaret, an vere talis renuntiatio facta esset, maneret etiam sub dubio, an ille esset verus Pontifex, vel non: consequenter que Concilium neuiquam in causa indubitati, ac certi Pontificis sententiam ferret, seu a quō superioritatis exerceret, vt manifestum est. Alia ibi prædictus Patriarcha adducit, quæ in sequentibus argumentis diluere conabimur.

Argumentantur aliter alij sic iuxta commune proloquium propter quod vnum quod que tale, & illud magis,

magis, seu iuxta Philosophum in Polit. Semper de terius est gratia maioris. Sed Rom. Pont. est propter vniuersalitem Ecclesiam; non vero e conuerso; igitur vniuersali Ecclesia est magis, id est superior Papa: mai. est ab omnibus recepta: mi constat ex iam citato Pauli text. 1. ad Corinth. 10. vers. 8. Nam, & si amplius gloriatus fuero de potestate nostra, quam dedit nobis Deus in adificationem :: non erube, cam. Consequencia est legitima ergo &c. Respondetur distinguendo mai. propter quod &c. Significante finem qui, siue præstantiorem, concedo, sine n cui, siue minus principalem nego, & sub eadem mi. dist. negatur consecutio. Etenim sicut cuiuslibet politicæ potestatis in humanis, ac tēporalibus discernere duos fines est necesse, videlicet pacem, ac reipublicæ tranquillitatem, quæ est vltima perfectio ad quam vt tēporalis respubl. ca ordinatur, propterea que finis qui, ac principalis; & ipsa communitas quatenus subiectum, cui talis tranquillitas, ac pax est vtilis, & propria perfectio, ac proinde est finis cui, & minus præcipuus: similiter in republica Christiana, siue Ecclesia, & agnoscitur finis qui, ac principalis, videlicet superna beatitudo quæ est vltima perfectio ad quam ex intentione Dei instituentis ordinatur: & etiam ipsa communitas quæ est finis cui respectu beatitudinis, ac consequenter minus principalis: vnde licet potestas Pontificia sit propter Ecclesiam, & non e conuerso, non tamen tamquam propter præstantiorem finem, sed tamquam dirigens ipsam ad finem qui, siue vltimam perfectionem propriam: ex quo minime inferitur, quod Pontifex Rom. in quo ipsa potestas directiua residet, sit inferior tota communitate Ecclesiæ, sed potius superior, vt ipsius director, ac Magister: quo i pluribus potest firmari exemplis: In primis nam que Christus D. est propter humanum genus, in quantum saluator, ac Redemptor illius, iuxta illa l symboli, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cælis, & incarnatus

tus est. &c. & tamen minime ex hoc deducitur, quod humano genere inferior dicatur, sed illius caput, Princeps, & Dominus. Deinde etiam super naturalis gratia est propter naturam, eam que perficit, & ornatur: nec tamen dici potest quod sit inferior natura Angeli etiam iuxta Apostolum ad Hebræos 1. v. 14. *sunt administratorij. Spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capient salutis: & tamen sunt perfectioris naturæ, ac superioris, quam homines beatissimi:* similiter ergo de Rom. Pont. dicendum.

Aliter etiam nostram veritatem oppugnare intendunt aduersarij hoc pacto. Filij naturali, ac diuino iure inferiores sunt parentibus, illis que honorem, ac obedientiam debent, vt habetur 4. decalogi præcepto: *Honora Patrem tuum, & Matrem tuam.* Exod. 20. & 2. Deuter. 5. & 6. Prouerb. que cap. 2. dicitur, *Audi fili mi disciplinam Patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ:* constat que pluribus alijs sacri textus locis: Sed Rom. Pontifex est Ecclesiæ filius, vt pote ipsa est omnium fidelium Mater: Ecclesiast. 24. *Mater pulchre dilectionis.* Et ad Galat. 4. *illa autem que sursum est Hierusalem, quæ est Mater nostra: vbi glossa: idest credentium: & super citatum locum Prouerb. ne dimittas legem Matris tuæ: dicit: Idest Ecclesiæ: ergo Rom. Pont. iure diuino inferior est Ecclesia vniuersali, ipsi que subditus, ac obediens in omnibus debet existere: ac per consequens generali Concilio.* Hoc que ipsuū confirmant, est que exemplum prædicti Patriarchæ Antiocheni loco citato: nam Ecclesia est regina, iuxta illud Psal. 44. *Aspirit regina ad dexis tuis: est que Christi sponsa: Apocalip. 21. vidi Sanctam Ciuitatem Hierusalem nouam descendentem de Cælo a Deo puratam, sicut sponsam ornata.* &c. Sed regina, ac sponsa regis potestas superior est, quam sit cuiuslibet ministri, licet superioris, vti est Pava: ergo Ecclesia maior, ac superior est Rom. Pontifici. mai. est expressa in allegatis

textibus: mi. etiam patet: nam si aliquis rex ex. c. peregrinaturus discedens à suo regno, relinqueret in illo reginam sponsam suam gubernatricem: sed tamen, quia non esset decens, quod ipsa regnum quotidie discurreret, si necessitas occurreret ad regiminem rectū, ipsi ad iungeret, siue assignaret aliquem alium gubernatorem, qui hæc, similia que exerceret, tunc casus, si talis gubernator rem publicam male administraret, utique posset regina illum corrigere, ac, si opus esset, ab administratione remouere, vt damno regni subueniret vsque ad regis redditum, nam alias non sufficiens rex prouisum relinqueret circa rectum regiminem, statum que suę rei publicę: similiter ergo Christus Rex noster *Homo quidem ille nobilis, qui abiit in regionem longinquam, accipere sibi regnum, & reuerti. Lucę 19.* iuxta Theophaicti, Euthymij, ac Bedę expositionem in cœlum ascendens in die iudicij reuersurus Ecclesiam reginam sponsam suam cum pleno dominio, ac supræma reliquit potestate, vt si oportuerit, Rom. Pontificem, quamuis summum ministrum coercere, ac moderari queat, si rem publicam turbet Christianam, Ecclesiam ve prauis moribus scandalo afficiat: alias minus prouidisset regno suo Dominus, quam decet sapienti regi, ac iusto ergo &c. Respondetur ad argumentum concessa maiori filijs in quantum talibus: distinguendo mi. Rom. Pöt. est Ecclesię filius in quantum per Baptismum regeneratus accepit Christi fidem concedo mi. in quantum constitutus in supræma dignitate Ecclesię, & ipsius Pastor, atque vniuersalis rector sub distinguo specificatiue concedo, reduplicatiue nego, & eodem modo ad cõsequens. Itaque Ecclesia dicitur fidelium mater, vt ait D. August. super Psal. 127. *quia per Baptismum continue dicitur parere Christianos.* Vnde denominatio hæc non tollit, quod alia ratione, seu ex titulo altero quilibet fidelis constitui possit super Ecclesiam, ipsi que præfici, ac Patrẽ existere.

ere, admodum quo, si filius alicuius mulieris Episcopus
 fiat diæcesis, in qua ipsa habet domicilium, erit ille
 Pater spiritualis suæ matris, licet ratione carnalis ge-
 nerationis filius sit illius, perindeque iuxta diuersas ra-
 tiones erit filius, & inferior, ac superior, & Pater: simi-
 liter quamuis patria cuiuslibet dicatur mater, iuxta
 illud Maronis *Mantua me genuit*. Non tollit quo mi-
 nus Reges, alij que Principes præficiantur patrijs suis.
 dicantur que *Pater patriæ*, uti Romani Imperatores
 appellari consueuerant: ergo similiter licet Rom. Pon-
 tificex ratione re'generationis per Baptismum filius di-
 catur, & sit Ecclesiæ: non oberit quoniam Pater dicatur, ac
 sit ipsius ratione dignitatis supramæ, ac summæ au-
 thoritatis sibi à Christo commissæ: quare hoc ipsum
 argumentum sic sibi proponit, ac soluit Pius 2. Pont.
 Max. in præ allegata Bulla suarum retractationum,
 his verbis loquens de Rom. Pont. *Qui, & si filius est*
propter regenerationem, propter dignitatem tamen pater
habetur, & sicuti filiationis causa Venerari debet Ecclesiã
tamquam matrem, ita, & prelationis causa profertur ei,
ut pastor gregi, princeps populo, rector familia. ¶ Ad cõ-
firmationem dicimus de nominationem reginæ com-
peter Ecclesiæ ratione Sanctitatis seu gratiæ gratum
facientis, quatenus in aliquibus membris suis reperi-
tur, ut ad illud Psal. 44. Astitit regina à dextris tuis in ves-
titu de aurato circumdata varietate: exponit glossa id est au-
ro Charitatis decorata, & Varietate circumdata maritorij:
 & ad illud Cantic. 6. *sexaginta sunt reginæ: dicit glossa*
ordinaria, Reginæ sunt, quæ intuitu Regni cælestis in ser-
uiunt. Ex quo minime possumus affirmare Ecclesiam re-
 ginam appellari ratione omnium membrorum, cum
 nõ omnes sint in gratia, & charitates nec etiam ex do-
 nis gratiæ gratum facientis possumus inferre superio-
 ritatem auctoritatis, alias, qui maiori existeret in gra-
 tia, esset Prælatus ceteris, qui æqualem gratiam non ha-
 berent, & qui existeret in læthali peccato non posset
 esse

esse rector ac Prælatos, qui est error Valdensium, & Vnicuersalius ratio genuina est, quod, cum gratiæ gratis datæ nullam habeant connexionem cum gratia gratum faciente, possint que sine illa existere, & e cõ- uerſio: nullatenus gratia gratum faciẽs arguit potestatem iurisdictionis, quæ inter gratias gratis datas referatur ab Apostolo: vnde quamuis vniuersalis Ecclesia ratione aliquorum membrorũ dicatur regina, id est gratia ac Charitate ornata, non ex hoc bene potest inferri aliquam superioritatem, siue iurisdictionem habere supra Romanum Pont. Deinde nomen Reginæ potest tribui Ecclesiæ ratione recti regiminis, iuxta id, quod per Prælatos suos agit regentes vniuersalem fidelium sætum, quilibet suam dictionem, seu Episcopatum, qui merito reges appellantur, vt tradidit glossa ad citatũ Psal. 44. locum inquit: *Vt regina, quia sub rege regit, scilicet Prælatos suos, qui non in merito reges appellantur.* & principalius propter Rom. Pontificem, qui totum vniuersaliter corpus regit ipsius, vnde denominatio hæc neutiquam competit Ecclesiæ ratione communitatis, sed communitati ratione membrorum, & principalis, vt supra probatum manet ratione capitis siue Rom. Pontificis: ex quo satis manifestum fit, quod nulla competat supra suum Pastorem iurisdictionis, aut auctoritas: cum vt prædictum est, magis que in sequentibus pate fiet, communitas, vt talis incapax sit regiminis, & iurisdictionis independentem à capite, ac Principe suo, specialius que hoc clare perspicitur quando regimen communitatis, vti est Ecclesiæ, ex institutione sua est Monarchicum: quare exemplum Antiocheni, de rege qui regnũ Spõsæ suæ commisit, nihil contra nos probat, quia ibi reginam tamquam supremam gubernatricem independentem supponit, aliud vero tamquam executorem, reginæ que sub ordinatũ: secus vero dicendum erat si talem gubernatorem absolute, & sine subordinatione ad reginam reliquisset, tunc

tunc etenim minime posset ab administratione remoueri, nisi regis præscripto. Denique vniuersaliter ad argumentum, ac confirmationem responderetur, quod se denominationes con competunt Ecclesie acephalæ, ac à suo capite, & Pastore Rom. Pont. diuisæ, consequenter que nulla potest esse consequentia contra ipsius Præsulis potestatem, vt infra patebit, nam sic considerata Ecclesia, nec Mater, nec, regina, nec sponsa dicitur, sed præcille corpus truncum, ac sine motu, vti dictum manet.

Ultimum, ac præcipium aduersa sariorū argumentum, quo triumphum reportare de nostra veritate præsumunt, sic proponunt.

Christus Dominus Math. 18. præceptum intinans fraternæ correctionis dicit: *Si peccauerit inter frater tuu vade, & corripe inter te, & ipsum solum: pau- cis que iteriectis, Petro que etiam sermonem dirigens. subdit: quod si non audierit eos, die Ecclesie: Sed Petrus iam in futurum Pastorem, Vicarium que suum designauerat Dominus; igitur Vicario suo præcepit, ad Ecclesiam tanquam ad supremum tribunal, lapenore que gaudens potestate, recurrere, pro denuncian do peccatore, post secundam ad monitionem corrigi renuente: ergo Ecclesia vniuersalis, ac Concilium generale ipsam representans potestatem, auctoritatem que maiorem habet, quam Rom. Pontifex, est que supra ipsum: hæc vltimã consequentia patet, nam tribunal, ad quod Christus Papam recurrere ordinavit, superius est ipso, alias iudicij inueteret ordinem, recursus namque solum est ad superiorem: at ad Ecclesiam vniuersalem Petrum recurrere præcepit: absdubie ergo est superior Papa. Nec valet (inquiunt) si respondeamus ibi per Ecclesiam non designari vniuersalem cetum fidelium, nec generale Concilium: sed Pastorem, vel Prælatum delinquentis: non (inquiunt) id valet, nam præceptum illud omnibus, vniuersaliter fuit impossum fidelibus, & cõ-*

sequenter etiam ipso Petro, ac successoribus Pontificibus Rom. sed Pontifex Rom. non habet particularem illum iudicem supra se, ad quem possit recurrere: ergo ibi intelligendum est, quod de vniuersali Ecclesia, vel generali Concilio dicta sunt verba Christi, alias superflue Petro dirigerentur. Deinde quia glossa ibi exponit *dic Ecclesia, id est toti Ecclesia: & S. Hieronimus, & Anselmus h. c. & Gregor. lib 4 Epist. 38. intelligunt fideliū ceterum, & multitudine.* & Angelicus Doctor D. Th. super hunc locum ait: *sic Ecclesia, id est toti multitudini.* igitur de vniuersali Ecclesia, seu Concilio generali locutus est Dominus, ipse inueniens superiorē Rom. Pontifice potestatem, ac per consequens super illum auctoritatem habere.

Respondetur ad argumentum, notando primum pro maiori intelligentia illius, quod Papa, sicut & quilibet Prælatus potest iuxta diuersas considerationes respici, prima est quatenus persona quædam est particularis, ac priuata: secunda quatenus persona publica rector, ac pastor sibi commissi gregis: sub prima consideratione, sicuti competunt ipsi omnia particularia præcepta diuina obseruanda, sic & hoc de fraterna correctione, sub secunda vero consideratione videlicet, vt publica persona, ac iudex reduplicatiue, hoc præceptum correctionis minime potest competere, cuius ratio est manifesta, nam iudicis, reduplicatiue, vt talis, tantum est condemnare, vel absoluerē delinquentem de aliquo delicto, seu crimine conuictis: sed correctionis fraternæ præceptum versatur ultimo, seu terminatur in denuntiatione, quæ ad iudicem reduplicatiue, vt talem minime pertinet: igitur Romanus Pontifex nec quilibet Prælatus in quantum talis nõ tenetur præcepto fraternæ correctionis: mai. est certissima nam crimen ad noticiam iudicis deueniens, tamquam ad iudicem est intra forum contentiosum, seu iudiciale: sed de crimine sic noto tenetur iudex
ferre

ferre sententiam iudicialiter, & in foro externo, ergo non tenetur, vt iudex fraternæ correctioni: deinde quia modus præscriptus à Christo D. in fraternæ correctione, vt patet ex textu, incipit à secreta admonitione, vnde Augustinus serm. 16. de verbis Apostoli ait: *Corripe in te, & ipsum solum, intendens correctioni, parcens pudori. forte enim pro vere cundia incipit defendere peccatum suum: Et non nullis interiectis: obliuiscere iniuriam tuam, non vulnus fratris tui, nec finas eum tuo silentio perire: si solus nosti, & vis coram pluribus arguere, non et corrector sed proditor.* Sed modus hic nequit obseruari à Prælato, siue iudice, vt tali crimine alterius scireti, cum tantum per denunciationem scire queat iudice, consequenter que, vt notorium, ac publicum: ergo Prælato, siue iudici, vt tali non obligat fraternæ correctio, nec modus illius ipsi est possibilis, ex hac igitur doctrina respondetur primo ad argumentū distinguendo maiorem: Christus Dominus Petro iam designato in Pastorem futurum Ecclesiæ præscripsit fraternæ correctionis modum, recursum quo ad Ecclesiā pro denunciatione proximi delinquentis, nolentis quæ post binam se corrigere admonitionem: à Petro obseruandum, vt priuata persona concedo mai, vt persona publica, & vt futurus erat Pastor, ac supremus Ecclesiæ iudex nego mai, & concessa mi. disting. consequens, præcepit recurrere ad vniuersalem Ecclesiam tamquam ad superius tribunal, excludendo Petrum caput ipsius, ac vniuersalem Pastorem, siue ad Ecclesiā acephalam, & sine capite nego consequentiam: recurrere ad Ecclesiam, hoc est, vel ad se ipsum vti publicam personam, vniuersalem que pastorem, in quo Ecclesiæ potestas omnis relictæ vel ad vniuersalem Ecclesiam ipso Petro, aut successore includentem, siue ad ipsam etiam cum suo capite, & Rectore concedo consequentiam: & nego absolute subillatam: ad cuius probationem distinguenda est etiam mai. tribunal, ad quod

quod recurrere ordinavit, est superius Papa confide-
 rato, ut privata persona concedo: ut persona publica
 capite, ac pastore vniuersali nego, & sub eadem dis-
 tinctione ad consequens. Vnde dicimus, quod si Roma-
 nus Pontifex priuatiue, & non iudicialiter aliquem de-
 liquisse sciat, potest ac debet ipsum secreto, & absque
 criminis publicatione corripere, & post modum si emē-
 dari renuerit vnum vel duos testes ad eius confusio-
 nem adhibere, quod si in delicto persistat in emēdatus
 runc à se ipso, ut privata persona, ad se ipsum, ut per-
 sona publica, & ut iudex est remittere, ac illum denū-
 ciare, publico que iudicio punire, quæ doctrina est S.
 Th. in 4. dist. 19. q. 2. art. 3. in solutione ad 4. vbi sic in-
 telligit *quod prælatus dupliciter, potest considerari, aut se-
 cundum quod iudicio præsidet: aut extra iudicium existens,*
 quæ propter secundum quod prælatus existit iudicio
 præsidens est Ecclesia; licet quod secundum quod est ex-
 tra iudicium sit privata persona, quæ ad se ut iudicem
 dari recursus poterit, ipse que ad se ipsum iuxta diuer-
 sas cōsiderationes remittere, & in iudicium vocare de-
 linquentem respuentem corrigi, postquam
 modo taxato à Christo admonitus est.

Ad occurrentiam solationis oppugnatæ, de eo
 quod ibi pro Ecclesia nequeat intelligi Prælatus eius-
 dem, negamus, non iuxta communem sententiam SS. Pa-
 trum sub tali intelligentia exponitur prædictus locus
 ad litteram, vnde Basilii constitutionum exercitoria-
 rum cap. 29. ait: *si enim is, quem exortaris nec ipsis testi-
 bus, quos adiciisti, obediat, præfesto morborum anima ipsius
 notum fieri oportet, si autem neque præfatum subsinuerit,
 velut ethnicam respicari.* Chrysostomus homil. 61. prio-
 ris operis in Matth. sic. *Ecclesia præsulis scilicet, ac
 presidentibus.* Euthymius, hic *Renuncia illis, quæ circa
 hunc aguntur: fortasse illi immutabunt eum, veritatem dig-
 nitatem ipsorum.* Quam ex positionem plerique Eccle-
 siæ Patres sequuntur. 7. Deinde quia de Ecclesia, de
 qua

quã ibi fit mētio, debent sequētia verba etiã intelli-
 gi, cum ad illud tribunal vltimo remississe Christũ
 pro correctione delinquentium sit credendum, in quo
 corrigendi vigeret potestas: at sequētia verba nempe
quacumque ligaueritis super terram, &c. de Apostolis, ac
 prælatis intelligenda sunt, vt Sanctus Hilarius expo-
 fuit his verbis: *ad terrorem metũ maximi, quẽ in præsens
 omnes continentur immobile Apostolica seueritatis iudi-
 cium præmissit.* Et Hieronimus: *potestatem tribuit Aposto-
 lis, vt sciant, qui ab ipsis condemnantur, hominum sententiã
 diuinã sententiã roborari.* Ergo etiã antecedētia, nẽ-
 pe dic, Ecclesiã, de Apostolis, ac prælatis exponi debent
 Ad probationem ex glossã, dicimus, quod ibi in glossã
 sic habetur: *dic toti Ecclesiã, vt maiorem erubescētiã pa-
 tiatur,* ex quibus verbis tantum potest colligi, quod ibi
 cõtus fidelium, seu sufficiens multitudo exquiratur nõ
 vt iudex, & potestatem exercens, sed vt testis sit co-
 rrectionis ad maiorem erubescētiã delinquentis,
 & in eodem sensu locuti sunt Hieronimus, Anselmus,
 & Gregorius, nec non D. Th. cum ibidem adiungat: *dic
 Ecclesiã, id est toti multitudini, vt confundatur, vt qui noluit
 sine confusione corripi, cum confusione corripiatur.* Vnde
 postea dicit: *vel Ecclesiã id est iudicibus, vt corrigatur.*
 Quod vero iuxta Christi D. intentionem verborum
 que ipsius litteralem, genuinum que sensum non pos-
 sit intelligi, quod *ly dic Ecclesiã* de Vniuersali fidelium
 cõtu, vel de generali Concilio dixerit, sic demonstra-
 tur, erit que solutio altera præ iacti argumenti: nam
 denuntiatio, seu correctio ibi à Christo Domino præ-
 cepta obligat omnibus, singulis que fidelibus, vt do-
 cet D. Th. in 4. dist. 19 q. 2. art. 2. in corp. & 22 q. 33.
 art. 3. in corp. & fuse Suarez tom 4. de Relig. lib. 10.
 cap. 7. num. 11 colligitur que in textu ex *ly frater tu-
 us:* frater enim potius æqualem, quam superiorem sig-
 nificat: Sed, si Christus denunciare peccatē ante to-
 tius Ecclesię, seu pro omni fidelium cõtu, seu pro ge-

nerali concilio sumptis, tribunali omnibus, singulisq̄
 precepisset fidelibus, pene impossibile, aut difficili in
 nobis imposuisset præceptum, quod dicere nefas, iuxta
 illud Hieronimi in expositione symbolica Damalam,
Maledictus, qui dicit Deum aliquid impossibile præcepisse. &
 iuxta illud Christi Matth. 11. dicens: *iugum enim meum
 suauis est, & onus meum leue.* Cum esse in vno locum om-
 nes simul fideles pene sit impossibile, etiam que ad ip-
 sos recurrere dispersos: Concilium que generale raro
 congregetur, denunciantem que ipsam adite ad denū-
 ciandum, multoties haud facile: igitur iuxta Christi
 intentionem, quæ fuisse facilem, nec vllatenus nimis
 onerosam proximi correctione præscribere, creditur,
 minime prædicta verba de vniuersali fidelium cætu,
 vel de Ecclesia conciliariter congregata queunt inter-
 pretari. In super quod de vniuersali Concilio intelligi
 non possit Ecclesia, à Christo D. præ allegato textu
 expressa, patet: nam vt supra probatum manet gene-
 rale Concilium nullam habet potestatem ratione
 sui, nisi in quantum illam ab Ecclesiæ capite Rom. Pō-
 tifice participat: Sed Concilium de quo loquitur ar-
 gumentum, nempe quod diuisum est à capite, siue ace-
 phalum nullam potestatem participatam habet à Papa,
 vt terminis nostræ stemus quætionis: igitur abso-
 lute nullam habet auctoritatem, seu potestatem: atq̄
 Christi verba debent intelligi de habente potestatem,
 ac auctoritatem coerciuam ad corrigendum, & puniē-
 dum: ergo de tali Concilio minime possunt intelligi.
 Vltcrius quia præceptum illud ab initio Ecclesiæ cæ-
 pit fideles adstringere: sed illis tribus primis sæculis,
 vsque ad Nicænum nullum fuit Concilium generale:
 igitur toto illo temporis spatio correctionis fraternæ
 præceptum haud expleri potuit quod est satis disonū-
 rationi, ac veritati. Denique satis constat ex iure cap-
 itationes. 1. 6. vniuersalia Concilia ab humana institu-
 tione exordium sumpsisse: sed non ita esset si pro cor-
 rectione

rectione fraterna, ex Christi D. præscripto ad illa fieri
 deberet denuntiatio, quia vel iam supponeret Concilia
 debere fieri, aut naturali iure, quod non est, aut ex præ-
 cepto diuino, de quo non constat, vel ex præcepto in ip-
 sa correptione imbuto, quod nec dici debet, ergo nu-
 llatenus per Ecclesiam intendit Christus universale
 Concilium indicare; multo quæ minus Conciliū aepha-
 lum, de quo est quæstio, cum illud Ecclesie nomine
 haud quaquam veniat, vel intelligi debeat, nec re, nec
 representatiue, ut probatum manet: restat igitur quod
 solum verba Christi de iudicibus, seu Prælatiis, nomine
 Ecclesie signatis, intelligantur apud quos viget cor-
 rigendi potestas, a quibus que aditus patefit cuilibet fi-
 deli denuntiationem facturo: ex quibus satis ad argu-
 mentum propositum. Alia tamen omittimus, nam ex
 dictis facile solui, ac dilui possunt, & hæc de hæc
 quæstione.

REMISIONES.

A. i. Reg. 17. 40. b. Ezech. 34. 23. c. Laureus in syl-
na Verb. funda. d. Biblia vers. translatio ex Hebræo sanct.
Pagn. 3. Reg. 6. 18. sic legit. Et tabula cedrinæ, quibus re-
gebatur domus in templis, depictæ erant picturis infan-
tar fundæ. Et pene idem vers. 29. f. Concilium Constantien-
se excus. tom. 3. p. 3. in editio ne Severini Bini Colonia Agri-
pina excusa ann. 1618. hæc que 4. est. pag. 849 col. 1. quam
que editio nem sequitur semper, quando Concilia allegantur.
f. Ibi Honorius Imperator ita ad Bonifacium Papam scribit.
 Si duo forte contra fas temeritate concertantium fue-
 rint ordinati, (id est electi) nullum ex eis futurum Sacer-
 dotem permitimus: sed illum solum in sede Apostoli-
 ca permanere censemus, quem ex numero Clericorum
 noua ordinatione (id est electione noua) diuinum iudicium
 & vniuersitatis consensus elegerit. h. Concil. Chalced.

act. 1. septimum generale act. 6. Quartum Rom. sub Symacho
 ubi omnes patres id fatetur. Distinctio 17. per totam, & cap.
 dudum. 3. q. 7. i. Tom. 3. Concil. p. 2. pag. 846. c. 1. K. Ibidem
 sess. 13. pag. 882. col. 1. l. constat ex subscriptionibus eiusdem
 Concilij. ubi primo loco hæc reperiuntur, Videre est 1. p. tom.
 1. pag. 281. c. 1. Idem testantur Cedrenus in compend. Histor.
 & Photius lib. 7. de Synodis, quos, & alios citat Severinus in
 motu ad hoc Concil. pag. 291. c. 2. in Verb. Occumenicum.
 m. Idem Severinus in notis ad Concilium Constantinopol. loc.
 cit. pag. 542. super Verb. auctoritate Damasi Papæ. Notat
 huius Concilij Præsidentem unum ex his fuisse, sed non ut lega-
 tus, attamen quia Pontifex Damasus Concilium inivit,
 post que approbavit, abs dubie ratam præsentiam habuit, vel
 commisit. n. Concil. Ephesim. pars 1. tom. 1. Concilior. p. 2.
 pag. 133. c. 2. o. ibidem parte 2. eiusdem Concil. act. 1. in Ca-
 thalogo Episc. 1. loco hæc leguntur, Cyrillo Alexandriæ, qui
 & Cælestini quoque SS. Sacratissimi que Romanæ Eccle-
 siæ Archiepiscopi locum obtinebat, pag. 168. c. 2. & ini-
 tio actionis 2. pag. 232. c. 1. idem refertur. Relatio ad Theo-
 dos. extat p. 2. Concil. act. 3. pag. 240. c. 1. Idem habetur act.
 4. & 5. ac 6. ubi notandum, quod si in aliquibus actionibus
 de est subscriptio Cyrilli, ideo est, quia ipse, & Memnon Ephe-
 si Episcopus libellos accusationum Synodo obrulerant, sic que
 minus iudicum pro tunc exuebant, ne simul essent in eadem
 causa acusatores, & indices p. Tom. 2. Concil. p. 1. pag. 34. c.
 1. item atlo. 2. pag. 153. c. 2. act. 3. pag. 171. c. 2. sententia ve-
 ro a Dioscorum Alex. pag. 192. sine. q. Habetur Epist. Eno-
 rchij ad Vigilium tom. 2. p. 2. pag. 48. c. 2. rescriptio autem
 Vigilij pag. seq. c. 1. & quamvis tunc Pontifex Vigilij huic
 Concilio contra dixit, nec consequenter Eutychius vice ipsius
 præsedidit, post modum vero cum sententia ipsius Vigilij, ac suc-
 cessorum approbatum fuit, robur accepit: quod vero ad nostrum
 patinet propositum sufficit Eutychium fassum Rom. Præsuli
 Præsidentiam vnice competere, ut patet ex allatis verbis. t.
 om. 3. Concil. p. 1. sect. 1. pag. 15. col. 2. s. Bellarm. lib. 1. de
 Concil. & Eccles. cap. 19. sine. t. Extat hæc epist. in editione
 Al-

Nihilo prestante habetur concilium. Concilium in hoc loco proxime citato pag. 364 c. 1. x. Barrowius
 Concilium hoc proxime citato pag. 364 c. 1. x. Barrowius
 ann. 1711. §. 172. y. editio. ad Patre Concilii pag. 364
 540 c. 1. z. sic D. Greg. de 6. epist. D. 2. Canonis autem hu-
 jus Synodi actus antiquam ad missic Rom. Ecc. listar. vide
 Generinum in notis ad hoc Concilii. Pro approbatione. Et
 p. 1. pag. 541. A. extat relatio hanc missic ad Leonem. tom. 2.
 Concilii. p. 3. 5. epistola scripta Leonibus pag. 369.
 b. Epist. ad Anastasium pag. 374. c. vide sententiam. tom. 2.
 p. 2. pag. 173. c. 2. §. 1. d. Epist. Leonis p. 2. ad Constanti-
 num extat tom. 2. p. 2. pag. 216. articulum super articulo
 eius epist. §. alterius scripta Concilio hoc ad generationem
 Rom. consule Baron. ad ann. 683. Bellarm. lib. 4. de Rom. toro
 cap. 1. c. cap. Concilia 17. d. cap. confidimus 2. 5. q. 1. c.
 dist. 17. per totam. t. c. 20. 8. ad Epist. 5. 2. 2. c. ad Colo-
 sios. 3. 18. h. Genes. 3. 16. i. Marti. 20. 28. k. H. 1. 6. 7. l.
 cap. ceterus 3. 6. h. cap. trater hostes 1. 6. 4. 1. cap. vbera
 dist. 80. c. dist. 17. fere per totam. c. Gratianus in 110 dist.
 18. item cap. ceterus 1. 1. d. c. alibi. m. cap. preceptis
 cap. quis nescit 1. 2. d. cap. nunc autem 1. 1. d. c. p. nomines
 cap. sacrosancta cap. hanc est haec. 2. 2. d. c. p. in teborat
 1. 1. d. cap. in nomine Domini 2. 4. d. cap. quod cunque ibi d.
 c. cap. rogatus. c. cap. equi beat. sima. cap. considera-
 dum. cap. hi qui. cap. g. l. d. i. u. l. o. r. d. i. s. t. i. c. 80. d. 3.
 cap. bene quidem 8. d. cap. al. oram. c. cap. facta. 3. 4. 6. 1.
 cap. Petrus. 2. 9. 6. cap. beat. 2. 9. 7. c. cap. Ratio. ibi. cap.
 est aliud. 2. 4. 9. 1. cap. quod cunque ibi d. c. cap. rogamus
 c. cap. cuncti beat. status. cap. graue de p. bend. c. ibi. 8. 1. 5.
 super verbo nuntiando. c. ad Apostolica de iudic. 1. 1.
 6. ibi h. c. l. o. s. s. cap. non debet. de consanguin. c. c. s. f. m. 2.
 cap. statum de rescrip. in 6. cap. conuictio de electio
 6. cap. antiqua de priuileg. cap. 1. de reuoc. in 6. cap. ubi
 inatus de elec. in 6. §. ceterum cap. licet de constit. in 6. 1.
 cap. si minus de sentenc. c. communc. in Clement. pluribus
 que alijs. in Anglie. Doct. Th. in 4. dist. 19. 7. 1. 1. am. 3. 1. 3. 1.

Resolvens Dott. N. Joannes de Buchone in 4. q. 10. prologi art.
 2. § dist. 17. q. 1. B. Albertus Mag. in 4. dist. 19. vbi D. Bo.
 nauencensis, & Ricardus. D. Antoninus 3. p. 111. 22. cap. 10.
 § 4. Alvarus Prælogus de planctu Eccles. lib. 2. cap. 35. Anto-
 ninus de Rosellis tract. de Concilijs num. 40. Petrus a Monte
 Venetus tract. de Concil. general. c. 1. n. 4. § 6. Cardinalis
 Turvis cremata sum. de Ecclæ. lib. 2. cap. 27. § seq. § lib. 3.
 c. 28. Nicolaus Sanderus de Visibili Monarchia Eccles. lib. 7.
 Albertus Pighius de Ecclesiastica Hierarchia lib. 6. per totum
 August. Trithemius de potest. Eccles. q. 6. art. 6. Caietanus tom.
 1. opusc. tract. 2. cap. 6. § seq. Jacobatus lib. 10. de Concil.
 art. 7. fusissime, est que fere omnium Theologorum, ut notat
 Bellarminus Tract. de auctorit. Concilior. lib. 2. cap. 14. §
 omnium Canonistarum in cap. Significasti extra de elect. §
 cap. in Papa. 40. dist. 0. S. Ignatius Martyr epist. 4. ad Mariam
 Casboliticam. S. Iraneus lib. 3. c. 3. Tertul. lib. 3. carmin. in
 Marcionem Epiphanius Hæres. 27. Optatus Milucet. lib. 2.
 S. August. epist. 161. D. Hieron. de Script. Ecclesiast. in Cle-
 mente cap. 15. corrigens sententiam, quam Isaac cap. 52. tra-
 diderat. p. videatur Baronius ad ann. Christi 69. n. 38. §
 seq. Bellarm. lib. 2. de Rom. Pont. cap. 3. Severinum quo que
 videas tom. 1. p. 1 pag. 24. c. 2. innotis ad Linum, q. glossa Hie-
 ron. super illud eiusdem Matth. cap. 18. v. 18. quæcunque
 alligaueritis &c. glossa decreti in cap. si peccauit. 2. q. 2.
 explicat: dici Ecclesie: id est Sacerdoti. cap. nouit extra de
 iudicijs. vbi de Pastore et rectore eadem exponuntur verba.
 Alfiodorensis in sum lib. 3. rubric. 31. Hugo Card. ad ipsu
 locum, id est his qui Ecclesie præsident. que interpretatio
 reperitur in glossa d. cit: dic Ecclesie, id est coram præla-
 to Ecclesie. eum conuince per testes, quos noluit audire
 corripientes. B. Albertus Mag. super eundem locum ita ex-
 ponit id est, prælato. Lyra ibidem etiam dicit: id est præ-
 lato. eandem interpretationem sequuntur Ecclesie. PP.
 ut videre est apud N. Beauxamim. Cornelium, Barra-
 dam, Nostrum que Sylueiram, alios que interpretes,
 quos non vacat retexere. Ex qua doctrina tradita se-
 quens

quens defendendum deducimus?

ASSERTVM SECVNDVM.

Romani auctoritas Pontificis, ita in militante Ecclesia omnes alias antecellit, ut nedum superior omnibus particularibus existat Ecclesijs, ipsarum que, nullo excepto, Prælati; verum etiam super omnem ceterum fidelium, siue diuisim, siue copulatiue inspectum, dum modo Romanum Pontificem non includat. Vnde generale Concilium quodlibet absque ipsius auctoritate, nullo in dictum, exceptis casibus Schismatis, sedis ve vacantis, Cardinalibus alij eligere reuocantibus; notoriæ aut hæresis existentis Pontificis (quæ calum moraliter impossibile iudicamus) nullius firmitatis, ac valoris erit. Similiter dicendum asserimus, si in Concilio perse, vel per legatos suos Romanus Pontifex non exerceat præsentis ius; per inde que ad ipsius attinet solum voluntatem, ex sibi visa rationabili causa Concilia transferre de loco in locum, vel omnino dissoluere; casare que, & irrita ibi decreta reddere, quando expedierit. Itaque sine eiusdem confirmatione, & approbatione nulla sunt, quæ Concilium quodcumque decreuerit, nec habent aliquam obligandi vim, nisi alias aliunde à sede Apostolica prius robur accepissent: qua propter nullatenus admittimus, quod Concilium generale habeat immediate à Deo auctoritatem (exceptis supra positis casibus, in quibus sufficientem tantum ad subueniendum præsentis Ecclesiæ necessitati credimus) sed participatam à Vicario Christi Romano Præsule. Ex quo consequenter defendimus nullum generale Concilium potestatem sortiri iudicandi in causa certi, ac indubitati Pontificis recte de Catholica fide sentientis: nec posse statuta, aut leges aliquas, quibus adstringatur, condere; neququam que ab.

absoluere ab ipso damnatos, unde à Concilio ad Pa-
pam valida erit appellatio, secus vero ab ipso ad ge-
nerale Concilium: quæ omnia, vt certa, sanæ fidei, ac
securiora in Catholica veritate asserimus.

MVNIMEN. 3. LAPIDES.

AD pugnam elegit sibi Dauid quinque limpidiſſimos La-
pides ac torrente, quos nimirum (inquit Bernardus) A-
leu gare torrens potuit, sed non etiam tollere se cum, La-
pides verbum Domini prosequitur nullis fluctibus cedens
manet in æternum, torrens autem, siue fluius (clamitat
Augustinus) b. significabat populum fluxum deditum repora-
libus rebus amantem tranſeuntia, et cupiditatis impetu in
mare huius sæculi decurrentem. Sic Sanctissimus Innocen-
tius 11. supremus (vti diximus) Ecclesiæ Pastor, haud
obscure in typico Dauidæ adumbratus, de torrente, &
flauio rebellis populi verbum Domini, non sane ex-
placatum, ac male à Galis intellectum, sumens, ac in
pastoralem peram mittens Ecclesiã scilicet, vt inoster
Alexandrinus Cyrillus exposuit, c. quam & situlam, iug
lactis multatram Augustinus, Chriſtoſthomus, ac Ruper-
tus intelligunt, lacte Matris conditos fideles amat, infi-
dos vero confundat, malitiam turbam rebe-
llium superans, & , vt Cyrillus addit, aduersus Ioan-
nem Anthiochenum male de fide sentientem, in ipso
que Ephesini Concilij vice Celestini Pontificis Præsi-
de Romanam sedem oppugnantem, sententiam vltur-
pans; vincet igitur Christus, etiam si vulnerare queas, atque
ita ego vici etiam, si maliciose laedis nos corona, si non volens
cuius rationem premisserat, Per hos Santos (in qui ens)
lapides vincet Christus: erant autem lapides isti leues. Leni-
tas ergo illa lapidum significat, quod Sancti Christi lapides
comprehendi nequeant, est enim lenitas lapidum ad modum
incomprehensibilis, & Sanctorum conuersatio in compre-
hensi-

hensibilis est. Haud secus Nostri SS. Patris, ac Pontificis summi Innocentij intelligant preciosos lapides, In sauri videlicet Scripturæ Sacræ verba, cuius claves apud ipsū remanent, declarantes Galli, iam supremæ doctrinæ Cathedræ, vnicique, ac maximi eiusdem Doctoris iudicium in rebus decernendis fidei irreformabile, ac infalibile obsecuti negant.

Iam vero quid de lapidibus Davidicis Propugnator ille acerrimus Pontificiæ auctoritatis etiam Gallus, SS. Bernardus. d. Ipsa (inquit) sunt quinque verba quorum meminit Paulus. c. mallens quinque verba loqui in sensu, quam decem millia in lingua. Cui ad locum istum Pauli consonat Purpuratus Hugo his sunt inquit lapides quinque, quos David accepit in pignam contra Goliath: expositio nem que verborum subiungēs, hanc ex Magistro Generali quondam Iordane, suæ illusterrimæ Dominicanæ familiæ decus, intexit, quid credendum, quid facendum, quid fugendum, quid appetendum, quid timeandum. His igitur cum quinque lapideis, & quinque verbis comparati, & verbis & lapidibus docet convenire. Hisque munimen nostrum aduersus Gallicanam declarationem fundabimus.

LAPIS I. QUID CREDENDVM.

CVM Basis, solidissimum que Spiritnalis ædificij fundamentum sit fides, per ardua que substantia rerum, argumentum non apparentium. f. Cum que accedente ad Deum credere oporteat, nec sine predicante aditus ad audiendum: necesse est existere regulam visibilem, que, quid fide tenendum, aut respuendum declaret. Cū que etiam compertum sit contra nostri temporis hæreticos præter sacram Scripturam iudicem requiri controuersiarum fidei, nec quemlibet pro suo priuato arbitrio in his posse determinare. Nunc iam de Romano

Pontifice se se offert inquirere, an in rebus fidei decernendis ita sit infalibile, ac certum ipsius iudicium, ut vllatenus sit irretormabile, seu an egeat vniuersalis Ecclesie consensu, ut omnimoda fides habeatur de his, quæ ab ipso extra Concilium generale decernuntur.

Hæc super hac quæstione decernit § 4. Gallicana declaratio. *In fidei quoque quæstionibus præcipuas Summi Pontificis esse partes, eiusque decreta ad omnes, & singulas Ecclesias pertinere, nec tamen irretormabile esse iudicium, nisi Ecclesia consensus accesserit.* Ex quibus manifeste infertur istius declarationis sententiam esse Romanum Pontificem extra Concilium in decernendis rebus, seu quæstionibus fidei, non habere iudicium infalibile, seu errare posse.

Nos verò e contra pro viribus propugnabimus Romani Pontificis ex Cathedra definitis, & uti vniuersalis Ecclesie Doctoris, ac Magistri iudicium in fidei quæstionibus esse prorsus infalibile independenter ab Vniuersali Concilio, vel ab omni fidelium Ecclesie actu formaliter sumpto, perindeque prorsus irretormabile. Vnde Lydium agnoscimus lapidem, in quo veræ, ac Catholicæ fidei dogmata discernuntur à prauis, falsisque doctrinis insectantium veritatem Catholicam.

Primo igitur, ut a summa veritate veritatē hanc disceremus, docuit Christus supremus Magister dicens, *g. Simon Simon ecce Sathanas expetuit vos, ut cribret sicut triticum, ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos.* Ex quibus sic apparet nostra sententia, Christus D. sua oratione impetrauit, ut non deficeret Petri fides ad cōfirmationem fratrum pro bono rotius Ecclesie, ut quæ ipsam a Satana impetente liberam seruaret, at eadē versatur ratio, quādo cūque durat Ecclesia: ergo oratio Christi, ipsius que impetratio etiam ad Petri successores pro bono Ecclesie extenditur, & consequenter Romanam

Romani Pontificis, vt Vicarij Christi, Petri que successo-
 ris fides nequit, quo ad bonum Ecclesie deficere: sed fi-
 des in amissibilis ad Ecclesie bonum est infalibile iu-
 dicio in determinando, & proponendo res fidei, ergo
 iudicium Romani Pontificis infalibile est, ac prorsus
 irreformabile: maior aperte constat ex textu, nam pro
 illorum bono orauit Christus, quibus periculum Satanæ
 imminebat, sed vniuersitatem ex petebat Satanæ, vtri-
 ticum eribrare: ergo in ipsius bonū impetrauit Chris-
 tus indefectibilitatem in fide Petri, vt capitis instituē-
 di, nec iuuat parum, quod de regno Ecclesie erat ser-
 mo, & de hierarchico ordine Apostolorum, ac de vni-
 us præferendi forma, vt luce clarius in antecedentibus
 verbis Christi habetur: ergo talis promissio Petro facta
 in bonū totius Ecclesie est intelligēda, vt scilicet per ip-
 sum & successores membra labentia confirmarentur in
 fide: minorē iā supra probauimus. Consequētia q̄ legiti-
 me inferitur: totum que argumentum innuit Theo-
 phylactus exponens hunc locum sic, *quia te habeo princi-
 pem discipularum confirma ceteros. Hoc enim decet te, qui
 post me Ecclesia petra est, & fundamentum.*

Deinde probatur, quia Ecclesia, quæ firmissima
 columna est veritatis, aduersus quam non præualebunt
 portę inferi, super Petram est fundata: sed nequit esse
 infirmius fundamentum te super ipsum fundata, ergo
 Petrus est firmissimum fundamentum veritatis, & idem
 successor eius Romanus Pōtifex, ac per cōsequēs inde-
 fectibilis, vt talis, in fide, ac in rebus ad ipsā pertinēti-
 bus desistendis: alias facile deficiente fundamento in
 fide tota rueret Ecclesie fabrica, Iridem quia Petrus, &
 successoribus commissæ est cura pascendi Ecclesiam: at
 passus precipuus est fidei doctrina: ergo in ipsa disce r-
 nenda, seligenda, ac designanda iudicium certum, & in-
 falibile habere debent, ne aliter male prouidus Pastor
 commissum enecaret venenato pabulo gregem. Et de
 nique si ipsis cælorum regni sūt traditæ clauēs, vt quid
 quid

quid intertis clauserint, aut aperta, firmatum, appro-
 batum que in cælis maneat; quis credat aliquid appro-
 bari, ratum que haberi, quod infalibile, certissimū que
 non esset, clausum aut solutum; igitur in decretis fidei
 minime falibile potest esse successorum Petri iudi-
 cium.

A fiter etiam probatur hæc veritas ex in cõ-
 cula Ecclesiæ praxi aprimis sæculis, vsque ad hæc nostra
 tempora, recipientis summorum Pontificum decreta
 de fide, summa reuerentia, ac veneratione, nam in pri-
 mis absque Concilio generali primi illi Petri successo-
 res ante Nicenam Synodum hæreses plurimas damna-
 runt: de Beatissimo Petro constat Actor. 8. 20. Symonis
 Magi heresim se solo damnasle, sententiam proferens
 definitiuam. De Anacleto, Euaristo, & alijs constat in
 diuersis fidei materijs decreta exhibuisse, & per singula
 sæcula hoc semper accidisse est compertum: minutim-
 que probat D. Nicolaus du Bois Louanienſis apud N.
 Bonæ spei tergo Romanus Pontifex independenter à
 Concilio habet infalibilem auctoritatem definiendi
 res fidei.

Uterius probatur ex pluribus iuris canonici
 locis, nam In cap. si Romanorum dist. 19. de decretalibus
 Pontificum Epistolis; sic scribit Nicolaus Papa Archie-
 piscopus & Episcopus per Gallias cõstitutis, *Si Romanorū,*
inquit Pontificū de vetero cæterorū opuscula tractatorū approbã-
tur, vel reprobanetur, ita ut, quod sedes Apostolica probauit,
hodie teneatur acceptum, & quod illa repulit hæc nusi neff-
eax habeatur, quanto potius que ipsa pro Catholica fide, pr-
sanis dogmatibus; pro varijs, et multifarijs Ecclesiæ neces-
sitatibus, et filelium moribus diuerso tempore scripsit, omni-
debet honore præferri, et ab omnibus prorsus in quibus li-
bet oportunitatibus, diuotione, vel dispensatione, magis-
tra reuerenter assumi. Hæc Sanctus Pontifex, cuius ra-
tionem sic expendimus. Implicat aliquid reddere aliud
tale; quoniam sit & ipsum tale in sede Romana. Sedis au-
toritas

auctoritas plura opera, libros, & tractatus reddidit infallibilis fidei, & auctoritatis, ergo implicat, quod ipsa non sit infallibilis auctoritatis in proponendo, ac definiendo: maior est persona, & explicatur illius sensus quo ad nostrum intentum breuiter, nam, uti diximus res fidei indigent aliqua regula proponente, ut applicentur fiant que proxime credibiles, seu in eis ipsarum infallibilitas his, qui credere tenentur appareat: quare talis regula proponens infallibilis debet esse: alias posset proponere falsum, seu quod non haberet infallibilitatem, et quod a Deo reuelatum non esset: & in hoc sensu intelligimus maiorem syllogismi, nempe, quod implicat, quod qui decernit aliquid fidei credendum, seu explicat infallibilitatem alicuius rei credibilis, non habeat auctoritatem in se in proponendo, & determinando infallibilem: His ergo, ut certis prelibatis ostenditur syllogismi minor. nam Romani Pontifices independentem a Concilio sacre pagine libros plures certissimè fidei, ac canonicos esse declarant, plurimum que locorum Scripturæ legitimos sensus recipiendos, ac fidei infallibili decreuerunt tenendos, ut perspicuum est, in illis seculis quibus Concilia, ob Ecclesie à tyrannis persecutiones, congregari nequibant, & tam en multæ de fide & que fisiones, de que vero Scripturæ sensu, libris que sacris recipiendis fuerunt, sub oratione, quas Romani Præfules detorminare erat necessarium: igitur talibus infallibilitatem præstabant modo dicto, & consequenter necesse est concedere Romanum Pontificem infallibilis auctoritatis esse in definiendo, & decernendo res fidei irreformabile que prorsus esse ipsius, in talibus iudiciis probatur itidè ex cap. In canonicis eiusdem 19. dist. ubi Augustinus sic loquitur *In canonicis Scripturis Ecclesiarum Catholicarum, quamplurimè in diuinarum Scripturarum imdicator auctoritatem sequatur: inter quas sane illas sint, quæ apostolica sedes habere, & ab ea alij meruerunt accipere: & istas: ex mente ergo Hieronimi decreta Romanæ sedis*

dis in materia fidei inter Canonicas scripturas comparari debent: alie anonicę scripturę in illis libris sunt auctoritatis: ergo & Romanorum Pontificam in rebus fidei decreta, & consequenter neutiquam ulterius reformabilia, aut reformationis capacia.

Idem decemur ex cap. Non decet d. 12. ubi Callixtus, Papa. 1. sic loquitur. *Non decet a capite membra dissociari, sed iuxta sacras scripturas testimonium omnia membra caput sequantur: nulli vero dubium est, quod Apostolica Ecclesia mater est omnium Ecclesiarum, a cuius vos regulis nullatenus conuenit deuiare, & sicut Dei filius venit facere voluntatem Patris, sic & vos voluntatem vestra impetratis Matris, que est Ecclesia, cuius caput, ut pradicatum est, Romana est. Et Ecclesia, quid quid ergo sine discretionis iustitia contra huius disciplinam actum fuerit ratum haberi ratio nulla permittit.* Ex quibus verbis hinc deducimus illationem, ab Ecclesie Romanę regulis iuxta Callixti argumentum non licet deuiare, quia ipsa Mater est omnium Ecclesiarum: ergo alie Ecclesie, utpote filie, tenere debent regulas Matris: consequentia est legitima: tunc sic alie precipue Romana Matris Ecclesie regulę sunt decreta summorum Pontificum in fidei materijs: ergo nulli Ecclesie licet ab his deuiare: minor est clara: nam suorum prefulum decreta sunt precipue regulę, quibus Romana Ecclesia gubernatur: consequentia est legitima, cū regula indefinite posita pro omnibus vniuersaliter regulis supponat, & de vniuersali ad particulare, sub illo contentum, optima sit illatio: sub summo, ergo iudicium Romani Pontificis in talibus decretis prorsus est irreformabile: consequentia ostenditur, si aliqua patretur reformatio maxime ab aliqua Ecclesia in particulari, vel ab omnibus copulatiue: sed qualibet seorsim, nec omnes coniunctim, licite possunt tale iudicium reformare: est ergo prorsus irreformabile, maior conceditur a Gallis declarantibus: minor clare monstratur sic iudicium, a quo licite quilibet nequit deuiare, nullus re-

formare potest, si, ut probatum manet ex Callixto, nulla Ecclesia licite potest deuiare à iudicio Romani Pontificis res fidei ex cathedra diffinientis, ergo nulla Ecclesia potest reformare tale iudicium, ac per consequens nulla diuissim, nec omnes copulatiu. Deinde quia, ut monet Pontifex in nostro textu, omnes tenentur voluntatem matris Ecclesie videlicet Romanæ, ac Romanæ Sedis implere, sicut Christus Dominus æterni Patris facere venit voluntatem, sicut Christus Dominus Patris præcipientis, ita iudicio adhæsit, ut ipsum teneat, prædicauerit, ac sine interpretationis, aut reformabilitatis præensione obediens, ergo ita tenere, ac amplecti debemus Romanæ Sedis iudicium, quando aliquid fide credendum præcipit, ac decernit.

Nec obicit, si insistant in illis textus præ allegati verbis, scilicet non licere deuiare ab his, quæ Romanæ Sedes præcipit, nec agere in contrarium, seu contra ipsius disciplinam sine discretionis iustitiæ, bene tamen cum iustitiæ discretionem. Non, inquam, id obest, nam Glossa ibi expresse respondet, ad hoc dubium, quod sic proponit *Sine discretionem nunquid ergo, inquit, cum discretionem licitum est contra illam agere? certe non: ut 17. q. 4. §. qui autem: unde hic vacat argumentum à contrario sensu, unde ly sine discretionem iustitiæ, hic positum, sic debet intelligi se illicet, quod semper, quod contra Romanæ Sedis disciplinam agitur: sine discretionem fit.*

Nec iterum officit, si eum Constantiensibus supra relictis respondeant, per Ecclesiam Romanam intelligi vniuersalem Ecclesiam, vel Concilium generale, non vere præcisse Ecclesiam urbem Romanam, quæ Sedem: nullius inquam momenti erit obiectio hæc: nam textus loquitur de Ecclesia, quæ mater est omnium Ecclesiarum: sicut vniuersalis Ecclesia componitur ex particularibus Ecclesiis: ergo non potest intelligi per matrem illarum, alias esset sui ipsius mater, quod est ridiculum, ac implicatorium: sicut corpus completum non dicitur

tur pater aut mater alicuius membri particularis, vt puta brachij, manus, aut pedis: ergo similiter vniuersalis Ecclesia non dicitur, cum sit corpus, mater ceterarum, quæ sunt ipsius militici membra corporis: solū igitur de Ecclesia Romana, aqua omnes implere originem dignitatis, dicit Callixtus præ allegatus, esse ceterarum matrem, eiusque sequendam disciplinam, ac regulas, tamquam, quæ iudicio intalibilli, ac prorsus irreformabile innititur sui Pastoris Romani Pontificis: eadem veritatem firmant alij Canones passim in iure, quos breuitatis causa tantum ad marginem signamus.

Idem ipsa Concilia generalia hanc auctoritatem in Romano Pontifice agnoscunt, vt patet in Lateranensi sub Leone X in eius Bulla, quæ incipit *exurge Domine* in qua inter Lutheri articulos hunc damnat. *Certum est in manu Ecclesie, aut Pape prorsus non esse statuere articulos fidei: immo seu leges morum seu honorum operum: igitur damnat etiam Lutherum in quantum Romano Præsuli negat statuendi articulos fidei auctoritatem.* Quod ipsum Florentinum Sess. 25. in litteris vniuersis affirmat. Item Vienne: ac plurima provincialia approbata à Romana Sede pronunciant, expressè vero Complutense Sixti 4. auctoritate congregatum damnat hanc Petri Oxoniensis propositionem *Ecclesia Urbis Romana errare potest.* Et denique Constantiense Concilium, quod Galli declarantes admitunt tamquam per omnia approbatum, & legitimum, bulla præ allegata Martini 5. prope finem sic habet. *Sacro approbante Concilio mandamus Archiepiscopis, Episcopis, &c. vt quis de Sacramento corporis, & sanguinis Domini, & Baptismate, seu peccatorum confessione, penitentis pro peccatis inunctione, seu fidei articulis aliter sentiat, quam Sacrosancta Romana Ecclesia docet, & obseruat, eum tamquam hæreticum indicetis.* Ex quibus Constantiensis verbis sequentem efformamus contra Gallos rationem.

Regula quam Pontifex Martinus assignat pro
 veritate eorum, que iuxta fidem docenda ac tenenda
 sunt, est doctrina, & obseruantia Romanæ Ecclesiæ, er-
 go, quia decernit ipsam esse regulam infalibilem cre-
 dendorum: antecedens est expressus verborum sensus
 consequentia bona: nam illa, est regula infalibilis, &
 certa mysteriorum fidei proponendorum, cui, qui se
 opponat, aliter sentiendo, & docendo hæreticus iu-
 dicatur, & debet: ast Martinus, vt hæreticum decer-
 nit iudicari, aliter sentiens, ac docens, quam Roma-
 na Ecclesiæ: igitur, quia decernit ipsam esse infalibi-
 lem credendorum regulam: Tunc sic: Sed Ecclesiæ Ro-
 mana per successorem Petri Romanum Pontificem
 approbat fidei dogmata, ea que credenda proponit ip-
 se Pontifex, vt Spiritus Sancti organum, ergo in pro-
 ponendo, declarando, & decernendo res fidei infalli-
 bilis, ac prorsus irreformabilis est iudicij: vt caput,
 Pastor vniuersalis, ac magister Ecclesiæ.

Iam pro coronide ipsius declarationis Galli-
 canæ implicantiæ perpendamus: nam in primis, vt vi-
 sum est, asserit præcipuas esse summi Pontificis partes in re-
 bus, in quæstionibus fidei: hoc est, eius auctoritatem
 esse in talibus decernendis præcipuam: deinde affir-
 mat, quod hoc ipsum Pontificis iudicium non est irrefor-
 mabile, nisi si Ecclesiæ consensus accesserit: hoc est refor-
 mabile esse per Ecclesiam tale iudicium: nunc insurgo,
 id quod maius est nequit per id, quod minus est refor-
 mar, auctoritatiue, & potestatiue: sed quod præci-
 puum est maius est, ergo quod præcipuam est irrefor-
 mabile est auctoritatiue & potestatiue: ast iuxta de-
 clarationem auctoritas summi Pontificis præcipua est
 in Ecclesiæ in fidei quæstionibus: ergo maior est, quod
 maius est nequit reformari: ergo auctoritas Pontificis
 irreformabilis est, eius que irreformabile iudicium
 ergo vel negare debent, quod supponit, scilicet præci-
 puam auctoritatem Pontificis esse in his quæstionibus:

vel falsum est, quod concludunt, scilicet non esse irreformabile iudicium: quod ipsum magis explicabo hoc dilemate.

Nam, vel per Ecclesiam, aqua reformabile est summi Pontificis iudicium, intelligunt Ecclesiam, vt includit suum caput, vel Ecclesiam capite seclulo: Si primum difficile erit reformari iudicium summi Pontificis, nam si ipse renuat, qui ipsis Gallis affirmantibus præcipuam auctoritatem habet, iam per minorem auctoritatem, id est minus præcipuam, non esset reformabile, cum non plena, nec præcipua auctoritate reformatio fieret: consequenter que nulla esset: si secundum intelligat, scilicet Ecclesiam, seclulo capite: in primis falsum supponunt: nam nequit dari perfectum corpus, seclulo capite, aut Ecclesia est perfectissimum corpus mysticum visibile, ergo, seclulo capite visibili Romano Pontifice, non datur Ecclesia, sed truncum corpus, ac sine ordine membra: Deinde quia, vt probatum est Ecclesia non legitime congregatur, nisi congregante Summo vertice Romano Pontifice: ergo seclulo capite non daretur Ecclesia legitime congregata: Rursus quid illa Ecclesia, quæ sine capite fingi potest, deserneret, quod validum, firmum, aut ratum foret sine capitis approbatione: quomodo, ergo facienda erat capitis iudicij reformatio? Sane in intelligibile videtur talis reformabilitas summi iudicij Romani Pontificis. Tandem Romanum Pontificem instituit Christus Dominus Vicarium sui magisterij, & suæ Cathedralis regentem: ergo vt se solo doceat, quæ fidei sunt, quæque ad sanam doctrinam, morum perfectionem, gloriæque acquisitionem conducunt: antecedens est certum consequentia que probatur, nam omnem suam auctoritatem trans tulit, seu delegauit Christus Dominus Vicario suo, ergo non minus auctoritatem docendi, ac instruendi fideles Ecclesie filios, vt Christus fecit.

Sed dicent Galli, & si Christus reliquerit omnem

omnem suam auctoritatem, non tamen scientiã, ergo non poterit Pontifex, licet Vicarius Christi, decernere se solo in his, quæ fidei materiam concernunt, quum discretio eorum maxime a scientia, & cognitione dependeat, & cum facilius sit scientiam pleniorẽ manere in tota Ecclesia, quam in solo Romano Pontifice, ad Ecclesiam tantum in his decreta infallibilia expedire pertinebit.

Sed contra insurgimus: nam nec scientiam omnium singulorum membrorum Ecclesiæ, nec totius congregationis est æqualis scientiæ Christi, vt perse est notorium, ergo nec vniuersus cætus, nec concilium generale, quantumuis, numerosum posset in quæstionibus fidei determinare.

Respondebant cætus, vniuersorum fidelium, & vniuersali Concilio est ad iuncta Spiritus Sancti assistentia, quæ defectum scientiæ, supplet: sed nunc inquirō, quare in Romano Pontifice talis assistentia Diuini spiritus denegabunt, cum in Petro successoribus fuerit, vt i diximus, iam promissa? Si ergo in his, quæ ad fidem attinēt, decernendis assistentia Paracleti, vt certum est in Romano Pontifice consideramus, ad quid reformatio iudicij Spiritus Sancti directione prolatis? Nec contra hoc Galli quid quam momenti asserunt, nec libelli apparentem saltim rationem contra hanc veritatem pro trahunt, licet, vt SS. Nicolaus supra relatus in cap. si Romanorum d. 19. ad antecessores Galliarum Archiepiscopos & Episcopos dixit: tales sūt, qui ad resistendum potius, quam obediendum sūt parati. Hęc tamen veritas iuxta sensum Patrum firma, quamuis Galli renuant persistet: vt videbis

SECUNDVS LAPIS, QUID faciendum.

CVM vt Apostolus. *h. docuit fides sine operibus morum* tua sit perinde que præter fidem necessaria est bona opera, contra Eunomium, ac Lutherum Catholica teneat Ecclesia, etenim Deus Caino *Si bene egeris recites: Si autem male, statim in foribus peccatorum tuorum aderit.* Genes. 4. & sapientiz 10. *Bonorum operum gloriosus est fructus.* Ab idubie ad supremam Dei spectabat prouidentiam, suæ Ecclesiæ morum etiam regulas discernendi iudicem dare, vt controvertitur circa talia sub ortæ infalibili quoque terminarentur iudicio, & quid faciendum liquido constaret.

Propterea Romanus Pontifex etiam in his que ad mores pertinent infalibilis est iudici ac prorsus irreformabilis: & ita quid quid circa morum decernit materiam fide est tenendum, inuolabiliter que obseruandum, quod probant iam appositæ supra rationes, expressæ que Nicolai textus citatus: Deinde quia, si iudicium Romani Pontificis in decretis morum infalibile, ac ab omni errore alienum non esset, posset vniuersalis Ecclesia decipi, & errare in rebus ad salutem sectantibus, que necessario materiam fidei includunt: aut hoc impossibile est: ergo & c. maior ostenditur nam ad fidem spectat virtutem sectari debere, vitia que vitari: sed certum etiam est debere obseruari præcepta, quæ circa mores Pontifex Romanus obseruari decernit, ergo si ille in talibus decretis errare posset, Ecclesia in obseruantia eorum erraret vtique, & cõsequenter in re ad materiam fidei spectante, quod ex promissione Christi est prorsus impossibile: aut vt probatum reliquimus Ecclesia in his defectibilis non est, ergo accipitur caput Pontifex Romanus in decre-

decretis morum erratē posse admitti à Catholicis debet
& de his satis.

TERTIVS LAPIS, QVID FUGIENDUM.

CHARITATEM vinculum esse perfectionis Doctor Gentium aperte innuit. quare status religiosus, qui ad ipsam perfectionem non solum per præceptorum, sed per consiliorum observantiam tendit, sæculum, & quæ sæculi sunt à se ablegat: præcipue vero in fugiendis illis tribus, quorum Ioannes meminit innititur, sic loquitur igitur dilectus Christi Discipulus *K. quid quid est in mundo, aut est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorum: aut superbia vitæ.* In quibus luxuriam, avaritiam, & superbiam clare monstravit: his vero opposita castitatem scilicet, paupertatem, atque obedientiam votis firmissimis alligatus amplectitur, qui sæculo renuntians preparatam à Deo cælestem in hiat mensionem: sed quia etiam modus, quo hæc suscipiuntur, varius, nec ita clare in Evangelio expressus: etiam regulam expetit approbantem, ad Romanum utique Pontificem Religionum in particulari differentias, & ordines diversos approbare, noscimus attinere: ut ad expertam perfectionis assecutionem, quid fugiendum sapientia dicat, irreformabili que iudicio statuat.

Vnde consequenter ad dicta sequitur minime posse Ecclesiæ verticem in approbatione, aut confirmatione Religionum errare: quod breviter sic ostendimus. Nam non minus eget Ecclesia directione infallibili ad discernendum, qua via fideles possint perfectionem tutius assequi, quam directione, ut sciant quomodo observari debeant præcepta ad adimpletionem legis: sed ad hanc directionem requiritur, quod iudicium

eum Romani Pontificis sit infallibile ab omni que errore prorsus alienum: ergo ad illam: maior explicatur, nā sicut diuina precepta conducunt ad consequendam salutem; ita diuina consilia ad assecutionem Christianę perfectionis, quę tutius æternę ad beatitudinis ianuā aditū parat. Ergo non minus ad Ecclesię statum pertinet potestas declaratiua ad electionem, seu discretionem mediocriorum conducentium ad assequendam per consilia perfectionem Christianam, quam ad præceptorum declarationem, vt salus consequatur pertineat. Minorō primi syllogismi probauimus, consequentia que est legitima, ergo &c. & de hoc pro nunc satis.

LAPIS QUARTVS QVID APPE- tendum.

Paradisi gaudia rationalis finē esse appetitus docuit disertè Paulus ad Romanos loquens. *h. omnis (inquit) creatura ingemiscit; & parturit, reuelationem filiorum Dei expectans.* Cum vero aliquem summam illam felicitàtem consecutum agnoscit, gaudere est necesse, quem simile desiderium angit, piaque emulatione Charismatum meliorum æstuari, vt à summo bono illo non alienus celestem patriam sine fine regnaturus ingrediatur: hinc labores, ac in commoda, amplectēdi sacra illa cupiditas, hinc mundi illę cebras, fastum, terrena que bona despiciendi generosa alacritas, hinc virtutum arduam sectandi viam affectus, hinc heroicis imitandi Sanctorum operationes flagrans desiderium. Cunque exemplis aliorum haud parum stimuletur animus, abs dubie non minus conducit Sanctorum hominū gloriam, publico testimonio Ecclesię comprobata, manifestam facere, vt piorum mentes militantis cæcus filium in præmium plus promissum in ardescant.

Quare Romani Pontificis iudicium in
Sanctorum Canonizatione etiam infalibile, ab omnique
errore alienum necessarium agnoscimus: cuius ratione
iam insinuatam extendimus: si errare posset Romani
Pontificis sententia in Sanctorum canonizatione, expo-
neret Ecclesiam vniuersalem manifesto errori admo-
res, religionem, ac fidem conducenti: hoc admittere
nequit Catholica veritas, ergo nec illud, ex quo sequi-
tur, admittere: Sequela demonstratur, nam Sanctus Ca-
nonizatus exponitur vniuersali Ecclesie, vt dignus
honore debito his, qui cum Deo feliciter regnant, & vt
vti talis a fidelibus inuocetur, adoretur, ac honore pro-
sequatur, ac in super, vt illius virtutes, tanquam firmum,
securum que ab omni periculo exemplar immitentur:
aut si Pontifex hominem prauum, Deo que inimicum,
tali honore dignum declararet pro exemplari tuto ex-
poneret, colendum que preciperet vniuersali Ecclesie:
illa obediens, vt tenetur, Apostolico precepto, deciper-
retur: Si ergo Romanus Pontifex errare in his posset ma-
nifesto errori ad mores, religionem, fidem que perti-
nenti exponeret Ecclesiam.

In Beatificatione vero equalis videtur ra-
tio, nam, & si vniuersae Ecclesie Beatificatus non pro-
ponatur colendus, tamen alicui Provineie permittitur
adorandus invocandus, ac imitandus, quod non vaca-
ret magno in commodo, si obnoxium errori, quoad
hoc, esset Romani Pontificis iudicium, plera que alla-
ta in conuenientia assignata in Canonizatione seque-
rentur. Deinde quia pro beatificatis non licet orare, nec
pro ipsius suffragia offerri, vt tradit D. Augustinus de ver-
bis Apostoli serm. 17. & allegatur cap. cum Marthae ex-
tra de celebratione missarum. Sub his verbis *in iuriam*
facit martyri, qui orat pro martyre. Et in dicto capite ex-
plicat Innocentius 3. & licet ab aliquibus de suis Ca-
nonizatis intelligatur, tamen rationem esse aequalem:
ipsa Innocentij verba, argumentum que clare demon-
strat

rat: consultus namque Pontifex à quo iam Archiepiscopo Lugdunensi super tribus, tertium quorum erat, quare in secreta oratione Beati Leonis aliqua immutata de antiquis codicibus reperirentur in Sacramentarijs modernis, videlicet quia antea sic habebat prædicta oratio: *Annue nobis Domine, ut anima famuli tui Leonis hæc proficit oblatio.* In modernis vero sic iam erat in mutatum *Annue nobis qua sumus Domine, ut intercessione Beati Leonis hæc nobis proficit oblatio.* Sic dubio respondet dicens super quo respondemus, quod cum Sacra Scriptura dicat auctoritas, quod iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre: est ratio consimili de alijs Sanctis sentiendum, qui orationibus nostris non indigent, pro eo quod cum sint perfecti beatorum omnia eis ad vota succedunt, sed nos potius orationibus eorum indigemus, quos (cum miseri sumus) undique mala nostra perturbant. Ex quibus verbis sic ad intentum arguimus, ideo immutata est à Sede Apostolica talis deprecatio, quia iniuria fieret Beato Leoni precibus fidelium non indigenti, preces à fidelibus pro illo fundere: ergo quando cunque sic deprecatur, ut in secunda mutatione legitur, ideo fit ex dispositione Apostolicæ Sedis, quia tale subiectum, cui similis permittitur cultus, non eger suffragijs, ac precibus: Ast simili modo collectæ Beatificatorum disponuntur, ac Canonizatorum, ergo quia simile de illis, seu de ipsorum beatitudine est Ecclesiæ iudicium, ergo ita nobis certum debet esse animam V. C. B. Ioannis à Cruce Cœlestis patriæ gaudijs æternis frui, ac cuiusvis Sancti Canonizati: ergo simile in Beatificatione, quoad substantiam, immutabilitatis, & irreformabilitatis erit iudicium Romani Pontificis: cætera que in quibus differunt, tantum ad solemnitatem, & cultus extensionem pertinebunt. Iam vero sit.

LAPIS QUINTVS QVID timendum.

DVplicem timoris actum veram Theologiam assig-
nare esse compertum, primum, præcipuum, que
*subiectio est reuerentialis ad Deum ob auiam emi-
entiam, et potentem malum infingere, alterum fuga est a malo
culpa possibilis, aut pena propter ipsam.* Primus actus imper-
fectissimis etiam inuenitur creaturis, etiam beatitudi-
æternæ fluentibus secundus vero in viatoribus, qui vti
culpæ capaces, etiam pena punibiles; Congruunt igitur
fuit naturæ rationali, iplo etiam distante lumine
ab infinita Dei opificis maximi illustrato leges condere,
vt pænæ timore in moderari coerceantur imperus, nor-
ma que statueretur recte viuendi. Hinc autem non in-
congrue in quinto hoc Davidico lapide de potestate
circa leges condendas Romani Pontificis propria disle-
tere censuimus, vt quantum timendum sit, eas spernere,
elucescat.

Ad quod iam ex dictis supponimus ipsum Ro-
manum Pontificem, vti Ecclesiæ supremum ve ticem
curam regendi Christi ouile, vtpote Pastorem Ecclesiæ,
rem publicam, vtpote Rectorem: Christi que Regnum,
vtpote Monarcham, certissime habere: ex quibus mani-
feste deducitur ipsi auctoritatem ferendi leges in Ecclesia
vniuersali competere, nam vti ex communi definitione
legis constat est *ordinatio rationis in bonum commune ab eo,
qui curam gerit communis promulgat.*, atinebit igitur
abs dubio a Romano Pontifice communitati, cui præ-
est, leges dare: in quo probando non iam morari duximus;
cum sit compertum, nec a Gallis declarantibus dubitari:
circa hanc vero potestatem supremam, quam agnosci-
mus, confitemur que Catholici omnes; hanc in recta ra-
tione exceptionem prætere audent, in culas in daga-

no ne aliquantum laborabit calamitas. Atque sic Galli s. s. declaracionis tertio: *Hinc Apostolica potestatis usum mandandum per sanctos Spiritu Dei conditos, & totius mundi reuerentia conseruatos: valere etiam regulas, mores, & instituta a Regno, & Ecclesia Gallicana recepta: Patrum que seruitos manere in concilio: atque id pertinere ad amplitudinem Apostolicae sedis, et statuta, & consuetudines tantae sedis, & Ecclesiarum confessione firmata propriam stabilitatem obtinere.* Melchiorice inogerunt verba hae disputationem, plus que laboris obicuras illorum sensus affert, quam clare propofita ipsorum argumenta possit afferre: sed vt claritatem, que veritatis amans est, queramus, distinctione necessario vti debemus.

In primis certum dactimus Romanum Pontificem, vti supremum Ecclesie Principem, nullis positivi iuris sub esse legibus, eius namque auctoritas in canonicis, siue a Concilijs, siue ab alijs ex commitione Romanae sedis trant se nper, vel expresse excipitur, vel intelligitur excepta, vt clare herur supra relato cap. *significasti* extra de elect herque glossa in cap. *constituimus* 25. q. 2. super verbo, *oportet*: & clare in dicatur cap. *sancta per mundum*, 9. q. 3. alijsque iuris locis: vnde licet in iudicando regulariter canonicis vtatur, tanquam regulis ad ferendam, seu pronunciamdam sententiam, neutiquam id ex necessitate, seu obligatione facit, sed ex quadam decentia, vti habetur pra allegato cap. *confidimus* in quo Gelasius ad Dardania Episcopos sic loquitur *confitemur, quod nullus veraciter Christianus ignoret, vniuscuiusque synodi iudicium, quod vniuersalis Ecclesia probans assensum, nihil magis ex quo eodem oportere, quam primam.* Quod sic explicat glossa §. *oportere* dicens *hoc verbum oportet, est verbum honorabilis, & iocundus dico, quia Princeps legibus solatus est vt extra de elect s. 2. significasti.* Sed in tali capite manifeste est sermo de canonicis Conciliorum: ergo quia Romanus Pontifex non adtingitur vllis Synodicis constitutis, nisi ex honestate quouam, & cum ratio alia non mouet illis contra ve-

re. Quo sensu etiam explicandus est canon ille extra de
 constitutionibus 1. ubi Meldense Concilium sic habet
*Concilio statuta subdiciantur ab omnibus, & non in auctorita-
 bus, vel iudicijs Ecclesiasticis suo sensu, sed eorum auctoritate du-
 ctas super quo glossa § omnibus explicat id est subditis
 nam Papa nullis legibus constringitur.*

Deinde etiam est compertum, quod tam in ca-
 nonibus approbatorum Conciliorum, quam in corpore
 iuris, quam in alijs Pontificum decretis plura inuoluntur,
 quæ sunt iuris diuini, vel naturalis: in quibus certissi-
 mum est extra omnem controversiam, quod nec genera-
 le Concilium, nec Romanus Pontifex intra, vel extra ip-
 sum, possunt quidquam de rogare, vel immutare, quan-
 do clarum est, nec interpretatione indiget, quod ibi ex
 precepto diuino, vel naturali includitur: cuius ratio est
 manifesta: nam inferior auctoritas, quæ superior præce-
 pit, nequit abrogare, sed quæ iuris diuini, aut naturalis
 sunt præcepta, sunt superioris auctoritatis, nempe Dei,
 aut Christi: ergo nequeant à Romano Pontifice absque
 Concilio generali, vel cum illo abrogari, vel immutari:
 vrpote inferioris ac sub delegate auctoritatis.

Quum vero in naturali, aut diuino iure, siue in
 sacra pagina inclusum, siue in traditione repertum, siue
 in Concilijs, canonibus, aut decretis Pontificum relatum
 aliquid extaret obscurum, vel ambiguum, tunc etiam est
 certum posse Romanum Præfultum extra Concilium;
 vel cum illo, aboluere ambiguitatem, declarando, ac in-
 terpretando, quid tenendum, exequendum ve esset, ipsius
 quæ Romani Antistitis iudicium in tali declaratione, vt
 præmissimus foret infallibile, etiam extra Concilium,
 prorsus quæ irreformabile. Etiam quæ potest Romanus
 Pontifex ex iusta causa iuris diuini præceptorum rigorem
 mitigare, vel aliquem ab eiusmodi rigore soluere, cum
 oportet, aut eximere: quia tunc non esset ius diuinum
 immutare, aut tollere, sed iusta Epicheia vti, declarando,
 ac interpretando pro tunc, & in illis circumstantijs non
 esse

& hæc præcepta, sane illis temporibus, circumstantijsque attentis, expediebat obseruari, post modum veronon ita qua de causa plura ab Apostolis præcepta ab Ecclesia iam non obseruantur: exemplum est, ipsi præceptum dederunt, vt Gentiles, qui conuertebantur ad fidem à suffocato, et sanguine abstinere, vt habetur ex 3. Concilio Apostolorum, pro vt refertur Actor. 15. Item etiam ab Apostolis est sancitum in, 4. ipsorum Synodo, teste Beda, & Dyonisio Carthusiano ad actor. 21. licitum esse conuersis ludæis cum fide & Sacramentis noui testamenti, vt etiam circuncisione, alijsque cæremonijs, & Sacrificijs veteris testamenti. Hæc tamen postea ab rogata sūt, quia ad tempus tantum obseruari expediuit. Item Apostolus præcepit, ne bigami in sacris constituerentur, & tamen cum bigamo Martinus Papa dispensauit, vt relata glossa innuit, probatque ex cap. lector dist. 24, vbi alias citat dispensationes in Apostolorum Similibus præceptis ex quibus concludit, *Satis potest sustineri, quod Papa contra Apostolum dispensat, non tamen in his, quæ pertinent ad articulos fidei.*

Vnde manifeste patet sententiæ Urbani intelligentia sit, quod tatum loquatur de eo, quod Romanus Pontifex non possit contra præcepta iuris diuini, dum clare de his constat, & similiter contra præcepta Apostolorum, aut Pontificum prædecessorum, seu etiam generalium Conciliorum, quæ approbata sūt, cum in suis decretis aliquod diuini iuris præceptum includunt: ceterum in alijs iuris positiui decretis ex iusta causa, aut probabili dispensare potest, & rationem assignat Innocentius 3. in concil. Lateran. vt hetur extra de consanguinit. cap. non debet his verbis *Non debet reprehensibile iudicari, si secundum varietatem temporum statuta quandoque varientur humana, præsertim cum vrgens necessitas, vel euidentis utilitas id exposcit: quoniam ipse Deus ex his, quæ in veteri testamento statuerat, non nulla mutauit in noua. Quæ ratione ductus Pontifex ibi antiquum ius circa gradus con-*

sanguinitatis, & affinitatis in aliquibus moderauit, quod
 aptum pluribus exemplis iuris manifeste constat: nec ne-
 gare potest, qui veritatem aperte non fugiat. His ergo
 positis, iam quid declarat o Gallicana intendit diuine-
 mus. Cum dicit *Hinc Apostolica potestatis vsus moderan-*
dam per Canones Spiritu Dei conditos, & totius mundi ve-
nerentia consecratos. Nam si dicere intendat moderan-
 dam esse Romani Pontificis potestatem per Cano-
 nes ad ius diuinum, seu naturale, sensu explicato, perti-
 nentes certe verum est, nec Romanus Pontifex,
 nec quilibet fidelis mediocriter litteratus tali decla-
 ratione egebat, ad hoc sciendum, nec certe Galli Archi-
 episcopi, & Episcopi, alij que declarantes, ad id statuen-
 dum, conuenire tanto fastu & timore opus erat, cum
 nil tam certum apud omnes que nota sit, atque ab Apo-
 stolica Sede nil magis obseruatum: si vero intendant
 etiam declarare, quod potestas Romani Pontificis, seu
 vsus eiusmodi potestatis regulariter, & quando ratio
 nabilis causa non urget, iuxta Canones sententiare de-
 bet, illis que uti regulis prudentiæ generalibus ad se-
 rentias in causis, quæ occurrunt regulari: idem dici-
 mus, nec à Gallis hoc scire indigemus: cum etiam Ro-
 mana Sedes, uti retulimus, quid in animo habeat, habue-
 rit que circa statuta, & Canones positui iuris, quoad
 uenerationem, & obseruantiam, plenissime expre-
 serit.

Si denique intendant Galli declarare Apo-
 stolicæ Sedis potestatem ita alligari Canonibus, siue Con-
 ciliarum generalium probatorum, siue corporis iuris, si-
 ue decessorum decretorum, quando aliquod (ut expli-
 cuimus) iuris diuini præceptum non includunt, ut præ-
 ter illos, vel contra illos, si ratio urgeat, nõ possit, leges
 condere, aut discernere: nec in illis dispensare: tum di-
 cimus quod talis declaratio irrationalis, temeraria, ac
 profus erronea erit: & ratio est: nã id, quod cõtra Ecclē-
 siæ practicam contra communem Theologorum, iuris-
 que

que canonici interpretum dicitur, prorsus est temerarium, erroneum, ac irrationabile; cum vero Ecclesie praxis hoc multoties tulerit, id doctores que omnes, præter paucissimos Basiliensi reprobato Concilio ad hærentes hoc doceant, ut passim tradunt libri omnes de hac materia, ac scripti, recte concludimus temerarie & contra rationem Gallos in hac declaratione locutos fuisse.

Et licet ex notatis sufficienter posset concludi falsitas huius declarationis, hæc tamen breuiter subiicimus, & primo hæc manifesta ratio: est nã nulla lex, que non sit superioris, potest aliquem obligare: est nulla lex positui iuris lata est a superiore respectu Pontificis Romani, ergo à nulla lege iuris positui potest Pontifex obligari: maior est manifesta, cum lex, que superioris non est, par, aut inferioris debeat esse, sed par in parem non habet imperium, nec inferior superiorem ligare potest, ut constat ex iure: ergo lex que superioris non est non potest aliquem obligare: minor præcedentis syllogismi probatur, nam omne ius posituum, vel est à Concilio generali, vel à Romano Pontifice, vel ab alio iudice inferiore, sed omnes hi non sunt superiores respectu Romani præsulis, ergo nulla lex positui iuris est lata à superiore respectu ipsius, Mai. est certissima: mi. probatur, nam in primis generale Concilium, etiam includens auctoritatem Papæ confirmantis, & approbantis non est superior Papa extra Concilium, cum non sit intensiue maior, sed tantum extensiue, quatenus præter auctoritatem Papæ, que maior est in ipso, continet etiam cæterorum assistentium auctoritatem minorem participatam que à capite: quare ut Ecclesia militans simul cum Apostolis, & Christo Domino non dicebatur intensiue maior ipso Christo solo, sed tantum extensiue, & sicuti Deus simul cum creaturis non dicitur intensiue maior quam ipse, illis non consideratis, sed tantum extensiue formaliter: ita similiter totum Concilium, capite incluso, non dicitur maioris auctoritatis, quam caput, leu Ro-

manus Pontifex sine Concilio, sed tantum extensius: & ratio est; quia tota Concilij auctoritas derivatur ab auctoritate Romani Præsulis, ab ipso que est participata, ut virtus capitis, seu cordis ad membra totius corporis derivatur. Similiter antecessores Pontifices non sunt maioris auctoritatis, quam præsens, sed tantum omnino pares in auctoritate, que remanet in ipsorum decretis semper cum dependentia à potestate successoris, ut ipse Principis, ea que (uti diximus) semper excepta.

Ex quibus manifeste patet Romanum Præsulum non sub esse vllis iuris positivi legibus, sed tãquam Princeps, ac legum Dominus supremus esse super omne positivum ius, posse que in illo dispensare, quod aperte docuit Alexander 3 loquens Archiepiscopo Eboracensi, ut hecitur extra de concess. præbend. cap. proposuit his verbis *secundum plenitudinem potestatis de iure possumus supra ius dispensare.* & ratio est quia *Romanus Pontifex plenitudinem obtinet potestatis: ut* hecitur ex Innocentio 3 in concil. generali extra de prænitent. & remiss. cap. cum exco igitur nullatenus restringitur, siue moderatur per Canones vllis positivi iuris, patet consequentia, quia potestas restricta non est plena potestas, & restringere actus est superioris potestatis, ergo potestas summa, uti est Romani Antistitis, à nulla alia, nec a se ipsa auctoritative restringi potest.

Rursus probatur manifeste ex cap. *innotuit* extra de elect. vbi Innocentius 3. Cantuariensi Archiepiscopo post alia dicit *Quamvis autem Canon Lateranensis Concilij ab Alexandro predecessore nostro editus, non legitime genitus adeo perse quatur, quod electionem talem innuit nullam esse: nobis tamen per eum adempta non fuit dispensatio facultas cum non fuerit prohibentis intentio, qui successoribus suis nullum potuit in hac parte præ iudicium generare pari post eum (immo eadem) potestate futuris, cum non habeat imperium par in parem.*

Hæc Innocentius ex quibus aperte conuincitur

citur nostra conclusio contra Gallicanam declarationem. Nam statutum sui prædecessoris, Alexandri, de quo mentionem facit, fuit factum in Concilio generali Lateranensi 3. iplo præidente Romano Pontifice Alexandro, vt ibidem etiam reperitur cap. 3. eiusdem Concilij insertum que est in decretalibus eodem titulo de elect. cap. *cum in cunctis*. Sed de hoc statuto asserit Innocentius, vt vidimus, nullum potuisse sibi præiudicium generari, quo minus in illo dispiceret, aliter ve disponat, ergo aperte declarat, quod Romanus Pontifex nullatenus subest canonibus generalium Conciliorum, qui tantum tunc positiui iuris, nec eius Apostolicam potestatem per illos necessario moderandam esse.

Nec faciunt in contrarium capita iuris, quæ ab aduersarijs allegari possunt, quorum præcipua sunt in Epistola Synodali Basiliensis reprobati Concilij, vt habetur tom. 4. concil. p. 1. pag. 100. col. 2. & deinceps: nã explicacione supra allata facile ruunt.

Iam autem secundam. §. relati Gallicanæ declarationis partem videamus: aiunt itaque: *valere etiam regulas, mores, & instituta a Regno, & Ecclesia Gallicana recepta, Patrum que terminos manere in concusos. &c.* De more iterum æquiuocationibus falsitatem celare suæ doctrinæ Galli intendunt: quæ, vt claritate vincantur, etiam iterum distinctione vtimur; itaque vel per regulas, mores, ac instituta accipiunt, instituta aliqua Apostolicæ sedis, seu priuilegia Regno Galliarum concessa, ab ipsoque acceptata, aut recepta: vel intelligunt per hos terminos instituta illa, seu statuta ab ipso Regno stabilita, moresque antiquos à Regno ipso introductos, & ab Ecclesia Gallicana permisos, seu receptos. s. hoc secundum intelligât; quo ad regulas & statuta à Regno Galliarum instituta dicimus, quod vel statuta illa, aut regulæ, siue leges sunt contra aliquam legem Romanæ sedis, & oppositæ aliquo modo, licet tantum indirecte fini super naturali, aut spiritali, supremæ potestati Romanæ Ecclesie, eiusque

Præsulis, vel non: si hoc secundum sit, aperte fatemur va-
 lere regulas ipsas, ac statuta à Regno Galliarum institu-
 ta, ab eiusque Gallicana Ecclesia recepta, quando cunque
 prædicto fini, ac auctoritati, siue spirituali supræmæ po-
 testati Romani Pontificis non aduersentur. Sin vero ad-
 uersariæ aliquomodo etiam indirecte sint, dicimus quod
 sunt irritæ ipso iure, nullius quæ valoris, aut roboris exis-
 tere, quod clare constat ex cap. *constitutiones dist. 10. sic*
dicente constitutiones contra canones, & decreta Præsulum
Romanorum, vel bonos mores, nullius sunt momenti, quod
 etiam Nicolaus Pontifex probat, ac statuit cap. *lege eius-*
dem dist. rationem assignans, scilicet quod lex Imperato-
rum non est supra legem Dei, sed subus. Similiter ergo nec
 regulæ, aut statuta regni Galliarum in præiudicium
 Apostolicarum constitutionum Romanæ sedis valere
 queunt: quod ipsum pene tota dist. 10. citata exprimitur.
 Deinde quia ea tenus Respublica, vel Princeps possunt
 leges validas, firmas que statuere, quatenus metas suæ
 potestatis non excedunt, aut contra superioris leges quid
 quam statuens, imites transgreditur potestatis suæ: igitur
 Ecclesiasticas leges, seu statuta, vel quo modo cun-
 que ad Ecclesiam pertinentia statuit contra Apostolicæ
 sedis decreta, valide non statuit, nec potest, sed omnino
 irrita, ac nulla erunt, quæ statuerit: consequenter que, nec
 Gallicum Regnum, nec aliud statuta poterit condere, si
 Apostolicæ Romanæ sedi aduersentur statutis, seu cano-
 nibus: maior est evidens, & minor similiter: consequen-
 tia ostenditur, nam Romanus Præsul est supremus prin-
 ceps, & Dominus Ecclesiæ, eiusque potestas omnino su-
 blimis, ac supra omnem potestatem Ecclesiasticam, ergo
 nulla alia potestas potest nec directe, nec in directe cõ-
 tra eius statuta leges condere, sine eo quod excedat li-
 mites suæ potestatis: consequenterque irrita, & nullius
 valoris erunt huiusmodi statuta, utpote contra superio-
 rem, ut manifeste probat textus in Clement. *ne Romani*
de elect. & sub eod. titul. cap. qui resistit.

Confirmatur: amplius nam in tantum poterit regnum habere statuendi potestatem, in quantum talis potestas tendit in bonum regni, limites que ipsius boni non transgreditur: sed statutum, quod superioris potestatis aduersatur statutis, limites excedit boni illius regni proprii, ergo tale statutorum est extra potestatem statuentis, omninoque irritum, ac nullum: maior est per se nota ex definitione legis: minor probatur, nam de lege superioris semper presumitur, quod sit iusta, utilis, ac rationi conformis; ut docet Augustinus lib. de vera religione cap. 31, & hetur dist. 4. cap. in istis consequentia est legitima ergo &c.

Rursus pro maiori claritate adijcimus, quod si predictæ leges, vel statuta à Regno Gallicano, quomodolibet facta proprio motu, ac auctoritate pene seculari, & laica, materiam Ecclesiasticam concernant circa illam aliquid statuendo, aut determinando, etiam si iuste, pie, ac rationabiliter pro Ecclesiarum commodo acta fuerint, nullius roboris, firmitatis, aut valoris erunt, sed potius irrita: cum laica potestas in Ecclesiasticis rebus nullam habeat auctoritatem, seu potestatem: quod præter plurima iura, que breuitatis causa omittimus, expresse firmat textus in cap. *Ecclesia Sancta Maria* extra de constitution. Vbi Innocentius 3. Abbati, & conuentui S. Syluestri sic loquitur, *Nos attendentes quod laicis, etiam religiosis super Ecclesijs, & personis Ecclesiasticis nulla sit attributa facultas, quos obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi: a quibus siquid motu proprio statutum fuerit, quod Ecclesiarum respiciat commodum, & favorem, nullius firmitatis existit, nisi ab Ecclesia fuerit approbatum. Unde statutum Basilij de non alienandis prædijs rusticis, vel urbanis ministerijs, & ornamentis Ecclesiarum, illa reprobatum fuit potissima ratione, quod auctoritate non fuit Romani Pontificis roboratum.* Hæc SS. Pontifex Innocentius, ex quibus manifeste conuincitur, quod Regnum Gallicanum, nec Reges illius vllatenus potuerint statuta aliqua, seu le

ges condere circa statum Ecclesie, vel res Ecclesiasticas, quę antiquius roboris existant, si Apostolicę sedis facultatem non habuerint, vel ipsa statuta ab ipsa nõ fuerint approbata. Nec approbatio Gallicanę Ecclesie, seu talium statutorum receptio, & admissio, aliquid validitatis, seu roboris ipsis conferre potuerint: præter id quod ipsa Ecclesia Gallicana, vt particularis Ecclesia, quędam est, posset conferre suis proprijs statutis de dispositione bonorum, aut aliarum rerum de quibus ipsis iure comparat disponere, excepta tamen in omnibus Romani Pontificis auctoritate, & potestate, vt talia statuta, si expedire arbitretur, deroget, abroget, vel in illis dispenset, vt supremus Princeps, Dominus, & Rector plenitudine potestatis gaudens in omnibus & singulis Ecclesijs.

Quo ad mores vero, & consuetudines à Regno introductas idem est dicendum: cum nanque iuxta Iudæorum vt hetur dist. 1. cap. 4. *Mos sit longa cõuetudo, de moribus tantum modo tracta*: seu vt ipse Etymolog. cap. 3. *Mos est probata consuetudo, sine lex non scripta*. Consuetudo autem, vt eadem distinctione cap. 5. traditur ex ipsoludoro, sit *ius quoddam moribus constitutum, quod pro lege suscipitur, cum deficit lex*: perindeque si mores illi, vel longęuę consuetudines legibus sint oppositę, seu Romanę sedis decretis, nullam vim habere possunt, nec ullatenus valere: vt expręse declarat Nicolaus Pontifex scribens Michaeli Imperatori vt hetur cap. 2. dist. 11. sub his verbis *consequens est, vt quod ab huius sedis rectoribus plena auctoritate sancitur, nullius consuetudinis prepetente occasione, proprius tantum sequendo voluntates, remoueat, sed firmiter, atque inconcuse teneatur*. Restat igitur quod nulla consuetudo valeat aduersus Romani Pontificis decreta: quod item probant in 12. dist. caput, *cit Sansa Romana cum 5 sequentibus 10. q. 1. decreuimus & extra de consuetud. cap. ad nostram audientiam Alexander 3. dicit Nos igitur attendentes, quod consuetudo, quę canonicis oblat insistentis, nullius debeat esse momenti*. Et ferme idem cap.

cum satis de officio Archiepiscopi & de sententia & re iudice, cap. cum causis, ergo absolute dicendum, quod præteritas consuetudines, seu mores à Gallicana declaratione, dum modo in aliquo contrahentur sacris canonibus, aut decretis Pontificum nullatenus valere, seu in legem potuisse transire, sed prorsus nullius que valoris, aut roboris esse. Nec obstat si dicant, quod tales mores, vsus ve longævii sūt, multo que tempore, seu in memoriali servati, etiam scientibus Romanis Pontificibus, consequenterque iure præscriptionis rati, ac validi esse: non inquam obstat, nam in primis certum est, quod contra obedientiam nulla etiam longissimi temporis valet præscriptio, ut dicit Innocentius Papa & hetur extra de præscripto, cap. cum non liceat ubi Pontifex præcipit Prioribus de costa, & de S. Donato, obedite Episcopo, & Ecclesie Bracharensi præscriptione temporaria non obstante igitur si mores illi Regni Galliarum advenissent in aliquo obedientie Apostolicæ sedis, nulla præscriptione temporis etiam longissimi poterunt firmari, aut valorem aliquem accipere, etiam si aliqui Romani Pontifices toleraverint, quod nescimus, sed tamen dubium non est, quod si forte non resisterint, sane observandam pacem, atenta que Regni Francorum audacia, ne in graviora forte inciderent mala, perturbarent ve Ecclesiam Apostolicis præceptis resistendo, uti solent, credimus factum, at tamen in hoc nullum præiudicium Pontificie poterit fieri potestati, semper que non obstanti quacunque temporis consuetudine illi in omnibus obedire Galli tenentur, ac debent.

Deinde quia contra illa, quæ Romana sedes in signum specialis privilegii sibi reservavit, nulla potest dari temporis præscriptio, ut habetur de Clerico Egrotante cap. unico in 6. ubi Bonifacius 8. dicit *Declaramus, atque statuimus coadiutores Episcoporum, & superiorum Prælatorum dationem intelligendam esse de causis maioribus, & referendam ad sedem Apostolicam, ac ab ea, consuetudine non obstante contraria, tantum modo postulandam &c.* ubi glossa 6.

non obſtante dicit nota pro hac litteram, quod contra Romanam Eccleſiam non currit preſcriptio in his, quæ ſibi inſignum ſpecialis privilegij reſervauit, ſicut nec contra privilegium prælationis.

Ergo nullam poſunt Galli declarantes præſcriptionem temporis contra obedientiam Romanæ Sedis in omnibus, quæ iulterit, ſicut nec contra ipſius prælationem, ac ſupremam poteſtatem præſtendere, etiam quibuslibet ſtatutis, regulis, vel motibus prædicti Regni Galliarum in contrarium productis.

Iam vero ſolum reſtat, vt penitus equiuocatio tollatur, claritate que veritas eluceat, dicendum de privilegijs, quibus Galli hæc Inſtituta, regulas, & mores ſui Regni firmare intendunt, poſſant nanque dicere iuxta diſtinctionem ſupra appoſita membrum 1. quod Apoſtolica ſedes ipſis concederet privilegia, quibus mores, ac ſtatuta Regni ſui approbauerit, ſic que talia ſtatuta ex hac conceſſione roborata, ab ipſis que obſeruata, & recepta ſtabilitatem adquiſiſſe, firma que per manere: huic vero explicationi, ſi forte hoc dicere verba declarationis uelint, etiam ſub diſtinctione iam poſita reſpondemus. Vel enim talia ſtatuta etiam privilegijs Apoſtolicæ ſedis roborata, minuunt, aut detrahunt aliquid de ſuprema Romani Pontificis iuriſdictione, vel Ipſam illegam relinquunt, ſi hoc ſecundum eſt uerum, diciamus, quod talia ſtatuta, ſic iunxta privilegijs Romane ſedis, firma erunt quantum Romani Præſolis fuerit uoluntas ipſa conſeruandi, ſeu non reuocandi, cum enim illa ſtatuta ex privilegijs talibus confeſta firmitatem, æ quibus & formam, & ſpeciem ſumpſerunt, ſubiſciantur poteſtati concedentis, certum eſt, tantum durare, quantum fuerit eius uoluntas, nec amplius: perindeque reuocari poſſe, quando-cunque Romano Pontifici uisum fuerit expedire, abſudbie etenim poteſt de ceſſorum privilegia, cum conuenit reuocare, vt excitato cap. *innotuit extra de elect. & extra dag. ad conditorum de verb. ſignif. Ioana. 22, inquit ad conditorum*

ditorem canonem non est dubium pertinere, cum statuta a se, ut
 in edic. scribitur suis edita, ob esse percipit potius, quam proferre,
 ne ulterius ob esse valeat prouocare. Si ergo canones, seu com-
 munes leges moderari, ac abrogare potest, cum sibi ex-
 pedire videretur: potest etiam priuilegia, seu leges p[er]uarias,
 cū non attingant ita immediate bonum communitalis,
 sed particularis, & priuatarum; respectu totius Ecclesie, cu-
 lus tantum pars est Gallicanę Ecclesie, & Regni collec-
 tio, ex frequenti que v[er]su contra Romanos Pontifices pri-
 uilegia renouare per illa verba non obstantibus quibus eun-
 que priuilegijs: vt patet in 6, cap. clericis de immunit. Ec-
 clesiar. vbi id notat glossa, & eodem lib. cap. quia sapere de
 elect. late que probat Suarez lib. 8. de legibus, & est con-
 munitis sententia si vero sit primum, quod d. Maximus,
 nempe talia statuta, etiam corroborata sedis Apostolicę
 auctoritate, officere ipsi sup[er]i[ori] potestati, & iurisdic-
 tioni Romani Antistitis; præterquam quod valde de taliū
 priuilegiorum concessione dubitamus, difficile enim cre-
 dimus Romanam sedem contra se ipsam priuilegiū ali-
 quod concessisse, cum, vt notauit Bernardus super cap.
 cum ex officij extra de prescript. & refert Syluester in sum-
 ma verbo priuileg. num. 2. nunquam consueuerit aliquem pri-
 uilegiare contra se: attamen dato, quod talia priuilegia cō-
 cesserit sedes Apostolica Regno, aut Regi Galliarum, di-
 cimus in nullo manere vi illorum priuilegiorum læsam
 Pontificiam potestatem, semper que habere sup[er]i[or]am
 iurisdictionem in omnibus, ac per omnia, sicut ante pri-
 uilegiorum talium concessionem, nā cum Romanus Pon-
 tifex non posset a se abdicare suam sup[er]i[or]am iurisdic-
 tionem, præsumi non potest illam nec in toto, nec in par-
 te a se ablegasse, sed ea retenta in se, quasi alteri delegasse
 videlicet Regi, verbi gratia in aliquo casu particulari;
 commitendo ipsi aliquam iurisdictionem propriam Ro-
 manę sedis. Cæterum semper potest Romanus Pontifex
 reasumere in se solo talem potestatem, quando cunque
 auerit, & expedire cogouerit, quin oblit longa pote-
 lsi o

isio, seu consuetudo Galliarum Regni talis priuilegij vten
 di, nam vt recte notauit Innocentius ad cap. 2. de postu-
 lat. Prelat. nam. 2. *quia Epsa circa spiritalium potestatem
 omnia potest, & plenitudinem potestatis habet, nullas potest que
 vero possessionem, que illi preiudicet, cum illam habeat a Domi-
 no sanctum, quod ipsum docuit glossa in cap. cum vobis de
 prescript. quam ibi sequitur Panormit. num. 1. & 12. &
 in eod. tit. cap. si diligenti num. 11. & plane nunc, casu
 quo talia priuilegia Gallorum Regno concessa sint, nec
 reuocata, quod difficile credemus: tamen sine formidine
 dicimus Romanum Pontificem sufficientem ex declara-
 tione Gallicani cleri posse sumere causam, & quidem ius-
 tissimam, reuocandi talia priuilegia vt pote ex abusu illo-
 rum nocua: quia vt dicit Innocentius 3. Senonensi Ar-
 chiep. & hetur extra de re scriptis cap. sedes Apostolica con-
 senuit exhibere se potentibus liberalem, sed quidam eius gratia no-
 quiter abutuntur. Vt nunc Galli moderatores potestatis
 Romanæ sedis esse incedunt, iureuocabilia facere sua pri-
 uilegia conantes: merito igitur reuocari penitus nunc
 deberent, quia priuilegium moretur auiter, qui permissa sibi
 abutitur potestate vt in cap. vt priuilegia: extra de priuel
 dixit Alexander 3. in Concil. generali Lateran. & hæc de
 6. 3. Gallicanæ declarationis: ex quo illa vltima verba.
 scilicet pertinere ad amplitudinem Apostolicæ sedis, vt statuta,
 & consuetudines tantæ sedis, & Ecclesiam confessione firmata
 præsertim stabilitatem obtineant. Sic intelligenda dicimus,
 videlicet quod solius erit Romanæ sedis auctoritas con-
 seruandi ad suum arbitrium, & dispositionem permanen-
 tiam talium statutorum, & consuetudinum Gallicani Reg-
 ni, vel omnino eadem abrogandi, cum viderit expedire,
 & hæc supræma disponendi libera potestas est, quæ ma-
 gis exaltat amplitudinem tantæ sedis, secus vero, quod
 Galli ita libertatibus suis fidant, vt ab obedientia Roma-
 ni Præsulis veliat eximi, & solum quasi ad proprium ip-
 sorum libitatem obedire.*

Quinque iam lapides Davidis, quid Gallos sen-
 tire

tire oporteat indicant, quinque etiam Apostoli predi-
cant verba, vtinam ipsi in sensu; & non in lingua loqua-
tur, Nobis vero & si sensus deficit, si les sufficiat, obse-
quendi que in o naibus Apostolicæ sedis, Romano que
Pontifici animus:

REMISIONES.

A. Bernard. serm de David, Golia. & 5. Lapidibus
b. August. serm. 20. de Monomachia cap. 7. post. med. c. N. Cy-
rill. Alexand. homil. 3. d. D. Bernard. ubi supra c. ad Corin-
th. 14. f. ad Hebreos 11. g. Luca 22. 31. h. Colosens. 3. i. ad
Rom. 13. 10. dicit: Plenitudo legis est dilectio. K. 1. Ioann.
cap. 2. 16. 1. ad Rom. 8. 23.

ASSERTVM TERTIVM.

Romani Pontificis iudicium in rebus fidei decer-
nendis, sacris scripturis approbandis, damnan-
dis que hæresibus intallibile, ab omni que er-
rore immune agnoscimus, etiam quando ex-
tra generale Concilium definit, declarat, aut decernit,
semel nanque, quod vti vniuersalis Doctor, ac Magister
Ecclesie ex cathedra loquitur, ac docet impossibile est,
quod errorem, aliquid ve falsum credendum fidelibus
proponat: idem in decretis morum, quæ materiam fidei
concernunt, asserimus: ac similiter in approbatione, ac
confirmatione Religionum, quoad substantiam status,
modi que ad perfectionem tendendi ex specialibus re-
gulis, ac institutis ipsarum minime Romanum Præsulc
N
posse

posse errare contendimus: nec in Sanctorum Canonizatione ipsius iudicium falli posse iudicamus, nec non sanctum, vt Sanctum, colendum vniuersali Ecclesie proponere: idem que de Beatificatione dicimus: in his que omnibus infallibile esse Vicarij Christi iudicium tatemur, ac prorsus irreformabile, neque consensu Ecclesie vniuersalis, prout dicit ceterum fidelium omnium, indigere: neque etiam Concilij generalis consensu, vt talia solius Pontificis Romani ex cathedra diffinientis decreta predicta infallibilitatem sortiantur, ab omnibus que fidelibus vniuersaliter credi, ac recipi, seu obseruari debeant. Ita pertinet ad Romanum Antistitem super vniuersalem Ecclesiam suprema gubernandi potestas, ac illimitata, vt tantum iuris diuini, ac etiam naturalis adstringatur preceptis. Legibus vero positiuis, vt talibus, nullatenus subest, etiam si a Predecessoribus Romanis Pontificibus intra, vel extra generale Concilium sint lata: nec tenetur Romanus Pontifex semper positiuis Ecclesiasticis legibus regulari, sed quando viderit expedire, potest leges aliquas, seu canones moderari, vel abrogare, licet omnes canones, aut leges abrogare simul non possit. Similiter nouas leges potest condere, dummodo diuinis, aut naturalibus preceptis non aduersentur. Potest etiam priuilegia concedere, non tamen aliquem, vel aliquos a Sedis Romanae iurisdictione eximere: eodem iure queit Priuilegia a decessoribus concessa, cum expedire viderit, reuocare, etiam si longissimi temporis consuetudine sint firmata, & tunc maxime, quando supremę Pontificie obsint potestati, tum nunque quilibet leges, vel statuta a quibuslibet, siue communitatibus, siue Regnis, Regibus, aut etiam Ecclesiasticis Prelatis nullius roboris erunt, sicut nec consuetudines vbi libet, etiam longo tempore protractis: nec contra obedientiam Apostolicę sedis, aut eiusdem prelationem vlla potest valere prescriptio.

MVNIMEN 4. GLADIUS:

Philistheum valido lapidis ictu prostravit David, male licentem, sibi in dijs suis: sic superbum detrahentium animum Ecclesie supremus Pastor validissimo suæ Authoritatis firmitimo lapide proster-
net, sicuti Bethl'emiticus Pastor dicens, cum Basilio Se-
lenciz; orat. 15. *maleficam inimic' orum linguam, victoria
pignus terre.* Et enim, vt Serm. 33. aiebat Ambrosius,
*David hominibus videbatur ieremis, sed gladii diui iratip
erat armatus.* Haud secus Romanus Pontifex gladium
diuinitatis tenet, nec, quod in superbiante Goliath ap-
pareat gladius officit: quin suo ipsum gladio detrun-
cet, cum ratio postulet, caputque à corpore politico
diuidat, si mereatur caput, si infidum, si rebelle, si obs-
tinatum, si in corrigibile ve persistat, quia licet gladii
*non habebat in manu David eucurrit; & stetit super Philis-
teum, & tulit gladium eius, & eduxit eum de vagina sua,
& i' te fecit eum, praecisit que caput eius:* quæ licet in Da-
uid acta, supremi tamen Vicarij Christi Pastoris Eccle-
siae potestatem in saecularibus Principibus adombra-
bant. Iam igitur quid circa temporalia Romanus pos-
sit An tistes discutiendum venit, quamque potestatem
in Reges, saeculares que Principes, ac Magistratus exer-
cere valeat: pro cuius maiori examine aliqua prius cõ-
ducentia breuiter prælibare censuimus, antequam ad
Gallicanae declarationis resolutionem accedamus.

In primis ergo, & ante omnia fatemur, testa-
murque, intentionem nostram esse tractare quæstio-
nem absque iniuria Apostolicæ sedis, vel Catholicorũ
Principum: nec nos intẽdere vni, nec alteri parti suum
Proprium ius defraudari, etiam in minimo, sed tantum
provt paruo nostro acumini veritas elucescerit, id,
quod veritati magis consonum reperiamus, defendere,
cum debita summisione: & sub correctione Romanæ
Ecclesiae, eiusque Apostolici verticis: cuiuslibet que
melioris iudicij, ac sententiæ.

Supponendum igitur est r. Iaduerius, Caiu-
 num, Petrum Martyr, Brentium, aliosque Hæreticos,
 quos refert Bellarminus lib. 5. de Romano Pontif. cap.
 2. non pugnare cum verbo Dei, aut naturali iure prin-
 cipatum Ecclesiasticum simul, cum politico in vno ho-
 mine resideri, sicuti nunc Romanus Pontifex, & est su-
 premus Ecclesiæ Princeps, & temporalis Dominus ab-
 solutus patrimonij Ecclesiæ in sibi subditis ditionibus,
 quod manifeste claret exemplis sanctorum, vt de Mel-
 chisedec legitur, fuisse simul Regem, ac Pontificem, Ge-
 nes. 14. & Hæbre. 7. & de Moyse legitur hæc daomu-
 nia obisse, vt constat Exo. ii. cap. 18. cap. 32. & cap. 40.
 idemque legitur de Heli, & de Machabeis. Et ratio sua
 det: nam hæc duo potestates non cōtrariantur, cum vtra-
 que sit bona, vtraque à Deo, vtraque laudibilis, & con-
 sequenter compossibilis. Nec de hoc inter Catholi-
 cos dissidium esse potest.

Secundo etiam supponimus non parum litis
 esse inter Doctores Catholicos in explicando, an pote-
 ras, quam Romanus Pontifex exercere valet circa tem-
 poralia extra Ecclesiæ patrimonium, ditiones que illi
 immediate subiectas, de quibus minimè nunc quæstio
 exagitur: certum est namque apud omnes pie sentien-
 tes summum, Romanum que Præsulem habere in illis
 supremam potestatem, iurisdictionem que tēporalem,
 hæud secus, ac Reges, temporales que Principes in suis
 proprijs regnis ac ditionibus, vt hetur expresse ex In-
 nocentio 3. cap. *per venerabilem, qui filij sunt legitimi*. At
 dissidium inter Catholicos Doctores versatur in ex-
 plicanda, inquam, tali potestate Pontificis circa tempo-
 ralia, temporales que Dominos, ac Reges.

Alij, etenim aiunt Romanum Pontificem ef-
 se absolutum Monarcham, ac Dominum, nedum spiri-
 tualem, verum etiam temporalem omnium Regnorū,
 ac ditionum totius orbis directæ, & per se, ita vt Imper-
 ratores, siue Reges sint Vicarij ipsius, quatenus ipse à

Christo Domino accepit vniuersale dominium cunctis
 regnorum, sic que ceteri Domini tantum habent au-
 thoritatem, & iurisdictionem subdelegatam compara-
 tione Summi Pontificis, ab ipsiusque auctoritate de-
 pendentem. Huic sententiæ subscribunt Antoninus
 3. p. tit. 22. cap. 5. §. 8. Syluester verb. *Papa* q. 7. & à q. 10.
 vsque ad 14. & vbi *legimus* q. 4. prope finem citatur
 q̄ pro ea Angelicus Magister lib. 3. de Regim. de Prin-
 cip. cap. 10. 15. & 19. §. Bouau. in 4. dist. 3. in expositio-
 ne litteræ dub. 4. & in lib. de Ecclesiasticæ Hierarch. p.
 2. & in opuscul. de auctorit. Papæ vbi citat Petrum de
 Tarantasia, & Rainer. subscribunt item plurimi alij,
 quos ne fastidio sitius emittere libuit, abunde men-
 eos refert Solorçanus de iure Indiarum lib. 2. cap. 2.
 num. 19. & de incept. tuse.

Alij autem afferunt Romanum Pontificem
 nullam habere in aliorum Regnis directam potestatem,
 nec posse vlla tenus dici Dominum temporalem extra
 patrimonium Petri, & Ecclesiæ, attamē habere quod-
 dam quasi in directum dominium ex superiori potesta-
 te spirituali, quo potest, id necessitate exigente, Reges
 seculares punire, non solum censuris, alijs que Eccle-
 siasticis penis adstringendo, sed si opus fuerit, vsque ad
 depositionem regni procedendo, & vi, & armis expe-
 llendo cum alia non apparuerit via: hanc sententiam
 diuersis explicant diuersimodè dicentes Romanum Pon-
 tificem nullam habere temporalem super Reges, & secu-
 lares, ve principes potestatem, sed quod, ex vi spiritualis
 domini potest ipsos sic, quando supernaturalis finis id
 exigat compellere: iam dicentes alij quod Pontifex
 habet, quidem potestatem temporalem in habitu, non ve-
 rò in actu, nec tamē quod potest optime ipsam ad actū
 reducere necessitate cogente, in casu rebellionis Re-
 gum, & quando regni spirituale b. num. id exigat. Alij
 tandem explicant tuam sententiam exemplo Gradij, &
 dicunt, quod Vicarius Christi vtrumque habet gloriā:

sed temporalem quasi in vagina constrictum, eumque solum posse exire, quando, ut dictum manet, id necessitas postulet pro his modis dicendi plurimi sunt auctores, quos citat idem Solorzano loco iam dato num. 40. & toto illo cap. & sequenti, quos Consulto omitteremus, quia non transcribere intendimus

Horum ergo Catholicorum Doctorum post tantam in hac re explicanda diuersitatem, concors tamen omnium est sensus posse scilicet Romanum Praesulem id bono Ecclesiae exigente tam Imperatorem, quam alios temporales Reges exiulis causis deponere, regnisque priuare, subditosque ipsorum à fidelitatis iuramento absolueri: siue hæc potestas Romani Pontificis sit spiritualis, siue temporalis, siue habitu ad actum in his casibus reducibilis, siue actu semper. tamen solum tunc exequenda, siue directa, siue indirecta, siue gladio materiali in vagina occlusio, solum que tunc exercendo, siue districto semper, tantum que ad percutiendum, secundum que in illa occasione. Hi nanque, & si diuersi modi explicandi, haud officiant nostræ resolutioni; dum modo, ut postea clarum ex rationum pondere fiet, omnes in vnam Catholicam coaduantur de Romani Pontificis potestate sententiæ: sed antequam illam probare accedamus declaratem audiamus circa hanc rem Gallicanum clerum. §. ergo 1. Sic dicunt *Primum Beato Petro eiusque successoribus Christi Vicarijs, ipsi que Ecclesia rerum spiritualium, & ad æternam salutem pertinentium, non autem ciuilium, ac temporalium à Deo traditam potestatem, dicente Domino Regnum meum non est de hoc mundo; & iterum Reddite ergo, que sunt Cesaris Cesari, & que sunt Dei Deo: ac pro inde stare Apostolicum illud, Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, non est enim potestas nisi à D^o, que autem sunt à Deo, ordinata sunt: Itaque, qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Reges ergo, & Principes in temporalibus nulli Ecclesiasticæ potestati Dei ordinatione subijci, neque auctoritate clauium Ecclesia directè,*

directè, vel indirectè deponi, aut illorum subditas eximi à fide, & arque obedientia, ac profecto fidelitatis iuramento solui posse, eamque sententiâ publicè tranquillitati necessariam, nec minus Ecclesie, quam Imperio vilem, ut verbo De, Patrum traditioni, & Sanctorum exemplis consonam omnino verendam.

Hæc Gallicæ declaratio sancienda, declaranda que duxit, quæ ut plenius euertamus, falsitatemque prorsus indicemus, quid sit Spirituales potestas: quid verò temporalis, & quomodo distinguantur necesse est præmittere.

Potestas ergo de qua nobis sermo in præsentī non est potestas ordinis, siue etiam iuris dictionis in foro interno, sed tantum loquimur de potestate in foro externo; seu iurisdictione, publica vè potestate forendi leges cum vi coactiua, ut ad impleantur, quæ non solum dominatiua sit, uti Patris respectu filij, viri respectu vxoris, aut Domini respectu serui, hæc namque potestas regulariter respicit priuatas personas, ordinariæque respicit bonum Dominantis: potestas verò iurisdictionis publica per se primo respicit communitatem perfectam, & bonum communitatis: per indeque maior est, maioremque vim coerciuam requirit, est que ad ferendas leges necessaria, ut constat cap. cum accessisset, & cap. cum in Ecclesia Sanctæ Mariæ de consuet. & cap. Ecclesiarum, & cap. felix de maiorit. & obea. cap. duo sunt, & cap. bene quidem 96. dist. vbi etiâ Canonistæ, & Legistæ. Barthol. in l. omnes p. pali ff. de iust. & iur. in 1. quæst. princip. Anton. in cap. vit. de hii. quæ sūt à prælatis, & Bald. in l. 1. ff. de iust. & iur. Item Theologi cum D. th. 1. 1. q. 90. art. 5 & 1. 2. q. 67. art. 15. clareque docuit Arist. lib. 10. & hic cap. vlt. his verbis Patris præceptis vires non habet, neque necessitatem, neque ullius omni o. vnus vni, nisi sit Rex, vel aliquis talis: Rex autem vniuersæ cogentem, alijque Philotophi, & Patres. b. est ergo certum, quod legis latiuæ potestas ad superiorem.

attinet Reipublicæ gubernatorem.

Hæc verò suprema potestas ius dicendi, seu ferendi leges bi partita est, seu duplex membrum habet; etenim cum leges positivæ humanæ in duplici sint differentia. Aliæ enim sunt Ciuiles, illæ scilicet, quæ ad ciuitatis, seu regni politicam gubernationem, & ad temporalia iura tuenda, & in pace, & iustitia rempublicam conseruandam ordiuntur. Vnde semper Ciuiles Leges circa hæc temporalia bona, seu corporalia versantur. Aliæ verò Ecclesiasticæ, seu Canonicæ, illæ videlicet, quæ ad supernaturalem finem diuinum cultum, animarum que salutem ordinantur. Has que aliqui non humanas, sed diuinas vocant, quia à potestate, à Deo specialiter data, deriuantur; attamen melius re attenda, humanæ sunt; cum immediate procedant ab hominibus: & clare constat ex cap. *non debet extra de consanguinitate & affinitate*. Vbi Innocentius 3. expresse *humana statuta* eas nominat. Vnde iuxta hanc omnibus certam legum diuisionem etiam diuidi exposcit legislatiuæ potestas, in Ecclesiasticam videlicet, & ciuilem.

Harum verò potestatum differentia ex multiplici capite est de sumenda. Primo ex finè, nam sicuti diximus finè vtriusque legis distingui; Similiter distinguendum venit in fine harum potestatum. Est igitur legislatiuæ potestatis ciuilis finis præcisè naturalis, quia nullatenus limites naturæ seu boni naturalis illius transgreditur, ordinatur namque ad pacem cõcordiam que, seu vnionem hominum seruandam, ad id que per naturalia, atque pro portionata media tendit, præcisè intendens naturale bonum Reipublicæ intra suam lineam naturalem, vt politice, seu ciuilitè, & rationali modo a brutis distincto viuant, & in pace, ac amicitia conseruentur naturali; quod clare expræsit Angelicus Præceptor 1. 2. q. 99. art. 3. dicens: *Lex autem humana principaliter supie instituitur ad ordinandum homines ad inuicem, & ideo leges humana non curauerunt alij quilibet inhi-*

*ne e de cultu divinarum nisi in ordine ad bonum commune ho-
 minum. Vnde, & si verum sit, quod aliquando leges
 humane, consequenter que temporalis potestas illas
 ferendi, possint conducere ad finem supernaturalem,
 quatenus arcant vitia, & pravaque moderatè & ditiones
 superu finit contrarias; hoc tamen non est ex prima-
 ria institutione sua, & ex proprio fine ciuiliu legum, vt
 distingo a fine Ecclesiasticæ Legis, & potestatis, sed qua
 tenus imperatæ, & directæ tunc per potestatem Eccle-
 siasticam, & vt exterius ordinatæ ad supernum finem.
 Vnde finis proprius tum ciuiliu legum, tum talis ci-
 uilis potestatis, tantum est, vt earum meta humana coer-
 ceatur audaci, & tuta que sit inter improbos innocenti. & in
 ipsis improbos formidato supplicio refrascatur necendi facul-
 tas: vt habetur ex Ildoro cap. facta sunt leges dist. 4. ex
 quo manifestum sit, quod, & si per ciuilem potestatem,
 legesque ipsius vitia prohibeantur, non tamen eo fine
 sit intrinsicè, & perse, vt conuequatur supernaturalis
 beatitas, nec naturalis alterius vitæ, quatenus ad singu-
 la indiuidua Reipublicæ pertinere potest, sed præcise
 intrinsicè, ac perse intentum finem esse naturalem
 felicitatē communitatis humane perfectæ, cuius cu-
 ram gerit legislator, simul ac singulorum hominum ip-
 sius, vt membra sunt talis communitatis, & hæc felici-
 tas tantum sistit in eo, quod in pace, & iustitia viuant,
 & cum sufficientia bonorum, quæ ad vitæ corporalis
 commodum, conseruationem que spectant. Cuius ra-
 tio est; quia finis, & principium debent proportionari;
 est principium hatum ciuiliu, seu temporalium le-
 gum, seu potestas ferendi illas, non est quod odlibet indi-
 uiduum communitatis, nec agregatio omnium indiui-
 duorum, sed tantum communitas tota sub illo ordi-
 ne mystici corporis: ergo huic principio, seu talis potes-
 tatis subiecto debet finis proportionari: tunc sic sed
 bonum connaturale huius politici corporis non ex-
 tenditur vitra hanc vitæ, ergo finis intrinsicè, ac perse
 le*

se intentus legum latorum ab hac potestate non extenditur, nec ad supernaturalem, nec naturalem alterius vitæ beatitudinem.

Idem que dicendum ducimus de civili potestate, etiam pro ut in Principibus secularibus Christianis reperitur nam, & si extrinsecè ordinari possit ab ipsis, statutum, seu lex ad supernaturalem finem, seu ad æternam beatitudinem non erit tamen talis ordinatio propria, & intrinseca civilis potestatis, nõ enim potest mutari species potestatis ex eo, quod extrinsecè ipsi advenit: cumque eadem sit civilis potestatis species siue sit in republica Christiana, siue in infideli, nequit mutari quo ad suum finem intrinsecam, ac per se intentum, vnde cum hæc potestas ex se sit temporalis, terrena, ac ad corporis præcisè ætatem, nil ex se, & intrinsecè potest ad spiritualia ac superna attingere.

Atque hinc manifestum oritur discrimen inter civilem, & Ecclesiasticam potestatem, hæc namque, Ecclesiastica videlicet, ex fine, & medijs, quibus versatur, spiritualis, ac supernaturalis est: quod sic probatur: nam finis huius potestatis est æterna beatitudo, huiusque vitæ sanctitas, ac perfectio, per quas consequitur: at hæc maxima spiritualia, ac supernaturalia sunt: ergo, & finis huius potestatis consequenter que ex fine, & medijs spiritualis, supernaturalis que erit: Mai. expresse habetur ex Nicolao Papa in Epist. 7. ad Michaelē Imperat. pro ut refertur cap. quoniam dist. 10. ibi namque inquit Pontifex Imperatores pro æterna vita Pontificibus inuigere: quod ipsum reperitur cap. cum ad verum dist. 26. minor est per se nota, & consequentia legitime de inde quia Ecclesiastica potestas de qua loquimur est participatio potestatis Christi seu ipsa potestas Christi commissa Petro, & successoribus, in quantum necessaria est ad regimen, bonum que Ecclesiæ suæ, pro inde que clavis Cælorum appellatur, at potestas Christi super Ecclesiā suam præcipue ordinabatur ad finem su-

per naturalem, & ad hęc reditatem Patris in æterna vi-
 ta consequendam: igitur Ecclesiastica potestas ordinat-
 tur ad finem (supernaturalem, & spiritualem, per inde
 que ex finē & medijs supernaturalis, ac spiritualis est,
 ex finē igitur differunt potestas Civilis, & Ecclesial-
 tica.

Item differunt hęc potestates ex origine, seu cau-
 sa efficiente: nam Civilis potestas est à Deo, vt auctore
 nature, ceteram non per actionem, vel concessionem
 distinctam à creatione, cum non constet per reuelatio-
 nem aliquam de tali concessione facta à Deo: vnde so-
 lum data est hominibus hęc civilis potestas, per modū
 proprietatis consequentis ipsam naturam, ad modum
 quo, qui dat formam dat consequentia ad ipsam, ex eo
 enim quod Deus hominem fecerit animal sociabile ra-
 tionis capax, aptum que, vt politice viveret, cōsequens
 erat, quod tali societati, seu hominum politicę congrega-
 tioni, dum semel vnirerur ad viuendum pacem, iustitiā,
 cetera que requisita ad talem vitam, necessaria: per in-
 deque talis civilis potestas est proprietatis consequens
 illud politicum corpus, ex illo que resultans, quasi na-
 turali quadam sequela: hęc tamen potestatis civilis se-
 cundum sē considerata, & absolute est de iure nature,
 & a Deo, vt nature auctore modo explicato, ceterum
 vt talis potestas civilis est specifica a thoma, v.g. Monar-
 chica, aut Aristocratica, seu Democratica, tantum est
 ex libero hominum arbitrio: & ratio est, quia qualibet
 ex his societas regiminis, & ex alijs pluribus, quę ex-
 harum trium mixtione possunt confici: libere potest
 eligi à qualibet perfecta communitate, aut repub lica,
 nec ad aliquam in particulari ex necessitate nature re-
 nentur, cum quilibet ex his regiminis species sit bona
 & eligibilis; Licet melior sit Monarchica, ex quo mani-
 festam sit, quod electio cuius libet ex his speciebus in
 particulari, sit ex mero hominum sic eligentium arbi-
 trio, & non de iure natu. æ.

Ex quo rectè inferas ciuilem potestatem quo-
 ties in vno Principe reperitur, non existere in illo iure
 naturæ, sed legitimo, ac ordinario iurè à communitate
 manasse, ab illa que ad Principem, sive Regem derivatã
 fuisse, seu per talis communitatis cessionem translatã
 fuisse in illo talem potestatem, & ad hoc caput reduci
 debent omnia iura Regum, vt iuste, & legitimo iurè
 possideant regna, sibi que subditas ditiones que sententia
 communis est apud Iuristas in l. i. ff. de constit. Princip.
 & l. i. de orig. iur. ex quibus iuribus etiam cõstat. Idem
 habet Panormit. alijque Canonistæ in cap. per venerabi-
 lem, qui filij sint legitimi, habetque D. Th. 1. 2. q. 90. art.
 3. & q. 97. Caietanus opusculo de potestate Papæ parte
 02. & cap. 10. Victoria in propria de hac re relect alijq̃ plu-
 res. Vnde licet in aliquibus Regibus, ac Principibus
 hæc potestas sit hæreditario iurè, vt in nostris Catho-
 licis Hispaniæ Regibus accidit. & in alijs: tamen cum
 nullus sui ipsius hæres possit esse, necessario deuenien-
 dum est ad vnum, qui non habuerit regnum, nec conse-
 quenter potestatem iurè hæreditatis, & cum alias non
 potuerit à se ipso regnum habere iurè naturæ, necesse
 est dicere iurè naturæ illam potestatem, regni que domi-
 nium à Republica accepisse. Idem que dicendum venit
 si Regnum acquiratur iurè belli nã si bellum est iustum,
 tum respublica, seu regnum acquiratur ratione consen-
 sus, quem debet exhibere, vt in pœnam illius delicti, per
 quod iuste fuit bellum indictum, subiiciatur, & si libera
 talis respublica esset antea, tamen debellanti debet pa-
 rere, in illum que suam potestatem transferre: si verò
 bellum in iustum sit nullũ ius acquirit debellator, nec
 vllam veram potestatem legis latiuam, nisi post per cõ-
 sentum populi admittatur, vt Princeps, & ex tunc legi-
 timam potestatem accipiet a republica, quod est inter-
 tum, ex quo manifestè constat, quod semper talis potes-
 tas Principis a republica originatur: nec oberit si dicas,
 quod aliqui Reges, vt Saul, & David immediate à
 Deo

Deo acceperunt potestatem, nã hoc fuit extraordinarium, & supernaturale saltim quo admodum accipiendi, quo Deus potest uti pro suo superiori dominio: at verò iuxta communem, ordinariam que providentiam non ita accidit, ut manifestum est.

At Ecclesiastica potestas est quasi per sè infusa, à Deo que immediate, ut auctore supernaturali collata per actionem distinctam a creatione, & concessione speciali, uti constat ex allegatis locis minimè 1. Vbi probauimus fuisse immediate datam Petro à Christo Domino, in quo talis potestas fuit quasi proprietas manans ex hypostatica vnione, vnde discernitur hæc Ecclesiastica potestas à ciuili per excellentiam, & excessum originis, seu causæ efficientis, quãtum vnio hypostatica excedit omnem humanam communitatem, aqua, ut prædictum est, ciuilis dimanat potestas.

De inde etiam potest sumi discrimen harum potestatum ex parte subiecti, nam cum talis ciuilis potestas sit tamquam in primo subiecto, ut probatum est in humana communitate, a qua ad principes deriuata est: Ecclesiasticæ verò potestatis subiectum primum sit Christus homo seu humanatũ verbum, a quo deribata est ad Petrum, & successores Romanos Pontifices, ut supra declaratũ est: manifeste relucet, & differentia harum duarum potestatum, excellentia que Ecclesiasticæ supra ciuilem, quantum hic homo Christus quam liber rempublicam, seu communitatẽ. Alias differentias tradunt Auctores in quibus eminet Ecclesiastica potestas, videri que possunt apud Cardinalem Turre crematam in summa Ecclesiæ lib. 1. cap. 90. vbi fuit. Suarez de Legibus lib. 4. cap. 8.

Ex quibus iam habemus has potestates esse distinctas, & ad inuicem separabiles: per indeque Summi Pontificis potestatem esse distinctam, à potestate Regum temporalium, vnã quãque independẽtem in sua constitutione, esse que suum specificum, & essentia

le ab alijs, per indeque Imperatores, Reges, vel alij temporales quicumque Domini, non recognoscentes in temporalibus superiorem, habere absolutam potestatem supremam in civilibus, seu politicis, & in ordine ad proprium intrinsecum, ac perse intentum finem, acilecet conseruationem Rei publicæ modo explicato, consequendum. Idemque dicendum de Pontificia potestate respectu successoris Petri, in quo primario residet. Quod omne constat ex ipse ex Gelasio Papa uti hetur in cap. *Duo sunt* d. 96. sic dicente: *Duo sunt Imperator Auguste, quibus principaliter hic mundus re- & ur. aucto- ritas sacra Pontificum, & regalis potestas, ergo hæc dux potestates, supremæ sunt qualibet in sua linea, vel genere, & vtrique ab alia distincta, & id ipsum confirmatur ex cap. *nonis* de iudicijs, cap. *cum ad verum* dist. 96. & alijs pluribus in sua aduocendis.*

His ergo ad præiorem declarationem positis pro nostræ quæstionis intelligentia, sententia, seu potius error Gallicanæ declarationis affirmat Romanum Præsulem, & consequenter neque aliquam Ecclesiasticam potestatem habere auctoritatem iupra Reges, aut temporales Dominos in temporalibus, neque illos subesse potestati Ecclesiæ, aut ex aliqua causa de poni posse per Ecclesiasticam potestatem à suis regnis, aut dominijs; quæ sententia fuit Caluini lib. 4. inslit. cap. 11. & § 8. vltique ad 14. Petri Martyr. in cap. 13. ad Roman. Brèri) in Prolog. contra Petrum à Soto, Mag. de burgen- sium ac centuriatorum, ac vniuersaliter omnium huius æui hæreticorum, vt refert Cardinal. Bellarminus tom. 1. lib. 5. de Rom. Pont. cap. 1. tenuerunt etiam Guilielmus Ocham, & Ioannes Parisiensis, ac etiam Dantes Poeta Florentinus, quibus accedere Almainus tract. de suprema potestate laica quæst. 3. & Ioannes Maior in 4. dist. 24. q. 3. concl. 3. quorum omnium Dux fuit Marsilius Patavinus temporibus Ioannis 22. Pontificis Max. scribens ad Ludouicum Bauarum libellum cui

defensio

defensio: paci titulum fecit vti refert eius Impugna-
tor accerrimus Albertus Pighius lib. 5. iux Hierarchy
Ecclesiasticæ cap. 1. Nos verò Catholicorum omnium
viam huic errori oppositam feciantes, firmiter deten-
dimus Romanum Prætulæ habere potestatem veram,
& propriam coercitiuam super Reges, Dominosque tem-
porales, eos que cum causa suberit, posse priuare Do-
minijs, ac regnis, quibus præsent, siuè iurè hereditatis,
siuè belli iusti, siuè Republicæ cessione, vel alio quo-
cunque humano iure talia regna possideant. Hanc que-
assertionem rationibus muniunt Angelicus Præceptor
Opusculo 20 de regimine Principum lib. 1. cap. 14. &
15. & lib. 2. 108 & 11. & sequentibus alijs que locis: Item
Notter Resolutus D. Bachonius in 4. quæst. 11. Prolo-
gi per totam, & præcipue art. 4. alijsque locis in eodem
libro, quorum fundamentis, & nos Catholicam hanc
veritatem falcire intendimus tantorum Magistrorum
vestigijs inhaerentes.

Ut verò hanc Catholicam veritatem radicitus
manifestam faciamus: etiam præmitere necessarium
erit, præter iam supra tacta: quod stat optimè vnã
communitatem ordinari ad aliam componendam, siuè
intrinsicè siuè etiam extrinsicè, tum ordinatur intrin-
sicè, cum ad consecutionem intrinsicè finis necessario
eget alia maiori communitate, pono exemplum fami-
liæ quæ libet viri, vxoris, filiorum, ac seruorum, est quæ-
dam societas seu communitas, licet non plene perfecta,
hæc autem communitas intrinsicè ordinatur ad aliam,
nempe ad ciuitatem v. g. quia vnã sola familia quam-
tenuis copiosa non potest in sè habere quidquid ne-
cessarium est ad suã conseruationem, pacem, concordia,
bonã que huius vitæ, quod clarum videtur, si res nece-
ssaria ad humanam conseruationem attendatur, cre-
ditur difficilissimum erit, quod in vna familia sint tot arti-
fices ad singulas res per agendas, quæ ad seruitiũ fa-
miliæ requiruntur, nec sufficiens copia militum in ea

esse possunt ad sui defensionem, nec alia quæ facile si
percurratur necessitas patefient, propterea ergo neces-
sario familia ordinatur ad ciuitatem, vt ad inuicem fa-
milix aliquæ subsidio sint alijs: similiter, quia nec vna
ciuitas in se est sufficiens ad conseruandum se in ne-
cessarijs, ordinatur etiam intrinsicè ad vnam prouin-
ciam, & prouincia ad Regnum, in quo iam est sufficien-
tia, vt partes illius mutuo, ac sociabiliter se gerentes
protegantur, alantur, ac in necessarijs ad iuentur, sic
que finem politicum ac temporale assequantur, nempe
pacem iustitiam, conseruationem, societatem que intra
hanc vitam cum sufficiente bonorum copia ad talem
conseruationem, vt supra dicebamus.

Tunc verò extrinsicè potest ordinari vna com-
munitas ad aliam, quando talis communitas, & si in se
sufficiens sit ad sui politicam conseruationem, tamen
propter maius bonum intra proprium finem maiorem
videlicet commoditatem, vel facilitatem assequendi
ipsam, vel maiorem copiam potentix, aut scientix, aut
bonorum temporalium, seu aliud simile aliæ communi-
tati æque perfectæ vel minoris, aut in iori perfectionis
etiam intra proprium finem adiungitur, ambae quo-
communitates, vel plures vniuntur in vnum politicum
corpus maius, quam singulæ antea erant communita-
tes, vt patet quando duo regna distincta quorum quod
libet ad sui conseruationem sufficiens erat, in vnum
conueniunt sub vno Monarcha, vel alio genere regimi-
nis, pro vt sibi bene viderint. Quod etiam fieri posset
propter bonum extra proprium finem politicum, vt
quando propter alterius vitæ bonum, nempe beatita-
tem a dispicendam, vnum regnum, vel plures politicae
respublicæ sub vno Monarcha conuenirent, quia Christi
legem accipere vellent, sic que commodius proteger-
runtur ab infidelibus, vel securius ipsam conseruare
posse arbitrarentur, iam illæ respublicæ, seu regna illa
extrinsicè ordinarentur ad componendum aliud cor-
pus

pus ex ipsis compactum, quia videlicet illud bonum, propter quod mouerentur seu destinarentur ad illud corpus à se distinctum, non esset proprium, ac per se intentum ab ordinatione propria illarum communitatum quatenus tales politicæ communitates sunt, cum proprius ac per se intentus finis illarum esset tantum cōcordia, seu societas politica in qua tantum cōseruatio temporalis sub pace, & æquitate intenditur absque aliquo, respectu ad bona alterius vitæ, siu è beatitudinis, vt explicuimus, quia sci licet politica societas tantum extenditur ad bonum communitatis pro præfenti vitæ absque respectu ad aliam vitam, nec ad bona illius: per indeque quælibet ordinatio ad bona alterius vitæ erit extrinseca ordini politico, vt tali, debet fieri a potestate distincta, seu per distinctam inclinationem, & ordinem excedentem proprium essentialē, ac per se intentum finem politicæ humanæ, atque ciuilibus.

His ergo positis prima supra affixæ conclusionis probatio sic formatur. Nam Ecclesiastica Republica est Ecclesiæ Regnum, cuius institutum caput est Christus Dominus, qui absolutam, illimitatam que super ipsum à Patre æterno accepit potestatem & super omnia membra, & singula talis regni Ecclesiæ, vt assequatur finis intentus à Deo instituyente tale regnum Ecclesiæ æternæ videlicet beatitudo media perfectione, & sanctitate huius præfentis vitæ per gratiam supernaturales que virtutes acquirenda: est hæc Christi in ordine ad hunc finem vniuersalis, atque illimitata potestas (vt supra probatum manet) delegata, ac concessa fuit Petro, & successoribus Christi Vicarijs & Romanis Pōtificibus, ergo Romani Pōtifices, & Ecclesia in illis, her illimitatam potestatem super vniuersalem militantem Ecclesiam in ordine ad beatitudinem medijs virtutibus, rebusque actionibus super naturalibus in hac vitæ exercendis, consequendam Maior constat ex sacra paginat primo ex illo Isaia 9. *super solum Dauis, & super regnum*

eius sedebit ut confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iustitiâ à mod. vsque in seculum p̄ternum, quæ de Christo in Ecclesia regnante intelligit ibi Hieronimus: Idemque Eusebius lib. 7. de demonstracione & patet ex consensu Lucæ 1. vers. 32. ubi Angelus de Christo loquens ait dabit illi Dominus Deus sedem David Patris eius, & regnabit in domo Jacob in æternum, & regni eius non erit finis item Isaia etiam 49. & Ecce debite in lucem gentium. vsq; salus mea vsque ad extremum terra. Et explicans Epiphanius dicit firmiter sedet thronus in sancta Dei Ecclesia in æternum. ego Christus Dominus tenet in Ecclesia supremam iurisdictionem, ac potestatem illimitatam ad confirmanda omnia, & singula membra ipsius in iudicio, & iustitia, utque sit salus seu saluator omnium filiorum Ecclesie, ipsos que ad finem supernaturalem perducatur etiam cum coercitiua potestate ad puniendum delinquentes, ipsos que reducendum ad viam fidei, & iustitiæ, & patet consequentia quia alias non esset plena Christi potestas nec satis prouisum esset Ecclesie de medijs ad dirigendos fideles in viam æternæ salutis.

Ostenditur etiam maior alijs etiam scripturæ locis, quibus Christi suprema prædicatur potestas in Ecclesie regno: Itaq; a erit in nouissimis diebus præparatus mons Domini in vertice montium, & eleuabitur super colles, & sinent ad eum omnes gentes, & ibunt populi multi & dicent ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Jacob. pene que idem Michæas cap. 4. ait hoc nequit plene verificari de monte materiali, fatuum enim esset intelligere montem eleuari localiter super omnes colles, ego spiritaliter est intelligendum de monte Syon id est Ecclesia Dei, & regno Christi, cui innumerabilis multitudo credentium regnosum ad iungenda erant sub vno capite, & Rege Christo iuxta illud Psalmi 118. conuertentur ad Dominum vniuersa terra, & adorabunt in conspectu eius vniuersa familia gentium: & Psalm. 71. loquens de Christo ait Propheta Regius. Dominabitur a mari

a mari usque ad mare. & a flumine usque ad terminos orbis terrarum; eorum ille procreavit ait per. & in in diebus terram lingent. & postea reperbitur in fine eius omnis terra; fiat, fiat. Regnum ego Christi ipsiusque dominium omnem ambit terrarum orbem, consequenter que omnia regna sibi sunt subdita, omnes que reges. & Domini temporales sub sunt potestati eius, nec rationabiliter poterit negari hoc absolutum illimitatumque Christi dominium, nisi obcæcra mente Deum superiorum orationem que dominum negatur contra fidem, & rationem: plura alia scripturæ clarissima testimonia adducit N. R. D. Bachonius loco citato. & in 4. quat. 1. prologi: etiam que D. Thomas citatus: & satis pulchre, & doctè N. frater Antonius Marinarius in consonantia lesa, & Prophetarum excusa Venetijs anno 1540. ubi plurimis sacre pagine testimonijs regnum Christi potestatem que ipsius super omnes gentes regna, & Principes firmat a charta. 14. usque ad 19. Minor autem syllogismi principalis videlicet Christum post præsentis corporalis suæ abstractionem hoc dominium, & potestatem supremam reliquisse in suo Vicario Petro, & successoribus, in quantum necessaria est ad Monarchicum Ecclesiæ regimen iam probatum supra manet, ex eo quod regnum Christi eius sit. Ecclesia, usque ad finem sæculi perseveratura est in viatoribus, & visibiliter permanebit militans, alio sine hac potestate suprema eam vi coercitiva male protila maneret de necessarijs ad sui confirmationem, durationem, ac conservationem: ergo certissimè debet credi Christum reliquisse in ea hanc supremam potestatem super omnia regna uti ipsius Ecclesiæ partes, & membra, & consequenter super omnes reges, temporales que Dominos.

Amplius roboratur nostra conclusio, nam Christus habuit omnem potestatem in cælo. & in terra, uti ipse sese testatus est Matth. 28. 18. at omnis potestas pro omnibus potestatibus supponit: ergo necessa

non fateri debet, potestatem Christi suble habere omnē,
 & cuius cuiusque speciei potestatem, ergo, & saecularem
 seu civilem: ergo, & Reges, & dominos temporales.
 Confirmatur nam Christus D. saepe in Sacro eloquio
 Rex nominatur uti Pl. Im. 2. n. 6. Mat. 32. 1. Zachar. 9.
 6. Mat. 2. 2. Act. 17. 7. Apocalip. 19. 16. vbi Rex Re-
 gum dicitur: igitur regia ipsius potestas superior est
 omnibus regibus, & Principibus.

De inde quia Christus ipse apud Pilatum se Re-
 gem esse fatus est Ioann. 18. 37. respondens Pilato inter-
 roganti seu ex antecedētib; colligenti ergo rex est: *in*
 dixit Christus *tu di is, quia Rex sum ego.* quibus verbis
 se verum Regem esse fatum Christum N. Alexandrinus
 Cytillus docet lib. 12. in Ioann. cap. 11. & 12. vbi ait.
Non negat regni sui gloriam qui Rex verus est. id ipsum
 que affirmant Chriosth. homil. 32. in Ioann. & Augusti-
 nus tractatu 115. Rursus quia Beatif. Virgo Maria
 ex eo quod Mater est Christi D. est Regina; ac Impera-
 trix totius mundi & het dominium super omnes crea-
 turas: ut communiter testantur Ss. Pater N. Cyrillus
 Alex. lib. 6. contra Iulianum D. Bernardus in illud sig. q.
num magnum Apocalip. 12. Ave inquit eo quod mater
Dei est Regina Caelorum, & domina mundi iure esse proba-
tur. D. Athanasius serm. 1. de natiuitate B. V. D. Bernar-
 dius tenens tom. 1. serm. 71. cap. 7. alijque plures apud
 Baradas tom. 1. concordant. lib. 6. cap. 3. & apud Viegas
 Apocalip. 12. com. 2. sect. 2. Moral. in Matth. lib. 2. tract.
 9 §. 16. & fufe Salazar in cap. 8. Prouerb. 8. 15. sed B.
 Virgo Deipara hoc ius Regium super totum orbem,
 ut Pater docent, accepit a filio, seu quia mater ipsius,
 ergo quia ipse habuit itidem dominium, & potestatem
 supremam super omnia creata, atque consequenter su-
 per omnia regna, & reges, dominoque temporales.

Tandem hoc breui discuti probatur: nam talis
 potestas coercitua suprema, ac illimitata, super regna,
 reges, ac temporales Dominos cum iurisdictionis ple-

nitudine est possibilis, ac à Deo communicabilis, ac nul-
 lam inuoluit imperfectionem, nec cum sermo Christi
 perfectione in comp. sibilitatem, & alias est necessaria
 ad bonum Ecclesie regimen: ego illam à Patre accepit.
 ans, est certum & consequentia est bona, nam si quicquid
 possibile fuit, nec imperfectionem inuoluit. Christo ne-
 gandum non est, ut omnes Patres farentur. Confirma-
 tur nam talis potestas, quam possibilem negare esse
 absurdum debebat Christo primo titulo hypostaticæ
 unionis ratione cuius natura humana digna effecta est,
 ut omnibus dominaretur creaturis. Secundo talis po-
 testas titulo redemptoris Christo erat adhibita, ex quo
 mandum à seruitute peccati liberauit. Tertio titulo
 hereditatis, ut pote filius Dei naturalis, & consequen-
 ter hæres, ut inferre Paulus ad Rom. 8. 17. Quarto titu-
 lo mariti quatenus per suam humilitatem maruit suam
 exaltationem, & ut in nomine eius omne genu flectatur.
 Quinto titulo habuit talem potestatem Christus ex po-
 natione, uti constat ex illo Psalm. 1. *Postula à me, & dabo
 tibi gentes hereditatem tuam, & possessiorem tuam termi-
 nos terre.* Ultimo quia si Adam, ut constat Genes. 1. Do-
 minium habuit vniuersæ terræ cum plena potestate:
 quia creatus in originali iustitia: Noe etiam quia perfe-
 ctas coram Deo, uti hetur ibidem cap. 8. Abraham quia
 obediens Deo omnes gentes, & terræ congregationes
 in ipso sunt benedictæ nisi que maioritatis accepit: At
 Christus iustior, perfectior, obediensior que fuit Ada-
 mo, Noe, & Abramo, igitur potiori iure excellentio-
 rem accepit à Patre æterno potestatem super omnia
 mundi regna, reges, ac temporales principes: quæ omnia
 erudite probat N. R. Bechonijs quæst. 11. circa citans
 pro sua sententia. Angelicum Magistrum 3. p. q. 59.
 art. 3.

Iam verò ulterius minorem illam principalis
 syllogismi, Christum videlicet plenam potestatem in
 temporalia etiam, ubi causa subest Petro ac successoribus

bus commisse, probare accedimus. Nam eam potesta-
 tem, quæ simpliciter necessaria est ad Ecclesiæ perfectū
 regimen pacis conseruationem, proprij que finis affe-
 ctuationem idoneam reliquit Christum suo Vicario mi-
 nime negare et rationi conueniam: sed potestas plene
 libera & perfecta circa temporalia, temporales que Re-
 ges cum vi coerciua ad ipsos dependendos, si causa sube-
 rit, necessaria est ad Ecclesiæ perfectum regimen, Eccle-
 siasticæ pacis conseruationem, proprij que ipsius reipub-
 licæ finis affectuationem: igitur Christus talem potesta-
 tem suo Vicario St. Romano Pontifici reliquit: ma-
 ior est certissima: Cum Christus D. suam Ecclesiā, uti
 perfectissimam rempublicam iuxta que Charissimum,
 selectissimum que regnum omnibus numeris absolutū
 instituisse, vniuersisque conducenibus ad sui perfectū
 regimen donasse haud credere fas sit. Ad cuius rei euidentiam
 non parum iuuat considerare, quod iuxta diuersa nomi-
 na quibus metaphoricè appellatur Ecclesiā, etiam
 se D. N. Iesus Christus appellatur in sacro eloquio: no-
 minim cum Ecclesiā nominatur sponsa, aut virgo: Chris-
 tus etiam nomine insignitur sponsi, aut illius viri: cum
 dicitur corpus: ipse caput appellatur: dum domus Ecce-
 siæ: ciuitas, vinea, tabernaculum: Christus fundamentū,
 angularis que lapis fundator: custos: Protector: turris
 fortitudinis: arx: porta: ostium: & plurima alia inqui-
 bus apparet maxima similitudo, ac coherentia: ergo in
 nullo defecit Christus, ne suum regnum Ecclesiæ iuxta
 illud Apocalip. 5. *fecit nos Deo nosro regnum de omni-
 bus necessarijs prouideret: alius male de ipso diceretur
 Math. 24. quis est fidelis seruus, & prudens, quem constituit
 Dominus super familiam suam, si carentem bono aliquo
 ad ipsius conseruationem requisito, vsque ad seculi cō-
 sumationem familiam per mansuram reliquisset.*

Iam verò minorem principalis syllogismi proba-
 re nitimur: nempe talem potestatem absolutam super
 temporalia temporalesque Dominos, ac Reges Christi-
 nos

nos in his que ad finem spirituale^m supernum, vt attri-
 nēt apprimē Ecclesię, seu Christi regno necessaria esse.
 Primo nam cum supra non leuiter insinuatum maneant.
 Ecclesiam esse regnum Christi; perindeque perfectissi-
 mum, profusque omni imperfectionis oratio carentem,
 consequens necessario est egerē vi coactiua, supremaque
 potestate coercendi rebelles omnes, si qui inuenientur
 in Ecclesiastico regno, vel republica: hanc que reperiri
 necesse erit in capite visibili eiusdem nempe Christi
 Vicario Romano Pontifice, cum vti supra diximus
 Monarchicum sit Ecclesię regimen. Sed Reges, sacula-
 res que Christiani Principes ad Ecclesię republicam
 spectent, vt pote ipsi eorumque regna, ac diuisiones inter
 partes huius mystici corporis numerentur: & alioqui
 rebelles esse possunt Ecclesiasticis legibus, ac preceptis
 ad spirituale, supernam que finem at tinentibus: ergo
 vniuersale caput, ac Pastor totius reipublicę Christia-
 nę Romanus videlicet Antistes eget necessario ad per-
 fectum regimen, moderationemque ipsius tali coerci-
 ua potestate supra temporalia, temporales que Reges
 ac Dominos. Maior, quo ad id, quod supponit nempe
 Ecclesiam esse Christi regnum, præterquam quod suffi-
 cienter in superioribus explorata manet, constat certifi-
 simè ex illo Matæ 49. vers. 6. vbi sic in persona Patris de
 Christo vericinitur, *Parum est, vt sis mihi seruus ad susci-
 tandas tribus Israel: Ecce de dicit in locum gentium vt sis
 salus mea vsque ad extremum terra ex quo textu ibi rectè
 infert Epiphanius firmiter sedet thronus in sancta Dei
 Ecclesia in æternū sicut in sede David, & de mo iacob Luca
 1. 5. vbi Ecclesię regnum iuxta communem Patrum
 intelligentiam ipsi promittitur Christo, & dabit illi Do-
 minus sedem David Patris eius, & regnabit in domo iacob
 in æternum.* Vnde Niceno Symbolo illa est particula
 cuius regni non est finis, vt æternam Ecclesię regnum
 Christi explicetur sed hæc iam supra. quod vero tale
 regnum omni perfectione ad sui cōseruationem gaude-

re debeat, patet ex præallegato iam Esaiæ loco cap. 9.
Super Iulium David, & super regnum eius sedebit ut confir-
met illud, & corroboret in iudicio, & in iustitia à modo, & us-
que in sempiternum, & ex illo Psal. 71. orietur in diebus eius
iustitia, & abundantia pacis, donec auferatur luna, & ex alijs
 plurimis locis sacræ paginæ. cōsecutio verò, Sit. quod
 ad ipsius regni præcipuam perfectiōnem spectet talis
 illimitata potestas coerciua supra omnes: vt rebelles
 possit comprimere, ostenditur etiam clarissime: nam
 perfectio regni est sine qua persistere nequit, attenta ho-
 minum varietate, & conditione, maxima è post Adami
 Parentis lapsum potentia legislatiua, siu è iurisdictione
 in vno capite, in quo resideat principaliter, & a quo
 omnis dependeat, cui que reliquæ partes, seu membra,
 quæ que pareant, atque obediant: quod impossibile
 esset absque vi coerciua in legislatore, & Principe, seu
 capite: nam facile posset alias quilibet negligere eius
 iussa ac præcepta, sic que perturbaretur ordo superiori-
 tatis, rueretque monarchica excellentia regni propria,
 immo nullum potest existere perfectum regimen, siu è
 Aristocraticum, siu è Democraticum, siu è cuiuslibet
 alterius ex cogitabilis speciei absque vi coerciua, vt fac-
 iat, seu compellere possit ad præceptorum obseruan-
 tiam: abs dubie igitur Christi regno, seu Ecclesiæ vt po-
 te in sapientia fundato hæc perfectissima simpliciter-
 que necessaria potestas spectat, nec illa carere ratione
 biliter affirmari potest.

Quod ipsam haud obscure traditur in sacro elo-
 quio: etenim de Christo Domino apud Isaiam cap. 33.
 legitur *Dominus iudex noster, Dominus legifer noster, Do-*
minus Rex noster. quæ male iuxta sensum Prophetæ de
 Deo tantum vt Deus est, intelligi valent, cum eodem
 capite præmisit de eodem loquens versus, *Domine mi-*
serere nostri, te enim expectauimus, quæ ad Christum propri-
 issime pertinent iuxta idud Genesis 49. vers. 10. non aufer-
 retur sceptrum, de tribu Iuda, & dux de femore eius donec
 veniat,

venit, qui mitendus est. & ipse erit expectatio gentium. quæ
 de Messia esse intelligenda nullus Catholicus negare au-
 debit, nec oblitus est huius nostræ veritatis sanctus Pa-
 triarcha Iacob in præ allegato loco cum adiciat ibidem
 ligans ad vineam pullum suum, & ad vitem o si in ias nom
 suam, idest Christus funiculo fidei, spei, & Charitatis li-
 gavit pullum suum, populum Sæ gentium imponendo
 ipsi iugum, idest subiciendo ipsius potestati, ligavit que
 ad vineam idest ad Ecclesiam, uti apud Cernesium a laia-
 de exponunt Tertull. S. Ambros. August. Hieron. Chri-
 stosth. Cyprianus & alij Patres de inde etiam Clarissimè
 Jeremias cap. 14. v. 8. ait. expectatio Israel Saluator eius:
 de Messia ergo legitimo, iudice, ac Rege vaticinium Hæc
 est intelligendum siquidem post allata verba sub iungit:
 ipse saluabit nos: Vnde clare inferitur Christum Domi-
 num. ut pote Regem, supremum que iudicem ferendi
 leges habuisse plenam potestatem, & non solum habui-
 sse manus saluatoris, sed legislatoris, sic que præfatum
 locum intelligunt N. Cyrillus Alex. & D. Hieronimus
 ibidem: est que diffinita veritas hæc in Concilio Trid. Et.
 sess. 6. canone 21. vbi sic habetur: si quis dixerit Christum
 Iesum a Deo hominibus datum fuisse, ut redemptorem, cui
 fidant, non etiam ut leg. latorem, cui obed. nt, anathema sit:
 Cum ergo compertum sit legislatiuam potestatem ha-
 bere annexam vim coerciuam: vnde Beatus Iacobus in
 sua Catholica Epist. cap 4. v. 12. ait: Vnus est legislator &
 iudex, qui potest perdere & saluare, vbi disertè docet po-
 testatē coactiuam perdēdi esse de ratione legislatoris,
 & iudicis: tum etiam hoc ipsum docuit in suo apocalyp.
 Ioannes in persona Christi loquens omnibus, qui thya-
 tiræ erant, sic: qui vicerit & custodierit vsque in finem ope-
 ra mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in virga
 ferrea, & tanquam vas figuli confringetur: sicut & ego acce-
 pi a Patre meo: quem locum sic intelligit S. August. ho-
 mil. 2. super Apocalyp. per, hæc verba, in Christo habet
 Ecclesia hæc potestatem, sicut dixit Apost. ad Rom. 8. cum

Morbis omnia donata sunt sic virgā ferreū dixit Ioannes
propter iustitiam, & propter rigorem: cum virga corrigantur
boni, mali verò confringantur; igitur potestas legis lativæ,
& iudiciaria, quam Ecclesia habet per Christum annexā,
habet vim confringendi impios, ipsos que privandi
omni bono & præsertim temporalib. quod minus est, si
expedire cognoscatur ad ipsorum correctionem, & ad
Reipublicæ & Ecclesiasticæ bonum. Hoc etiam non semel
Iurisconsulti docent: nam cum legislativæ potestas ad
hoc sit, vt medijs legibus homines hor. inentur ad finem
intentos à legislatoribus ad conservationem & republi-
cæ, pacem, & tranquillitatem, cætera que bona ad suum
proprium statum finem que adipiscendum necessarium
utique est præter directionē, etiam vim punitivam, seu
coactivam in legislatoribus relicte, vti notavit Iuris-
consultus iuxta test. in l. vi. ibi: non p. retur in punit. ff. de
iurisdic. omni iudic. & l. i. ff. de effic. eius, cui mandata
est iurisdic. vbi quattam legis virtutem in iusta puni-
tione, & coertione consistere, & sine illa reliquæ, ina-
nes vacuæ que sint, enotare, ac breuiter Iurisconsultus
probat, & præcipue in l. legis virtus: quod que ipsam
docet Angelicus Magist. l. 2. q. 21. art. 2. alij que frequē-
ter cum Iurisconsulto Papiniano ad d. l. i. de constit.
Princip. vbi inter cætera ad legis diffinitionem necessa-
ria, coertionem, seu coactivam vim enumerat: parum
enim proderent reliquæ legis virtutes, dummodo, ad
illas executioni mandandas, vix coactiva deficeret.

His ita stabilitis, vt certis, omnibus que notis, iam
 principalis syll. gigni minorem, illam scilicet Reges, sa-
 culares que Christianos Principes ad Ecclesiæ republi-
 cæ spectare, non solum que ipsos; sed ipsorum do-
 minia, regna ac ditiones inter partes huius mystici cor-
 poris Ecclesiæ annumerari debent, demonstrare agredia-
 mur. Etenim Reges, alij que sæculares Principes Chris-
 tiani sunt mēbra Christi, ipsiusque gregis oves, nec hoc
 vllus rationabiliter potest negare, nec de aliquo Catho-
 lico

lico Principe suspicari sine magna iniuria poterit, vel hoc
 non credere, cum omnes filios se esse te deptionis, & tunc e-
 fia gloriantur, libentissimè eque te, & sua regna Christo
 & Ecclesie Matris submittant: Sed hoc est esse partes hu-
 ius communitatis membraque huius mystici corporis
 Ecclesie ergo hoc negari non potest. De inde quia si si
 ipsorum que regna non sunt extra Ecclesiam: ergo sunt
 intra ipsam: ans est verissimum cum ipsi, eorum que sub-
 diti Christiani spem habeant consequendi vitam aeternam
 per Christi saluatoris gratiam: aut si intra Ecclesiam non
 essent hanc spem habere ne uideant, cum fide sit certum
 neminem extra Ecclesiam saluari posse; ergo sunt intra
 Ecclesiam, sed quilibet Princeps Catholicus cum sibi
 subditis vassallis non est intra Ecclesiam, ut totam ipsius
 corpus ergo est ut pars, & membrum illius corporis.
 Hoc etiam confirmant sacrorum conciliorum decreta,
 & specialiter Niceni canon 39. in translatione ex Ara-
 bico, qui de Pontifice Romano sic loquitur. *ipse est pater
 mus sicut Petrus cui data est potestas in omnes Principes
 Christi hoc, & omnes populo eorum ut qui sit Vicarius Do-
 mini nostri Iesu Christi super cunctos populos, & vniuersam
 Ecclesiam Christianam*: ergo omnes Christiani Principes
 sub sunt potestati Vicarii Iesu Christi, ut Ecclesie capi-
 tis, & pastoris, ac consequenter sunt membra Ecclesie
 partes que ipsius. Quod verò Reges, Principes que
 Christiani deuiare possint à fine intento a Christo D.
 preterea que sua Ecclesie probatione non eget cum satis
 compertum ipsa experientia Magistra docuerit; non so-
 lum deuiasse, ut particulares priuatae que perforat, sed
 etiam, ut Reges malè reipublicam teu regum guber-
 nando vassallos que optimendo, in infidelitatem pluri-
 ma que alia vitia suo exemplo inducendo vti passim his-
 toria referunt quas breuitati studens omittere cogē-
 mur.

Ex his igitur iam claret consequentia syllogismi
 præiaci nempe Romanum Præiulem, ut patet vniuer-
 salis

salis Ecclesie supremum vnicum que Pastorem, ac Christi Vicarium egere illimitata illa ac summa potestate in temporalibus super quod omnes Reges ac Christianos Principes, & temporales Dominos. ut ipsos dirigat ad spiritualem supernamque finem Christiani ac Ecclesiastici regni proprium deuiantes que arceat, & ubi expedire cognoscat a regnis a moueat ipsoque dominio priuet ac dignitate spoliuet, ne lubricos inficiant prauis moribus haeresibus ac alijs, malis quibus abducti in barathrum peruersionis deueniant. Quod ipsam magis firmare, ac probare contendimus, sit que secunda probatio ex sacra etiam scriptura.

Nam in ipsa pluries reperitur scriptum regnum Christi seu Ecclesia, ut iam explicatum est ad reges seu Principes temporales se extendere patet que ex illo Ieremias cap. 1. vers. 10. *Ecce conficiuntur hodie sy pergentes, & super regna, ut euellas, & destruas, & disperdas, & dissipas, & edifices, & plantes.* Et rursus eodem cap. vers. 18. *ego quid pedem hodie in ciuitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum arcum super omnem terram regibus Iuda, & Principibus eius, & Sacerdotibus, & populo terrae: &c.* quae verba licet ad Ieremiam ibi videantur refferri potius de Christo Domino de que ipsius in Ecclesia summa potestate intelligi possunt, vnde etiam 1. Reg. cap. 2 vers. 10. *cecinit Anna: Dominum formidabunt aduersarij eius, & super ipsos in caelis tonabit: Dominus iudicabit fines terrae, & dabit imperium Regi suo, & sublimabit cornu Christi sui.* Christi ergo imperium in Ecclesia sublimatum est, ut ipse, ipsius que Vicarij Romani Pontifices vniuersalem, plenam que potestatem super omnes Christi fideles, etiam Reges, ac Principes exercere in his, quae ad proprium & reipublicae Ecclesiasticae finem, spirituale que bonum attineat, valeant: vnde etiam Danielis 7. vers. 13. *Ecce quasi filius hominis veniebat, & usque ad caelum peruenit, & dedit ei potestatem, & honorem, & regnum, & omnes populi, tribus, & lingua ipsi seruiunt.*

128
Potestas eius potestas aeterna, quae non auferetur, & regnum
eius, quod non corrumpetur.

Confirmatur etiam ex visione ipsius Danielis, seu
interpretatione somnii, quod viderat Nabucho Decre-
tor; sic enim ait cap. 2. vers. 44. *in diebus autem regnorum
illorum suscitabit Deus caeli regnum, quod in aeternum non
disiabitur, & regnum eius alteri populo non tradetur. Sô-
mi per autem, & consumet vniuersa regna haec; & ipsum
stabit in aeternum;* quae verba exponit Angelicus Praeco-
tor opusc. 20. de Regimine Principum cap. 10. ib. 3. cum
Hieronymo, & August. de Christo domino ipsius que
regno dicens; *quod totum ad Christum referimus, sed vice
eius ad Romanam Ecclesiam, si ad persequendum gregem eius
intendat. & Paulo infra solus enim Christus furdavit Ecce-
siam cuius ministerium Petro, & Pastoribus commisit;* quod
ipsum repetit S. Doct. ibidem cap. 13. pluribus que alijs
sacrae paginae testimonijs probat Christi ac Ecclesiae im-
perium super excedere omnia terrena. dominia ipsique,
& eius Vicario cuncta esse subiecta.

Rursus confirmatur assertio nostra ex illo Psalm.
71. qui de Messia loquitur iuxta Patrum intelligentiam;
ibi enim dicitur de ipso vers. 8. *dominabitur a mari usque
ad mare, & a flumine usque ad terminos orbis terrarum, &
vers. 11. & adorabunt eum omnes reges terrae, omnes gentes
seruient ei,* quae loca adducit D. Th. ad hoc ipsum proba-
tum 3. p. q. 59. art. 3. & illud Apostoli ad Rom. 14. *in hoc
Christus mortuus est, & surrexit, ut viuorum, & mortuorum
dominatur.* Item ex Psalm. 25. vbi dicitur *Domini est ter-
ra, & plenitudo eius;* infert N. Resolutus Doctor Ba-
chonius in 4. q. 11. prologi art. 2. cum Innocent. & Hos-
tiansi in titulo de voto, & voti redempt. ad cap. *Quod
super his* Christo Domino competere omnia regna do-
miniumque ipsorum, quod potest alijs committere pro
ut viderit conuenire ex quibus alijs que plurimis locis
sacrae scripturae recte concluditur Christum Dominum
habuisse plenum ius, & dominium super temper alia in
his

his saltem quæ ad spirituale bonum Ecclesiæ finis que
supernaturalis consecutionem spectant.

Quod verò Christus Dominus hanc plenam su-
per temporalia temporales que Dominos ac Reges po-
tenti rem commiserit Petro ac successoribus Romanis
Pontificibus rursus probatur cum Nostro & esset. Ba-
chonio pre allegato loco art. 4. cuius rationes ad hanc
formam reducimus Prima igitur sic procedit. Nam uti
iam probatum est Christus instituit Petrum ipsius que
successores Vicarios in Ecclesia & regno suo cum ple-
na potestate, & dominio ad omnia necessaria ad perfec-
tum regimen Ecclesiæ, ut constat ex illo Mathei iam
citato *quod cunque ligaueris*, &c. at hæc verba vniuer-
salia sunt uti affecta vniuersali signo *quod cunque*: ergo
hæc potestas ad omnia se extendit, nec aliqua exceptio
ex illis potest rectè colligi: maior est certe alias non sa-
tis prouisum esset a Christo Ecclesiæ suæ si aliqua quod
ad eius perfectum regimen, & conseruationem necesse-
sarium esset in eiusdem supreme capite ac rectore non
reliquisset: minor etiam est certa, nam hæc verba *quod
cunque ligaueris super terram*: distribui debent per omnia,
& singula sub his contenta, & super omnia membra, &
partes Ecclesiæ in omnibus pertinentibus ad finem ip-
sius Ecclesiæ à Christo prefixum: consequentia etiam est
legitima, tunc sic sed reges temporales que Domini, ut
probatum manet membra sunt Ecclesiæ etiam cum suis
subditis dominijs, & ditionibus: igitur in Petro, & su-
cessoribus est suprema potestas: ut ipsos ligare possit
in omnibus, & circa omnia quando ad finem spirituale
Ecclesiæ proprium expedierit: & consequenter si causa
communis boni Ecclesiæ expotulauerit, poterit eos Ro-
manus Præsul dominijs, ac regnis priuare, subditos que
iporum a fidelitatis iuramento eximere.

Explicatur simul ac confirmatur ratio hæc ex
his que supra in notabilibus tradidimus nam tempora-
lia regna, & respublicæ hoc ipso quod fidem Christi acci-
piant

131
pian, ipsiisque regno, & ecclesie videlicet in corpore ac
subiunguntur supremo moderatori, & ceterique videlicet
Romano Pontifici in ordine ad finem supernaturalem,
nempe beatitudinem per meritum Christi, ipsiusque gra-
tiam virtuteque, ac bona opera adipiscendam, ut luce
clarius est, nec aliquis alius finis recte assignari poterit
in aliquo rege, & regno fidei Christi per sacrum Bap-
tisma recipiente, sed necessarium omnino est ad talem
finem assequendum, quod subiciantur, & vno
capite ac Reatori Vicario Christi, ergo hoc ipso, quod
Christi legem recipient tam reges quam ipsorum subdi-
ti ac Vassalli sub potestate Romani Pontificis colloca-
tur, ipsi que in omnibus & ordine tenentur in qua
ad spirituales finem conducant. Tunc sic, sed ne
reges, temporales que Principes, essent ex mala adminis-
tratione, ac regimine pessimo suorum ditionum, ac re-
rum impedire affectionem superni finis male regem-
do, & gubernando non solum sibi sed etiam subditis vie-
tarum actus, & inutilia que opera, medijs quibus ex
Christi gratia est assequendus, impedire, ergo tunc ad
supremum in rectorem ac Pastorem Romanum Pontifi-
cem spectare necesse est illos reducere, ac dirigere in fi-
nem intentum ne ipsi cum subditis propter bonum co-
munitabile ac terrenum, æternum, & spirituale amittant,
& contingenter si rebelles existant, & ce preceptis ipsius
obtemperare velint, ad ipsum spectabit eos priuare re-
gno ac Dominio; ne Christi cultus, reliqui que eorum
subditi omnino pereant, & damnentur. Confirmatur
& roboratur amplius hec scriptura. Nam hoc ipse quod
aliquis Christi membrum ac Ecclesie filius per fidem
in baptismo acceptam efficitur, ac eius discipulus esse
vult omnia terrena debet Christo subicere, plus quam
matrem, uxorem, & filios, & omnia temporalia ter-
ra, ut ipsa veritas dicit Luca 14 vers. 26. *quis venit ad
me, & non odit patrem suum, & matrem, & fratrem, &
suis, & fratres, & sorores, ad huc autem, & animum suum, non po-*

est meus esse discipulus; igitur quilibet Rex, seu secularis Princeps, qui vult discipulus fieri Christi ob bonum animam suam sui que regni plus facere debet præceptis Christianis hærere, quam possessionem dominium, que ac regni impotentiam suam; patet, consequentia quia plus debet facere animam suam seu vitam quam regnum seu potestatem ac dominium cum charitas cuiuslibet debeat esse vivere quam regnare. sed cuiuslibet Christiano ac Christi discipulo amabilius debet esse seruire Christo, & non ipsum offendere, quam vivere: ergo cuiuslibet Christiano Regi, ac Principi Charitas debet esse obtemperare Christi præceptis, quam regnare ac dominari: sed quando fidem amplectitur Christi, fit que ipsius discipulus se, & suam vitam subijcit Vicario ipsius Romano Pontifici, ut per ipsam gubernetur ac dirigatur, ad consolationem beatitudinis, & ad seruirendum deo paratus corrigi, & puniri cum errauerit: ergo potiori titulo dominium suum ac potestatem in ordine ad ipsum finem subijcere est necessarium. Consequentia est legitima amplius que explicatur, nam cui subijcitur quod maius est, consequenter quod minus est subijcitur: sed Reges qui fidem Christi profitentur ipsi, & eius Vicario subijciant animam propriam que maior est, ergo subijcunt etiam temporalem potestatem, que minor est, minus que estimabilis: cum temporalia accedant animæ, & non contra anima accedat temporalibus maior est personata quando res subijcuntur seu ordinatur ad eundem finem, siue bonum idem, quare quia anima est creata ad seruirendum Deo, corpus, quod animæ subijcitur, etiam seruitio Dei subijcitur, corpus que ad ipsam, ut pote nobiliori fini destinatum ordinatur, non verò, e contra anima ordinatur ad ipsum, nec ei subijcitur: igitur cum Reges per baptismi receptionem ad finem supernum ordinantur ipsi Sit, & anima ac vita ipsorum potestas regia, ac dominium temporale, que ad ipsos ordinantur, seu ipsis subijciantur, subiecta debent manere

Christo, ipsiusque Vicario Pontifici Romano, Patet
 consequentia, quia alias regia potestas, temporale, y è
 dominium non essent ordinabilia per accidens, saltem
 ad super naturale bonum, seu ad finem, id est beatitudi-
 nem caelestem consequendam, sed repugnerent illo su-
 perno fini, quod plane est hæreticum; vel potestas spiri-
 tualis, ac suprema Romani Pontificis ordinibus esset, p-
 & subijcibilis fini potestatis civilis, quod etiam ætiam
 est, & ridiculum: ergo hoc ipso, quod potestas civilis, y
 seu regia, reges que ipsi cum ipsorum dominijs sunt, si-
 lii Ecclesie, ipsiusque membra sunt subiecta in ordine
 ad finem super naturale illi potestati Spirituali, & suprema
 Pontificis Romani. Explicuitus amplius hoc exemplo, y
 nã si aliquis temporalis Rex infidelis, hodie recipere
 vellet Catholicam fidem, & in effectum factum baptisma
 peteret a Presule Romano, dicens se velle cum suo regno
 baptizari, filiumque Ecclesie fieri, cui Pontifex respon-
 deret sè illum, ipsius que subditos ad baptismum, recep-
 turum, dum modo sè subijceret Christo, & Ecclesie, ip-
 siusque Vicario pro tempore existenti, promitteret quæ
 nunquam potestate regia viurum, contra Ecclesiam, hæ-
 reticos fauendo aut infidelibus, contra ipsam auxilium
 prestando, nec fini spirituali ipsius contraueniendo; vi-
 tia permittendo aut aliter plebem seu obile Christi scan-
 dalicando, quod si forte in aliquo, ex his, & similibus
 aliquando delinqueret promitteret separatim corrigi, et
 & puniri, etiam priuatione regni, & depositione a regia
 dignitate, si causa talis esset, quod propter sua obstina-
 tionem, & propter viam, id oporteret fieri; ad que rex
 ille Pontifici diceret, sè suosque vassallos, recipere velle
 Christi fidem, & baptizari, ceterum nullo modo suam
 regiam potestatem temporale yè dominium velle subijci
 esse, sed ita esse Christianum optare, ut propter nulla tri-
 mina, nec hæresim, aut scandalum, posset priuari a tali
 dignitate regia: nunc interrogo an Romanus, Presul, y
 vel aliquis sane mentis posset sub hac conditione licite
 talera

regem ad fidem admittere, ei que Baptisma sacrum
 conferre? sane nullus piam mentis, ac vere Catholicus
 (ut credo) tale audebit asserere quomodo enim sacra illa
 verba, quibus receptus baptismum catechizatur &
 cum ei interrogatur *abrenuntias mundo, & omnibus prin-*
cipiis, ad quæ respondet *abrenuntio*: verificarentur?
 quomodo tunc daretur illa: *obediens fides* ad quam pro-
 curandam ad omnes gentes missi sunt Apostoli testan-
 te Paulo ad Rom. 1. vers. 5. aut quomodo de tali Rege
 rationabiliter credi posset desiderare beatitudinem, or-
 dinata que spe ipsam sperare, si propter Christum, &
 Evangelicum regnum terrenum non vellet relinquere
 seu ipsum Christum, ipsiusque Vicario subicere renueret,
 ut verbis obtemperaret saluatoris apud Marcum cap.
 10. vers. 29. dicant ergo Gallicani Præfules declarantes,
 si ipsi regem baptizare audent? certe tale non
 affirmabunt Carolici viri, sanctæque Ecclesiæ Pastores,
 ut illos esse confidimus. Si ergo illum regem baptismo
 indignum, ut æquum est, reputare est necesse: quare Ca-
 tholicos reges tali ac tã debita subiectione, ac tantis
 titulis ipsis gratissima, uti est, & sua que regna, regiam
 que potestatem sub Christo manere; subque Matris
 Ecclesiæ, ipsius que pastoris supremi capitis, & Christi
 Vicarii gremio esse: falsis cavillis & firmis que rationibus
 mittere nituntur meliora (sicut Deus) ipsos consilatu-
 ros speramus.

Maxime veritatem nostræ positionis firmant
 sacra summorum Pontificum decreta, concilia, & Pa-
 tres, sed quia facundissime nervose, ac mira eruditione
 Bonifacius Octavius in extravaaganti *viam sanctam* de
 maiestate, & obedientiã sem concludit: tuas rationes
 aliquantum expendemus, quarum prima sic habet
 Ecclesia est una, ut fides docet, testante Iponso canti-
 corum *S. Jer. 8. una est columba mea, perfecta mea &c.*
 quæ unam mysticam constituit corpus: cuius caput
 Christus est, ut docet Ap. Paulus 1. ad Corinth.

cap. 12. vers. 1. *Asicut enim corpus unum est, & membra habet multa, omnia autem membra corporis, cum sint multa, unum tamen corpus sunt: ita, & Christus, & infra vers. 27. vos autem estis corpus Christi, & membra de membris: & in super ad Epistol. 1. 2. ipsum dedit caput super omnem Ecclesiam, quae est corpus eius. Sed membra omnia debent esse subiecta capiti, ut naturalis ratio demonstrat: & reges, temporalesque Domini membra Ecclesiae: ergo debent esse in omnibus, quae ad spirituales vitam, seu finem huius, mystici corporis attinent subiecta Christo, & consequenter ipsius Vicario Romano Pontifici: mai. est certa, & de fide minorum iam probauimus; quia uti Ambrosius ait Epistola 32. ad Valentinianum scribens: quid honorificentius, quam ut Imperator Ecclesiae filius esse dicatur? Imperator enim bonus intra Ecclesiam; non supra Ecclesiam est. & Gregorius Nacianz. in orat. ad subditos timore percussos & Imperatorē irascentem: sic ipsam alloquitur scito te esse ouem in grege: quod ipsum falsus est Constantinus Magnus, qui ut testatur Rufinus lib. 1. cap. 2. Hist. Ecclesiasticae. sic Episcopus est alloquutus Deus vos constituit sacerdotes, & potestatem vobis dedit de nobis iudicandi. Et Valentinianus apud Paulum Discognum lib. 12. sic affatur Episcopis electuris Mediolanensem Antiquitatem: *ralem eligite, cui, & nos, qui gubernamus Imperium, sincere capita nostra submittamus: consequentia etiam est legitima, testate Apostolo ad Colosenses, cap. 1. 18. & ipse est caput corporis Ecclesiae, qui est principium primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Et confirmatur, quia vnus Ecclesiae coniunctio, sicut fit in vnitae fidei, & Baptismatis, ita in vno domino, vnus Dominus, vna fides, vnus baptisma: ad Hebraeos. 4 vers. 5. ergo in vno capite ac pastore vniuersali Christo, & eius vices gerente Romano Praesule, ergo nullus potest eximi ab ipsius iurisdictione, dummodo membrum sit Ecclesiae, & intra Ecclesiam in qua duo membra non subordinata repugnant rationi perfecti corporis &c.**

Nec extra unitatem Ecclesie quisquam saluari potest, sicuti extra arcam Noe tempore diluuij omnes periisse docet sacertextus Genes. 7. vers. 21. *vnice sunt homines, & cuncta, quibus spiraculum vitæ est in terra, mortua sunt. &c.* etenim, veluti archa (dicit Pontifex) in vno erat consummata cubitu, vnum que gubernatorem habebat, Noe sit, sub cuius directione, iussu Dei, quos diluuium serua-uit, salui fuerunt, restante D. Petro 1. Epist. cap. 3. vers. 20. *in diebus Noe, cum fabricaretur arca; in qua pauca, idest octo anime, saluæ factæ sunt per aquam: sub mensura videlicet veri Dei, seu sub fide ipsius, ex qua constitutus Nos index, & moderator arce dicente Paulo ad Hebræos 11. vers. 7. fide Noe aperuit arcam, in salutem domus sue per quam damnauit mundum, & iusticie, que perfidem est, hæres est iniurius;* Sic ergo Ecclesia sub fidei unitate Christo gubernatore, ipsiusque loco Vicario eius Romano Pontifice fideles, subditos que filios seruat a diluuij aquis, idest infidelitate, nullus que extra ipsius fidem, debitam que obedientiam, ac subiectionem saluari potest, si a iurisdictione Christi, ipsius que vices gerentis eximi velit, hoc que ipsum argumentum affert D. Hieronimus ad cap. 6. Genes. vbi allegorice arcam Ecclesiam significare, dicit, Noe Christum; ait que *qui extra hanc Christi arcam est, peribit regnante diluuij;* Idemque Ss. Augustinus lib. 15. de ciuitate cap. 26. & Gregor. homil. 16. in Ezequiel, docent.

Secunda ratio Pontificis sic habet ibidem concludens. *Igitur Ecclesie vnus, & vnica vnum corpus, vni caput, non duo capita quas monstrum; Christus videlicet, & Christi Vicarius Petrus, Petri que successor: dicente Domino: p. sce oues meas: meas, inquit, & generaliter: per quod commississe sibi intelligitur vnice-sas, quibus etiam mire consonant Innocentij 3. verba in Epist. ad Imperat. constantinopolit. vt heret. cap. solite de miserie: & obed. ex quibus Pontificibus oraculis sic efferimus rationem; nam, vt supra in notabilibus probatum manet, quancun-*

cunque vna communitas ordinatur ad aliam, siue ex-
 trinsece, siue intrinsece, manere vnam necesse est exteri-
 ordinatione cum illa, ad quam facta est talis vnio, ac per
 inde eisdem legibus, ac regimine subijci in quantum cō-
 ducunt ad finem talis vnionis; est quælibet Christiana
 particularis respublica, siue particularè regnum quod-
 libet fidele vnita sum corpori Ecclesiæ ex ordinatione
 ad supernum, & spiritualem finem igitur eisdem legibus,
 ac regimine in quantum conducentibus ad supernatu-
 ralem finem assequendum debent gubernari: mai. est per
 is è nota, nam alias infructuosa esset talis ordinatio, ac
 vnio, nec possent finem intentum assequi, si conducentia
 media ponere renuissent: vnde si ad aliquem finem
 ordinantur, vt pote talis colligatio debet fieri vt sit ra-
 tionalis, etiam per conducentia media, sine quibus non
 ordinatio fiet: minor est etiam curia, cum Ecclesia con-
 tincat omnia regna, & Christianas respublicas particu-
 lares, tamquam partes integrales vnus mystici corpo-
 ris, cuius finis est spirituale bonum, ac superna beatitu-
 do per gratiam, ac supernaturales virtutes, salutariaque
 opera adipiscenda: consequentia est legitima: etenim
 Ecclesiæ regimen, leges que Canonice sunt media ne-
 cessaria ad hunc finem, & sine quibus consequi
 nequit, vt constat eâ Christi D. institutione, pro vt su-
 pra declaratum est. Tunc sic, sed regimen Ecclesiæ pro vt
 a Christo institutum, necessario exigit, quod vnicus pas-
 tor, vnicumque ouile in vniuersali fidelium cæto persis-
 tat, ita vt tantum omnes fiant vnum ouile, & vnus pas-
 tor: ergo quodlibet regnum, quælibetque respublica, fi-
 dem Christi amplectens, necessario debet subijci sum-
 mo Patri, ac Ecclesiæ Rectori, & pastori Pontifici Ro-
 mano in omnibus, quæ ad finem supernum, spirituale
 vè, atque ad ipsius consecrationem necessario conducant:
 manifestam manet supra ostensum, cum sæpius demonstra-
 tum sit ex verbo Dei scripto, naturalibusque rationibus
 quod Ecclesiæ regimen, vt pote perfectius, Monarchi-
 cum

cum debeat esse. De inde etiam amplius declaratus:
 nam ad illam, cui attinet considerare finem, pertinet
 est necesse, de his, quæ ad finem ipsam ordinari debeat,
 iudicium, ex ipsis que apta ad consecutionem eligere,
 in comoda vero remouere: sed ad Romanum spectat
 Pontificem, reipublicæ Christianæ finem considerare,
 ouile que Christi in supernam patriam dirigere: ergo ad
 ipsam principaliter attinebit iudicare de his, quæ ad
 adipiscendam æternam felicitatem conducunt, atque
 etiam quæ ata sunt sectari facere, & noxia remouere:
 sed prauum aliquorum Regum, ac temporalium Domi-
 norum regimen maximè noxium potest esse suis regnis
 ac ditionibus ad consecutionem finis supernaturalis,
 pleneque ipsos subditos auertere a recta viuendi norma
 & Christianis moribus, vt non semel, experientia ma-
 gistra est compertum: ergo in tali casu ad Romanum
 Præfulem necessario pertinebit omnibus medijs tale
 prauum regimen impedire, etiamque, si alia non appa-
 ruerit, via, Reges ipsos, siuè temporales dominos a re-
 gimine remouendo, seu a dignitatibus deponendo: ac
 per consequens necesse est in iplo potestatem agnoscere
 super Reges, temporalesque dominos, ac super ipsorum
 dignitates in omnibus, quæ ad finem spiritualem, super-
 num vè conducant. Mai. est certa, pluribusque exemplis
 expenditur: vti que enim quia ad Medicum spectat salu-
 ti corporis providere, ipsius est, ne dum de proficuis ad
 illam veram etiam de his, quæ obtinent, consideratio: si-
 militer que implurimis alijs, quia ratio eorum, quæ ad
 nem ordinantur ex iplo de sumitur finis: min. autem est
 de fide, cum vt supra dictum est Romanus Pontifex sit
 vniuersalis pastor Ecclesiæ, ad ipsumque principaliter de
 illa spectet curam agere, alijsque Ecclesiæ Prætulibus
 cum dependentia ad ipsum: non autem temporali po-
 testati, quatenus tali, hoc spectet, sed tantum subijci &
 obtemperare legibus Ecclesiasticis ad spirituales finem
 conducentibus: consequentia quoque est legitima. *vt*

per, è patet. Vtterius nam, vt allegatus textus a Pontifice demonstrat, Christus vniuersaliter et nimirum Petro omnes oues, nullam igitur excepit, alias, vt supra citatus dicit Innocentius 3. *alienum se a suo demonstraret qui in Petram, & successoribus suis Adversario, & Pastor non recognosceret.* igitur, si Reges, quilibet vè seculares Domini a Christi ouile non se demonstrare cupiunt alienos, necesse erit, quod Petrum ipsi, que successores tamquam Magistris, ac Pastoribus obediât in omnibus, quæ ad animarum salutem attinent: & consequenter etiam certum erit quod in Pont. Romano residet coerciua potestas respectu illorum, vt quibus libet medijs opportunis Reges, seculares que potestates possit comprimere ad rectum vsum sui regiminis, quatenus non officiat Ecclesie fini. Vnde solus Vicarius Christi ex officio, & dignitate sua habet plenitudinem potestatis ad omnem Ecclesie filium, siue Regem, siue Principem dirigendû, & gubernandum, in ordine ad suum, & subditorum spirituale bonum, etiam per de positionis a dominio, ac regno sententiam: dum opus fuerit.

Tertia Max. Bonificij ratio ad hæc reducitur. Nam, vt constat ex illo Luc. 12. vers. 38. *Eccē duo gladij hic,* iuxta D. Bernardi intelligentiam lib. 4. de considerat. ad Pont. Eugenium cap. 3. in Ecclesia Dei duo gladij existunt, per quos duplex obiectum Ecclesiasticæ potestatis haud obscure indicantur: nempe spiritualia, circa quæ vt potè proximiora fini proprio suo, principalius versatur: & temporalia, quæ quatenus remotiora fini luperno, minus principaliter respicit, vt optimè explicuit Innocentius 3. cap. per venerabilem S. *Rationibus* qui filij sint legit. dicens: *non solum in ecclesia patrimonio, verum etiam in alijs regimibus, certis causis inspectis, temporalem iurisdictionem casualiter exercentus: inde que etiam connotat illud Psal. 149. vers. 6. gladij accipites in manibus eorum: & aliud Apocalipt. 1. vers. 16. vbi de Christo Maximo Pontifice dicitur: & de ore eius gladius ex utraque*

parte acutus exhibat: in quibus clare innuitur ad Ecclesie potestatem, & consequenter ad Romanum Præulem, in quo principaliter residet, utrumque gladium, sive è vni cum cum duplici munere erga spiritualia, ac temporalia pertinere. Confirmat que Pontifex hanc rationem dicens: oportet autem gladium esse sub gladiis, & temporale auctoritatem spirituali subijci potestati. Nam cum dicat Apostolus ad Rom. 13. vers. 1. Non est potestas nisi à Deo, quæ autem sunt, à Deo ordinatæ sunt; ex quo textu euidentissime concludit intentum; nam, quæ à Deo ordinatæ sunt, iuxta diuinitatis legem sunt ordinatæ, sed iuxta D. Dionysium, à Bonifacio hic allegatum: Lex diuinitatis est infima per media in suprema reduci: igitur temporalia, ut pote inferiora per spiritualia, tamquam per superiora, ad supremum finem sunt reducenda, ac per consequens temporalis Regum potestas per spirituales Romani Pontificis potestatem, ut ibi latius in nostro textu explicatur: alias spiritualis potestas dirigenda esset per temporalem, ne in ordinatæ essent contra id, quod Apostolus docet, quo quid absurdius ex cogitari nihil potest: nec ab aliquo catholice sentiente proferri; hæc, plura que alia ibidem mirifice, ac quasi diuine afflatu inspirata profert Ss. Bonifacius Pontifex; ex quibus sic resolutorie concludit. Porro sub esse Rom. Pontifici omni humane creature declaramus, dicimus, definimus, & pronuntiamus omnino esse de necessitate salutis.

Nec obstat, quod aduersarij respondeant extrauagantem hanc aliquo modo postea temperatam fuisse per aliam Clementis 3. Bonifacii successoris, quæ incipit Meruit, extatque inter extrauag. comm. titul. de priuileg. quæ tunc ibi dicitur nullum per predictam extrauag. Bonifacii 3. relatum generari præiudicium Regi aut regno Galliarum, nec amplius, quam ante tale decretum manere Ecclesie subiectos: non hæc obstant, nam in primis Clemens in citata extrauag. Meruit nulla tenus infirmavit, aut reuocauit Bonifacii decretum, sed

solum

solum finistram intelligentiam Philippi Galliarum Regis, subditorum que existimantium, quod animus Bonifacij in prædicta bulla erat ita subijci sedi Apostolicæ temporale Regum dominium, ac potestatem, ut regnum Galliarum tributarium, vectigal que Ecclesiæ faceret, Regem que non absolutum in temporalibus Dominum, sed Romani Pontificis Vicarium commissarium, seu delegatum iudicem vellet existere: hanc igitur pravam verborum Bonifacij interpretationem à Gallis detorquentibus verum Pontificis sensum cupiens Clemens removere; prædicti que Philippi Regis quarimonias, licet parum, aut nihil rationabiles, disidiaque, ac tumultum Gallorum sedare; declaravit legitimum, genuinum que sensum extrauagantis Bonifacij non esse, quem male intelligentes Galli iudicabant, sed quod Rex, ac regnum Galliarum, sicut etiam omnes reges, & Domini absoluti, siue superiorem non recognoscetes, verum dominum habent in suis ditionibus, & veram, ordinariam que potestatem temporalem, & non delegatam a Romano Pontifice, sed in ordine ad proprium ciuilibus politiarum finem absolutam, & independentem: attamen hoc minime opponitur definitioni Bonifacij iuxta veritatem, genuinumque ipsius sensum intellectæ; cum ibidem solum dicat, quod omnes Christiani Principes, ipsorumque potestates subditas esse Romano Pontifici, Christi Vicario in ordine ad finem supernam, in commutabile que bonam, tamquam Ecclesiæ filij, ac membra mystici corporis Christi, cuius visibile caput Romanus Præsul, ut fides docet, existit: vnde verba, Clementis ibidem sic habent; hinc est, quod nos regi, & regno per definitionem, & declarationem bonæ memoriæ Bonifacij Pape 8. prædecessoris nostri, in qua incipit vnam sanctam, nullum volumus, vel intendimus præiudicium generari. Nec quod per illam rex, regnū, aut regnicole prælibati amplius Ecclesiæ sint subiecti Romane, quam antea existebant: sed omnia intelligantur, in eadem esse statu, quo erant ante definitionem præfatam; ex quibus

quibus claret satis mentem Clementis non fuisse ab-
 rogare sui prædecessoris definitionem, etenim, cum
 ait, quod omnia manent, sicut antea manebant; est di-
 cere, quod, sicut semper tenuit Ecclesia, quod omnia
 membra ipsius, sive Reges sint, sive quicumque alij Do-
 mini, subdita sint capiti, ac Vicario Christi sensu expli-
 cato, ita nunc debent esse; licet non iuxta sinistram in-
 telligentiam, qua Bonifacii verba in alienum, odiosum
 que de torquebant sensum, Galli, ut retulimus. Quod ip-
 sum magis patefit, si perpendantur Bonif. eij in allegata
 extravagati rationes, quæ nullatenus infirmari possunt,
 si quidem clare de ducta videntur ex sacra pagina, tra-
 ditione que Ecclesie, ac Patrum doctrina, quibus re-
 pugnat Clementem, sive contradicere, nullus credere
 audebit. Deinde quia prædictus Bonifacius Pontifex
 tanquam de fide resoluit, ac determinat ibidem hanc
 questionem, ut constat ex relatis verbis *declaramus, de-
 finimus, & pronunciamus*. At, ut questione antecedenti
 ostendimus, nullus Pontifex potest ea, quæ in materijs
 fidei a prædecessoribus decreta sunt, abrogare, sive re-
 uocare, nam hoc ipso, quod iam sint declarata, tamquã
 fide tenenda, auctoritatem, ac infallibilitatem divini
 testimonij includunt, super quod nulla est in Romano
 Pontifice potestas; ergo nullatenus potest dici, clemen-
 tem prædecessoris sui decreta revocare in tenuisse, cū,
 hoc sibi non licuisse, necesse sit illum optime conscium
 fateri, vnde fuit funditus evasio aduersariorum. Bonifa-
 cij que citatus textus in suo robore permanet ab omni-
 bus fidelibus recipiendus, ac firma fide venerandus.

Probatum iterum Catholica hæc veritas pluribus
 alijs summo Pontificum oraculis; Nicolaus a. etc.
 scribens Mediolanensibus, ut habetur cap. omnes
 22. d. ait. *Illam, idest Ecclesiam, scilicet ille fundavit, & su-
 per petram fidei mox nascenti erexit, qui B. Petro a eterne
 vita clavigero terreni simul, & celestis Imperij iura commisi-
 sit. Igitur Petri successor Pontifex Romanus ius, ac po-
 restatem*

testatem accepit a Christo Domino non solum supra
 celestia, seu spiritualia, verum supra terrena, vt ad illa
 ordinata, seu ordinabilia: ac per consequens nedum su-
 pra alias potestates Ecclesiasticas, sed etiam supra tem-
 porales Reges, ac Dominos, ac supra ipsorum dominia,
 & ditiones. Quod ipsum ibidem confirmat glossa dicens:
*argumentum, quod Papa habet vtrumque gladium, scilicet spi-
 ritualem, & temporalem.* Vndè idem Pontifex in Epist.
 ad Episcopos Galliarum, pro vt haberet cap. auctoritatem
 l. 5. q. 6. hæc dicit. *Quin etiam præfato fratri nostro, filijs que
 Treuerensibus Ecclesie, illius que defensoribus hæc in mandatis
 damus: vt spirituali simul, & materiali gladio tantum malis
 gnos illos, eorum que fauores in sequantur quous que cum
 integritate p̄ses innes, vel que cunque res Ecclesiastica hoc
 facto, vel quocunque pacto distructæ, seu direpta sunt, reuo-
 centur.* Ergo ex præscripto, seu mandato Romani Pon-
 tificis potest Ecclesie mouer bellum mouere aduersus
 rebelles, ipsos que materiali gladio puniri, facere: quod
 ibidem declarat glossa super vbo. *materiali* dicens. *Argu-
 mentum, quod iudex Ecclesiasticus bene potest indicere bellum,
 & in bello in se, qui hostes.* Sed hoc fit vi potestatis in tem-
 poralia, ergo Ecclesia, & consequenter ipsius Hierarcha
 Romanus Antistes potestatem temporalem super omnes
 fideles, vbi bonum spirituale intercedit, exercere valet.
 conitatur que hoc ipsum cap. *Si imperator* c. 6. d. vbi Ioa-
 nnes Papa sic alloquitur: *ex Dei ordinatione omnes sæculi
 potestates Ecclesie debere esse subiectas.* cap. *Duo sunt* ead.
 d. cap. *quamuis* d. 2. cap. *quoties* 24. q. 1. cap. *quis dabitur*
 d. 6. d. & alibi. Probatum itidem Catholica assertio ne fra-
 rationibus Regol. Doct. N. Ioannis de Bachone in cita-
 to 4. lib. sentent. q. 10. prol. art. 4. quarum 1. ad hanc for-
 mam reducimus. Potestas explicata per signum vniuer-
 sale distributum ad omnia se extendit, tam spiritua-
 lia, quam temporalia, ad omnes que personas, nulla ex-
 cepta, siue Regalis, siue cuius cuiusque existat dignitatis:
 aut potestas Petri, & successorum Romanorum Pontifi-
 cum.

cum sic explicata est a Christo D. dicente. *Quod cunq[ue]*
ligaueris, &c. ergo potestas Romani Pontificis ad omnia
 se extendit siue spiritualia, siue temporalia. Mai. est cer-
 ta nam signum vniuersale distributiũ importat omnia
 contenta sub ipso, sed vbi omnia importantur, nec ali-
 qua sit exceptio, datur extensio ad omnia: ergo, &c.
 Min. etiam liquet, nam illud signum quodcunq[ue] dis-
 tributiuum est, requirit enim de singulis verificari, vt si
 dicas *quod cunq[ue] album est disgregatiuum visus*, falsa erit
 propositio, si aliquod album in singulari disgregatiuum
 non sit: ergo cum dixit Christus *quod cunq[ue] ligaueris*,
 vniuersalem potestatem super omnia concessit Petro,
 ac successoribus in ordine ad regimen, spirituale que vni-
 uersalis Ecclesie bonum, siue omnium fidelium con-
 gregationis: per iade que super Reges etiam, & super
 ipsorum regna: quo etiam sensu predicta Christi verba
 intelligit Innocentius 4. in Concil Lugdun. vt habetur
 cap. ad Apostolica de sent. & re iudic. in 6. §. nos itaque sic
 loquens *Nos ita que super premissis, &c.* cum Iesu Christi
 visis, licet in meriti teneamus in terris, nobis que in B. Petri
 persona sit dictum. *Quod cunq[ue] ligaueris super terram, liga-
 tum erit, & in caelis, memoratum principem, &c.* omni hono-
 re, ac dignitate priuatum a Domino ostendimus, denũciamus,
 & nihilominus sententiando priuamus, &c. constat ergo
 ex textu Christi iuxta Innocentij interpretationem po-
 testatem super temporalia, temporales que Principes
 Petro, ac successoribus fuisse commissam, vbi causa sub
 est, exercendam.

Secundo probat idem Resolur. D. nostram sen-
 tentiam argumento sumpto ex Oriensi super cap.
Per venerabilim qui filij sint legitimi, in hunc modum.
 Qui prae est legi fortiori, ac superiori, trahit ad se omne
 iurisdictionem, & potestatem legis inferioris, ac minus
 fortis: sed lex in qua Romanus Pontifex praesidet, nem-
 pe lex diuina est fortior, & superior omni lege humana,
 ac temporalis; ergo Romanus Pontifex in quantum Ecclē-

fia supremus Præses, ac index trahit ad sè, idest superior est, omni legi humanæ, ac ciuili, siuè temporali, includit que in sua potestate omnem potestatem Regum temporalium modo explicato, ac per consequens est super illos. Maior est certa, amplius que expenditur. Nam, qui habet, quod maius est, habet etiam, quod minus est: & etiam quia temporalia accedunt animæ, non verò è contra, eo præcisse, quod anima & spiritus in superiori linea existunt. Min. etiam est manifesta, tum quia subiectum immediatum, ac proximum diuinæ legis, in qua præsidet Papa, est bonum animæ: & subiectum legis ciuilis, ac temporalis, vt supra notauimus, est bonum temporale, & intra limites naturæ, intra hanc vitam: sed bonum spirituale, ac animæ proprium, fruibile que in vita æterna, superius est, fortius que mouere aptum, quam sit quodlibet bonum temporale: ergo lex diuina per quam, & in qua præ est Rom. Pontifex superior, ac fortior est qualibet ciuili, & humana lege. De inde quia lex diuina, ratione cuius Pontifex in Ecclesia præsidet, est supra naturam, & omnino præter ipsam; sed qui præ est in his, quæ sunt supra naturam, præ esse etiam in omnibus, quæ naturæ sub sunt, est necessarium: ergo cū lex, potestas que ciuilis, ac temporalis sub sint naturæ, quatenus in illa fundatur omnis ratio legis ciuilis, necesse erit Romanum Præsulem superiorem habere potestatem, etiam super ciuilem politiam, legesque ciuiles, ac potestatem illam ipsarum conditiuam, in quantum, vt semper intelligimus, respectum, ordinabilitatem que important ad finem diuinæ, ac supernæ legis, nempe spirituale, ac incommutabile bonum: mai. patet nam ad eandem legem attinet primatus, ac præsentis Romani Præsulis, ad quam pertinent Incarnatio, Passio, ac Resurrectio Iesu Christi D. N. cum per ipsius crucem, mortem, & passionem fundata sit Ecclesia in lege gratiæ: sed hæc omnia pertinent ad diuinam, supernamque legem: ergo lex per quam, & in qua Romanus Antistes

præsides Ecclesie super omnem naturam est, & omnino præter ipsam, & consequenter trahere debet ad se omnem temporalem, civilem que potestatem, id est superior ip-sis debet existere, ad directionem in præstantiorem finem cum vi coercitua ad remouendum impedimenta, & ad compescendam rebelles quoscumque per oportuna me-dia quælibet ad hoc, vt non denient, sed accedant fini proprio Ecclesiasticæ & spiritualis potestatis. Vltimus comprobatur, quia lex assimilatur legislatori: sicut filius assimilatur Patri; sed lex diuina habet Deum legistato-rem: igitur ipsi assimilari debet: omnia sunt certa, tunc sic, sed Deus est omnium Dominus, ipsa que omnis po- testas, tam spiritualis, quam temporalis subdita est; ergo lex diuina, & Christi, per quam Papa præsidet Ecclesie, est super omnem legem temporalem, ac civilem; ac con- sequenter ipse Romanus Pontifex, vt pote Christi Vi- carius est superioris potestatis, quam omnes Reges, ac temporales Principes, super que ipsos, ac eorum ditio- nes, & regna in ordine ad spirituales reipublicæ Chris- tianæ, siue Ecclesie Dei finem; & sicuti Deus ipse est legis- lator vnus est, cui omnes subditos manere est necesse; ita similiter lex diuina superior omnibus legibus vnica est visibilis que Iudex Ecclesie vnus, cui omnes alij sub- sint, cuiuscumque conditionis ac dignitatis existât, siue Reges, siue Principes, siue alij qui cumque Domi- ni temporales.

Amplius ex ipso Doctore reboratur hæc veri- tas, nam vniuersaliter in omni causa dubia Pontifex ha- bet iudicare, vt late probat Innocentius 3. vt habetur cap. *per venerabilem*, qui filij sint legitimi. vbi alia ad in- tentum satis commoda allegans. §. *Rationibus tandem ex Deuteronomij. 17.* hæc intexit. *Si difficile, & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem, & sangui- nem, causam, & causam, l. pram, & lepram, & iudicium in- ter porcos videris variari, veniens ad sacerdotes leuitici ge- nus, & ad iudicem, qui fuerit illo tempore, qui indicabunt* sibi

tibi iudicij veritatem, & facies quæ cunque dixerint, qui præ sunt loco, quem elegerit Dominus, sequeris quæ eorum sententiam. Et iterum ibidem vers. 16. textus. Qui autem superbia erit nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo decreto iudicij morietur: Ex quibus verbis per locum à minori sic explicatur vis rationis Pontificis. In lege veteti, siuè in synagoga ad iudiciũ sacerdotis pro tempore in Dei domo præsentis decendæ erant omnes causæ dubiæ populi, seu in quibus iudices læculares determinare, erat difficile, aut ambigua determinatio exhibit: sed in lege gratiæ, & Christi maioris auctoritatis, potestatis quæ est sacerdotium, potestas quæ Romani Pontificis vice ipsius Christi præsentis in vniuersali Ecclesia Dei: ergo ad ipsum necessatio attinere est fatendum omnia dubia, ambigua quæ resolvere, vbi deficit temporalis potestatis resolutio, seu determinatio. Tunc sic, sed in pluribus deficit temporalis potestas præcipue, cum aliquo modo causæ ciuiles (pectant), seu concernunt materiam spiritualem siuè ad supernaturalem finem conducentem: ergo tunc necessarius erit recursus ad spiritualem supremum quæ Ecclesiæ iudicem, & ad ipsius auctoritatem, cui stare erit de necessitate salutis, cuiusque resolutionem sequi, ac ipsius iudicio gubernari: alias rebelles, contumaces quæ sacerdotis, qui per Apostolicum Romanum Pontificem anthonomastice supponit in lege gratiæ imperio, ac determinationi fenerissimam punitio Dei non solum in hac vita, sed in æterna præparabitur, vt constat ex relatis Deu teronomij verbis: decreto iudicij morietur. Confirmaturque, nam iudicium inter sanguinem, & sanguinem est iudicium ciuile, vt cum communi interpretum torrente exponit Bachonius N. iudicium verò inter lepram, & lepram est Ecclesiasticum, vt pote præcisè de peccato quatenus Deo opposito: iudicium verò inter causam, & causam mixtum est, pertinet quæ ad vtrumque forum Ecclesiasticum sit, aut læcolare, seu ciuile:

sed in his omnibus dubiorum, seu difficultium resolutio
 pertinet ad sacerdotem supremum, iuxta allegatum lo-
 cum: ergo quia apud ipsam residet potestas, & iurisdic-
 tio continens vim vtriusque potestatis, spiritualis vide-
 licet, ac civilis, ac per consequens sequitur euidenter,
 quod in ordine ad finem supernum, & spirituale, vt sem-
 per intelligimus, summi sacerdotis Romani. scilicet Pontifi-
 ficis potestas superior manet omni creata potestata, tã
 spirituali, quam civili. Quod ipsum magis apparet, cum
 Christum D. constat delegasse omnem potestatem Pe-
 tro Vicario suo, & in ipso omnibus Romanis Pontifici-
 bus successoribus in eadem dignitate, est Christus tem-
 poralem exercuit potestatem iudicans in causa sangui-
 nis, quando Petro iussit gladium mittere in vaginam,
 in causa criminis quando adulteram absoluit, in causa
 civili quando sententiauit dicens *reddite, que sunt Cæsa-
 ris, Cæsari* ergo similem potestatem, vt pote ad vniuer-
 salis Ecclesie Monarchicam regimen necessariam, suo
 Vicario reliquit, fas non erit in controuersiam trahe-
 re. Vnde rectè concludit Bachonius N. Rom. Pontifi-
 ci subesse omnem civilem potestatem, ipsiusque impe-
 rio teneri obedire Reges omnes Christianos, in ordine
 ad pacem inter se conseruandam, vt pote oues gregis
 Dominici iuxta illud: *fiet vnum ouile, & vnus Pastor*, qui
 est Petrus, & successor Romanus Antistes, cui commi-
 sse sunt iuxta illud Christi *Pasce oues meas, &c.* Vnde de
 Christo ipso dicitur *Psal. 71. Deus iudicium tuum Regi dæ,
 & iusti in tuam filio Regis, iudicare populum in iustitia,
 &c.* & sequitur. *A lorabunt eum omnes Reges terre:* ergo
 vniuersaliter omnes Vicario Christi in iudicijs suis de-
 bent obedire, tamquam vti ipsius vices gerenti, qui Mo-
 rth. vlt de se dixit: *data est mihi omnis potestas in Cælo, &
 in terra* cui que commissum punire Regum peccata, vt
 expresso habetur *Psalm. 2. de ipso canente. Posula à me,
 & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam
 terminus terre: quibus adiicitur, & nunc Reges intelligit
 &c.*

Et. ac postea *seruare Domino in timore*, id est, alius ab illo
 puniemini, vt explicat sequentia: *reges eos in virga ferrea.*
 Ex quibus omnibus extrahitur breuis hæc ratio, de
 Christo Domino prophetauit Regius Psalter quod in
 causa delicti orbem vniuersum iudicaret, ac puniret; sed
 hoc non executus est per se ipsum, vt patet ex ipsius
 gestis apud Euangelistas; ergo hoc excere debet per Vi-
 carium suum Romanum Pontificem. Mai. cendar ex
 allegatis, Mai. probat Bachonius, quia Christus teneba-
 tur seruare ordinem iuris præscripti a Patre iuxta ipsius
 dispositionem: sed dispositio Patris erat, quod lex filij
 sui non obligaret vsque ad sufficientem Euangelij pro-
 mulgationem, quæ fuit post Christi mortem, re uerrec-
 tionem, atque in Cælos ascensionem sufficienter com-
 pleta; iuxta illud: *in omnem terram exiit sonus cornu,* &
in finis orbis terra verba eorum, quo textu idem probat
 Apostolus ad Rom. 10. vers. 18. ergo Christus per se, &
 in se dum in nobis habitauit, non adimpleuit Davidis
 vaticinium, & consequenter, in Vicario suo Pontifice
 Romano ad implendum erit, quare resolutorie est dicen-
 dum, quod in quantum atinet ad spirituale bonum fi-
 nemque vniuersalis reipublicæ Christianæ seu Ecclesiæ,
 Christi, omnes sæculares potestates Christianorum
 Principum subiectæ sunt Rom; Præsuli, Dei Vicario, ac
 Petri successori, ipsique de necessitate salutis obedire
 tenent, firmatur quoque veritas nostræ assertionis ex in-
 concussa Ecclesiæ praxi, etenim Romani Pontifices sæ-
 pe hac vsi sunt potestate, Imperatores, Reges que depo-
 nendo a proprijs regnis, quando expedire cognouerunt
 ad commune Ecclesiæ statum, pacem, & tranquillitatem,
 quæ quia historici sunt, satis que nota transcribere re-
 culamus, constat que Grægorium 2. totam Italiam à
 Leone Imperatore recedere fecisse vti ex Theophane re-
 fert Baronius ad ann. 730. n. 3. & 4. Gregorium que 7.
 Henricum 4. ab imperio, & regno de posuisse, quod sibi
 licuisse probat ipse Pontifex multis rationibus lib. 8.

regitri Epist. et quod etiam cum Boleslao Poloniae Re-
 ge fecisse constat. Innocentius 3. Othonem, ac postea
 Frederic. m. Innocentius 4. imperio priuauit. Clomens
 6. deiecit Ludouicum Bavarum, Carolumque 4. insti-
 tuit, seu eligi mandauit. Zacharias-Childericum depo-
 suit Galliae Regem. Pipinum ipsius loco substituens, vt
 habetur cap. alius 15. q. 6. refert que Baronius ann. 751.
 vbi etiam depositionem Lotharij auctoritate Episcopo-
 rum facta narrat. Bonifacius quoque 8. Philippum pul-
 chrum Galliae Regem regno priuatum declarauit. alios
 que plurimos de quibus agit Thomas Bozius de signis
 Ecclesiae Dei lib. 17. cap. 3. & 4. alij que plures grauissimi
 auctores, omni que fide spectabiles. Ac denique constat
 ex Bulla Max. Pontificis Alexandri 6. data Romae apud
 S. Petrum anno Incarnationis Dominicae 1493. 4. Nonas
 Maij Pontificatus sui anno 1. qua incipit. *Inter cetera*
Diuina Mandata bene placita in qua Catholicis nostris
 Regibus Ferdinando, & Elisabethae ex certa sententia, &
de Apostolica potestate plenitudine noui orbis Prouincias,
 quas Indiarum vocant, ibi que expressius recensentur,
 concessit auctoritate Omnipotentis Dei, sibi in Beato Pe-
 tro concessa, ac Viri uirtus Iesu Christi, qua fungebatur in
 terris, Ex qua Alexandri donatione firmissimum ius In-
 diarum doctissime conuincit Solorzanus competere
 nostris Catholicis Hispaniae Regibus, toto suo illo epe-
 re de Indiarum iure, & praecipue tom. 1. lib. 3. cap. 24.
 pro quo in anterioribus capitulis fute ad iungit selecti-
 ssima argumenta pro Romani Pontificis septa tempo-
 rales Reges, ac Regna potestate, pluribus iuris canonici-
 bus ac legibus, nec non Conciliorum, Pontificum, patrum
 que, atque Auctorum sententijs illustrata, a quo non pau-
 ca Recentior quidam mutuabit nuperrime, vt videre est
 in sua Eurythmia Pontificali Complutianno praeteri-
 to 1683. excusa.

Nec desunt fundamenta in Concilijs ad euincen-
 dam hanc super Reges, Christianos que Principes Rom.
 Ponti-

Pontificis potestatis: etenim præter Lugdunense, ubi, ut
dictum manet, Innocentius 4. Fridericum depulit
approbante, ac cōsentiente Concilio: Etiam Lateranen-
se sub Innocentio 7. eandem supponere videtur potesta-
tem cap. 3. his verbis: *si Dominus tempore veli monitoris ab
Ecclesia terram suam purgare neglexerit ab hæretica scditate
per Metropolitani excommunicetur. Et si satisfacere ne-
glexerit intra annum, hęc tunc hoc summo Pontifici, ut ex
tunc ipse vassillis ab eius fidelitate denunciatis absolutos, &
terram exponat Catholicis occupandam: nihil clarus, ut au-
tem declaratem Gallicanum Clerum, suis met oculis
impetere possimus, eandem nostræ Catholicæ assertio-
nis veritatem, præi Constantiensis concilij, in quo tantū
ipsi Galli sciunt, comprobata repetimus. Etenim a
sess. 20. contra Fridericum Austriae ducem, qui in causa
super spoliatione tam civitatis Tridentinensis, quam alia-
quorum oppidorum, possessionum, ac iurium ad talem
Tridentinam Ecclesiam, ac eiusdem Episcopum pertinē-
tium, factam temere per ipsum Austriae ducem, ut ubi
plenius refertur in decreto monitoris, in quo etiam sub
gravisimis penis ipsi præcipitur restitutio prædictorū,
in iudicium que citatur ad concilium præfixo compar-
tendi termino, ut constat ex sess. 27 & 28. eiusdem Con-
cilij in quibus processus actorum contra prædictū Du-
cem referuntur, sententia que in ipsum lata, ex quibus
manifeste constat residere in Ecclesia potestatem coer-
civam super temporales Principes. De inde etiam legi-
tur in Bulla Martini 5. quæ incipit *Inter cunctas* data cō-
stantiæ 8. Kal. Maij Pontificatus sui anno 2. in qua errores
Vici celsi, & Ioannis Hus damnantur. Ibi in quam legi-
tur, quod Pontifex sacro approbante concilio præcipit
Archiepiscopis, Episcopis, alijs que Ecclesiasticis vasis
ad hoc munus deputatis, quod Imperatorem, Reges,
Principes, alios que temporales Dominos moneant, re-
quirant auctoritate Apostolica, & iuxta iuris formam,
& exigentiam, ut a suis ditionibus, ac dominijs, in eccl.*

suspectos, ac comprehensos in prædictis hæresibus ex-
 pellant: alias fautores, receptores ve talium, ac similia
*prædicta auctoritate etiam per excommunicationis, &c. nec
 non privationis honorum, & dignitatum secularium: pœ-
 nam puniendos, damnat, ut ibi latius exprimitur.* Ergo
 iuxta præxim Constantiensis Concilij Galli negare ra-
 tionabiliter neque vnt residere in Ecclesia potestatem
 in temporalia, supra que temporales Dominos, siu è Re-
 ges, siu è Imperatores, ac supra ipsorum regna, dominia,
 & ditiones: vel manifeste sibi contra dicunt, cum constan-
 tianensis concilij determinationes firmissime tenen-
 das affirmant, atque has obstinate negant. Pluribus alijs
 iuris textibus comprobare hanc assertionem de potesta-
 te Rom. Pontificis circa temporalia possumus, breuita-
 tis verò causa omittemus, vide in remissionibus litt. C.
 vbi etiam Patres, Auctores que pro nostra veritate cer-
 tantes ex parte afferemus.

Plura licet argumenta opponat contra præfixam
 veritatem aduersarij, tamen, vel quia sufficientissimè so-
 luta reperiuntur in auctoritatibus, ex præ iacta vè doc-
 trina facillimè ruunt, vel quia Gallicana declaratio per
 pauca insinuat, que nec multam operis ad sui dissolu-
 tionem exigunt, breuiter pertransibimus. Sit ergo pri-
 mum ipsorum argumentum. Romanus Pontifex solum
 eam potestatem exercere potest in Ecclesia Dei, quam
 accepit a Christo D cuius Vicarius est: sed a Christo nõ
 accepit potestatem vllam in temporalibus, nec super
 temporales Reges, aut Dominos: ergo falsa est assertio
 nostra. Mai. est certa, cum Vicarius tantum possit quod
 principalis commisit, vti certissimum ex iurè constat.
 Min. probatur nam solum eam potestatem exercitio re-
 ducibilem Christus commisit Petro, ac successoribus,
 quam ipse dum hominibus conuersaretur exercuit, aut
 exercere posse monstravit: aut nullam temporalem: ergo
 nec commisit: Probatur mai. ex verbis Christi per Ioann.
 cap. 18. vers. 36. Pilato respondentis, sibi obijceni quid
 fecisti

fecisti? Regnum meum non est de hoc mundo. Sed, vt supra statui-
 mus, temporalium potestas est de mundo hoc, ab
 hominibus que, vt communitas quadam sunt, ac vti cor-
 pus politicum constituantur deriuatur, quatenus tale cor-
 pus sibi caput constituit Regem, cui tuam potestatem,
 ac auctoritatem commisit: ergo in regno Christi, eius
 que potestate, temporalium regimen, iurisdictio vè in
 temporales Reges, & Dominos nullatenus includitur,
 ac per consequens, nec in Romani Pontificis facultate,
 seu iurisditione temporalium potestas existit. Confir-
 marque obiectio: tum frequenti Patrum intelligentia
 exponentium, quod ipse regnum non erat terrenum
 sed Coeleste, non quale Cæsaris, sed de spiritualibus cu-
 ram agens: ita Cyrillus N. Alex. lib. 11. in Ioann. cap. 10.
 Chrostoph. homil. 82 in Ioann. August. tract. 115 Epiphani-
 us hæres. 29. & Hieron. Jerem. 22. & Zachar. 6. quorum
 verba breuitatis causa omittimus. Tum etiam, quia vt
 canit Ecclesia *Christus non eripit mortalia, qui regna dat
 caelestia*: aut si Christus haberet temporalium dominium
 priuaret Reges suo dominio ac potestate. ergo, &c.

Responderetur ad argumentum ex N. Bachonio
 lococitato art. 3. sine concessa mai. negando minorem,
 ad cuius probationem concessa etiam mi. vel omissa quo
 ad primam partem ac similiter omissa mi. negatur con-
 sequentia: ad cuius probationem ex verbis Christi rela-
 tis distinguenda est mai. Christus Dominus dixit regnū
 suum non esse de hoc mundo, hoc est, ex hominum co-
 mmissione, seu cessione potestatis sibi ab illis commi-
 sa, est verum; non esse de hoc mundo, id est, non include-
 re potestatem dominatiuam in temporalibus ac terre-
 nis, nec de illis iure posse disponere pro vt sibi videretur
 ad spirituale bonam conducere, est omnino falsum; vel
 etiam Regnum suum non esse de hoc mundo, scilicet
 Christum temporale commodum, diuitias, aut fastum
 temporalium Regum non querere, concedimus: non
 esse de hoc mundo, quo ad proprietatem actus potesta-
 tis

ris disponendi de temporalibus modo explicato, negamus. Itaque licet Christo Domino, in quantum homini, pro ut ille ad compositum, & hic homo ratione filiationis Diuinæ, ac donationis Patris, pluribus que alijs titulis, de quibus supra, competeret ius excellentissimum, ac superius omni temporalis potestate, super Reges, & regna, temporalia que omnia, ut ex sacra pagina non semel iam conuicimus: quia tamen præcipuus finis sui aduentus, redemptio fuit humani generis, liberatio que ipsius a peccati seruitute, per passionem, mortem, que ipsius consequenda, in quibus eluxit amor, humilitas que ipsius, fastidium regium, terreneque bona despicit, nollens illis uti, ut pote tunc parum conducantibus imo obstantibus intentioni suæ: non verò ex hoc colligi debet Christum caruisse tali iure in omnia creata, nec, quod illo se abdicauit, seu ipsum habuit, pro de relicto, ac per consequens, nec suspicari licet, quod tale ius non potuit delegare Petro, & successoribus, ad hoc, ut ille vterentur quando curque ad suæ Ecclesiæ rectum regimen, administrationem que expediret: quod patet ex verbis ipsius in eodem capite replicæ Pilati ergo *Rex es tu?* respondens sic *tu dicit, quis Rex sum ego.* ex quibus aperte constat Christum non negasse se Regem esse, sed potius affirmasse: sic que Pilatum ex tunc ipsum uti tale cognouisse, unde dixit *Regem vestrum crucifigam?* cap. 19. ver. 15. in titulo que causæ affigi iussit *Iesus Nazarenus Rex Iudeorum.* uti ibid. ver. 19. quod que ipsum constat pluribus scripturæ testimonijs. Matth. ultimo: *Data est mihi omnis potestas in Cælo, & in terra,* & alibi ut supradictum est. Ad primam confirmationem ex Patrum intelligentia dicimus, Patres locutos fuisse iuxta sensum a nobis traditum.

Et enim minime Patres negant ius, ac dominium Christo Dominum temporalia, temporalisque Reges, ac Dominos, sed tantum dicunt, ipsum non venisse in mundum, ut indicaret mundum, sed ad saluandum ipsum hoc

hoc est, quod principale opus Christi in terris de gentia fuit humana salus, non verò dominari, aut Regem. Principem ve vniuersorum se ostendere, licet iure posset facere, omnibus que terræ Regibus excelsum, ac superiorum se monstrare, attamen se exinaniuit formam serui accipiens, humilis que mundo apparens, quamuis in re omnium Dominus dominantium, Rex que Regum. Ex quibus etiam patet ad 3. cōfirmationem, namque Christi regnum Cæleste, ac superiori titulo, quam sint terrena habitum, minime mortalia, caduca que tollere erat opportunum, ac decens: immo potius ipsa perficere, ac ad superiorem finem ordinare, vti fecit Ecclesiasticam politiam ex gentilitatis erroribus ad veritatem Evangelicam ducens, omnia trahens ad se ipsum a terra exaltatus, in vnumque Oliue dispersas oues per Apostolicam doctrinam mirifice reducens ad obedientiam vnius Pastoris sui Vicarij, Romani Pontificis.

Secundam argumetarum Gallicanæ declarationis sic ex 2. ibi allegato textu efformatur. Nam diuersarum inter se potestatum diuersa debet esse ratio regiminis, nec vna ab altera dependens, ordinata, aut subiecta: sed iuxta Christi Domini verba Math. 22. vers. 1. spiritualis, ac temporalis potestatis diuersa est regiminis ratio, cuiuslibet que ipsarum distincta debentur officia, dicit enim, *Reddite, quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.* quibus consonat D. Paulus ad Rom. 13. vers. 7. dicens. *Reddite ergo omnibus debita; cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal, cui timorem, timorem; cui honorem, honorem.* Ergo potestas ciuilis, seu temporalis omnino distincta est, ac independens a potestate Ecclesiastica, siue spirituali, ac per consequens nullatenus Reges temporales que Domini subsunt Romano Pontifici, aut Ecclesiæ in temporalibus, nec vilo prætextu, aut ratione priuari possunt suis dominijs, aut regnis, nec de potestate Regia dignitate. Confirmatur, nam potestas ciuilis vti diximus, diuersa est speciei a potestate spirituali, siue

Ecclesiastica differunt nanque ex fine, principio, & institutione; sed quæ diuersæ speciei sunt, nequeunt in vnū coadunari subiectum; neququam enim possunt conuenire in vno albedo, & nigredo calor & frigus, homo, & equus, quia diuersa sunt specie: Ergo similiter hæ potestates nequeunt reperiri in vnico subiecto, nempe Pontifice Rom. quod latius insinuauit Nicolaus Papa in cap. *com ad verum* 96. d. vbi docet, quod *Christus actibus proprijs, & dignitatibus distincti, officia discretis*. De inde quia si in Romano Pont. resideret vtrique potestas omnino superflua esset in Principibus temporalibus, aut in ipso ad nihil de seruiret: aut neutrum dici potest, cum Deus, & natura nihil faciant frustra, vt dicit Philosophus 3. de anima: ergo in Romano Præfule potestas temporalium minimè residet.

Responderetur ad argumentum breuiter ex præmissis in notabilibus, concedendo diuersitatem harum potestatum, tum ex origine, tum ex fine earum; cæterū est hoc minime intentur, quod nequeant coad vnari in eodem subiecto, nec de hoc quæstio præsens exagitur, cum ex supposito i. huius quærit, constat aduersus Caluianum, reliquos que ibi citatos Hæreticos non esse incompossibiles in vnico subiecto has potestates, licet nõ deceat, quod exercitium supremū earum, scilicet quod aliquis pontifex esset dominus que immediatus totius orbis, coniungeretur in vno. Vndè ad allegata Christi verba dicimus non probare contra assertionem nostram & in primis, quia ibi intentum Christi tantum fuit eludere nequitiam Iudæorum, volentium ipsum capere in sermone, vt si diceret, non licere tributum dari Cæsari, accusarent eum apud imperatorem siue eius præsidem; si verò licere affirmaret, contra Deum videretur agere culens ipsius libertatem contra dicens, sic que ad Principes Sacerdotum ipsum Christum tamquam male de lege sentientem puniendam deferrent: aut verò Dominus ostendere faciens numisma census cū Cæsaris imagine

gine debitum, solitum quoque tributum Cæsari dari iussit, nec Deo honorem, cultumque debitum de negari, sic que eorum cautelam frustraivit, nec rariem ibidem iuris dictionum, siue potestatum differentias assignauit; aut personas, vel subiecta in quibus cadere possunt distinxit. Ad confirmationem Respondetur, quod, & si potestas civilis sit distincta ab Ecclesiastica, tamen sub ordinatur ipsi, tum ex præstantia spiritualis ad ipsam, tum ex ordinatione diuina instituentem Ecclesiam, in qua omnia membra sint subiecta vno capiti, omneque omnes vnico Pastori, Rectori, ac Principe sub regimine Monarchico, & cum omni moda dependentia in his, quæ ad proprium finem, spiritualeque, ac æternum bonum attinent, vt supra satis explicatum est. Nec obstat quod sint diuersæ speciei hæc potestates ad hoc, vt in vnico subiecto repantur, nam nec opponuntur vt duæ formæ substantiales, quæ quia diuersa constituunt supposita in compossibiles sunt in vno, nec etiam opponuntur, vt duæ formæ accidentales contrariæ, veluti albedo, & nigredo, quia ex natura rei nullam oppositionem dicunt, sed tantum distinguntur vt duæ formæ accidentales disparatæ, quæ nullatenus se excludunt ab eodem subiecto, vt quantitas, & qualitas, quæ tantum in homine genere generalissimo discriminantur, & etiam species sub genere proximo possunt esse simul, vt patet in virtutibus, non enim repugnant in homine iustitia, & misericordia, temperantia, ac fortitudo, vt de se patet, imo qui perfectus est omnes habet. Ad textum Nicolai dicimus, quod Christus a tribus proprijs officia harum potestatum discreuit ne simul in eadem causa plures se intromitterent iudices, quod quo sic fit, nam de spiritualibus tantum Ecclesiastica potestas iudicialiter agit, in civilibus vero seu sæcularibus causis, quando casualiter ad Ecclesiam deferuntur neurquam a iudici sæculari tractari debent, nec quando in civili ac sæculari foro aguntur, Ecclesiasticus iudex se in eis intromittit, vnde nulla datur confusio, sed

scilicet Christi seruetur discretio. Ad ultimam confirmationem respondetur, quod minime sequitur esse superfluum potestatem temporalem in Romano Præsule, quamvis etiam resideat in Regibus, ac Principibus secularibus, nec è contra in illis vacua, quamvis in Pontifice existat: cuius ratio est, quia in illis est in ordine ad diuersos fines, uti explicauimus, etenim in Romano Præsule est in ordine ad propriam bonam reipublicæ Christianæ, quod est superna beatitudo alterius vitæ, comparanda per virtutum supernaturalium exercitia, ac bona opera ex gratia precedentia: in Regibus verò ac Principibus temporalibus tantum est ad politiæ ciuilibis finem ordinata, qui ex pax & tranquillitas reipublicæ temporalis intra hanc vitam inter homines seruanda, cuius rationes iam in notabilibus expendimus: vnde è neutiquam potestas residens in Romano Pontifice est impeditiua potestatis regiæ, nec è contra, cum vtraque maneat libera ad operandum per proprios actus suæ lineæ.

Tertium argumentum, quod ex Gallicana declaratione potest efformari, sic proponimus. Potestates ex diuina ordinatione non sub ordinatæ nequeunt ab alio subordinari, seu fieri vnam alteri subiectam: sed potestas Pontificia, ac Regia potestas non sunt ex Dei ordinatione subordinatæ: ergo nullatenus vna alteri subiecitur, nec est Regalis Pontificia: mai. est certa præcipue cum alias ex natura sua distinctæ sint, nec vna alteri subiaccat. probatur nam potestates, quæ immediate procedunt a Deo, ut supræmæ, quælibet in sua linea, non sunt ab ipso subordinatæ, nec vna alteri subiecta: sed sic esse has potestates constat ex illo A poli ad Rom. 13. vers. 1. *omnis anima potestatibus sublimioribus subleuatur. Non est enim potestas nisi a Deo, quæ autem sunt a Deo ordinatæ sunt. Itaque qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit*, ergo &c. Minor huius ultimi syllogismi probatur; nam potestas Regia est vera potestas supræma in sua linea; sed omnis potestas supræma est immediate a Deo; ergo Regia potestas est

immediate a Deo: aut potestas immediate a Deo partici-
 pata nulli aliæ potestati, sed tantum ipsi Deo subordina-
 tur: igitur Regia potestas tantum ipsi Deo subordina-
 tur, nec vili alteri subijcitur, ac per consequens minimè
 Reges, temporalesque Domini non regnoscentes supe-
 riorem Ecclesiasticæ potestati subijci possunt in tempo-
 ralibus, auctoritate ve clauum Ecclesiæ directe, vel indi-
 recte deponi, vt concludunt Galli Antistites in sua de-
 claratione: quod ipsum confirmant supra citati textus
 in notabilibus: atque cap. *Si Imperator* 96. d. cap. *solitæ*
de maiorit. & *obed.* in 6. cap. *suscipisti* 10. d. cap. *precipi-*
mus 12. q. 1. cap. *sic habes* 24. q. 3. & alibi.

^{supra} Respondetur ad argumentum: in primis negan-
 do assumptum; etenim nec Imperialis, nec Regia, aut
 quælibet alia ciuiliis, siuè temporalis potestas est regu-
 lariter immediate a Deo, vt supra in notabilibus expli-
 cimus: Vnde cum Apostolus dixit præ allegato loco,
 omnè potestatem esse a Deo, non est intelligendus, qua-
 si intendas docere, ciuilem, seu sæcularem potestatem
 immediate ortam fuisse a Deo, seu immediate ab ipso
 hominibus participatam dono, aut fauore a creatione
 distincto: Ex eo enim, quod Deus hominem rationalem,
 sociabile que animal creauit, ex consequenti, naturali
 que sequela in ipso emanauit potestas, vt cum alijs ad
 politice viuendum coniungeretur, qua vnione inter ho-
 mines facta, in corpore mystico illo resultare necesse est
 potestatem ad sè conseruandam, quæ formalissimè est
 ciuiliis, seu temporalis potestas, aqua dimanauit Monar-
 chica, & Aristhocratica, vt supra latus in notabilibus.
 Ex quo date de dicitur intelligentia verborum Aposto-
 toli, videlicet, quod, etsi omnis potestas sit a Deo radi-
 caliter, & tanquam a primo principio, & fonte totius
 domini; non tamen omnis potestas immediate est par-
 ticipata ab ipso formaliter; sed, vel mediante natura, vt
 est regulariter omnis potestas ciuiliis in primo sui statu,
 vel mediante alia potestate a sè ipso immediate partici-
 pata,

pata, ut est in Ecclesiasticis Præsulibus, qui media Rom. Pontificis potestate suprema, ac vniuersali participant à Deo auctoritatem suam determinatam ad particulares Ecclesias, seu Dioceses. Qua propter ex auctoritate prædicta potius roboratur, quam imperitur nostra assertio: nam si quæ sunt a Deo, ordinata sunt, quæ immediatius sunt a Deo, superiora sunt, ad ipsa que cetera ordinari debent: sed Ecclesiastica, seu Pontificia potestas immediatius est a Deo, ut pote immediate sub delegata a Christo Domino, Petro, & successoribus, ut probatum reliquimus, ergo ad ipsam debent ordinari reliquæ potestates, quæ nonita immediate a Deo pro dicunt, uti est regia, siuè Imperialis potestas, aut quæ cumque alia temporalis. De inde quia ordinatio Dei, in quantum potest, similis est suo principio: sed Deus vnicus est, a quo omnia, ergo ordinatio potestatum ab ipso, ita debet esse, ut sit vna potestas, a qua reliquæ dependeant, quod argumentum iam supra tractatum firmat Bonifacius, s. præ allegata extrabag. *vnum sanctam* de maiorit. & obediēt. confirmant quæ alij canonici iuris frequenter loci. Hæc que pro nunc sufficiant pro solutione argumentorum, quæ ex declaratione Cleri Gallicani de summi possunt: alia verò, quæ contra supremam Rom. Pont. potestatem ab Hæreticis obijci frequenter assolent: eum in Authoribus, tum antiquis, tum modernis disertissimè diluantur, consulto omittimus, ne actum agere videamur: de his tamen fuisse Albertus Pighius lib. 5. hierarchie Ecclesiast. per plura capita. Cardinalis Turris cremata in summa de Ecclesia, lib. 2. cap. 115. & 116. & alibi. Ioannes Azorius institutio num mor. part. 2. lib. 4. cap. 19. & lib. 10. cap. 2. quæsto. 1. & cap. 6. quæsto. 3. alibi que Card. Bellarm. pulcre satis in suo opere contra Barclaium vbi latè. doctissimus P. Suarius in defensorio fidei lib. 3. a cap. 24. vsque ad finem, alij que plures tam Theologi, quam Iurisconsulti.

Vltimam Gallicanæ declarationis in hoc §. 16
assertum,

assertum, est, quod subditi, seu vassalli Regum, Dominorumque temporalium neququam per Ecclesiasticam potestatem queunt a fidelitatis iuramento absolvi. Ast cum determinatio huius questionis ex antecedenti legitime inferatur, nam si Ecclesiastica potestas (vt probatum manet) vi coerciva gaudet ad deponendos Reges, temporales que Dominos, consequens est habere etiam potestatem absolvendi subditos a fidelitatis iuramento; immo potius ex sententia depositionis cuius libet temporalis Domini, aut Regis, necessario oritur solutio talis vinculi, seu iuramenti, Rex namque, vel Dominus depositus a sua dignitate, nec Rex, nec Dominus est, nec subditos vetè tales habet, nec ipsi aliquam obligationem habent obediendi. Quod expressum in iurè reperitur canonico, cap. *alius cap. nos sanctorum. cap. iuratos*, 15. q. 6. alijs que pluribus locis. Qua potestate pluries vsi sunt Rom. Antistites, eandemque se habere textantur P. P. Constantienses supra relata sess. 20. 27. & 28. eiusdem Concilii in Causa Tridentina contra Fridericam Austriz Duceam consule ibi, super tota que hac quaestione laudatum P. Suarium in suo defensorio, lib. 6. & hac de hac quaestione.

REMISSIONES.

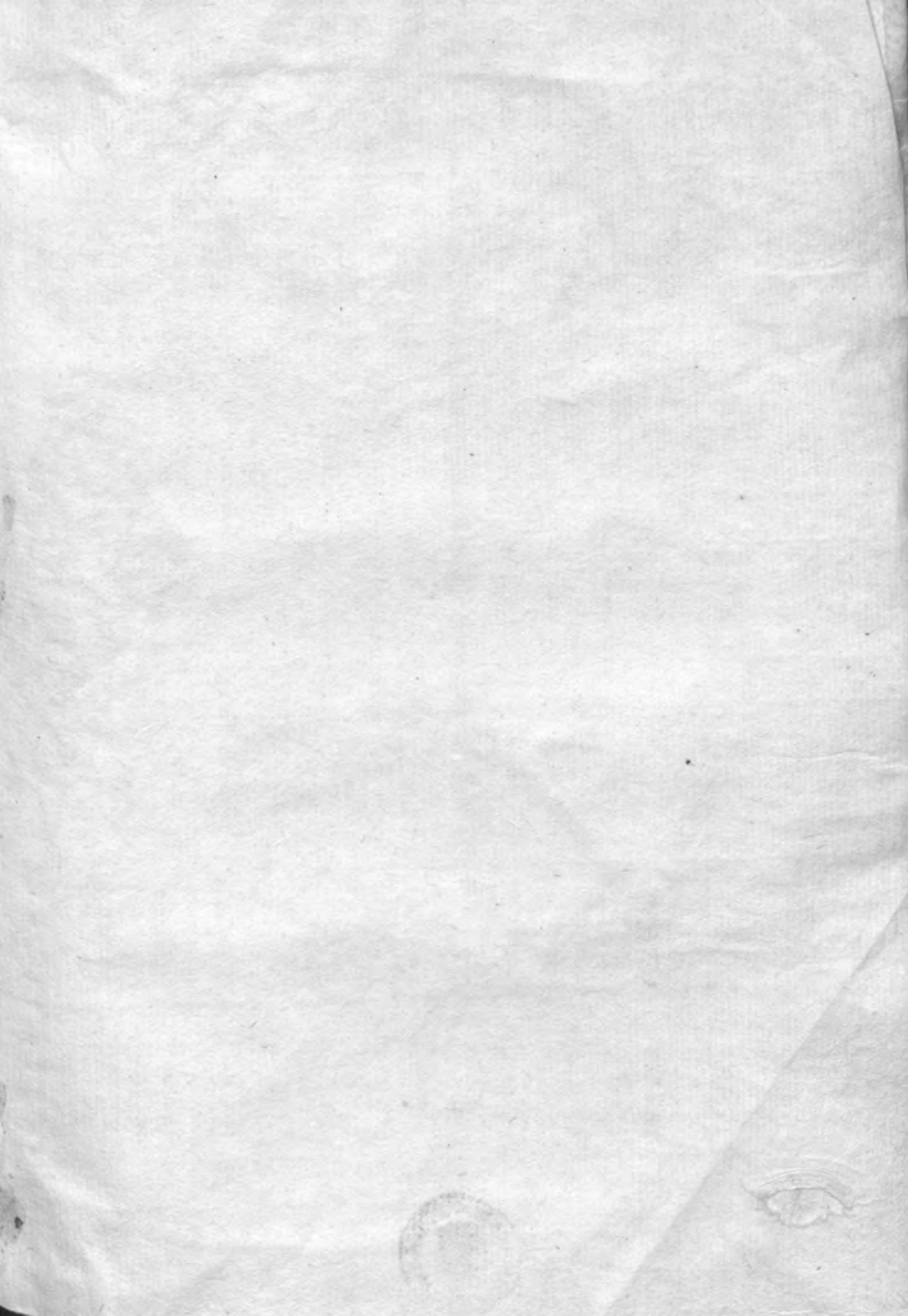
(A) Plato in dialog. civilis, seu de Regno, versus finem dicit: legumlationem ad dignitatem Regiam pertinere. Plutarcho. *late in comment;* Legem esse Principis opus. Philo. lib. 2. de vita Moysi. in princip. pane idem. b. Basl. hemil. cap. 2. in iur. proverbi. dicit: Si Regnum est legitima potestas, manifestum est, quod ex Rege, aliqui hoc nomine dignos, exeuntes vitæ præceptiones multum apud omnes momenti habeant, ad considerandam, & consequendam in communi bono utilitatem. Clemens Alexandrinus. lib. 1. Stromat. cap. 14. legum ferendarum sapientiam Imperatorum, maxime que Regum vocat; cap. Sacerdotibus 11. q. 1. cap. si Imperator disp. 26. ibidem cap. quis dubitet. cap. Valentinianus. cap. Adrianus. 63. disp. cap.

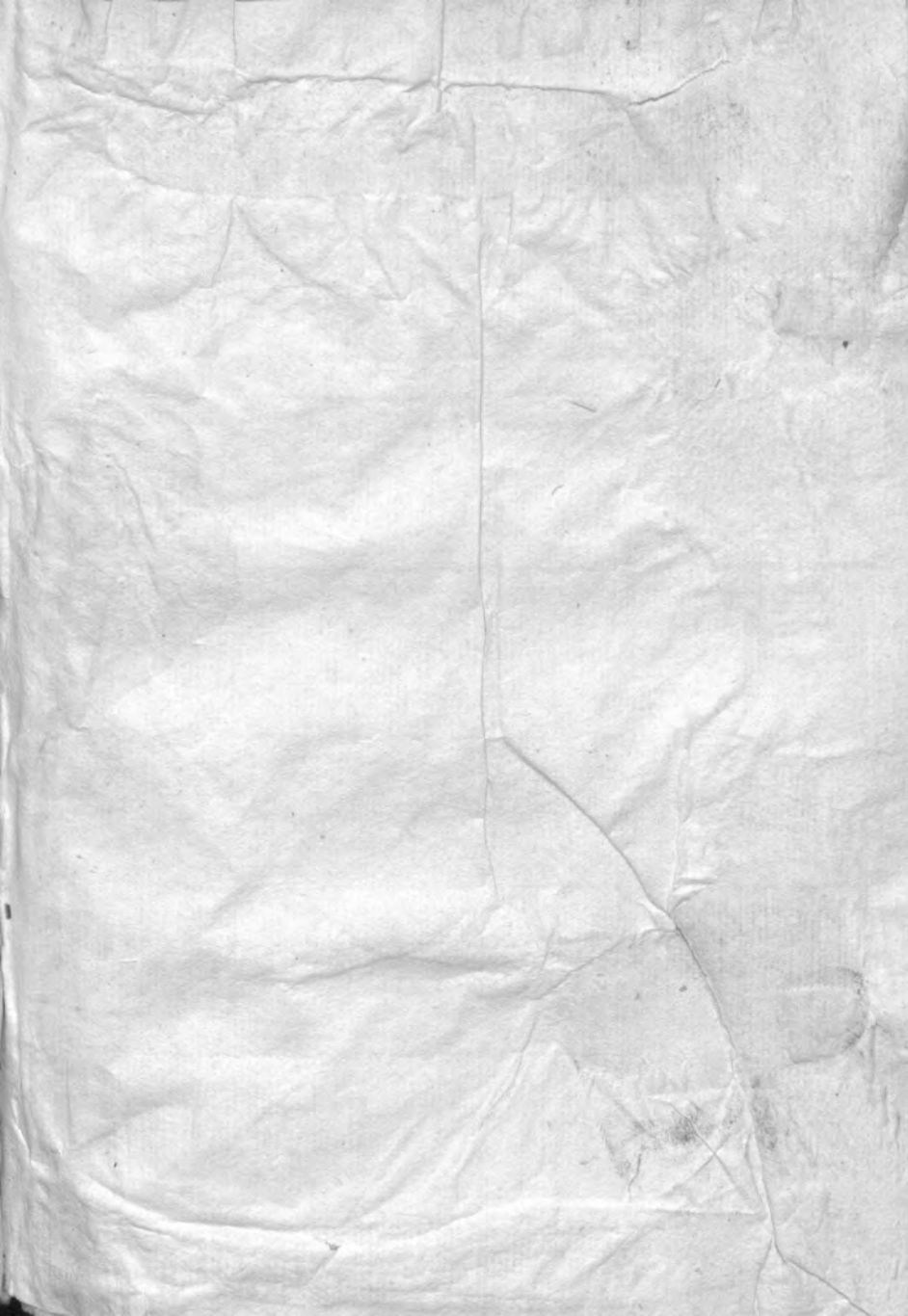
cap. si quis deinceps. 17. q. 4. cap. portatu. 23. q. 8. cap. scelus,
 Et dominos si in competentur. 2. q. 1. cap. venerabilem de
 elect. ca. prout de iudicijs. cap. ad Apostolica de re iud. cap.
 unico de schismate in 6. pluribusque alijs, que onero sum esset
 annotare. Ex Patribus. N. D. Cyrilus Alex. lib. Thesauri. D.
 Augustinus pluribus in locis. Epist. 43. & 50. & lib. 3. contra
 Epist. Parmenionis. D. Greg. lib. 7. Epist. 21. D. Bernardus de
 consideratione ad Eugenium Papam lib. 4. & Epist. 256. D.
 Ambros. Epist. 4. D. Thom. lib. 3. de regimine Principum, & lib.
 1. contra errores Graecorum. D. Antoninus in summa titulo 3.
 de dominis regni cap. 2. D. Bonaventura in 4. dist. 37. N. Vual-
 densis doctrinalis fidei lib. 2. est que communiter inter Patres, &
 Auctores, quos fuse referi laudatus Solorzana loco supra ci-
 tato cap. 2. num. 45. & seq. pene usque ad finem cap. ex qui-
 bus, & supra adductis, probatis que sequens defensionum de-
 ductimus.

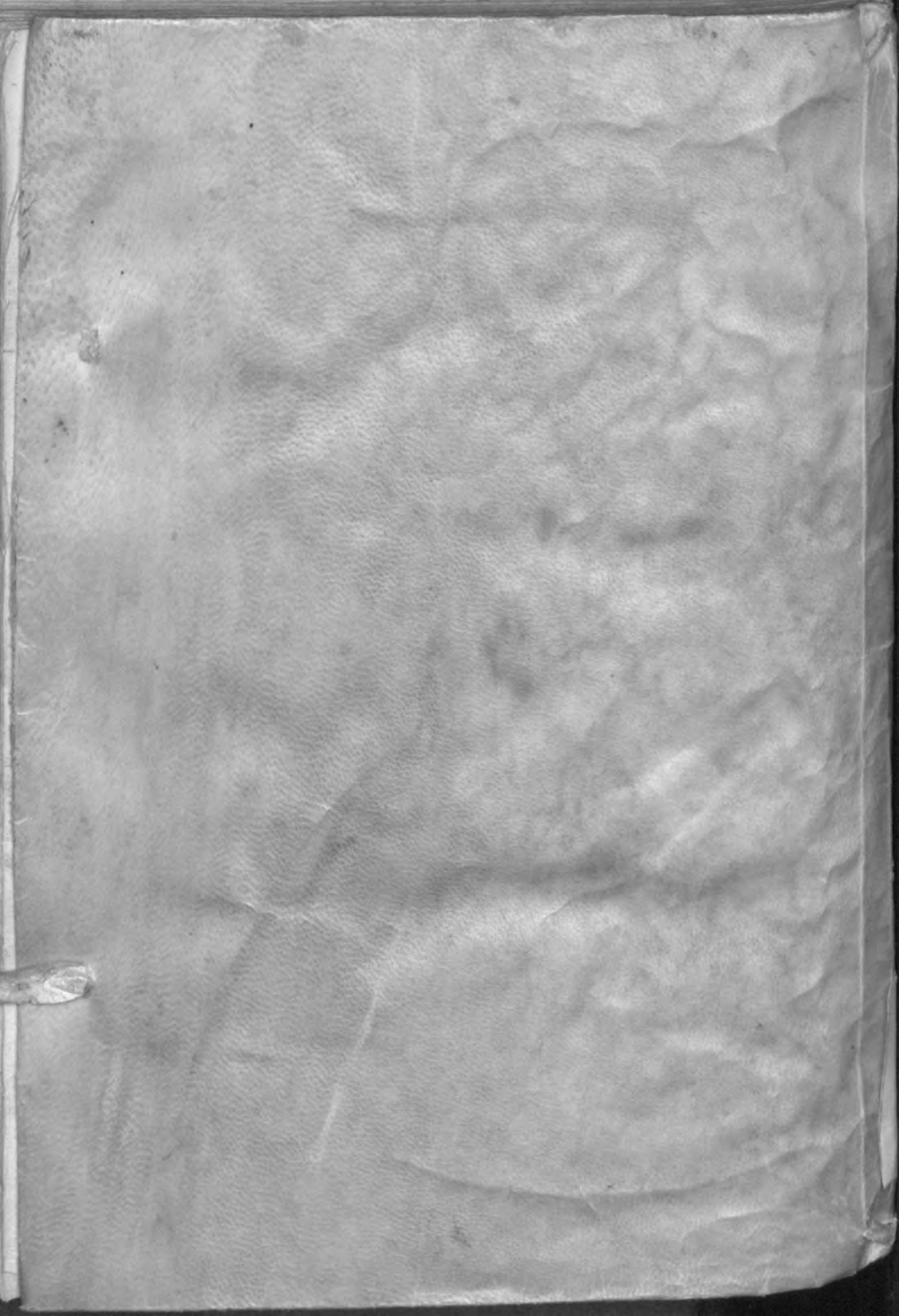
A S S E R T I V M, 4.

Romanus Pontifex ne dum accepit a Christo D. supre-
 ram in spiritualibus supra omnes fideles, cuius cui-
 que dignitatis sint, potestatem (qua propter Imperator,
 Reges, quolibet que alij temporales Domini non solum,
 ut personae, sed etiam quo ad dignitates, siue non solum
 ut homines, sed etiam ut Christiani Principes Pontificia
 subsunt potestati) sed accepit quoque plenam potestatem,
 ac iurisdictionem super temporalia, temporales que Prin-
 cipes in quantum temporalia regna conducunt ad spiri-
 tualem finem Ecclesiae Christi: perinde que potest Romanus
 Praesul (id spirituali bono exigente) Imperatorem,
 Reges, alios que Christianos Principes a suis regnis, do-
 minijs ve priuare, a dignitatibusque, deponere, subditos
 que eorum, siue vassallos a fidelitatis iuramento absolue-
 re: Reges que alios, si expedierit, loco ipsorum subroga-
 re: que veritas Catholica est, contrarium que asserere haer-
 esim sapit, omnino que erroneum, ac temerarium, ac
 Ecclesiae est paci, bonisque moribus repugnans.

F I N I S.

G-E 511